

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Direnış Yuvası Dağlar

Gerilla Anıları IV

ram Anı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Gerilla Anıları IV

Direnış Yuvası Dağlar

ram

Direnif Yuvası Dağlar

Gerilla Anıları IV

AramAnı

Editör: Ulaş GÜLDİKEN

Kapak Resmi:AKA

Kapak Tasarımı: Pınar ALKAN

Mizanpaj: Zafer TÜZÜN

1.Baskı: Mayıs 2015

Baskı ve Cilt:

Gün Matbaacılık

Reklam Film Basım Yayın San. Tic. Ltd. Şti.

Beşyol Mah. Akasya Sok. No: 23/A

Küçükçekmece-İstanbul Tel: 0 (212) 580 63 81

ISBN: 978 - 605 - 4986 - 85 - 9

Aram Basım Reklam ve Yayıncılık

Huzurevleri Mah. Sıtkı Göral Cad. Kurdi-Der Binası Kat3/3

Kayapınar / Diyarbakır Tel: 0 (412) 238 30 71

İstanbul Şube: Bahariye Cad. Kafkas Pasajı No: 33

Kadıköy / İSTANBUL Tel: 0 (531) 258 46 66

email: Info@aramyayinevi. com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Direnif Yuvası Dağlar
Gerilla Anıları IV

AramAnı

Önsöz

Gerilla Anıları'nı kitaplaştırma çalışmalarının dördüncü serisini tamamlayarak yayına hazırlamış bulunmaktayız. Bu çalışmayı hazırlarken geçmişte yaşadığımız ve yaşamadığımız birçok şeyi tekrar tekrar yaşamak durumunda kaldık ki, bunun duygusunu anlatmak çok zordur. Günümüzde egemen olan kapitalist modernitenin başından bu yana yaptığı ve yaptırdığı şey, bellek ve anlam yitimi sonucu olarak yaşanan vakayı unutmak ve unutturmaktır. Bu da ihanetten başka bir şey değildir. Zaten bu çalışmada da görüleceği gibi, bu mücadele bir anlamda da bu toplumsal ihanete karşı verilmektedir. Verilirken de yaşanan büyük destansı direnişlere rağmen, yine kendi içinde ve dışında her çeşit ihnetle yüz yüze kalmaktadır. Çalışmada özellikle 'İhanet Yarası' bölümü bu anlatıklarımıza çok açık bir örnek oluşturmaktadır.

Dolayısıyla dünden bugüne kadar yaşanmakta olan bu acılı ve onurlu tarih, bütün yaratımlarıyla bugünün ve geleceğin insanına ve insanlığına çağrıdır. Ve yine demokratik, eşit ve özgür bir toplumsal yaşam armağanı olurken, öte yanda sürekli kulakları çınlatan, sürekli vicdanları ayaklandıran ve sürekli hafızaları canlı tutan, tarihsel ve toplumsal kılan bir çağrı olmaktadır. Ve bu çağrı, hiçbir zaman unutmamayı ve unutturulmamayı gerektirmektedir. Bunu fazlasıyla hak da etmektedir. Bu çağrıyı sürekli hissedebilmek, onu doğru anlamak ve verdiği mesajları doğru okumak ve de gereklerini yapmak bu anlamda bizlerin temel sorumluluğu olmaktadır.

Çünkü şehitlerini unutan toplumların geleceği yoktur ve gelecek denilen şey de bir zifiri karanlıktan ibarettir. Bu nedenle bir toplumun özgürlük ve demokrasi şehitleri, bir toplumun olmazsa olmazlarıdır. Onlar ezilen insanlık toplumunun en kutsal değerleri olduğu gibi, insanlığın en yüce değerlerine adanmışlığın

birer ifadesi olmuşlar ve bu değerlerle bütünleşmişlerdir. Dolayısıyla onlar hakikatin hem kendisi, hem sözcüsü hem de sembolü olmuşlardır. Şehitlerinin bu gerçeğine sahip çıkan, onları güncel olarak doğru anlamlandıran toplumlar ise, geleceğini eşitlik, özgürlük ve demokratik temelde kazanan ve dünyaya özgür ve demokratik bir gelecek armağan edebilecek toplumlardır. Toprağa dökülen şehitlerinin kanına ve alın terine kendi alın terini de katarak namuslu bir gelecek yaratabilene ve bunu tüm ezilen insanlığa armağan eden ve de paylaşan toplumlara, insanlara ne mutlu.

Azad Welat
30 Haziran 2013

Apocuların Varlığından Bahsediliyordu

PKK'yi tanımadan önce siyasetle bir ilgimiz yoktu. Ulusal bilin-cimiz de gelişmemişti. Türk devletinin Kürt halkına reva gördüğü sosyal yaşama mahkum olarak yaşıyorduk. İçine sürüldüğümüz bu sosyal gerçeklikten dolayı da devletle değil, basit şeylerden ötürü birbirimizle uğraşıyorduk. Bunun dışında yaşama karşı bir bakış açımız yoktu. Her açıdan bir körlük, bir cehalet durumunu yaşıyorduk. Türk devletinin bilinçli politikalarının neden olduğu bu körlük ve cehalet nedeniyle, 1974 yılında kan davası yüzünden cezaevine düşmüş-tüm. O zaman çok gururlu ve kendine toz kondurtmayan feodal bir insan idim.

Partiyi hiç tanıımıyordum fakat adını duymuştum. Bulunduğum Genç ilçesi ve çevresinde, Apocuların varlığından çok bahsedili-yordu. Ancak, "Bu Apocular kimdi, ne yapmak istiyorlardı?" onu bilmiyorduk. Tabi bu konular bizlere de merak oluyor, "Keşke bu Apocuları biz de bir görseydik, bunlar nasıl insanlardır, insanlar mı melekler mi bunları bir görüp tanısaydık," diyorduk. Çünkü her-kes onlardan çok olumlu bahsediyordu. İşte böylesi bir süreçte içeriye düşmüş ve ceza almıştım.

Bingöl merkezde içerideyken; tabi o sıralar, "sağ-sol siyaset nedir?" onu da pek bilmiyordum. Genel olarak da siyasetten an-lamıyordum. Bilinçli de değildim. Feodal bir aile kültüründen ge-liyordum. Ziyaretçilerim gelip gidiyorlardı. Sıraç Bilgin' in bir amcasının oğlu vardı, adı Hüsamettin Bilgin'di. Ben ondan biraz büyüktüm ama yine de onunla çocukluk arkadaşı sayılırdık. İçeriye düştüğüm zamanlar kendisi Ankara'da okuyordu. Ailece de birbi-rimizi çok iyi tanıyorduk. Ayrıca onun ailesi bizim aşiretin reisleri, şeyhleri oluyordu. Yanılmıyorsam 1975 yılının Temmuz ayıydı. Bir

gün, baktım Hüsamettin benim ziyaretime gelmiş. Yanında da bir arkadaşı vardı. Merhabalaştık, birbirimize sarıldık. Sonra sohbet ettik. Fakat yanındaki arkadaşı tanıımıyordum. O dönemde cezaevinde sıkı bir baskı olmadığı için, biraz da hakimiyet ben de oluyordu. Bu nedenle cezaevi içerisinde rahat dolaşıyor ve istediğim yere gidip oturabiliyordum. Başgardiyana söyleyip, onun odasına çıktık. Sadece üçümüz gittik ve başka da kimseyi içeriye almadık. Sonra Hüsamettin'e, "Arkadaş kimdir, tanımak istiyorum," dedim. Bana, "Sen bu arkadaş tanımadın mı?" diye sordu. "Yok, tanımadım," dedim. Hüsamettin benim kulağıma yaklaştı ve sesini kısarak yavaşça, "Bu arkadaş Apocudur," dedi. Öyle bir sevindim ki, sevincimden neredeyse uçacaktım. Bende ona, "Zaten ben de Apocuları görmek istiyordum," dedim. Sonra Hüsamettin bana arkadaş tanıtarak, "Bu arkadaş Hayri Durmuş, Ankara da doktorluk okuyor," dedi. Çok sevinmiştim.

Hayri arkadaş ile karşılıklı hal hatır sorduk. Bana; "Senden bir isteğimiz var," dedi. "Benden istediğiniz nedir?" diye sordum. Hayri arkadaş, "Sen, cezaevinde olan ve gelip giden MHP'lileri etkisiz hale getirebilir misin?" diye sordu. O dönem Bingöl de aşırı bir Türk milliyetçiliği vardı. MHP Bingöl'de güçlüydü ve solcularla çatışmaları da çok şiddetliydi. Hayri Durmuş arkadaş bana, "Eğer sen bir Kürt isen, Kürtlüğünün bilincine varmak ve Kürt halkının özgürlüğüne bir katkı olsun istiyorsan, bunu yapmalısın," dedi. Ben de; "Bu işler benim için bir şey değil daha büyük işlerde yapabilirim," dedim. Hayri Durmuş arkadaş, "Sen şu an bunları yap yeterlidir," dedi. Bütün bu anlar boyunca, dikkatlice Hayri Durmuş arkadaşın duruşuna, konuşmalarına, insana yaklaşımına baktım ve çok etkilendim. Sanki üzerime bir kova soğuk su dökülmüştü. Çünkü çok farklıydı ve hayatımda böyle bir insanı hiç görmemiştim. Apocular halkın bahsettiği gibi sanki birer melektiler.

O kadar etkilendim ki o an Hayri arkadaş bana "git bu orduyla savaş, git öl" dese ölürdüm. Yanımda kaldığı zaman içinde kendisine bu derece saygım ve sempati geliştirdi. Tabi bana bir görev vermişti ya bunun için de çok seviniyordum. Çünkü ben de başlatılan

mücadeleye bir damlada olsa katkı sunacaktım. Bana verdikleri görevi yapacağımı belirtmem Hayri Arkadaşı da sevindirmişti. Ancak, Hayri arkadaşın bana verdiği bu görev dışında daha çok şey yapmak istiyordum. Hüsamettin'e, "Ekonomik durumunuz nasıl?" diye sordum. Bana, "Benimki iyidir ama Hayri arkadaşın babası bekçilik yapıyor, onun durumu iyi değil," dedi. Benim ekonomik durumum iyi olduğu için Hayri Durmuş arkadaşına bir miktar para yardımı yapmak istedim. "Okulda bir katkısı olur," diye düşündüm. Ancak ne yaptıysam Hayri arkadaş kabul etmedi. "Sen mahpussun, para sana lazım," deyip almadı. Gitmek üzere oldukları sırada arkada yürüyen Hüsamettin'in cebine o parayı koyarak, "Sen bunu dışarıda bir biçimde Hayri arkadaşına vermeye çalış," dedim. Hüsamettin de almak istemedi ama onunla çocukluk arkadaşı olduğumuz için samimiydim. Israr ederek zoraki razı ettim. Arkadaşlar, bir hafta sonra tekrar geleceklerini söyleyerek ayrıldılar.

Ben, o zamanlar cezaevinde de kabadayıydım. Akşam koğuşlara girince alıcı gözle duvarlara baktım. Birçok duvarda MHP'nin bayrağı ve Türkiye'nin resimleri vardı. Hepsini indirerek ateşe attım. "Bundan sonra ben burada olduğum sürece, kimse Türkiye'nden bahsetmeyecek ve bu resimleri bir daha asmayacak, itirazı olan varsa meydana çıksın konuşalım," dedim. Kimseden çıt çıkmadı. Çok sevdiğim bir arkadaşım vardı. Ailesi de Bingöl'ün zengin ailelerinden sayılırdı. ayrıca Hüsamettin'inin de yakın akrabasıydı. Benimde can arkadaşımdı. O da MHP'lilere biraz meyil gösteriyordu. Bana gelip, "Benim arkadaşları idare et," dedi. Ama ben ona kimseyi idare etmeyeceğimi, bunun bir talimat olduğunu söyledim. "Talimatı kim verdi?" diye sordu. Ben de, "Hüsamettin verdi," dedim. "O zaman tamam," diyerek ısrarcı olmadı. "Hüsamettin söylemişse ben de sana katılıyorum," dedi. O da bana katılınca kimse bize bir şey diyemedi.

Sonraki hafta Hüsamettin ile Hayri Durmuş arkadaş yine yanıma geldiler. Para için bana çok kızdılar. Ben de, "Bir şey olmaz benim durumum iyidir," dedim. Yine birlikte yemek yedik, sohbet ettik. Ayrıldıklarında ağlayarak Hayri arkadaşın boynuna sarıldım.

Ona, “Sizleri tanıdığım için çok mutluyum. Ama bir yandan da üzüldüyorum, keşke seninle burada değil de dışarıda tanışsaydım,” dedim. Hayri arkadaş, “Neden?” diye sordu. Ona bütün samimi-yetimle, “Hüsamettin benim çocukluk arkadaşımdır, ama ona o kadar kanım ısınmadı. Seni yeni tanımama rağmen kanım çok ısındı, hep senin yanında olmak isterdim,” dedim. Bu içten duy-gulanmalarım karşısında, heval Hayri de çok sevindi ve bana ver-diği görevi de yapmış olduğum için bana teşekkür etti. Onunla tanıştıktan sonra Bingöl cezaevinde yetmiş-seksen kişi olduk. Artık hiç kimse ben MHP’liyim diyemiyordu. Hayri arkadaşı bir daha hiç görmedim. Onunla sadece iki defa görüşmüştüm ama üzerimde unutamayacağım bir etki bırakmıştı. Nasıl bir insan olmam gerektiğine dair hep düşünmemi sağladı. Ve böylece ken-dimi tanımam, kendi halkımın, ülkemin özgürlüğü için daha fazla bilinçlenmem ve yararlı şeyler yapmam gerektiğini anladım. Bu yüzden onu hayatım boyunca hep hatırlayacağım.

Ahmet Bingöl

Önderliğe Sahip Çıkın

1970’li yıllarda, Hayri Durmuş arkadaşı tanımış olmam, özgürlük hareketiyle aramda duygusal bir bağ oluşturmıştu. Kendi kendime, “Bir gün katılacağım,” diyordum. 1991’de Amed Eyaleti’ne katılmıştım ve aradan yıllar geçmişti.

1999 yılının Ocak ayında, bir bölük arkadaş Amed Eyaleti’nin Akdağ alanında bulunuyorduk. Önderlik üzerinde bir komplo geliştirilmişti. Kürt halkının onuruna karşı bir saldırı anlamına gelen bu komplo karşısında, “ben insanım” diyen hiç kimsenin kayıtsız kalması düşünülemezdi. Elini vicdanına koyan hiçbir Kürt bunu kabul edemezdi. Ben de ilerleyen yaşına rağmen, Kürt halkının onuruna karşı yapılan bu saldırı karşısında ayakta durmaya çalışıyordum.

Bir sabah şafağında, yine uykudan uyanmış sabah keşfinin yapılmasını bekliyorduk. Keşifte bir asker hareketliliği varsa şayet ona göre biz de harekete geçecektik. Yok, eğer bir şey yoksa ateşimizi yakıp çayımızı koyacaktık. Keşfi yapan Nimet arkadaş, karşı tepe de Türk ordu güçlerinin hareketinin olduğunu ve bize doğru geldiğini söyledi. Hepimiz harekete geçtik. Orada hemen bir karara vardık ve Dorşîn alanına doğru yola çıktık. Akşama kadar durmadan yürüdük. Dinlenmek için bir yerde durup ateş yaktık ve biraz ısınmaya çalıştık. Kahvaltı yapamadığımız için yürüyüşümüz yorucu olmuştu. Dinlendiğimiz yerde de erzakımız olmadığı için yine açtık. Noktada yarım torba unumuz vardı ve bir arkadaş kaldırmıştı. Ancak arkadaş yolda çok yorulduğu için unu bir yerde bırakmıştı. Mecburen aç karınla yürümeye devam edecektik. Amed Arkadaş, yolda pusunun olup olmadığını anlamak için, iki arkadaş önden gönderdi. Arkadaşlar gidip geldiler, bir şeyin olmadığını söylediler. Biz de bu bilgiler üzerine yolda bir şeyin ol-

madığını sanarak devam ettik. Beş saat daha yürüdük. Artık karanlık çökmüştü. Küçük bir düzlükte kısa bir mola vermek için durmuş, yanımızda daha önceden yaralanmış ve bu yürüyüş sırasında geride kalmış olan arkadaşların gelmelerini bekliyorduk. Meğer askerler de çok öncesinden gelip yürüdüğümüz yolları denetimine almış ve bizim devriyelerimiz onları fark edememişler. Dinlendiğimiz yerin tam üstünde mevzilenerek bizi denetimlerine almışlar. Tabi biz bilmiyoruz. Yaralı arkadaşlar bize yaklaştıkları sırada askerler onlara ateş etmeye başladılar. Bir anda kurşun yağmurları altında kalan ve yeni katılmış olan bu arkadaşlar orada şehit düştüler. Onlarla aramızda üç yüz metre kadar bir mesafe vardı. Ancak o andaki konumumuz uygun olmadığı için askerlere müdahalemiz etkili olamadı. Dolayısıyla yeni katıldıkları için isimlerini hatırlayamadığım bu iki kadın yoldaşı orada yitirdik.

Askerler aynı zamanda bize de ateş ediyorlardı. Bir kurşun, hepimizin içinden sekerek çok değerli bir arkadaşımız olan Newal arkadaşını yaralarken, diğer arkadaşlarla taklalar atarak kendimizi kurşunların hedefi olmaktan kurtardık. Bir ara askerlerin kurşun atışları kesilince, oradan hemen uzaklaştık. Uçurumlu bir vadide ilerlemeye devam ettik. Yanımızda yeni katılmış dört arkadaş daha vardı. Ben bu arkadaşları hep kendimle yürütüyordum, ilgilenmeye ve korumaya çalışıyordum. İrfan arkadaş araziye biraz yokladıktan sonra bir görüşe vardı. Bize, “Vadiden çıkmamamız halinde kobralar gelip vadiyi vuracak,” dedi. Çözüm olarak da önümüzde duran tepeyi aşmamız gerektiğini söyledi. Sonrada hepimizin önüne düşerek yürüdü. Biz de onu takip ederek vadi-den çıktık. Tepede çok sarp olan kayalıkların arasına saklandık. Öyle bir yerdi ki, asker bizim oraya gidebileceğimizi düşünemezdi. Biraz zaman geçtikten sonra kobralar vadiyi vurmaya başladı. Vadi adeta cehen-neme döndü. Bizler de vadinin biraz yukarısında kobra vuruşlarını izli-yorduk. İki saat kadar kobraların dönüşümlü bombardımanı devam etti. Çünkü bizim hâlâ vadide olduğumuzu sanıyorlardı. Sonra arkadaşlar, “Yola devam edelim,” diye karar aldılar. Askerlerin hiç umma-dığı bir yerde saklandığımız için yerimiz deşifre olmamıştı. Buna rağmen yine de yürümeye devam ettik.

Bervêheyvê daği yüksek bir dağdı. Oraya çıkmak için on saatlik bir yolu yürümek gerekiyordu. Üç dört saatlik bir yol yürüdük ve bir tepenin başına yaklaştık. Tepede dize kadar önceden yağmış olan kar olduğu gibi duruyordu. Bu karın üstüne yeniden kar yağmaya başlamış ve yağmaya da devam ediyordu. Tepenin başına çıkana kadar kar neredeyse boyumuzu aşıyordu. Devam etmek çok zorlaşmıştı. Yaşam ile ölüm arasında bir yerde çakılı kalmış gibiydik. Bütün çabalarımıza rağmen mesafe alamıyorduk ve aldığımız mesafe de uzun zaman alıyordu. Durumumuz gerçekten çok kötüydü. İşte böylesi bir anda bize yeni katılmış savaşıclardan üçü o anda şehit düştü. Bütün çabalarımıza rağmen onları kurtaramadık. Arkadaşlar çok genç ve yeni oldukları ve gerillanın savaş koşullarına alışık olamadıkları için elimizde şehit düştüler. Onların bu şahadetleri bizleri vicdanen daha çok zorladı. Yeni katılmış olan bu arkadaşlar, daha gerilla yaşamının ve savaşının tadına varamadan, güzel anıları, sevinçleri ve yoldaşlıkları yaşayamadan, paylaşmadan aramızdan ayrılmışlardı. Şahadetleri bize çok ağır gelmiş ve bu nedenle çok üzüntülüydük. O anda, bir yandan onları koruyamamanın vicdan azabıyla kavrulurken, öte yandan bu arkadaşların şahadetlerine neden olan coğrafik ve mevsim koşullarını aşmak için yola devam etmek zorundaydık. Yoksa daha çok kayıp verecektik. Bütün gücümüz ve inancımızla irademize yüklenerek sabırla yürümeye devam ettik. Tepeyi aşip bir dere kenarına indik. Arkadaşlar gideceğimiz yer için buralarda bir patika olduğunu söylediler. Tam yolu bulmaya çalıştığımız sırada, kobraların gelmesiyle kendimizi dereye attık ve orada saklanmaya çalıştık. Sonradan dereden devam etmek durumunda kaldık. Tam ocak ayı; öyle bir soğuk ki yere tükürseniz, tükürüğünüz hemen donardı. Öyle bir arazi ki bir ateş yakıp kendimizi ısıtmak için bir ağaç bile yok. Saatlerce suda yürüdüğümüz için hepimiz çok aç ve perişan durumdaydık. Bu da yürüyüşümüzü etkiliyordu.

Yanımızda Xelas isminde bir manga komutanımız vardı. Amed'in Bismil ilçesindendi. 1991'de katılmıştı. Yaşamında, savaşında gerçekten yiğit bir insandı. Bu yürüyüş sırasında ıslakken,

susadığı için o soğukta bir de su içiyor. Böylece vücut ısınıp çok kaybetti ve üşümeye başladı. Bir ara baktım, parmaklarına üfleterek ısıtmaya çalışıyor. Ona, “Sana ne oldu?” dedim. “Çok üşüyorum, bana giymek için bir şey verin,” dedi. Kendisine battaniye verdik, biraz durumuyla ilgilendik. Fakat durumunun iyi olmadığını ve şehit düşmek üzere olduğunu anlamıştık. Bir süre onunla kaldık. Yine de kendine gelebilir diye bekledik. Fakat durumu git-tikçe kötüleşiyordu. Artık elimizden bir şey gelmiyordu. O arkadaş, iki battaniyeye sarıp uygun bir kayalığın altında sakladık. Yüreğimizin acı içindeydi, ama mecburen yola devam ettik. Aksi halde hepimiz şehit düşecektik. Muş güneyine doğru ilerlemeyi sürdürdük. Kobralar izimizi bulmasınlar diye derede yürüyor, suya girip çıkıyorduk. Böyle beş saat yürüdük. Sonra Amed arkadaş, dereden çıkmamızı isteyerek, “Buradan bir yol gidiyor,” dedi. Dereden çıktık ama bizde gidecek hal kalmamıştı. Amed arkadaş, ateş yakmamızı istedi. Arkadaşlar o kadar yorgun düşmüşlerdi ki odun toplamak için bile takatleri kalmamıştı. Birkaç arkadaş kendimizi zorlayarak biraz odun topladık, ateş yaktık.

Yanımızda on yedi, on sekiz yaşlarında iki genç daha vardı. Biri Urfalı; kod adı Ozan’dı. Diğerinin ise adı Rêzan’dı; Serhatlıydı. Bu iki genç de artık yürümekte zorlanıyorlardı. Rênas heval bana, “Apê Ahmet sende ekmek yok mu?” diye sordu. O kadar kötü oldum ki, yüreğim sızladı. Ona, “Keşke olsaydı da verseydim ama yok,” dedim. Yeniden yola çıktık. Arkadaşlar, bize üç saatlik kadar bir yolumuzun olduğunu söylediler. Varacağımız yer eski bir mezra yada zozan yeri-ydi. Dereden çıkarken önümüzde bir rampa vardı ki çok zorlayıcıydı. Belki çok uzun bir mesafe değildi ama dört yüz metre kadar da olsa çok dik bir yolu vardı. Yürüyüp tepeyi aşmaya çalıştık. Yüz metre kadar kalmıştı. Baktım, bizim gençlerden birisi omzunda BKC silahı ile yere düşmüş yürüyemiyordu. Nimet arkadaş da onu yürütmek için ayaklarına vuruyordu. Yanına gidip Nimet arkadaş, “Niye vuruyorsun?” dedim. Bana, “Vuruyorum ki donan ayakları ısınsın, yoksa yürüyemez,” dedi. Yanına yetişip genci ayağa kaldırdım. Raxtını ve silahını sonradan almak için bir yerde

sakladık. Çünkü bizim için o an, o arkadaşı kurtarmak önemliydi. O sırada bu genç arkadaş bana geçmiş anılarımızdan söz etti. “Apê Ahmet hatırlıyor musun daha önceleri, geceler çok karanlık olduğunda, senin gözlerin iyi görmezdi ve ben senin elini tutarak yürütürdüm,” dedi. Ben de, “Hatırlıyorum,” dedim. “O zaman sen de şimdi benim elimi tut, beni bu tepenin başına çıkar,” dedi. “Sen merak etme, ben seni çıkarırım,” dedim. Onun elini tutarak bir yere kadar götürdüm. Boğazı aşmak için çok az bir mesafe kalmıştı ki, çok yorulmuştum. Benim de düşmem an meselesiydi. Genç arkadaşına, “Ben çok yoruldum, çok az bir mesafe kaldı, seni artık Nimet arkadaş getirsin,” dedim. “Tamam,” dedi. Ben biraz ilerledikten sonra baktım önümde de bir kadın arkadaş yolda kalmış. Ona, neden kaldığını sordum. “Bende hal kalmadı, artık yürüyemiyorum,” dedi. Onun da elini tutarak boğaza çıkardım. Biraz kendine gelerek benimle yürümeye başladı.

Biraz daha ilerleyerek aşağıdaki düzlüğe kadar indik. Bu defa da daha önce önümüzde yürüyen diğer Urfalı olan genç Ozan arkadaşın artık yürüyemediğini gördüm. Yüzüne baktım; yüzü yorgunluktan, açlıktan ve soğuktan soluklaşmıştı. Buna rağmen onu cesaretlendirmeye çalışarak, “Niye düştün, kalk gidelim,” dedim. “Vallahi Apê Ahmet ben gelemiyorum,” dedi. Düşündüm ne yapalım diye. Yani o kadar kötü durumdaydık ki ne ben, ne diğer arkadaşlar onu sırtımızda taşıyarak götüremezdik. Bunu yapacak gücümüz kalmamıştı. Mevcut halimizle denesek bile, daha fazla kayıp verme tehlikemiz vardı. Bunu heval Ozan da anlamıştı. Eliyle kolumu tutarak başını omzuma koydu ve “Apê Ahmet sizlerden tek isteğim var; Önderliğe sahip çıkın,” dedi ve ellerimde şehit düştü. O zaman öyle bir duygulandım ki bütün bu olanlara karşı bir şey yapamamış olmanın çaresizliğiyle yandım. Kendi içimde, sömürgeci güçlere daha çok öfkelendim.

Aradan çok zaman geçmeden, bize ulaşan arkadaşlarla yürüyen Rênas arkadaşın da yüz metre ötede düşmüş olduğunu ve artık gelemeyiğini gördüm. Nimet arkadaş yanında kalmıştı. Geri dönüp tekrar Rênas arkadaşın yanına gittim. Artık şehit düşmek üzereydi.

Başını kucağıma aldım yüzüne baktım. Bana, “Apê Ahmet, ben Önderlik için kaygılanıyorum, senden, arkadaşlardan ricam Önderliği koruyun,” dedi. Ben de o üzüntülü ve duygulu halimle, “Sen merak etme, söylediklerini yapacağız,” dedim. Birkaç dakika sonra o da son nefesini verdi.

Söylenecek söz kalmamıştı artık. Sanki üzerime buz gibi sular dökülmüştü. Bu gencecik fidanların nefeslerinin son anında, Önderliğin durumuna dikkatlerimizi çekmeleri manidardı. Zira Önderliğimiz o zaman Roma’dan çıkarılmış, çok derin belirsizliklerle karşı karşıya kalmıştı. Ve zaman, bu belirsizliklerin nedenleriyle sonuçlarını çok daha açık biçimde bize acıyla gösterecekti.

Şehit düşen arkadaşların cenazelerini bir yerde sakladık. Nimet arkadaşla yola devam edip arkadaşlara ulaştık. Nimet arkadaş, Amed arkadaşla tekmil verdi ve arkadaşların şehit düştüğünü söyledi. Amed arkadaş da bu şahadetlere çok üzüldü. Ama o koşullarda yapılabilecek pek bir şey yoktu. Sonra, oturup dinlenmeye çalıştım fakat ayaklarım yanmaya başladı. Karda yaş itibariyle de olsa biraz tecrübeliydim ve bu durumlarda ne yapılması gerektiğini biliyordum. Hemen gidip çoraplarımı çıkardım, ateşin önüne serdim. Ayaklarımı ateşten uzak tuttum. Karın içine girerek ayaklarımı ovalamaya başladım. Bir yarım saate yakın hep öyle yaptım. Sonra çoraplarımı tekrar giyerek üstünde dolaşmaya başladım. Hiç durmadan hareket ettim. Ayaklarımın yanmasının ve kangren olmasının önüne böyle geçtim. Ancak bizim biraz yukarıımızda bir yere yerleşen kadın arkadaşlarımız böyle yapmamışlardı. Zaten oraya vardıklarında kendilerine ateş bile yakamamışlardı. Gidip baktığımızda hepsi başlarını birbirine dayamış o çamur içinde uyumuşlardı. Amed ve İrfan arkadaşlarla onlara da ateş yaktık. Yerlerini biraz temizleyerek altlarına naylon serdik. Üstlerine battaniye örttük. Ancak arkadaşların ayaklarına müdahale etmeyi ihmal ettik. Arkadaşlar da, yorgunluktan ve tecrübesizlikten dolayı ayaklarına bir müdahale yapmadan öyle uyumuştular. Bu nedenle sabaha kadar bütün ayakları şişmiş ve üç arkadaşın ayakları da yanmıştı.

Amed arkadaş, arkadaşları alıp giderken beni de yürüyemeyen

kadın arkadaşların yanında bıraktı. Bana, “Sen arkadaşların yanında kal, ben sana takviye olarak arkadaşları gönderirim,” dedi. Bölük gidine, yaralı arkadaşları gece kaldığımız yere taşıdım. Çünkü bizim kaldığımız yer daha sağlamdı. Taşırken de günlerdir açlık, yorgunluktan dolayı çok zorlandım. Yiyecek hiçbir şey olmadığı için, kadın arkadaşlar benden hep su istiyorlardı. Yakınımızda su yoktu. Ben de onlara, erittiğim kar suyundan veriyordum. Bir gün ve geceyi öyle geçirip arkadaşların gelmesini bekledik. Sonraki günün sabahında, bir grup arkadaş bize yetişti. Tekrar birbirimizi gördüğümüz için çok sevindik. Çünkü birlikte o kadar emek veriyor, her zorluğu birlikte göğüslüyor, birlikte bedel ödüyorsun ki, bütün bunlar karşılıklı bir manevi bağ yaratıyor. Dolayısıyla bu arkadaşlarından bir günlük ayrılık bile dayanılmazdır. Bu nedenle ayrılık sonrası buluşmalar da, bir o kadar sevindirici oluyordu.

Gelen arkadaşlar bize helva, köy peyniri olan toraq ve ekmek getirmişlerdi. Birlikte oturup kahvaltımızı yaptık. Sonra arkadaşlar, yolda şehit düşen arkadaşlara bakmaya gittiler. Onların cenazelerini uygun bir yerde saklayıp, silahlarını alarak geri döndüler. Bize, “Haydi doktora gidiyoruz,” dediler. Ancak yolumuz dört saat kadar uzun ve kadın arkadaşların ayakları çok kötüydü. Şişmiş ayaklarına ayakkabıları dar geliyordu. Onların ayaklarına kefiyeler sarıp yürümeye devam ettik. Akşama doğru arkadaşlara yetiştik. Bizim eski ve ayak yanmalarından anlayan bir arkadaşımız vardı, adı Hüseyin’di. O arkadaş, kadın arkadaşların ayaklarındaki yanıkların hepsini kesti. İlaçlayıp iyice sardı. İki erkek arkadaşın da ayakları yanmıştı. Onları daha derinden olduğu için doktor çağırdılar. Gelen doktor arkadaş bu iki arkadaşın da ayak parmaklarını keserek onları öyle kangrenden kurtardı. Oysa ayaklarına bakabilmiş olsaydılar, böyle olamayabilirdi. Ama bazı şeyler, bazen insanın iradesi dışında geliyordu.

Bu operasyonu da bazı arkadaşlarımızı şehit, bazıları da yaralı vererek atlattık. Muş güneyinde iki gün dinlenip tekrar alanımıza döndük.

Ahmet Bingöl

Ölümden Dönmenin Sevinci

1997 yılında Geliyê Zap alanındaaydım. Haziran ayında Çukurca alayının üstünde konumlanan tepeye yaptığımız bir eylemde birkaç arkadaşımız yaralanmıştı. Geri çekilme yaptıktan sonra bütün arkadaşlar; çok yorulmuştuk. Bu yorgunluğu atmak için kalacağımız yerde bir iki gün dinlenmemiz gerekiyordu. Bu dinlenmenin gerçekleşmesi için de lojistik malzemelerinin olması gerekiyordu. Bu lojistik ihtiyacını karşılamak için yönetimdeki arkadaşlar bir plan ve görevlendirme yaptılar. Benim de içinde olduğum bir grub arkadaşısı sınırı aşarak Güney'den erzak getirmek için gönderdiler. Yanımıza beş katır alarak yola çıktık. Yolumuz üç-dört saat kaddı. Dönüşü de bir o kadar zaman alırdı.

Araba yolunda yürümeye devam ettiğimiz sırada Türk ordu güçleri de operasyona çıkmış meğer. Bölüğümüzün tepecileri, yolda bize doğru gelen konvoyu hemen fark ederek noktaya, bölük yönetimine haber vermiş. Yönetimimiz de bize sürekli çağrı yaparak ulaşmaya çalışmış. Ancak elimizdeki telsiz biraz sorunlu olduğundan ne bizden uzakta olan tepecilerin, ne de yönetimdeki arkadaşların telsiz çağrılarını alabilmişiz.

Bu nedenle her şeyden habersiz araba yolundan yürümeye devam ederek Marufa üçgenine ulaştık. Ertuş alanı için operasyona çıkan konvoy da arkamızdan geliyormuş. Vadide bazı gürültüler duysak da bir şey anlayamadık. Çünkü biz hiçbir şey görmüyorduk. Üçgeni on dakika kadar geçtikten sonra gürültü daha fazla gelmeye başladı. Daha önce üstümüzde bir helikopter geçtiği için gelen sesleri ayırt edemedik. Biraz daha yürümeye devam ettik. Sonra baktık ki sesler gittikçe yakınlaşıyor. Arkadaşlara, "Hele ardımıza bir bakalım ne oluyor?" dedim. Ardımıza bak-

tık ama öylesine virajlı bir yol ki insan ne ardını, ne de önünü görebiliyor. Bir ara bir arkadaş dikkatlice yola bakarak, “Heval konvoy, konvoy,” dedi. Fakat biz o an inanamadık ve yarı şakayla, “Ne konvoyu, güpe gündüz konvoy mu olur?” dedik. Onu şakaya aldık. Bir daha heyecanla söyleyince ciddiye alıp arkamıza baktık ve asker arabalarının bizi on metre geriden takip ettiğini gördük. Bizi gündüz ortasında o yolda öyle görünce şoke olan askerler arabalarını durdurmuş bize bakıp anlamaya çalışıyorlardı. Onları fark etmemiz de bizi kısmen şok etmişti. Çünkü arazi bizim denetimimizde olduğu için defalarca gelip gittiğimiz bu yolda, böylesi bir durumla karşılaşacağımızı hiç düşünememiştik.

Askerlerin bizi izlediğini görür görmez katırlardan atlamaya başladık. Askerler de tam bu sırada, bizi taramaya başladılar. Kendimizi yolun aşağısındaki dereye attık. Dere ağaçlık ve sığıdı. Bu da bizi görmelerini ve ne yöne kaçtığımızı anlamalarını engelliyordu. Bir süre daha kaçıp askerin denetiminden çıkmaya çalıştık ve sonra da birbirimizi aramaya başladık.

Birbirimizi bulduk bulmasına ama bir arkadaşımız eksikti. Kime sorduysam arkadaşlar ismi Sami olan arkadaşın önden gittiğini söylediler. Bunun üzerine ilerlemeye devam edip, onu yolda bulabileceğimizi düşündük. Derenin bir o tarafına, bir bu tarafına geçerek ilerliyor, onu arıyorduk. Ama ne ayak ne de kan izini gördük. Yıkılmış evlerin yanına baktık, orada da değildi. O yıkıntıları da aşır Marukê nin yakınındaki arazide kendimizi bir dereye bırakıp dere-den ilerlemeye devam ettik. Bir yere kadar ilerledikten sonra önümüze bir uçurum çıktı. Bu nedenle ilerleyemedik. Orada çakılı kalırken, tam da askerlerin karşısına düşmüştük. Mecburen orada bir kayalıkta saklandık. Bir yanlışlık olmasın diye her ihtimale karşı yanımızda bulunan iki genç arkadaştan bombalarını aldık. Çünkü herhangi bir heyecan durumu bizim için ciddi tehlike oluşturabilirdi. Silahlarımızın emniyetlerini açıp ellerimiz tetikte, sanki hayatımızın son dakikalarını yaşıyor gibi her şeye hazır halde beklemeye başladık. Daha önce silah sesleri duyan bölükteki arkadaşlar telsizle bizi kesintisiz aramışlar. Ancak cihazımızın hem bozuk ol-

masından, hem de arkadaşların bize dönük bu çağrılarını askerin dinliyor olması nedeniyle cevap veremiyorduk. Böyle olunca da arkadaşlar bizim çatışmada şehit düştüğümüzü sanıyorlar. Asker de bu sessizliği fark edince araziye çıkmıştı. Etrafımızda bulunan bazı tepeleri tutarak dereyi arıyor ve rastgele tarıyordu. Biz de saklandığımız yerde, askerin silahlarının sesine göre kendimizi ayarlıyor, o an bizimle olmayan Sami arkadaşın durumunu merak ediyorduk. Şehit mi, yaralı mı, ele mi geçti, yoksa kendisini kurtardı mı, bilemiyorduk. Katırlarımızın öldürüldüklerini biliyorduk ama Sami arkadaşına ne olmuştu? Tam beş saat kaygı, endişe, merak, korku gibi karışık duyguları yaşayarak öylece bekledik.

İnsanın böylesi hallerde savaşıyor durumda olamaması çok kötü. Bütün yaşantının bir film gibi gözlerinin önünden gelip geçiyor. Nerede yanlış yaptığını buruklukla, daha iyi anlıyorsun. O sıcakta ve o gergin atmosferde, grubumuzda bulunan Doğulu genç bir arkadaşın hep uykusu geliyor, her defasında uyumak istediğini söylüyordu. Biz de olabilecek ani durumlar karşısında onu uyutmamaya çalışıyorduk. Arkadaşın durumunun bir yandan bizde yarattığı mizah etkisi yaşadığımız sıkıntıyı hafifletiyor, bir yandan da gözlerimizi asker hareketliliğine yöneltmiş caddeyi gözlüyorduk. Yani bir Türk askerini görsek orada çatışacak, sonradan bir yolunu bulursak oradan kurtulmayı deneyecektik. Fırsat bulamazsak da son mermimize kadar çatışarak askerlerin eline geçmemek için son kurşunumuzu kendimize sıkacaktık. Ama içimizden en az bir arkadaşın arkadaşlara yetişmesi gerekiyordu. Bu, olması gereken bir şeydi ve biz de buna göre bir plan yapmıştık. Sağ tarafımız kayalık, sol tarafımız ise ormanlıktı. Ama bu ormanlık, bulduğumuz yerden iki yüz metre uzaklıktaydı. Bizim oraya ulaşmamız başlı başına bir sorundu. Asker sağ tarafımızı havan toplarıyla vuruyordu. Ormanı da hem bombalıyor, hem ateşe verip yakıyordu. Her taraftan duman yükseliyor ve askerlerin bağırışları geliyordu. Bir ara asker sesleri çok yakından gelmeye başladı. O sıcakta, öfkeyle her yerde bizi arıyorlar, bulamadıkları için de çılgına dönüyorlardı. Çok yorulmaları da eklenince bize pis pis küfredip arıyorlardı. Neyse ki bizi bulamadan geçip git-

tiler. Gözlerini kan bürümüş böylesi zalim ve faşist zihniyete sahip bir ordunun eline “ölü yada diri” geçmemiz halinde, bize neler yapacaklarını tahmin edebiliyorduk. Tabi vahşeti kendine gelenek haline getirmiş Türk devlet ve iktidar güçlerinin eline düşme düşüncesi bile gerçekten çok korkunçtu. Çünkü kanımıza doymak bilmeyen, kimyasal gaz kullanmaktan tutalım en vahşi uygulamaları uygulamaktan kaçınmayan bu devlet ve onun ordusu insanlığın hiçbir ahlak kuralına, hiçbir hukuk ve savaş kuralına uymuyordu. Saklandığımız o yerde, akşam saat altıya kadar öylece bekledik. Askerler geri çekildi ama karşımızda on iki kişilik suikastçı bir özel tim birimi hâlâ yerlerinde duruyordu. Saklandığımız yer çok açık bir kayalık olduğundan bu özel tim birimi orada olabileceğimizi tahmin edemediği için dikkatini başka yerlere veriyordu. Dürbünle keşif yapıp sonrada keşif yaptıkları yerlere ateş ediyorlardı. En sonunda onlarda karşımızdaki caddeye inerek geri çekildiler. Fakat dikkatimizi çeken şey çekilmenin Çukurca’ya olmasıydı. Türk ordusunun bu çekilmesini görünce; “Demek bizim bu yola böyle rahat çıktığımızı görünce ilerde onlara pusu atmış olabileceğimizi düşündüler. Korkudan operasyon yapmaktan vazgeçtiler,” diye düşündük.

Bütün seslerin kesildiğinden emin olduktan sonra yerimizden çıktık. Yavaş yavaş kendimizi yukarı yerlere verdik. Yine de tedbiri elden bırakmadık. Üstümüzdeki kayalıklara çıktık. Şayet kayalıkta askerler varsa bile, bari hepimize bir şey olmasın diye düşündük. Günboyu hiçbir şey yememiş, içmemiştik. Yanımızda yiyecek hiçbir şey de yoktu. Üstelik yorgunduk ve uykumuz geliyordu. Sonra bir suya vardık. Aç karınla bolca su içtik. Su içince bu defa da karımız şişti. Yürüyüşümüz daha da ağırlaştı. Yine de kendimizi zorlayarak arkadaşlardan ayrıldığımız yere ulaştık. Fakat noktada kimseyi bulamadık. Ateş yerlerine baktık, köz falan da yoktu. Etrafı dolaştık, olmayınca sesler çıkardık. Kimseden bir cevap alamadık. Meğer arkadaşlar bizim şehit düştüğümüzü düşünerek kendi tedbirlerini almışlar. Bu nedenle noktayı bırakmışlar. Bu durumda nereye gidebileceklerini düşündük ve ihtimal verdiğimiz Domuzlar Noktası dediğimiz bir başka noktaya gittik. Orada da

kimseyi bulamadık. Türk ordu güçlerinin araziye çıkmış, arkadaşların bu yüzden saklanmış olabileceğini nedense hiç düşünememiştik. Bu yüzden rahat hareket ediyorduk. Yakında bulunan başka bir noktaya daha baktık, yine yoktular. O zaman jetonumuz düştü ve birbirimize, “Arkadaşlar saklanmış olabilirler,” dedik. Sorunlu cihazımızla çağrı yaptık bu defa yine bir cevap alamadık. Çok yorulmuş ve ağırlaşmıştık. Gece yarısı olmuştu ve biz hâlâ dolaşıyorduk. Arkadaşların saklanabileceği bir yer vardı, bir buçuk saat çekiyordu. “Bir de oraya bakalım,” dedik. Yürüdükçe üzerimize daha fazla ağırlık çöktü ve uykumuz gelmeye başladı. Bir yerde, “Beş dakika dinlenelim,” dedik. Dinlenirken on dakikada fazladan uyuyakaldık. Uykum ağır olduğundan bir arkadaş beni zor bela uyandırdı ve yola devam ettik.

Noktaya yaklaştığımız sırada yolun üstünde nöbetçi olan bir arkadaş, “Siz kimsiniz?” deyip hemen silahının mekanizmasını çekti. Bizde hemen cevap vererek, “Biz arkadaşız,” dedik. Bu defa da, “Hangi arkadaşsınız?” diye sordu. Bizi tanıması için nöbetçi arkadaşla ismimizi söyledik ama arkadaş biz olduğumuza yine inanmadı. Bizi, ya şehit düşmüş yada teslim olmuş korucularla noktayı basmaya gelmiş olarak düşünmüş olmalı ki bir taşın arkasına yaslanıp silahını bize doğrulttu ve “Gelirseniz vururum!” diye bağırdı. Yanımdaki arkadaş işi biraz şakaya vurarak, “Biz arkadaşız, sen bizi nasıl vurursun?” dedi ve nöbetçi arkadaşla ismiyle çağırdı. Bu çağırmadan sonra arkadaş, bizim olduğumuza ikna oldu ve sevincinden bağırmaya başladı. Biz de arkadaşlara ulaştığımız için çok sevindik. Bu arada hemen Sami arkadaşla sorduk; “Bize ulaşmadı,” dedi. O zaman bütün o andaki sevincimiz üzüntüye dönüştü. Çünkü bu arkadaşlardan ayrılırken beş kişiyle ayrılmış ve dört kişiyle dönmüştük.

Çoktan sökmüş olan şafakla ortalık iyice aydınlanmıştı. Arkadaşların nerede olduğunu sorup onların yerlerine yürüdüm. O zaman yanımızda bulunan ve alan köylerinden olan milislerimiz vardı. Onların kaldığı yere baktım uyumamışlar. Sabaha kadar bizi merak edip gece boyunca bizlere neler olduğunu tartışmışlar. Yak-

laştım, bizim şehit düştüğümüze inandıklarından moralleri bozuk bir halde hâlâ bizden bahsediyorlardı. Bir ara birisi başını kaldırıncı bizi gördü. Ama bir işaret yaparak konuşmamasını istedim. Milisler bir süre daha sohbetlerine devam ettiler. Sonra bizi fark ettiler. Sevinç ve çılgınlarla birbirimize sarıldık. Onlar sağ olarak döndüğümüze çok sevindiler. Ancak biz her ne kadar arkadaşlarımıza ulaştığımız için seviniyor olsak da bu sevincimiz buruktu. Çünkü bir yoldaşımızı kaybetmiştik ve bundan henüz kimsenin haberi yoktu. Sonra arkadaşlar, geldiğimize dair yönetime haber verdiler. Sabah olmuştu, rojbaş çekilerek içtima alındı. Bütün tabur gücü içtimaya gelirken hepsi moralsiz, geldiğimizden habersiz kendi aralarında sessizce bizlerden bahsediyorlardı. O anda milis ve arkadaşların yanında resmen kendi ölümümüzü ve ölüm ardından hakkımızda nasıl konuşulduğunu gördük ve yaşadık. Sonra arkadaşların yanına gittik onlarla kucaklaştık.

O zaman bu çıktığımız görev öncesi eylemde yaralanan ve sonradan 1998’de Botan’da şehit düşen Hekim adında çok fedakâr, dürüst ve şakacı olan Doğulu bir arkadaşımız vardı. Ben onun tedavisini yaparken, kan kaybetmesin diye su içmesine izin vermiyordum. Bu göreve çıkmadan önce bana, “Sen bana su içirtmiyorsun, inşallah bu göreve gidip de gelmezsin,” diye takılmıştı. Yolda çatışma çıktığını duyunca arkadaşlara bu söylediklerine çok üzüldüğünü, “Keşke ben o sözü söylemeseydim,” diyerek pişmanlığını belirtmişti. Ben onun yanına tekrar gidince bu defa şakadan, “Lanet olsun, sen yine mi geldin, bırakmıyorsun su içeyim,” diyerek sevincini bu cümlelerle dile getirdi.

Sonra yönetime verdiğimiz bilgiler ve tarif üzerine arkadaşlar Sami arkadaşı aramaya gittiler. Askerle ilk temasın olduğu yerin aşığına ve yukarısına bakıyorlar fakat bulamıyorlar. Yukarıya doğru bir saat kadar ilerlemeye devam ediyorlar. Talısa köyünde Sami arkadaşın cenazesini buluyorlar. İlk temasta askerlerin açtığı ateşten yaralanmış olmalı ki bir saat kadar yürümüş ve o yerde düşmüştü. Sanıyorum düştüğü yerde kendini saklamıştı. Ancak askerler onun kan izlerini takip etmiş ve onu bulup şehit düşürmüştüler. Sonra-

sında da üzerine yakıcı maddeler döküp cenazesini yakmışlardı. Ki bu Türk devleti için ilk ve tek olan bir vahşet biçimi değildi. Saklandığımız o kayalıkta, yanımızdan küfrederek geçen Türk ordusunun eline, ölü veya diri geçmemiz halinde, bize yapacaklarını düşündüğümüz şeyi yani beynimizde canlandırdığımız o vahşeti, Sami yoldaşımıza uygulamıştı. Onun yoldaşları olarak bizler de bundan kendi payımızı almıştık. Ancak, gerek kendi ulusal ve toplumsal kurtuluşumuz adına, gerekse bu mücadele somutunda, tüm ezilen halkların özgürlüğü için karşısında savaştığımız Türk devlete, bizim de her zaman için söyleyecek sözümüz vardı. Kurulduğu günden beri başta Kürt halkı olmak üzere tüm halklara uyguladığı bu vahşetin bedelini Önderlik ve şehitler gerçeğine daha çok bağlanarak, onun yaptıklarına bakıp ona benzeşerek değil, Önderliğimizin ahlaki, felsefi ve askeri anlayışıyla mücadele ederek ödetecektik. Aslen Afrinli olan Sami yoldaşımızı da bu ahlaki, felsefi ve askeri anlayış çerçevesinde vereceğimiz mücadele içinde unutmadan, unutturmadan yaşayacak ve yaşatacaktık.

Dr. Ahmet Çimen

İnsan Gerillayı Bizzat Yaşamadan Anlamıyor

Amed Eyaleti'ndeki anılarım, benim için gerillada yaşadığım ilkleri ifade etmektedir. Benim açımdan, kendimi anlamaya ve tanımlamaya başladığım bir sürecin başlangıcı demektir. Orada gerilla ve dağ yaşamı, mücadele, yoldaşlık, ortaklık ve ortak arayışlar; kendi toplumsal değerlerini korumak için yapılan kahramanlıklar gibi benzeri her şey, benim için bir ilkti. Yine dağ, ova, ay, güneş gibi benzeri birçok şeye kendimle beraber ilk tanım koymam, anlam vermem de bu dönemde gelişmişti. Dolayısıyla beni de en çok etkileyen bu dönemde yaşadığım ilkler olmuştur.

1999 yılı yaz mevsimiydi. Biz Dorşin bölgesindeydik. Önderliğimiz uluslararası komplocu güçlerce esaret altına alındığından gündemimizde fedai eylemler vardı. Bu nedenle yapılan toplantılarda görüş ve öneriler alınıyordu. Ben de gerillaya yeni gelmiştim. Ortamı fazla tanımıyor, bilmiyordum. Gerilla eylemlerini ve yaşanan şahadetleri daha önce duyum düzeyinde bilsem de, yeterince ağırlığında değildim. Yaşanan olaylarla bağlantılı olarak insan, bazı can alıcı şeyleri bizzat yaşamadan anlamına erişemiyor. Benim açımdan da böyleydi. Dolayısıyla ben de, bu bahsettiğim şeyleri bizzat yaşayarak anlamaya çalışıyordum.

Gündemimizde fedai eylemlerin geliştirilmesi vardı ve yoğunlaşmalarımız devam ediyordu. Bölüğümüzde bulunan Kawa arkadaş da bu yönlü girişimlerde bulunuyordu. Bunun için çok çabılıyor, bütün çalışmalara aktif katılıyor ve hep önde oluyordu. Kendisinin çok derin bir birikimi yoktu ama anladığı gibi katılan bir arkadaştı. Araziyi tanıyor olması ve fiziki olarak o koşullara yatkınlığı, onun katılımını aktifleştiriyordu. Girdiği her eylemde, gittiği her görevde sonuç alıyordu. Savaşın en belirsizliklerle dolu

olduğu anlarda bile Kawa arkadaş, yoldaşlarını asla bırakmayan, onları sonuna kadar savunan ve koruyan biriydi. Böylesine, yoldaşlarına derinden bağlı bir arkadaştı. Onun bu özellikleri, parti yoldaşlığını özümsemesinden, biraz da saf, fazla kirlenmemiş olan keko kişiliğinden geliyordu.

Keko, sevmesi gereken insanı çok derinden sever, derinden saygı duyar ve değer verir. Ama bu yaşadıklarını ilişkilerine hiçbir zaman yansıtmaz. Kawa arkadaş da biraz böyleydi. Kendisi, Amed'in Piran ilçesindendi. 1997 sonlarında Adana'dan katılmıştı. O yıl ben de aynı bölgeye verildiğim için, birlikte aynı bölükte kalıyorduk. O dönemin arkadaşlığında çok ayrıntılı olarak bir arkadaşın sicilini bilmen, onu ayrıntılı olarak tanıman gerekmiyordu. İnsanın yaşam duruşu, yoldaşlığı, mücadeleye katılımı kendi sicili, kimliği oluyordu. Kawa arkadaş da böyle kaba hatlarıyla ve kişilik özellikleriyle tanıyorduk.

Biraz da eski kekoların kişilik özelliklerine sahipti. Dürüst ve açık sözlü, bir o kadar da sessizdi. Çok cesurdu ama bazen de bir denizin dalgalanarak hırçınlaşması gibi hırçınlaşıyor ve sonra dinginleşiyordu.

Heval Kawa Zaza Kürtlerdendi. Zaza Kürtler için söylenen sert kafalılık onda da vardı. Bu yüzden çok inatçıydı. Söylediğinden asla geri adım atmazdı. Bu gibi özelliklerine rağmen, yaşama katılımıyla etrafında sevilen bir arkadaştı.

Bir gün alanda eylem hazırlıklarına başladık, ancak erzakımız yoktu ve bu da önemli bir engel oluşturunuyordu. Dorşin'de Tiyaks köyü diye bir köy vardı. Bu köy, ne koruculuğu kabul etmişti ne de yurtsever olmuştu. Ajanlarıyla da meşhur bir köydü. Öyle ki; bir arkadaşın o köye girmesiyle, Türk ordusunun oraya yığılması aynı anda oluyordu. Daha önce benim de içinde olduğum küçük bir grup köye gitmiş ve pusuya düşmüştük. Ancak grubun küçük olması ve atik davranması sonucu kayıp vermemiştik. Yeniydim, savaş deneyimim de yoktu. Böylesi anlarda ne yapman gerektiğini bilmen ve ona göre davranman çok şeyi kurtarabilir. Biz de öyle yapmıştık. Bizim grubun pusuya düşmesi nedeniyle erzak çıkaramamıştık. Bu nedenle başka bir grubun köye girmesi gerekiyordu.

Yapılan planlamada Kawa arkadaşın da grupla birlikte köye gitmesi kararlaştırılmıştı.

İki gün sonra Kawa arkadaş grupla birlikte erzak almak için göreve çıktığında ben nöbet yerindeydim. Gelip benden dürbünü istedi. Kendisine dürbünü verdim. O zaman yaşanan erzak sorunundan dolayı ben biraz kuru dut toplamıştım. O dutları ona verdim, “Yolda yersin,” dedim. Sonra koşarak gruba yetişmeye çalıştı.

Grup Tiyaks köyüne girer girmez, köpek havlamalarının sonucunda hemen fark ediliyorlar. Çünkü köpeklerin havlamaları uzun süreliyse, gelenin asker, kısa süreliyse gerilla olduğu köydekiler tarafından hemen anlaşıyordu. Köydeki ajanlar, arkadaşların köye girdiğini anladıkları anda hemen Türk karakollarına ihbar yapıyorlar. Zaten ovalık bir yer olan bu köye gidişlerde ilginç olan bir şey vardı ki, o da defalarca pusuya düşme durumu yaşanmasına rağmen, yine de giden her grubun aynı yolu kullanıyor olmasıydı. Bu yol hattının uzun koridorlu bir girişi vardı. Oradan köye gidiliyor ve aynı hattan geliniyordu. Askerler de bunu biliyordu. Bu yüzden her hangi bir temas yaşandığı zaman, kayıp verme ihtimali daha yüksek oluyordu. Kawa Arkadaş'ın grubu da köye giderken bu yolu kullanıyor. Köyden erzaklarını alıp çıkıyorlar. Fakat köyün biraz dışında kalan bir dereden geçmeleri gerekiyor. Türk ordu güçleri, korucularla birlikte derenin üst tarafına gelip pusu atıyor. Arkadaşlar dereyi geçmeye çalıştıkları sırada ateş ediyorlar. En önde yürüyen Kawa arkadaş hemen orada şehit düşüyor. İki arkadaş ise yaralanıyor. Bir iki arkadaş bireysel inisiyatif kullanarak askerlerin ateşine karşılık verse de, grup çoğunlukla yeni arkadaşlardan oluştuğu için, o hengamede birbirinden kopuyorlar. Bütün bunlar olurken, bizler uzaktan gelen silah seslerini duymuş ve grubun çatışmaya girdiğini hemen anlamıştık. Ama herkes bu konuda Kawa arkadaşına güveniyordu. Arkadaşlar, “Kawa ordadır, grubu korur,” diyordu.

Pusuya düşen arkadaşlar dağılıp birbirinden kopmaları nedeniyle bize iki gün sonra ulaştılar. O zamana kadar da, biz Kawa arkadaşın şehit düştüğünü bilmiyorduk. “Acaba başka bir noktaya mı gitti, yoksa şehit mi düştü?” diye soruyorduk. Ancak ne oldu-

ğunu kimse bilmiyordu. İki gün sonra bir grup arkadaş, durumunu öğrenmek için tekrar köye indi. Geri geldiklerinde Kawa arkadaşın şehit düştüğünü anladık.

Arkadaşların anlattıklarına göre, Kawa arkadaşın cenazesi Türk ordusunun eline geçmiş ve askerler cenazeyle çok kötü oynamışlardı. Kulaklarını kesmiş, gözlerini çıkarmışlardı. Vücudunun başka yerlerine işkenceler yapmış, elbiselerini de biz görelim diye, köyün girişindeki ağaçlara asmışlardı. Arkadaşların anlattığı bu vahşet ile daha önce hiç karşılaşmamıştım. Küçük çaplı çatışma ve eylemlere girmiş, yaralı arkadaşları görmüş ama bu derece etkilenmemiştim. Kawa arkadaşın şahadetini duyduğum anda diyebilirim ki; bütün duygularım donmuştu. Bu anlamda yanımda ilk defa bir arkadaşımın şehit düşmesine tanıklık ettiğim an, bütün duygularımın donduğu an, yada duygularımın dolup taşarak sele dönüştüğü ve bir volkan gibi harlanıp bu halka düşmanlık yapan Türk ordusunda kendimi patlatmak istediğim an olmuştu. Kendi içimde, bütün bu acıların sebebi olan sömürgeci güçlere daha çok öfkelen dim. O zaman içimde, bize, halkımıza bütün bu acıları yatanlara karşı büyük bir kin, büyük bir öfke duydum.

Kawa arkadaşın intikamını almak istiyordum. Çünkü onun şahadetini ve Türk ordusunun onun cenazesine bu kadar vahşice yaklaşmasını kabullenemiyordum. Kawa arkadaşın şahadeti bana öylesine bir acı vermişti ki, birçok arkadaş gibi ben de kendimi tutamıyordum. Cenazesini kaldırıp kendisine tören yaptığımız sırada, hiçbir arkadaş kendini tutamıyordu. Çünkü Önderliğimiz esaret altına alınmıştı. Bu nedenle bir iç sorgulama yaşıyorduk. Fedai eylemler sürecindeyken, böylesi ağır bir atmosferde Kawa arkadaşın şahadeti çok ağır gelmişti. Kimse de onun bu biçimde aramızdan ayrılışına hazırlıklı değildi. Ancak Kawa arkadaşına dair bizim beklentilerimiz, hayallerimiz ne olursa olsun bir kere olan olmuş ve o aramızdan ayrılmıştı. Bu durumda bize kalan onun bu biçimdeki kaybından ders çıkarmak ve anısını yaşatmak olacaktı.

Tanıyayım yada tanımayayım, mücadelede her arkadaşın şahadetini duyduğumda yoldaşığa verdiğim değerden midir bilmiyo-

rum, içimde çok derin bir hüznü yaşıyordum. Bu hüznümün en can alıcı başlangıcı olan ve beni en çok etkileyen Kawa arkadaşın şahadeti olmuştu. Onu yitirmemize rağmen gittiğimiz her eylem, her görev ve yürüdüğümüz her yol sürekli Kawa arkadaş eşliğinde oluyordu. Çünkü o, üç yıl kadar kaldığı gerilla yaşamını dolu dolu yaşamıştı. Kaldığı her arkadaş ortamında dürüstlüğüyle, açık sözlü, samimi oluşu ve yoldaşlığıyla iz bırakan ve kendisini yüreklerimize nakşeden bir arkadaş olmuştu. Bugün bile aradan bunca zaman geçmesine rağmen onu çok net hissediyor ve hatırlıyorum. Birlikteyken kendisiyle uzun sohbetlerim olmamıştı. Onunla, hep uzak-tan uzağa gözlerle konuşan, hislerle birbirini anlayan, paylaşan bir yoldaşlığım olmuştu. Bu nedenle asla unutmadığım ve unutmaya-çağım bir yoldaş olarak benimle hep yaşayacaktır.

Kawa arkadaş şahsında şehitlerimiz yolumuzu aydınlatan ışık, bizi bu günlere getiren manevi güç oldular. Onlar, belki uzun soluklu bir hayatı yaşamadılar. Ama mücadelemizin en iyi bayrak taşıyıcısı, toplumsal özgürlük ve onur savaşçısı oldular. Ardında onurlu bir miras bırakarak adlarını devrimci mücadelemizin tarihine altın harflerle yazdırdılar. Önderliğimizin en iyi yoldaşı ve en iyi takipçisi oldular ve bize nasıl yaşamamız gerektiğini o gencecik hayatlarıyla öğretiler. Bu durumda bize, onların yarım kalan hayallerini gerçekleştirmek ve güneşe uzanan yolculukta onların devrettiği özgürlük bayrağını onurla zafere taşımak kalıyor.

Arjin Andok

Gerillada Kaybolmanın Yalnızlığı

1999 yılının yazında biz yine Amed'in Dorşin alanındaydık. Bölük olarak kış kampından yeni çıkmış, fedai eylemleri için hazırlıklara başlamıştık. O zaman Amed Eyaleti'nde bölükler üç takım erkek, bir takım da kadın arkadaşlardan oluşacak biçimde örgütlendiriliyordu. Önderliğin esaretinden kaynaklı sürecin hassasiyeti karşısında bölük gücümüzün gruplar biçiminde hem alan hem de eylemler için örgütlendirilmesi gerekiyordu. Bunun için de lojistik malzemelerine ihtiyacımız vardı. Çünkü alanda ciddi olarak erzak sorunumuz çıkmıştı. İmkanlarımız da sınırlıydı. Bu nedenle çoğu zaman erzakımız olmuyor, bazen bir şey olduğunda ise hep yarım yamalak oluyordu. Örneğin bir gün şekerimiz olduğunda çay olmuyor, çay olduğunda şeker olmuyordu. Bu nedenle ciddi olarak beslenme sorunumuz çıkıyordu. Alanda bulunan meyvelerden beslenerek hayatta kalmaya çalışıyorduk. Çoğu zaman nefis savaşı vermek durumunda kalıyorduk. Yine de bu durumlardan hiçbirimiz şikayet etmiyor ve bencilik, bireycilik gibi arayışlara girmiyorduk.

Böylesi, birkaç gün hiçbir şey yemediğimiz bir dönemde, gücün bu açlık ihtiyacını gidermek amacıyla bir planlama yapıldı. Bölük olarak bu göreve giderken sayımız epey kalabalıktı. Uzun zaman aç kalmaktan dolayı çok yıpranmış, bölüğün hareket tarzı ağırlaşmıştı. Bir gerilla tarzına göre gereken atikliği gösteremiyorduk. Cıxsê köyünün yakınlarına varana kadar, grup halden düşmüş ve karanlık çökmüştü. Bu durumda çok çabuk köye girip çıkmamız gerekiyordu. Daha önce planlandığına göre cephe çalışmalarındaki arkadaşlar önceden köye gidip erzakı toplayarak bir yere taşıyacaktı. Biz de gidip oradan alacaktık.

Köyün girişinden kendimizi aşağıya, köye bıraktığımız sırada etrafına bakındım ve her tarafının dağlarla çevrili olduğunu fark ettim.

Köyün bir kenarında bekledik ve grup içerisinde durumu iyi olan arkadaşlar hemen köyün içine girdiler. Erzakları alıp geri döndüler. Yüklerimizi yaparken kendi kendime düşünüyordum. Çünkü gerillanın köylere gidip geldiğini, bu biçimde beslendiğini, ihtiyaçlarını bu biçimde karşıladığını daha önce bilmiyordum. Yola çıkarken, gelişte aşağıya inen köyün yolu, giderken bizim için bir yokuşa dönüşüyor, özellikle kadın arkadaşların işini daha da zorlaştırıyordu. Benim için de araziye tanımamam dezavantaj oluşturunuyordu. Bundan önce uzun yürüyüş deneyimlerim de olmamıştı. Yürümekte zorlandığım için arkadaşlar hep benim elimden tutarak götürüyorlardı. Bu gece de arkadaşlarla bir yere kadar yürüdüm. Bir yerden sonra arkadaşlar köyden bir an önce çıkmak için yokuşa dik vurarak çıktılar. Ben de yürümekte zorlandığım için, bana kolaylık olsun diye yamaçtan çıkmış ve farkında olmadan başka bir yere varmışım. Çünkü yürürken fark etmeden önümde ve arkamda arkadaşların olduğunu düşünerek rahat yürümüş, sonrada tek başıma kalmışım. Böylece kopmuş ve arkadaşları kaybetmişim.

Arkadaşlardan koptuğumu anladığım an çok kötü oldum. Çünkü arkadaşlardan kopmak benim için yaşamdan, örgütten ve her şeyden kopmak anlamına gelmişti. Kendimi o an çok yalnız ve çırılçıplak hissettim. Etrafımda arkadaşları arıyor, kimseyi bulamıyordum. Hemen aşağımda büyük bir köy vardı. Işıkları bütün çevresini aydınlatıyor, orada yaşam devam ediyordu. Ama benim için yaşam durmuştu. Gerillayı kaybetmek bir anlamda kendimi kaybetmekti. Bir kadın gerilla olarak ölüm, yaralanma karşısında savaşmak durumunda kaldığımız Türk ordusunun eline düşme gibi başıma gelebilecek bütün olasılıklar her zaman için vardı. Bunlar beni çok fazla düşündürtmemişti. Ama arkadaşlarımdan ayrılmak benim için çok farklıydı. Çok çaresiz ve çözümsüz kaldığım ve kendimi en zavallı gördüğüm bir andı. Çözümsüzlüğü en derinden yaşamışım. Bu nedenle orada oturup hıçkırı hıçkırı ağladım. Çünkü ne köye gidebiliyordum ne de gitmem gereken yeri biliyordum.

Gece dolunaydı ve benim dolunaylara karşı bir antipatim vardı. Kawa arkadaş, böyle dolunaylı bir gecede şehit düştüğü için sevmi-

yordum. Dolunaya bakarken sanki o da bana bakarak benimle birlikte ağlıyor ve bana, “Ağla ve rahatla, belki bir çözüm bulursun,” diyordu.

Ne kadar ağladığımı bilmiyorum ama o ağlamalarım sanki bir işe yaramıştı. Arkamızdan gelen cepheci arkadaşlar benim sesimi çok uzaktan duymuşlar. Ben çok perişan bir halde, kendi durumuna dalıp gitmişken, birden arkadaşların bana seslendiklerini duydum. “O kimdir?” diye soruyorlardı. O zaman, öyle bir sevindim ki anlatamam. Öte yandan kopma sebebimi arkadaşlara yüklediğim için arkadaşlara, “Siz nerdesiniz, neden beni bırakıp gidiyorsunuz, belki birisi yürüyemiyor, insan arkasına bakmaz mı?” diyerek kızdım. Yanıma gelen arkadaşlar da, “Sen niye gruptan koptun?” diye sitemde bulundular. Bende ısrarla, “Hayır, ben kopmadım, arkadaşlar beni bırakıp gittiler,” diyordum. Tabi yeniden arkadaşlara ulaşmıştım, hem onun sevincinden, hem kopmuş olmamın kızgınlığından arkadaşlara bunları, sevinçten gözlerim yaşararak anlatıyorum. Bu yaşadıklarım karşısında arkadaşlar da çok etkilendiler. Bana, “Hemen otur ve biraz sakın ol. Bak biz buradayız, arkadaşlar da hemen yanımızdalar,” diyerek beni teselli etmeye çalıştılar. Sakinleştirmek istediler. Sonra birlikte yürüyerek arkadaşlara ulaştık.

Bölükteki arkadaşlar da benim koptuğumu fark ettikleri anda çok üzülmüyorlar ve durup beni bekliyorlar. Bölük komutanı o sırada benim için takım komutanına, “O arkadaş yeniydi ve yürüyemiyordu, neden arkadaşı bıraktın, neden elini tutmadın?” diye epey kızıyor. Sonra beni gördüklerinde çok mutlu oldular. Ben de çok sevindim ama yinede onlara, “Neden beni bıraktınız, niye bana yardım etmediniz?” diye kızdım. Arkadaşlar da yarı şaka yarı ciddi, “Sen niye önündekini takip etmiyorsun, niye gruptan kopuyorsun?” dediler ve haklıydılar. Çünkü gerillanın kuralını ihlal eden bendim, onlar değildi. Ama ben arkadaşların beni sevdiklerinden böyle yaptıklarını anlıyordum. Hem o an için bana ne kadar kızsalar da hiçbir şey umurumda değildi.

Devrimci mücadele içinde yaşadığım bu kopuş, benim için unutamayacağım bir olaydı. Belki günlerce, aylarca süren bir zaman dilimi değildi. Bir saat gibi bir süre zarfında yaşanmıştı ama benim

için sanki yüz yıl gibi bir zamana bedeldi. Sanki bir asır boyunca arkadaşlarımdan ayrı d  m    m gibi ağır bir duygusal atmosferi ya amı tım. Böyle bir olayı yaşayarak hem kendi   z  ms z hallerimi görmüş, hem de nasıl telafi etmem gerektiğinin tecrübesini edinmi tım. Öte yandan arkadaşlarımla ne kadar sevdiğimi, onlara ne kadar değer verdiğimi ve kendi varlığımı yolda larımla ne kadar b t nle tirdiğimi anlamıştım. Olması gereken de buydu. Çünkü ge-rilla demek, bütünlüklü bir ortaklık demektir. Yani ortak irade, ortak amaç, ortak ruh, ortak söz ve eylem birliği demektir.

Arjin Andok

Sanatçı Gerillalar; Newal ile Delila

Yine 1999 yılının Temmuz ayında, biz Lice alanında karargâhta bulunuyorduk. Yeni savaşçı olarak eğitim devresinden yeni çıkmış, kuryeliğe başlamıştım. Bundan böyle artık gerilla olmuş ve eski sayılıyordum. Arkadaşlar bize böyle diyor ve kendimize de böyle yaklaşmamızı istiyorlardı. Çünkü kendimize böyle yaklaşmamız bizde hem özgüven duygusunu geliştiriyor, hem de daha aktif katılım sağlamamızı sağlıyordu. Böylelikle de önümüze çıkacak sorunlara karşı çözüm kabiliyetimiz gelişecekti.

Yaz ayı olduğu için özellikle Lice alanı çok sıcaktı. Sivrisinekleri bize aman vermiyordu. Aldığımız bütün tedbirleri aşarak bize ulaşıyor, kanımızı emerek çekip gidiyorlardı. Bu sinekler de tıpkı toplumların değerlerini aşındırarak, kanını emerek beslenen sömürgeci devletlere benziyorlardı. Böylesi sıcak bir günde Domuz Noktası denilen yerden Qurmik alanına geçecektik. Gideceğimiz yol normalde dört saat çekiyordu. Ancak bu Domuz Noktası'nın zirvesine çıkıp orada Amed şehir merkezini görmek istedik. O tepede Amed'i seyretmek bizim için önemliydi. Biraz kural dışılık yapıp Amed'in ışıklarını seyrederek yavaş yavaş indik. Birgün özgürce arkadaşlarımızla birlikte Amed'de buluşmanın düşlerini kurduk. Bir gün gerçekleşecek olan bu düşün bizlere verdiği manevi güçle uzattığımız yolu sabaha kadar yürüdük. Sabaha doğru Qurmik yamacına ulaştık. O zaman yanımıza üçü kadın, biri erkek olmak üzere bir grup yeni katılmış arkadaş getirdiler. Kadınların başında hâlâ başörtüleri, üstlerinde uzun giysileri vardı. Fakat giydikleri ayakkabılar elbiselerine göre çok sportifti. Daha ilk günlerinden itibaren kendilerine karşı bir saygı ve sempati duymamızı sağladılar.

Normalde yeni katılan bir insan gerilla yaşamına yabancı olduğundan biraz ürkektir. Bu nedenle ilkin yaşamı gözlemeye, anla-

maya ve tanımaya çalışır. Sonra anladığı oranda aktif katılmaya başlar. Bu sürece kadar biraz sessiz, biraz yalnızdır. Ama bu genç arkadaşlar öyle değildi. Geldikleri günden itibaren hiçbir yabancılık, hiçbir kaygı yaşamadan yaşama katılıyor, yaşamı sahipleniyorlardı. En belirginleri Delilla'ydı.

Delila arkadaş çok heyecanlı, çok deli dolu tavır ve duruşuyla çok sempatik biriydi. Yaşamda çok aktifti. Newal arkadaş da öyleydi. Ama Delila'ya göre biraz daha durgundu. Daha çok yaşamı gözlemliyordu ama aktif de katılıyordu. Kendisini diğer arkadaşlarından koparmıyordu. Zin ise onların içinde biraz daha sessiz olanıydı. Hamza (Welat Aslan) arkadaş ise, erkek arkadaşların yanına gittiği için o an onun için bir gözlemimiz olmadı. Ama yanımızdaki kadın arkadaşlar sivil elbiseleriyle onca uzun yol yürümüş olmalarına rağmen kaldığımız noktaya ulaşır ulaşmaz hiçbir yorgunluk belirtisi göstermeden hemen çalışmaya başladılar. Arada iki üç saat geçmeden o sanatçı ruhlarını yansıtarak bizim için türkü söylediler. O zaman Delila arkadaşın çok güzel türkü söylediğini bilmiyordum. Türkü söylemede daha çok Newal arkadaş belirgin olduğu için Delila ona eşlik ediyordu.

Heval Newal'ın daha önce bir abisi gerillaya katılmış ve 1998 baharında gelişen Murat Operasyonu'nda şehit düşmüştü. Heval Newal ise abisinin şahadetinden habersiz, onun üzerine yaptığı türkülerini söylüyordu. Bir an önce abisini görme heyecanını yaşıyordu. Ayrıca ailede yaşadıkları bazı olaylar vardı ve bu olaylardan çok etkilenmişti. Çünkü evden çıktıklarında, çıkışları aile tarafından polise bildirilmişti. Polis de onların peşlerine düşmüş ve bir kovalamaca yaşamışlardı. Evden ve aileden bu biçimde bir çıkışları olmuştu. Bu biçimde çıkış yapan bu arkadaşların yaşamda belirgin olacaklarını tahmin edebiliyorduk. Çünkü yanımızda kaldıkları birkaç gün içindeki duruş ve katılımları bu tahminimizi doğrular nitelikteydi. Dahası o zamanki yaşam ölçüleri keskindi ve kadroyu hemen netleştiriyordu. Bu arkadaşların birkaç gün içinde bizlerde bıraktıkları izlenim, bu devrimin yükünü kaldırabileceklerine dair inançtı. Çünkü onlar, Önderliğin esaretinden et-

kilenerek katılım yapmışlardı ve Önderliğe katılmışlardı. Bu katılım biçimi onların duruşunda, yaşamdaki heyecanında, coşkulu ve moralli olmalarında açığa çıkıyordu.

Sonra arkadaşlar bir dönem için yeni savaşçı eğitimine gönderildiler. (Onların ayakkabı ve sivil elbiselerini Qurmik yamacında sakladım. Yerlerini de sadece ben biliyorum.) Bir zaman sonra eğitimleri bitti ve karargâha geri geldiler. Gelirken de arkadaşlar, onları Karat'ın karşı tarafında, bizim yanılmıyorsam adı Kosan olan bir noktamıza kadar getirmiş, oradan da onları kurye olduğum için ben almıştım. Arkadaşların düzenlemeleri olmadan bir süre karargâhta kaldılar. Bu arada Newal arkadaş bize hergün türkü söylüyor, sanatçı kişiliğiyle öne çıkıyordu. Onunla birlikte oturduğumuzda mutlaka türkü söylüyordu. Ben, Newal ve sonradan şehit düşen Nujin arkadaş gece oldu mu yan yana gelip üstümüze battaniyeyi atarak yıldızlara baktık. Yıldızları sayar, yıldızlardan, güneşten, gezegenlerden, karadeliklerin varlığından yine bu karadelikler hakkında neden hiçbir şeyin bilinmediğinden bahsederdik. Böyle, saatlerce sohbet ederdik. Bu bizim bir hobimiz olmuştu. Özellikle Newal arkadaş bize, yıldızların nasıl döndüğünü, yıldızların anlamlarını ve kendisinin hangi yıldız olduğunu anlatırdı. Sonradan şehit düşen Mizgîn arkadaş bazen bize müdahale eder, "Siz yine mi bir araya geldiniz?" diye bize kızardı. Ama o da kendini tutamaz, gelip yanımıza oturarak yıldızların seyrine dalar ve derin sohbetlerimize katılırdı. O sohbetlerdeki duygular, yaşanan şeyler çok derindi. Hem doğayla bir iç içelik vardı hem yoldaşlıkta güçlü bağlar kuruyorduk.

Başta da belirttiğim gibi Newal arkadaş, abisi Bawer arkadaşın şahadetinden haberi yoktu. Arkadaşlar da onu üzmemek için söylememişlerdi. Bu yüzden her gün kardeş hasreti çekiyor ve abisini görebilme heyecanını yaşıyordu. Onun bu durumu, o zaman eyalet yönetiminde olan ve sonradan geri çekilmede şehit düşen Hêvidar arkadaşın da dikkatini çekiyor ve ona gerçeği söylemek için zaman kolluyordu. Bir zaman geçtikten sonra, Hêvidar arkadaş onu yanına çağırdı ve bir yere çekildiler. "Acaba ne söyleyecek, ya da Newal arkadaş gerçeği öğrenince nasıl karşılayacak," diye merak ediyorduk.

Newal arkadaş gerçeği öğrendiğinde çok etkilenmiş olmalı ki bir an onun ağlama seslerini duyduk. Hêvidar arkadaş onunla uzun süre tartıştı. Çünkü o, abisini görebilme heyecanı ile gelmiş ve kimse ona kardeşinin şehit düştüğünü söylememişti. Duyduğunda ise abisinin şahadetinin ondan saklanması kabullenmesi beklenemezdi. Abisiyle dağda birlikte yoldaşlık yapmaya, birlikte mücadele etmeye, savaşmaya dair hayalleri, beklentileri vardı. Bu hayal ve beklentilerini gerçekleştirmek istemişti. Ancak abisinin şahadetini öğrenmesi onda çok derin yaralar açmıştı. Birkaç günü kendi içine kapanarak sessizlik içinde geçirdi. Şehit Bawer'in şahadetini kabullenemiyordu. Daha sonra düzenlemeler yapıldığı için Newal arkadaşla birbirimizden ayrıldık ve birbirimizi görmedik.

Aradan geçen zaman içerisinde ateşkes olmuş ve biz Güney'e çekilmiştik. Bu defa onu, Kandil'de, bütün Kuzey güçlerin toplandığı Şehit Ayhan kampında görmüştüm. Geri çekilmeye ve stratejik dönüşüme anlam verememenin yarattığı sarsıntılar yaşanıyor. Bundan, siyasal ve örgütsel olarak yararlanmak isteyen tasfiyeci ve işbirlikçi çeteler, özellikle yeni katılmış arkadaşlar ve Amed eyalet yapısı üzerinde kirli politikalar yürütüyordu. Bu anlamda Şehit Ayhan dönemi geri çekilme sonrası çok karmaşık bir süreçti. Tasfiyeci ve çeteci kişiliklerin dönemin bu özelliğinden faydalanarak kendilerine siyasal ve örgütsel anlamda alan açmaya çalıştıkları düşünüldüğünde, Newal arkadaşın hem yeni olması hem de yoldaşlığa bağlılığı, samimiyeti, dürüst ve saflığı nedeniyle etrafında olup bitene yeterince anlam verememesini o günün koşullarını yaşayan herkes gibi anlamak daha sonra mümkün olabilecekti. Tasfiyeci ve işbirlikçi çeteler onun bu saf, dürüst yoldaşlığını istismar ederek kısmen etkilemek istedilerse de bunda başarılı olamadılar.

Newal arkadaş Önderlik ve örgüt gerçeğini anladıkça onlarla arasına mesafe koydu. Bu nedenle bazı zorlanmalar yaşasa da, onu tanıyan arkadaşları olarak biz biliyorduk ki Newal arkadaşın çok saf, çok sade, çok dürüst bir kişiliği vardı. Derin bir yaşam duyarlılığına ve yoldaşlık inancına sahipti. Yaşama, yoldaşlarına karşı aşırı derecede duyarlıydı. Doğal sorumluluk duygusuyla yaşama katılıyor ve

herhangi bir şey için kimseden talimat almıyordu. Bunu çok az arkadaş başarıyordu. Newal arkadaş bu yaşamı çok seviyor, bu nedenle güçlü katılıyor ve yaşamla güçlü bir uyum sağlıyordu.

Arkadaşlar, yaşam duyarlılığından dolayı onu tüm komutanı yaptılar. O karmaşık dönemde bu görevin verilmesi onun için erken olmuştu. Bu yüzden bazı zorlanmalar yaşadı. Yine de Newal arkadaş bu zorlukları aşmasını bildi. Kaldığı bölük yaşamına aktif katıldı ve çok sevildi. Sanatçı yönüyle de öne çıktı. Bu yönlü yetenekleri vardı. Her zaman dolup taşan bir duygu dünyasına sahipti. Kendini, yaşam kurallarıyla sınırlandırmak, duygularına ket vurmak istemiyordu. Duygularını olduğu gibi yaşamak isteyen bir arkadaştı. Dizginlenemez ve asi bir yanı vardı. Bu durumunun bağrında bazı yetersizlikleri barındırdığı, bu aşırı duygusallığın, saflığın, iyimserliğin parti yaşamına gelmeyen kişilerce istismar edilmesi nedeniyle zaman zaman bazı zorlanmalar yaşasa da, bunları zaman içinde anlayarak aşmaya çalıştı. Önderliğin bu konulardaki yaklaşımını anlamaya çalışarak, kendi yaklaşımlarını düzeltmeye çalıştı. Çünkü bu hareket insan duygularını inkâr ve ret etmemişti, duyguların devrimin amaçlarıyla bütünleşecek biçimde evrilmesi için dönüştürülmesi gerektiğini savunuyor ve bunu militanlarına özümsetmeye çalışıyordu.

Tabi bu konular ideolojik konulardı, Newal arkadaş da ideolojik ve örgütsel konularda refleksleri olan ve gelişmeye açık bir arkadaştı. Bütün çabasıyla bu yaşamı, bu hareketi anlamak istiyordu. Onun bütün çabası da bu yönde oluyor, Önderliği ve örgütü anladıkça kendini sorguluyor ve katılımını aktifleştiriyordu.

Gerillaya geldiğinde ilk gördüklerinden biri olduğumdan, beni eski bir arkadaşım gibi görüyor ve çok farklı yaklaşıyordu. Bu nedenle fırsatını buldu mu gelip tartışıyordu. Bu anlamda tartışmaya açıktı. Tabi herkesle her şeyini paylaşmıyordu. Ama samimi ve dürüst olduğuna inandığı insandan da hiçbir şeyini gizlemiyor, içtenlikle paylaşıyor ve perspektif istiyordu.

Gerillada savaşın yoğunluğu nedeniyle öne çıkmayan kültür-sanat etkinlikleri, strateji değişimiyle birlikte öncelikli mücadele alanı ve uğraşı haline gelmişti. Bu anlamda gerillada kültür-sanat etkinlikleri

en çok 2000 yıllarının başında yapıldı. Çünkü yeni stratejinin temel mücadele alanlarından birisi de kültür-sanattı. Hareketin bu anlamdaki çalışmalarına heval Newal ve heval Delîla'nın da katkıları oldu. Yüreklerinde taşıdıkları sanat tutkusunu çalışmalara yansıtarak, kültür-sanat çalışmalarının daha çok benimsenmesini ve sevilmesini sağladılar. Hem müzik, hem tiyatro çalışmalarında rol alarak, hareketin tarihinden, Delil Doğan yo'daşlardan, şehit Sefkan ve şehit Mizgînlerden süregelen kültür-sanat çalışmalarının geleneğini devralarak kendilerinden bir şeyler kattılar.

Onlarında çabalarıyla, gerillanın sadece savaşı değil, kültür-sanat çalışmaları da yapabilen bir güç olduğu, tiyatro oynayabildiği, türkü söylediği daha çok anlaşılmaya başlandı. Çünkü daha önceki stratejiden kaynaklı, gerilla sanatçı kimliğiyle öne çıkmamıştı. Çıktıysa da fazla bilinmiyordu. Ama 2000'li yılların başında stratejik değişiklikle birlikte kültür-sanat çalışmalarına daha fazla alan açılmıştı. Diğer arkadaşlarıyla birlikte heval Newal ve heval Delîla, katkılarıyla gerillanın bilinmeyen bu sanatçı kimliğinin daha iyi tanınmasını sağladılar. Kültür-sanat çalışmalarında gerillada bir mirasın sürdürücüsü oldular.

Şimdi geriye dönüp baktığımda, Newal, Delîla ve Hamza arkadaşlar gibi birçok arkadaşın şahadetine asla inanamıyorum. Onlar yüreğimizde sürekli yaşamayı başaran insanlardır. Bu nedenle yaşamını yitirdiklerine inanmıyorum.

Arjin Andok

Büyük Takip ve Büyük Direniş

1996 yılının sonunda Amed eyaletinde Şehit Remzi alanında bulunuyordum. Dönem boyunca gelişen operasyonların karşısında direnmiş, Türk ordusuna kayıp verdirmiş, kendimiz de kayıp ve yaralı vermiştik. Yanımıza bir bölük arkadaşın Garzan Eyaleti'nden gelmesiyle birlikte kış üslenmesinin hazırlıklarını yapmış ve beraber bir vadide kampa girmiştik. Bu kış kampında hem biraz dinlenmek hem de eğitim görerek gelecek yılı daha güçlü karşılamak istiyorduk. Bu nedenle sayımız kabarmış ve doksan kişiye çıkmıştı. Garzan'dan gelen arkadaşlar daha önce Botan'dan seçilerek gönderildikleri için eski ve deneyimli arkadaşlardı. Bizler de bir takım arkadaş, kısa bir süre içinde katılmıştık. Alan gücümüzün sadece bir kısmı deneyimliydi.

Kampa girip eğitime başladıktan bir süre sonra, bir akşam tepelerimiz, kamptaki nöbetçilere Türk ordu güçlerinin alana girdiği haberini verdiler. O zaman tecrübeli olan arkadaşlar kampın terk edilmesini istediler, ancak eyaletin karargah komutanı olan kişi (Doktor Sılo) bırakmadı. Sabaha kadar kampta kalmamız yönünde talimat verdi. Uyumamaya çalışarak sabaha kadar beklemeye başladık. Sabah olunca yönetimdeki arkadaşlar gelip etrafımızdaki tepelerin askerler tarafından tutulduğunu ve bu kuşatmayı yırtmak için gönüllü bir takım arkadaşın çıkması gerektiğini belirttiler. Eyalet komutanı yine bırakmadı ve bizi o kuşatma koşullarında vadide tuttu. Böylece bizi imha ile karşı karşıya bıraktı. Askerler bu arada zaman kazanarak bütün tepeleri tuttular. Tüm tepelerde mevzilendikten sonra bir manga kadın, bir manga da erkek arkadaşlardan bir takım çıkarıldı. Havanın aydınlanmaya başladığı bir zamanda, bu arkadaşlar üstümüzdeki tepeye saldırı

gerçekleştirdiler. Bizler de kamptaki mangalanımızda merakla ne olacağını bekledik. Beklerken de askerlerin tuttuğu tepeye saldıran arkadaşlarımızın çatışma seslerini çok yakından duyuyorduk. O zaman çatışmaya giden arkadaşların çemberi yarmak ve bize geri çekilme yolunu açmak için kendilerini feda etmeye gittiklerini anlamıştık. Çatışma bir ara çok kızıştı. Arkadaşlarla Türk askerleri iç içe giriyor ve tepeyi onlardan alıyorlar. Bir arkadaş şehit düşüyor. İsmi hatırlayabildiğim kadarıyla yapı tarafından çok sevilen Devrim diye çok genç bir arkadaş vardı. Kendisi '96 yılının başında katılmıştı ve o tepe saldırısına gidip geri gelmemişti.

Tepe askerden alındıktan sonra biz kamptakiler geri çekilmeye başladık. Ancak bu çok kolay olmuyordu. Savaş uçakları ve kobralar, bizi günboyu bombalıyor, nefes aldirmıyordu. Bazı arkadaşlarımızı bu hava saldırısında şehit verdik, bazıları da yaralandı. Geri çekilme beklendiği gibi gerçekleşmeyince iki takım daha çıkarılarak tepelere gönderildi. Çatışma tepelerde yoğunlaşırken, biz de kendimizi küçücük yamaçlara vererek akşamın olmasını bekledik. Akşam olunca toplanıp hep birlikte tek tek arka arkaya boğazdan geçerek yarı ovalık ve yarı tepecikleri olan Apê Musa alanına vardık. Alanın bu coğrafi özelliği bizim için dezavantaj oluştururken, askerler için avantajdı. Ama çemberden tek çıkış yolu olarak bize orasını bırakmışlardı. Giderken gece dolunaydı, kobralar bizi takip ediyordu. Bir suyu geçeceğimiz sırada kobralar bizi taradılar. Zor bela suyu geçerek gece boyunca yürümeye devam ettik. Bu arada çok yorulmuş ve acıkmıştık. Uçaklar ve kobralar bizi günboyu bombalamıştı. TNT kokusundan genzimiz yanıyordu. Gözümü etrafta dolaştırdığımda, bir takım yeni arkadaştan ancak bir kaçının kurtulabildiğini anladım. Çoğu daha sivil elbiseli olduğu için kobralar, onları daha çok izleyerek üzerlerine bomba atmış ve kurşun yağdırmıştı. Biz kurtulanların durumu da iyi değildi. Ama gerillada yoldaşlık daha çok zor anlar için olduğundan, arkadaşlar bize çok yardımcı oldular. Yaşadığımız tüm olumsuzluklara karşı mücadelenin güzel ve olumlu yönü olan ve gerillayı ifade eden yoldaşlığı göstererek olumsuz etkilenmememizi sağladılar.

Sabah olunca yönetimdeki arkadaşlar, mangalar halinde oturup beklememizi söylediler. Zaten halden düşmüştük. Bu nedenle bir grup arkadaş, bize biraz erzak getirmeleri için alandaki arkadaşların yanına gönderildi. Yönetimdeki arkadaşlar da orada bulunan derenin içinde bir yerde oturdular. Hem kendi aralarında tartışmak hem eyalet gücüyle bağlantı kurmak için büyük telsizi açtılar. Bu arada askerler bizi başından beri takip ediyormuş. Kobralar dereden sızarak onlara fark ettirmeden, direk üstlerine gitti. Özellikle cihazın bulunduğu yeri vurdu. Arkadaşlar birkaç saniye içinde kendilerini bir yerlere atarak kurtulmaya çalıştılar, yine de yaralananlar oldu. Daha sonra da uçak ve kobra saldırıları devam etti, Türk ordusu bir çok tepeye yine indirme yaptı. Yanımızda bulunan Garzan gücünden bir manga kadın arkadaş ile bizim alan gücünden karışık bir grup çıkarılarak tepeye gönderildi. Diğerlerimiz bir yan tepeye çekilerek mevzilenmeye çalıştık.

Türk ordu güçleri, giden arkadaş grubunun tuttuğu tepeye uçaklarla çok yoğun yükleniyordu. Bazen büyük kazan bombası atıyor, kazanın patladığı yerde kocaman bir çukur açılıyordu. Garzan grubundaki sekiz kadın arkadaş, "Uçak aynı yeri ikinci defa vurmaz," diyerek, kendilerini hava saldırısından koruyabilmek için, açılan bu çukurlardan birine giriyorlar. Ama denetimde oldukları için verilen koordinat üzerine uçak aynı yere ikinci bir kazan atıyor. Çukurda bulunan bütün arkadaşlar şehit düşüyorlar. Bu arkadaşların cenazeleri bile bulunamadı. Onlardan tanıyabildiğim Dr. Rojbin diye bir arkadaştı. O gün de akşama kadar çatışmalar devam etti. Yaralanan erkek arkadaşlar da olmuştu. Akşam olunca bir yerde toplandık. Arkadaşlar bu defa geldiğimiz Şehit Remzi alanına geri gideceğimizi belirttiler. Bunun için ağır yaralı arkadaşlarımızı Apê Musa alanındaki arkadaşların yanında bıraktık. Daha önce köye giden arkadaşlar bize biraz ekmek ve dut pekmezi getirmişlerdi. Her binimiz o ekmek ve pekmezden biraz yiyerek enerji toplamaya çalıştık. Sonra hafif yaralı arkadaşlarımızı da yanımıza alarak o soğuk havada ve ay ışığının altında yavaş yavaş yürüyerek geri döndük. Bir gecede geldiğimiz yol, dönüş

için iki gün iki gece sürdü. Kış kampımızın olduğu yere geldik. İlk çatışmada şehit düşen arkadaşların cenazelerini bulduk.

Türk ordusu yine o vahşi geleneğinden geri kalmayarak, şehit düşmüş arkadaşların cenazeleriyle oynamıştı. O kadar kötü oynamıştı ki, cenazeler tanınmaz haldeydiler. Türk ordusu bazen bizi zorlamış olsa da, genelde gerilla karşısında yaşadığı yenilgisini ve çaresizliğini sivil ve savunmasız halka saldırarak, gerilla cenazeleriyle ahlaksızca oynayarak öç almaya çalışıyordu. Yani bu anlamda tek tesellisi böylesi vahşet oluyordu. Bu nedenle cenazelere yaptıkları anlatılmaz bir vahşetti. Bazı arkadaşlar gidip şehit arkadaşların cenazesini sakladılar. Biz de kampı dolaşarak askerlerin yere döktüğü erzakları tekrar toplayarak onlardan yararlanmaya çalıştık. Arkadaşlar, burada kalmanın uygun olmadığını ve bir gece kalıp sabah oradan ayrılacağımızı söylediler. Gideceğimiz yer bir vadiydi ve iki saat kadardı. Ama biz o kadar yıpranmıştık ki, sabahtan akşama kadar dereden hiç çıkmayarak sürekli yürüdük. Bir süre izimizi kaybettirdik. Orada çıkardığımız tecrübeler doğrultusunda kanal ve mevzi sistemini geliştirdik. Bir süre eğitim gördük. Orada kışı ve Türk ordusunun operasyonlarını atlatarak ve umutla baharı karşıladık.

1997'nin sonunda, yani kış ortasında benim düzenlemem Dorşin alanına oldu ve ben oraya geçtim. Dorşin alanı, arazi olarak Amed Eyaleti'nin en sarp ve en dağlık alanıydı. Böylesi sarp bir alanda insan fiziğinin güçlü olması gerekiyordu. Daha önce yaşadığım operasyon ve çatışma süreçleri başta her ne kadar zorlanmama neden olmuşsa da, bu zorlamalar beni güçlendirmiş, savaş tecrübesi edinmeme ve her alanın yaşam ve savaş koşullarına uyum sağlamama yol açmıştı.

Dorşin alanına giderken alan sakindi ve bir hareketlilik yoktu. Ama Türk ordu güçleri, bizim alanın sınır hattındaki Garzan güçlerine operasyon yapmıştı. Oradaki arkadaşlar da mecburen çatışa çatışa alanımıza çekilmişlerdi. Bir takım kadın, bir takım erkek arkadaştan oluşan bir bölüktü. Bize ulaştıklarında durumları çok kötüydü. Hem şehit vermişlerdi hem yaralı olanları vardı. Birçoğu ayağını battaniyelerle sarmıştı. Onları yanımıza yerleştirmeye ve imkanlarımız oranında iyi bakmaya çalıştık. O arkadaşlar bir süre

yanımızda kaldılar. Yapılan planlamaya göre de bahara kadar yanımızda kalıp sonra kendi alanlarına geçeceklerdi.

Birgün kamptan, sonradan ajan olduğu anlaşılan birisi kaçınca kamp yerimiz deşifre oldu. Türk ordu güçleri kobralarıyla gece yarısı, zifiri karanlıkta gelip mangalarımızı tek tek bombaladı. Ancak bize bir şey olmadı. Çünkü kobraların sesini duyar duymaz kendimizi yanımızda bulunan bir mağaraya atmıştık.

Üstten de tepelere indirme yapılmıştı. Bu duruma karşı tedbir olarak bir manga erkek, bir manga kadın arkadaş çıkarılarak üstümüzdeki tepeye gönderildi. İçimize indirme yapmamaları için, onların tepeyi tutup çatışmaları gerekiyordu. Tepeye giden arkadaşlar askerlerle iç içe girip bir süre çatıştılar. Onlara kayıp verdirerek nokta üzerindeki denetimi sağladılar. Sabah olunca Türk ordusu, arkadaşların ellerindeki tepeleri almak için saldırıya geçti ve hava saldırılarını yoğunlaştırdı. Garzan gücünden olan bir manga erkek arkadaş Şehit Özgür tepesinde kahramanca direnerek Türk ordusuna kayıp verdirdi ve onları geri püskürttü. Çılgına dönen düşman bu defa kimyasal silah kullandı.

Arkadaşların tuttuğu bu tepeyi, kimyasal gaz kullanıp ve arkadaşları şehit düşürerek alabildi. Tabi bu olay yaşandığında oradaki arkadaşlar meseleyi çakmış ve telsizlerinin mandalını açık bırakmışlardı. Çatışmanın son anına kadar nasıl geliştiğini dinlememizi sağlamışlardı. En son manga komutanı arkadaş, 'Bijî Serok Apo' diye slogan atmış ve sesi kesilmişti. Bir tepede arkadaşlarımız böylesi bir vahşeti yaşarken, bizim diğer tepedeki arkadaşlar yoğunca çatışıyorlardı. Türk ordu güçleri karşılaştığı direniş karşısında çok kayıp vermiş ve çılgına dönmüştü. Yaralanan askerlerin sesleri, bağırışları bizlere kadar ulaşıyordu.

Noktada da bir arkadaş karşı yamacımızda nöbetçiydi ve hava saldırılarından dolayı yanımıza gelememişti. Sabah olunca askerler tepeden onun olduğu yere inmeye başladılar. Adı Sefkan olan o arkadaş Garzan gücüyle yanımıza gelmişti. Eski bir arkadaştı. Askerler onu kuşatmaya alınca, tek başına bir süre direndi. Hem kobraya hem de karadan inen askerlere karşı savaştı. Şehit düşe-

ceğini anladığı anda da telsizini açıp bizim kanalın üstünde arkadaşlarla vedalaştı, Önderlik için slogan atıp silahını taramaya verdi. Son mermisine kadar çatışarak şehit düştü.

Üstümüzde dolaşan kobralarla bizi hareketsiz bırakmak ve kardan kuşatmayı planlıyorlardı. Bu duruma karşı bir şeyler yapmak gerekiyordu. O sırada Cesur diye bir arkadaş eline B-7 silahını alıp kobraya bir roket attı. Roket pervanesinin yoğun basıncı roketin yönünü değiştirdi. Roket, kobranın altından geçtiği için değmedi. Roketin atılmasıyla birlikte yerimiz de deşifre oldu ve kobra mağaranın ağzına bir roket attı. Cesur arkadaş yerini bıraktığı için bir şey olmadı. Sonra arkadaşlar hem B-7 hem BKC hem de kleş silahlarıyla kobrayı çapraz ateşe tuttular. Cesur arkadaş ikinci roketi kobraya atıp üst kanadından vurdu. Diğer silahlarla atışlar devam etti. Kobra darbe alarak bizden uzaklaşmaya çalıştı. Ancak çok uzağa gidemeyerek Kulp ovasında düştü. Diğer kobra da darbelendi ama o düşmeyerek kaçmayı başardı. Kobranın düşürülmesiyle manevi bir güç aldık. Şehit düşen arkadaşlarımızdan dolayı bozulan morallerimizi daha güçlü tutmaya çalıştık. Fedaiçe tepeye giden arkadaşlarımızın sağ salim bize geri gelmelerini bekledik.

Komutanlarımız ise bize, "Akşama kadar direnin gece geri çekeceğiz," diyorlardı. Askerler bütün tepeleri tutmuş, geri çekilebilmemiz için Kuyê boğazını bilinçli olarak bırakmışlardı. O boğazdan çekilmemiz halinde Kulp tarafına varacaktık. Orası da ova olduğundan bizim için intihar demekti.

Arkadaşlar askerlerin bu tuzağına gelmemek için bir tepeye vurmamız gerektiğine karar verdiler. Bunun için önden bir grup gönderildi. Askerler de hareketimizi kaybetmemek için sürekli bulunduğu tepelerden aydınlık mermisi atıyor ve geceyi aydınlığa çeviriyorlardı. Bu nedenle kırk beş dakikalık bir yolu beş saatte katedebildik. Askerler yine de bizi izliyor ve telsizle üstlerine kaç kişi olduğumuzun tekmiğini veriyorlardı. Kar üstünde yürüdüğümüzü söylüyorlardı. Buna rağmen komutanlarımız, "İmha olacağımızı bilsek bile en azından direnerek ölelim, askerler bizi sağ ele geçirmesin, bunun için yürümek zorundayız," dediler. Bunun üzerine tepeye

vurup boğazın altına kadar geldik. Sonra mesafeli olarak ve işildaklara karşı yata kalka yürümeye devam ettik. Boğaza ulaştığımızda her iki yanının da askerler tarafından tutulmuş olduğunu anladık.

Konuştuklarında seslerini duyabiliyorduk. Onların hemen yirmi-otuz metre altında yerden sürünerek birer birer boğazı geçtik. Bize bir şey yapmadılar. Arkadaşlar biraz da şaşkınlıkla Türk ordusunun bu taktiğini anlamaya çalıştılar. “Bir ihtimal, burada karışmayarak bizi ovaya sürmeye çalışıyorlar,” diye düşündüler. Oysa günboyu yapılan çatışmalarda Türk ordusu da epey kayıp vermişti.

Helikopterlerle ölü ve yaralıları şehre taşımış ve kalan askerleri de yorulmuşlardı. Bir de gerillanın kuşatıldığı anda fedaice onların üstüne gittiğini iyi bildikleri için bizi daha fazla daraltmayı göze alamamışlardı. Bu nedenlerden dolayı bize boğazdan geçerken karışmadılar. Belki de dikkatlice geçtiğimiz için bizi fark edemediler. Şayet karışmış olsalardı hepimiz fedaice onların tuttuğu tepelere saldırıp kendimizi patlatacaktık. Boğazın altına inince bu defa çok hızlı bir yere kadar koşmaya devam ettik. Yanımızda yaralı iki arkadaşımız vardı ve bunlar Erzurum Eyaleti’ne geçmek isterken Amed’de mayına basıp şehit düşen Harun arkadaşın grubundan Şafak ve Zilan adında iki kadın arkadaştı. Şafak arkadaş o patlamada akli dengesini kaybetmiş, bir şey hatırlamıyordu. Zilan arkadaş ise başından yaralanmıştı. Bu arkadaşlar, o zaman olay yerine en yakın güç olduğumuz için bizim yanımıza bırakılmışlardı. Yürüyüşte durumları ağırlaştığı için bu arkadaşları uygun bir yerde sakladık.

Bulduğumuz alanın yakınında Tiyaks köyü vardı ve bu köy, meşhur ajanları ve ihbarcılarıyla tanınıyordu. Arkadaşlar, askerlerin bizi takip ettiğini düşünerek, “Bu köye girmemiz halinde Türk ordusu çatışma riskini göze alamaz, bir süreliğine bize karışamaz ve böylelikle biraz zaman kazanırız,” dediler. Bunun üzerine kendimizi köye bıraktık ve köylülerden hayvanlarını geldiğimiz yere doğru sürüp izlerimizi kaybettirmelerini rica ettik. Köylüler bunu yapmalarına rağmen, asker başından beri izlerimizi takip ettiği için doğal olarak nereye gidebileceğimizi anlamıştı. Biz köyün içine girip

küçük gruplar halinde evlere dağılınca askeri arabalar da köyün girişine ulaşmıştı. Durumu daha iyi öğrenmek için üç-dört arkadaş köylü elbisesi giydiler. Elbiselerinin altına da silahlarını gizlediler. Askerin hareketini takip etmeye gittiler. Döndüklerinde, askerlerin köyün içinden geçen caddeye arabalarını çekerek beklediklerini söylediler. Bu durumda, “Her an bir saldırı hareketi olabilir,” diye cadde-
nin altındaki evlere dağıldık. Bombalarımızı düzenli dağıtarak bir saldırı olması halinde, bu bombaları askerlerde ve en sonda kendimizde patlatmayı hesaplayarak bekledik. Köy halkı bu durumumuz karşısında çok telaşlanmıştı. Türk ordusunun saldırısı ve çatışmanın olması halinde kendileri de zarar görecekti. Bu telaşla sürekli bize, “Bir çatışma olursa ne yapacaksınız?” diye soruyorlardı. Biz de onlara, “Eğer bir şey olursa sadece bize değil, hepimize olur, bunun olmaması için de bizi ihbar etmeyin,” diyerek onları uyarıyor ve ihbar etmemeleri için evden dışarı çıkmalarını sınırlandırmaya çalışıyorduk. Bir süre böyle köylülerle birlikte kaldık. Askerler müdahalede bulunmadı. Sonra bir arkadaş onların telsizinden konuşmalarını dinlemiş, operasyonu yönlendiren komutanları askerlere, “Bırakın onları, bunlar psikolojik açıdan çökmüşler, baharı çıkaramazlar, zaten kedi gibi köşeye sıkışmışlar, üzerine giderseniz kendilerini sizde patlatırlar, daha fazla üstlerine gitmeye gerek yok,” diye uyarıda bulunmuş. Bu talimat üzerine köydeki askeri güçler geri çekildi. Biz de bir gün daha köyden çıkmayarak askerlerin genel hareketini anlamaya çalıştık.

Bütün alandan çekildiğine ikna olduktan sonra çıkmaya başladık. Çıkarken de onların bizden uzakta olan Gopak boğazı tarafına çekildiğini düşünüyorduk. Meğerse bizi köyden çıkartmak için taktik yapmışlar ve arazide saklanmışlar. Biz de bundan habersiz Tiyaks’tan çıkıp alanda bulunan başka bir köy olan Kuyê’ye yerleştik. Kuyê daha önce korucu köyüydü. 90’lı yılların başlarında savaşın kızışması sonrası boşalsa da, yine de köylüler yazın gelip kalıyordu. Bu nedenle evleri daha bozulmamıştı. Hatta bazı evlerde az da olsa erzak bile bırakmışlardı.

Köyün sulak ve ılıman havası karların erimesini sağlamıştı. Ama köyün dışında her taraf karla kaplıydı. Kulp merkezinden gelen araba yolu Kuyê’nin içine kadar uzanıyordu. O yolda Türk ordu

güçlerinin gelme ihtimali her zaman için vardı. Bu köye yerleşmemizdeki amaç ise her çatışmada çok uzak alanlara, derin vadilere çekildikçe askerlerin peşimizi hiç bırakmamasıydı. Arkadaşlar, bu defa onların beklemediği yakın bir yerde saklanırsak, belki burada olduğumuza ihtimal vermezler diye düşünmüşlerdi. Bu mantıkla orada bir süre kaldık. Bu arada karargahtan bize bir takım da yeni arkadaş gönderildi.

Bir gün arkadaşlar eğitim görmek için bir evde toplandılar. Ben ve Zinarın arkadaş biraz rahatsız olduğumuz için gidememiştik. Dışarıda nöbetçimiz, köyün biraz dışında ise devriyelerimiz vardı. Bir ara nöbetçi arkadaş hızla içeri girerek, “Çabuk kaçın, askerler!” diye bağırmaya başladı. Arkadaşın çıkmasıyla kurşunların atılması bir oldu. Nasıl olduğuna biz de şaşırдық. Oysa bizim tepecilerimiz de vardı, nasıl olur da bunların gelişini fark etmemişlerdi? O anda kaçıp canımızı kurtarmaya çalışırken dahi bunları düşünüyordum. Türk askerleri köyün içine avcı kolu biçiminde girmeye çalışırken, devriyedeki arkadaşlar fark etmiş ve hemen nöbetçi arkadaşla haber vermişler. Bunda bir sorun vardı, sonra anladık ki, tepedeki arkadaşlar bulundukları tepede yönlerini bize değil, Gomak tarafına verip oradaki askerlerin hareketine odaklanmışlar, bu arada arazide saklanmış askerlerin kar elbiseleri giyerek gizli gizli gelip köyü kuşattığını görememişler. Kurşun seslerini duyduktan sonra fark etmişler. Hemen telsizle uyarmaya başlamışlar. O zaman da biz zaten harekete geçmiştik.

Köyün biraz yukarısına çıkarken köy girişinin panzerler tarafından tutulduğunu gördük. Bu durumda köyün arka tarafındaki dereye çekilmek durumunda kaldık. Askerler de bizi takip ediyor ve durmadan ateş ediyorlardı. Bu nedenle Garzan grubundan bir takım arkadaş, gönüllü olarak çıkıp yolumuzun üstünde bulunan kavak ağaçlarının arasında mevzilendi ve çekilmemizi sağladı. Biz biraz mesafe aldıktan sonra onlar kavakların içine gizlendiler. Bir asker grubu bizi takip ederken onların yanına kadar geldi. Kaybolan izlerimizi bulmak için bir araya gelip tartıştıkları sırada, saklanan arkadaşlar B-7, BKC ve kleşlerle onları vurdular. On üç askerden oluşan

o grubun hepsi orada imha edildi. Bu kayıplarından sonra Türk ordusu kobraları devreye soktu. Sonra da tank atışları başladı.

Biz dereden yukarı taraflara çekilmeye, onlardan uzaklaşmaya çalıştıkça daha fazla tankların hedefi haline geliyorduk. Kulp'tan konvoylarla yapılan asker takviyesini de böylece daha iyi görebiliyorduk. Dereden bir suyun, bir karın içine vura vura yolumuza devam ettik. Hava da zaten ayaz olduğundan çok soğuktu ve ayaklarımız yanıyordu. Sonra bir mezraya vardık. Burası Kuyê'ye bağlı birkaç küçük evden oluşan ve içinde buğday değirmeni olan bir mezraydı. Mezranın içine baktığımızda bir değirmenin ve bu değirmenin etrafında birkaç ağacın olduğunu gördük. Ağaçların köklerinin etrafı, özellikle güney yamaçları karın erimesiyle en erken kararan yerlerdi. Arkadaşlar da daha önceden, "Hava saldırıları ve farklı riskli durumlar karşısında, bu kararan yerlere sığının," diye bizi bilgilendirmişlerdi. Biz de orada öyle yaptık. Küçük bir yamaçtı ama yüze kadar varan kalabalık grubumuzla oraya sığındık. Hem yerimizi deşifre etmemeye hem de bir süre önce alanımıza yeni gelen ve hâlâ üzerlerinde sivil elbiseleri olan yeni savaşçı arkadaşları daha özenle korumaya çalıştık. Ancak yine zamanlama olarak operasyona denk gelen bu yeni katılan arkadaşlar, yaşananlar karşısında bir şok yaşıyorlardı. Çünkü her şey onlar için bir ilkti ve olumsuz başlamıştı. Biz de bütün bunları düşünerek onlara güzel bir yer bulup yerleştirdik.

'89 katıllımlı Piling diye bir arkadaşı da yanlarına verdik. Yerleştirdiğimiz yer kayalıkların arasındaydı. Kobranın sivil elbiselerin renkli görüntüleri nedeniyle fark etmemesi için onları ancak böyle koruyacağımızı düşündük. Onların biraz aşağısındaki küçük taşların arasına da bir takımlık kadın arkadaşı yerleştik. İnsan boyunu aşamayan bodur ağaçların katkısıyla saklanmaya çalışıyorduk. Tabi biz dereden ilerleyip bu mezraya çıkarken, askerler de derenin tepelerine çoktan indirme yaparak bizi takip etmişler. Bu takip ile kobraya bilgi verildiğinden, kobralar verilen koordinatlar doğrultusunda üstümüzde dolanmaya ve saldırı yapmaya başladı. Tam bu sırada, termal kameralarla vücut ısıımızı çeken tanklardan üzerimize roket atışları yaptılar.

Bu hava ve tank atışları karşısında biz de tedbir olarak birbirimizden biraz uzak durmaya çalışıyorduk. O daracık yamaçta, bizim kadın arkadaşların kaldığı yerin aşağısında Garzan gücünden bir takım dururken, bir takımları da açıkta olan değirmenin içinde saklanmıştı. Askerler etrafımızı tümenden çembere alınca hava saldırılarını daha da yoğunlaştırdı. Savaş uçaklarını da kullandı ama daha çok kobralarla suikast yapıyordu. Alan dar ve gidecek yerimiz olmadığı için bırakamıyorduk. Bu durum karşısında bir manga Amed, bir manga da Garzan gücünden bir takım arkadaş çıkarak tepeye saldırı yapmaya gittiler. Birisi teslim olurken diğer arkadaşlar günboyu çatıştılar. Biz de yerimizden kıpırdamadan bekledik.

Güneş gibi gülümseyen Rojbin arkadaş

Bu büyük takip ve direnişini yaşadığımız o süreçte yanımızda yeni bir arkadaşımız vardı ve adı Rojbin'di. Kendisi daha on altısında, Batman'ın Sason ilçesindendi. Kapitalizmin girmediği kırsal köy insanının ruhunu taşıyordu. Çok saf, doğal, yaşam ve coşku dolu bir arkadaştı. Beline kadar uzanan sarı saçları vardı. Yanımıza yeni gelmiş olmasına rağmen sürekli gülen bir arkadaştı. Köyde daha bu asker kuşatması olmamışken, kendi aramızda anlaşarak, "Tekmilde tartışalım ve Rojbin arkadaş hakkında şakadan bir aylık gülme yasağı kararını çıkaralım," diye anlaşmıştık. Tekmil günü gelince bir arkadaş bunu önermiş ve hepimiz de öyle çok ciddi görünerek elimizi kaldırıp katılmıştık. O da bunu ciddiye almıştı.

O gün, biz kuşatmadayken, o da hemen benim yukarımda bulunuyordu. Hareket halinde olduğumuz bu operasyon ve çatışma anları boyunca hiç gülmedi. Yaptığımız şakayı çok ciddiye almış ve bir yaptırım olarak kendine uygulamaya başlamıştı. Akşama doğru erkek arkadaşlar askerlerin cihazını dinlemişler, onların kendi aralarındaki konuşmalarından bizim yerimizi gördüklerini ve vuracaklarını anlamışlar. Bu bilgiler üzerine şehit Mışar arkadaş bizi uyararak şehit Şergeş arkadaşına, "Askerler yerinizi biliyor, sizi vuracaklar çabuk yerinizi değiştirin," dedi. Şergeş arkadaş ise "Yerimizi bilselerdi şimdiye kadar

bizim çoktan kayıp vermemiz gerekiyordu,” diye düşünüyordu. Herhalde ikna olmamış olacak ki, Mışar arkadaş onun bu durumuna kızdı. O kızınca Şergeş arkadaş yapılan uyarıyı daha fazla ciddiye alarak, “Tamam bırakacağız,” deyip ona güvence verdi. Sonrada arkadaşlara, “Önce hasta olan Aryen ile Zinarîn benimle gelsin,” diyerek kendini aşağıya bıraktı. Kendimizi dereye bırakacağımız sırada askerler de tam karşımızdaki tepenin üstüne yerleşti. Şergeş, Zinarîn arkadaşla indikten sonra benim gitmem gerekiyordu. Ancak kobraların dönüşüne göre hareket edebiliyordum. Birbirlerini belirli bir mesafede izleyerek döndükleri için benim hareketimi daha da daraltıyorlardı. Kobra beni geçtikten sonra Şergeş arkadaş bana bağırarak, “Sıra sende, hemen yerinden çık ve koşmaya başla,” dedi. Ben de, “Tamam geliyorum,” dedim ama rahatsızdım, koşamıyordum. Bombalamaların genzimdeki kokusu başımı döndürüyordu. Ayağa kalkıp koşacakken diğer kobra tam üstüme geldi. Ben hareket etmeden öylece durdum. Fakat ayağımın altındaki toprak kayınca ben de yere düştüm ve deşifre oldum. O zaman kobraların beni vuracaklarını anlamıştım. Ama düştüğüm yerden de kalkmıyordum. Kobraların vurduğu sürece öyle kaldım. Sonra tam karşıma geçen bir kobra yönünü bana doğru çevirdi ve her iki kanadından ikişer roket fırlattı. O an kendi kendime, “Bu defa gittim,” dedim ve ellerimi kafamın üstüne koyarak korumaya çalıştım. Sağıma ve soluma düşen roketlerin basıncıyla havaya uçtuğumu hatırlıyorum. Genzimi yakan çok kötü, siyah bir duman ve acı bir koku dışında hiçbir şey hissedemedim. Kulaklarım da bir süre bir şey duymuyordu. Bir zaman sonra gözümü açtım ve karanlığın çökmek üzere olduğunu fark ettim. Ama geçirmekte olduğum şok nedeniyle halen yaşayıp yaşamadığıma tam emin değildim. Acaba düştemiydim, rüya mı görüyordum bilemiyordum. Kendi durumunu netleştirmeye çalıştığım bu dakikalarda, arkadaşlar beni çağınıyorlardı. Çünkü onlar da benim yaşayıp yaşamadığımdan emin olmak istiyorlardı. Arkadaşların seslerini duyunca, o an yaşadığımı ve yeryüzünde olduğumu fark ettim. İçimde, yaşadığıma ve arkadaşlarımla birlikte olduğuma dair çok büyük bir sevinç duydum ve bu sevinçten ötürü önümdeki taşı öpesim geldi ama yapamadım.

Kobralar beni vurduğu sırada yakınımda bir erkek arkadaş vardı. O, kendisinin deşifre olduğunu düşünmüştü. kobranın kendini vuracağını sanarak kendini küçük bir suyun akarak erittiğı ve kardan doğal bir sığınak haline getirdiğı kanalın içine atmıştı. Böylece kendine doğal bir sığınak bulmuştu. Böylesi anlarda insanın savunma içgüdüğü ve zekası çok kıvrak olabiliyordu. Arkadaş kendini saklayacak bir yer bulduğı için orada hiç kımıldamadan bekledi. Kendime geldikten sonra arada sırada sadece başını kaldırıp, “Heval Arya nasılsın?” diye soruyordu. Yanıma gelip yardım etmek istediye de ben bırakmadım. Ben bırakmayınca yine yerine gizleniyor ve kendini kobradan böyle koruyordu.

Arkadaşlar da bu arada sürekli beni çağmıyorlardı. Kendimi toparlayıp onlara karşılık verdim ve yaşadığımı söyledim. Şergeş arkadaş, bana, “Yerinden kıpırdama seni vuruyorlar!” diye bağırdı. Ben de arkadaşlara bir şey olmasını istemediğim için, hep o erkek arkadaş, “Sakın yanıma kimse gelmesin,” diye uyarıyordum. Kobra o arada önümden geçti ve bir roket fırlattı. Sonra üstüne bir de tarama yaptı. Çünkü roketle yaralasa bile taramayla tam sonuç almak istiyordu. Kobranın bu son saldırısında arkadaşların yine ne olduğunu merak ettiklerini bilsem de, bu defa hedeflenenin ben değil, hemen üst tarafımdaki kayalıkta saklanan Rojbin arkadaş olduğunu anlamıştım. Çünkü bulunduğum yerde sırt üstü düşmüş, henüz sıcak olan yaralarımı dahi fark etmeden üstümüzde dönüp duran kobraların hareketlerini izliyordum. Benim yaşadığımı fark etmemeleri için de kımıldamıyordum. Kobralar sağıma ve soluma birer roket daha attıktan ve üstüne biraz da tarama yaptıktan sonra yaşamadığıma ikna oldular. Bu nedenle olsa biraz uzaklaştılar. Ama o taramada hemen yukarımda, “Ayyy,” diye bir ses duyduğumda Rojbin arkadaşın vurulduğunu anladım. Onun üstünde bulunan bir arkadaş bağırarak Rojbin arkadaşın şehit düştüğünü söyleyince çok etkilendim. Vicdan azabı duydum, çünkü bana yapılan taramanın sonucunda o arkadaş şehit düşmüştü. Daha gencecik bir kadın gerillaydı. Yanına gitmek istesem de gidemedim ama Onun inlemesini ve arkadaşların ağlayışlarını duyuyordum. Rojbin arka-

daş yüzüstü yere uzandığı için değen kurşun onun sırtından girip göğsünden çıkmıştı. Şehit düşmeden önce arkadaşlara, o şakadan aldığımız kararı hatırlatarak, “Gülmem için izin verir misiniz?” dedi. Arkadaşlar da, “Biz sana şaka yapmıştık, gülebilirsin,” dediler. Rojbin arkadaş, kendisine konulan yaptırımın bir şaka olduğunu öğrenince son defa güldü ve yüzündeki o tebessümleri ile son nefesini verdi. Arkadaşlar onun cenazesini orada bir yere sakladılar. Ben de o kann üstünde bir süre daha öylece kaldım. Yavaş yavaş vücudumun soğuduğunu ve ağrılarımla başladığını fark ettim ama yine de yaralandığımı bilmiyordum.

Şergeş arkadaş bana bağırarak, “Kobralar cephanelerini doldurmaya gittiler, sadece bir tane kalmış, o turunu dönünce orayı hemen bırak,” dedi. Ben ayağa kalkar kalkmaz tekrar yere düştüm. Başım dönüyor, midem bulanıyor ayrıca güçlü bir basınca maruz kalmıştım, ondandır diye düşündüm. Bir daha denedikten sonra yine yere yuvarlandım ve arkadaşlara yürüyemediğimi söyledim. Buna ilkin inanmadılar. Basınçtan etkilendiğimi sandırlar. Sonra şalıma baktım ki kandan kıpkırmızı olmuş. O zaman ağlamaklı bir sesle arkadaşlara, “Bacağımdan yaralanmışım,” dedim. Yaralandığımı duyan arkadaşlar, bana konuşmalarıyla moral vererek, teselli etmeye çalıştılar. Arkadaşların bu yaklaşımlarından olumlu etkilendim. Ama yine de yaralanan bacağımla nasıl yürüyeceğimi, çatışmanın içinden nasıl çıkacağımı düşündüm. Çatışma ortasında zoruma giden şey buydu. Çünkü dağlarda gerillanın her şeyi yürüyen ayaklarıdır. Birçok yaralanma biçimine rağmen yürüyebilirsin ama ayak ve bacağından yaralandın mı yürümen çok zordur, arkadaşlarına da yük oluyorsun. Bu da çoğu zaman ağır kayıpların yaşanmasına neden oluyor. Çünkü gerilla kültüründe yaralanan ne olursa olsun bırakmamak vardır.

Ben yaralı bacağımla nasıl yürüyeceğimi düşünmeye devam ettikçe, zamanla yaramın daha da soğuması nedeniyle bacağımanın ağrısını daha yoğun hissetmeye başladım. Biraz elimi gezdirip bacağımla kontrol ettim ve üç yerden yaralandığımı anladım. Bir parça diz kapağımanın alt kısmını delip geçmiş, biri bacağıma saplanıp içinde kalmış ve biri de sıyrarak geçmişti. O sırada bütün ar-

kadaşlar bana, “Sen orada bekle biz gelip seni alacağız,” deyip kendilerini aşağıya bıraktılar. Sonra karanlık biraz cökünce iki erkek arkadaş gelip beni aldılar ve aşağıda bulunan değirmene götürdüler. Orada cök yaralı arkadaş vardı. Dahası ben yaralanmadan önce yukarıdaki kayalığa atılan havan topu yeni katılmış arkadaşların arasına dışmış ve on iki arkadaş ve onları korumak için yanlarında bulunan Piling arkadaş da onlarla birlikte şehit dışmıştı. Bizim dışımızda gerek tepeye saldırıya gidenler, gerek saklandığımız yerde şehit dışen ve yaralananlar da olmuştu ama arkadaşlar bizim olumsuz etkilenmememiz için söylemiyorlardı. Yaşanan tüm şahadetlerin derin acısı ve üzüntüsüne rağmen sağ kalan arkadaşlar birbirini görünce inanılmaz bir sevinç duyuyor ve duygusal bir atmosfer yaşanıyordu. Çünkü yaşadığımız tufana rağmen hayatta kalmanın ve bize ve halkımıza reva görülen bu zulme karşı savaşacak olmanın anlarnı bizim için hiçbir şeyle kıyaslanamazdı.

Gece olunca yönetimdeki bir arkadaş orada bulunan arkadaşlara bir konuşma yaptı. “Arkadaşlar, hepimiz güçlü olmalıyız. O gece tekrar Kuyê boğazına vurup geldiğimiz alana geri dönmeyi planladık. Yaralı arkadaşları da yanımızda götürereceğiz. Yolda bir ihtimal pusu da olabilir, buna göre hepimiz hazırlıklı olmalı ve birbirimizi bırakmamalıyız. Sonuna kadar direneceğiz. Artık kim kurtulabildiyse örgüte ulaşacak,” dedi. Yola cıkılmadan önce arkadaşların yanında az miktarda bulunan ekmek ve şeker yaralı arkadaşlara verildi. Çünkü bu arkadaşların hem kan kaybından dolayı, hem de yürüyebilmeleri için ciddi enerji ihtiyaçları vardı. Daha sonra yola cıkarak bir süre yürüdük ve derelere vurduk. Sular ve hava cök soğuktu, yaram su aldığından cök ağrındı ve bacağım şişti. Ben, arkadaşlara yürüyemeyeceğimi ve pusu olması halinde benim yüzümden arkadaşların da şehit dışmesini vicdanen kaldıramayacağımı söyledim ve bana bir bomba verip gitmelerini istedim. Arkadaşlar da onlarla yürümem için ısrar ettiler. Çünkü beni bırakmak istemiyorlardı. Bana, “Askerler iki üç saat sonra buraya gelecekler, şehit dışmış arkadaşların cenazelerini arayacaklar, seni de bulup şehit dışürecekler,” dediler. Kendimi zorlayarak onlarla yürümem için cök cabaladılar. Ancak ben yürüyecek durumda

değildim. Israr ederek onlara kalacağımı belirttim. Bunun üzerine arkadaşlar beni tekrar sırtlayıp değirmene geri getirdiler. Orada bana bir bomba verdiler. Ayrıca, “Garzan gücünden ağır yaralı ve şu an şuuru yerinde olmayan bir arkadaş var, onunla birlikte kalacaksın,” dediler. Yaralı arkadaşın çok kan kaybetmiş olması nedeniyle, hem ona bakmamı hem de güvenlik için sürekli uyanık kalmamı istediler. Bu bilgilendirme ve uyarılardan sonra arkadaşlar, öteki yaralı arkadaşla birlikte bizi değirmenin altında bir kanala yerleştirdiler. Çünkü burası en uygun yerdi.

Askerler şayet gelirse teslim olmayacaktık. Bombamızı kendimizde patlatarak onurlu bir ölümü seçecektik. Yok, şayet gelmezlerse de kurtulmuş olacaktık. İçine girdiğimiz kanal iki dirsek genişliğinde ve bir dirsek yüksekliğindeydi. Uzunluğu bir insanın uzanabileceği kadardı. Orada saklanmak durumunda kaldık. Arkadaşlar gittikleri zaman, daha önce köyden getirdikleri bir kutu kremalı çikolatayı başucumuza koydular. Çok kan kaybettiğimiz için birazcık da olsa enerji alalım, başımız dönmesin ve uyanık kalabilelim diye birkaç saat geçtikten sonra Tekoşin arkadaşını uyandırdım. Kendisiyle tanıştım ve kendimi tanıştırdım. Birlikte kaldığım Tekoşin arkadaş Uludereliydi. Türkçeyi hiç bilmiyordu. Ben de biraz anlasam da Kürtçeyi bilmiyor, derdimi ifade edemiyordum. Birlikte orada kaldık. Kendisi çok susamış ve benden sürekli su istiyordu. Ama suyun yaralıları için iyi olmadığına dair daha önce arkadaşlar bizi bilgilendirmiş ve bu bir kural halini almıştı. Ona önce kuralızsızlık yapmayacağımı söyledim ama ben de susamıştım. “Acaba biraz su verirsem ve biraz da ben içersen bir şey olur mu?” diye düşünüyordum. Tabi bunu yapmam halinde, şayet kurtulursak birbirimizi eleştirmemek ve arkadaşlara söylememek şartıyla yapabilecektim. Peki, Tekoşin arkadaş benim gibi düşünüyor muydu? Kendisi benden bu kadar su istediğine göre benimle bu konuda uzlaşacak mıydı? Zaten su da yoktu, kar vardı. Kanalin hemen kenarından karı getirip emmemiz gerekiyordu. Ayrıca ben sağ bacağımdan, Tekoşin arkadaş da sol bacağından yaralandığı için yerimizden kıpırdayamıyorduk. Çünkü hafif bir hareketlenmede yaralı bacaklarımız birbirine değiyor ve ağrıyordu.

Bunun için bazen birbirimize kızdığımız da oluyordu. Çünkü yer çok dardı. Kendimi zorlayıp kanalın kenarından kar alıp getirdim. Ona, “Sen çok kan kaybetmişsin yeme,” dedim ve vermek istemedim. O da, “Sen niye yiyorsun, ben de seni arkadaşlara şikayet ederim,” diyordu. Böylelikle ona biraz kar vererek karşılıklı uzlaştık.

Sonradan anlatıklarına göre, arkadaşlar bizi bırakıp dereden çekildikten sonra askerler kendilerini dereye bırakmış ama korkudan yukarı taraflara çıkamamışlar. Bunun için gündüz gözüyle girmeyi düşünmüş olmalı ki, dereyi bombalamışlar. O gece kaldığımız dere Türk ordusu tarafından çok şiddetli bir biçimde bombalandı. Daha önce duyarlı davranmayan tepecilerin grubundan iki kişinin kaçıp ihanet etmesi ve bütün bilgileri vermesi nedeniyle askerler, yaralıların o dereye olduğunu da biliyorlardı. Ayrıca şehitlerimiz de vardı ama Türk ordusunun da ölüleri çoktu. Bunun hıncıyla sabaha kadar o dereyi tarayıp durdular. Amaçları, sağ kalan yaralıları varsa, onları da etkisizleştirerek, sonraki gün için alanın hakimiyetini ele geçirmektir. Sabah olunca, bu defa kobralarla tüm dereye sıkı bir tarama yaptılar. Hiçbir karşılık verilmeyince, bu defa yaşayan gerillanın kalmadığına emin olup kendilerini yavaş yavaş dereye bıraktılar. Yanımdaki Tekoşin arkadaş sürekli uykudaydı. Ben de bazen uyuya kalsam da Türk ordusunun eline geçmemek için kendimi uyanık kalmaya zorluyordum.

Bir ara bir sesin geldiğini duydum, bir erkek sesiydi. Hemen yanımdaki arkadaş uyandırıp ses çıkarmaması için işaret yaptım. O da sesleri duydu. Askerlerin sesleriydi. Değirmenin içinde arkadaşların bıraktıkları eşyalarımızı parçalayıp ayaklarının altında çiğniyorlardı. İçinde yemek yediğimiz tabağı dahi taşıyorlardı. Türk askerleri bu kadar vahşi ve kinliydi. Buldukları şehit arkadaşların cenazeleleriyle oynuyor ve hepsini tekrar tekrar taşıyorlardı. Tabi biz bütün bu olanlar sırasında yerimizde kıpırdamadan bir elimiz yüreğimizde, bir elimiz bombanın piminde bekliyor ve üstümüze gelirse bombalarımızı patlatmayı düşünüyorduk. Ama bizi bulamadıkları için üstümüze gelmediler. Ayrıca bize ne kadar uzak ve yakın olduklarını ses ve konuşmalarından anlıyorduk. Yürürlerken,

konuşurlarken, küfredereklerken biz hepsini duyuyorduk. Sabahtan akşama kadar bu durum devam etti ki o anın ruh halini anlatmak çok zordur. Bütün bu saatler boyunca kıpırdamadan bekledik. Kadın olduğumuzu, kadın gerillaların teslim olmayacağını bilmeleri de belki onların üstümüze gelmelerini zorlaştırmıştı. Bütün günboyu tüm dereyi arama ve taramadan geçirdiler. Akşam karanlık çökmekte olduğu sırada yine sesler çok yakından gelmeye başladı. O an Tekoşin arkadaş yine dalmıştı. Onu yine uyandırdım. Öncelikle kaçan unsurların seslerine aldanmamak ve daha uyanık olması için kendisini uyardım. İki bombamız vardı. Belki birisi patlamaz diye, ikisinin pimini çekilmeye hazır hale getirmiştım. Birbirimizle helalleştik ve her an askerlerin gelmesini bekledik. Sesler çok yakından geliyordu. Bizi fark etmeleri halinde onları yanımıza çağırarak ve sonra da bombalarımızı patlatacaktık. Sesleri takip ettiğimiz kadarıyla etrafımızda çok dolandılar. Sonra sesler yavaş yavaş uzaklaşmaya başladı. Gece saat on ikiden sonra bir tarama sesi daha geldi. O zaman anladık ki, askerler geri çekiliyorlar. O an rahatladık ve tekrar bombalarımızın pimlerini düzelterek başımızın ucuna koyduk. Böylece ölüm sınırındayken kurtulduğumuza sevinerek, bu sevincimizi paylaşmak için heval Tekoşin ile birbirimize sarıldık. Yine de, "Askerler belki taktik yapıyorlar," diye yerimizden çıkmadık. O sığınakta kaç gün olduğunu bilmeden öyle bekledik. Günlerce soğuğa, açlığa, yaraların yoğun ağrısına ve uykusuzluğa direnerek yaşamaya çalıştık. Çünkü faşist Türk devletinin eşsiz zulmüne karşı Amed zindanında direnen önderlerimizin belirttikleri gibi bizim için "direnmek yaşamaktı." Biz de bu tarihi mirasa layık olmaya çalışıyorduk. Çikolatamız bittikten sonra, kabına biraz tat vermesi için kar doldurup erimeye bıraktık. Eriyen bu kar suyunu azar azar ve belirli aralıklarla içerek yaşamaya devam ettik. Askerlerin çekilmelerinden sonraki iki günü böyle geçirdik. Üçüncü gün bir ara yine sesler gelmeye başladı. "Heval, heval," diye çağırıyorlardı. Biz, bunlar kesin bizden kaçanlardır diye cevap vermedik. Sesler gelmeye devam edince, Tekoşin arkadaş da gelen sesleri dinledi ve bu seslerin arkadaşlara ait olduğunu söyledi. Ben emin olmak için yine de cevap vermesini istemedim. Ona, "Ar-

kadaşlar olduğunu nereden çıkardın?” diye sordum. Tekoşın, “Gelen seslerde bir içtenlik var, çok duygulu ağınıyorlar. Hislerim bana, onların arkadaşlar olduğunu söylüyor,” dedi. Ben yine, “Ses vermeyelim,” dedim. Gelen erkek seslerine güvenmiyordum. Bu defa kadın sesleri gelmeye başladı ve ismimizle bizi ağınıyorlardı. O andan sonra, onların arkadaşlar olduğuna emin oldum ve karşılık verdim. Arkadaşlar gelip bizi buldular ve yerimizden çıkardılar. Erkek seslerine gvenemeyeceğimizi düşünerek, bizi almaya gelen grupla iki de kadın arkadaş gönderilmişti. Birbirimize kavuştuğumuz için, o an yaralarımızın ağrılarını unuttuk. Sevinçten birbirimize sarıldık, adeta uçacak gibi olduk. Onlara, diğer arkadaşların durumunu sorduk, merakımızı gidermeye çalıştık. Arkadaşlar da bize, “Biz askerlerin cihazlarını dinledik ve konuşmalarını takip ettik. Verdikleri rakamlara göre sizin de şehit dştğnz düşünüyorduk. Yaşadığınıza dair ihtimal çok zayıftı, cenazenizi kaldırmaya gelmiştik,” dediler. Sonra bizi sırtlayıp değirmenin içine götürdüler. İçerisi askerlerin yediklerinin çöpleriyle doluydu. Biz ise günlerce açtık. Gelen arkadaşların da erzakı olmadığı için yanlarında bulundurdıkları bir tane kuru ekmeği yememiş, bize getirmişlerdi. Alanda erzak sıkıntısı vardı. Yaralı arkadaşlara sadece biraz ekmek veriliyordu. Bize bu ekmek ve biraz şeker gönderilmişti. Arkadaşlar gelirken bir köyden geçmişler ve her ihtimale karşı köyden biraz da pekmez almışlar. Bize de bu pekmezden verdiler. Sonra ağrılarımızdan dolayı iğne yaptılar. Sabaha kadar uyumamızı istediler. Biz de hemen uyuduk. Sabah olunca arkadaşlar erkenden etrafı kontrol ettiler. Askerlerin ayak izlerinin saklandığımız yerin yanından, ayaklarımızın hemen önünden gelip geçtiğini söylediler. Nasıl olmuş da fark edememişiz? Demek ki daldığımız bir anmış. Etrafımızda çok dönmüşler ama bizi bulamamışlar. Yada korktukları için bulmak istememişler. Bütün bu olanları bir araya getirip düşündüğümde o an, iyi ki dalmışız ve bir şey hissetmemişiz diyorum. Yoksa o heyecanla yerimizi deşifre eder, belki de bombanın pimini ekebilirdik.

Sonra, arkadaşlar şehit cenazelerini o anki imkanlarına göre gömdüler. Askerler yine cenazelerle çok oynamışlardı. Arkadaşlar

öğlene doğru Kuyê köyünü kontrol etmeye gittiler. Sonra dönüp bize gördüklerini anlattılar. Zaten ilk gün kuşatıldığımız köy tarafından çok yakarmalı çılgınlık, sesler gelmişti. Meğer gerek köyde atılan pusuda gerekse tepelerde yaşanan çatışmalarda Türk ordusunun çok ölü ve yaralıları olmuş. Hepsi köydeki okula getirilmiş ve ilk müdahale de orada yapılmış. Helikopterler iki gün boyunca bu köyden ölü ve yaralıları taşımış.

Bulunduğumuz yerde yapılacak işler bitirildikten sonra yavaş yavaş, yola çıktık. Arkadaşların da yardımıyla kampa ulaştık. Yaralı arkadaşları bir mangada toplamışlardı. Bizi de onların yanına verdiler. Yaralarımıza bakılıp pansumanlarımız yapıldı. O zaman öğrendik ki, on yedi arkadaşımız şehit düşmüş, üçü teslim olmuş ve on beş arkadaş da yaralanmıştı. Tekoşin arkadaş sakat kaldı. Daha sonra Güney'e gönderilirken, Mava'da katır üstünde şehit düşüyor.

Yıllar sonra yine o dereye gittim ve şehit düşen arkadaşların kemiklerini buldum. Arkadaşlar o kış koşullarında, ancak toplu bir yere gömebilmişlerdi. Ama koşullardan kaynaklı iyi gömülmediği için hayvanlar mezarları açmışlardı. Amed'den çekildikten sonra bir daha o olana gidemedim ve orada yaşananlar içimde bir yara olarak kaldı.

Cellatlarına baş eğdiren bir kadın gerilla

Dorşin de şehit düşen Harun arkadaşın grubundan iki arkadaş yaralı olarak kurtulmuştu. Kurtulan bu arkadaşları bize bırakmışlardı. Birisinin adı Zılan'dı. Operasyon çıktığında onu saklamak durumunda kalmıştık.

Zılan arkadaş Batmanlıydı. Farklı özellikleri ile belirgin olabilen bir arkadaştı. Orta boylu, çocuk yüzlü ve esmerdi. Hani derler ya, "insanın ruh güzelliği yüzüne yansır," Zılan arkadaş da öyle biriydi. Yüzünde çok saf bir güzellik taşırdı. Koyu siyah saçları vardı. Daha önce heval Harun ile mayın tuzağına düştükleri için başından yaralanmıştı. Bu yaralanmadan dolayı saçlarını kesmişti. Dişleri de kırılmıştı. Bu nedenle fazla gülmezdi. "Bu dişlerimin durumu güzelliğimi bozuyor," derdi. Ama o gerçekten çok güzeldi. Ruh, kişiliği gü-

zeldi. Şakacı yanı da vardı. Çok canlı ve yaşam doluydu. Ancak o mayın pususundan sonra içine kapanmıştı. Yaşına göre çok olgundu. Daha önce Botan ve Mava alanında kalmıştı. Sonra Amed Eyaleti için öneride bulunmuş ve heval Harun'un grubuyla Amed'e gelmiş, grup Dorşîn'de mayın pususuna düşmüştü. Kendisi de yaralı olarak yanımıza gelmişti. O yaralı haline ve operasyonlardaki zorlanmalanna rağmen açlık, yorgunluk demeden yanında taşıdığı kitabını hiç bırakmazdı. Kitap okumayı çok sevdiği için yanında kitabı hiç eksik olmazdı. Benim de kitaplara ilgim vardı ama onunki gibi aşk, tutku düzeyinde değildi. Yani bir yandan özgürlük savaşçısı olduğumu iddia edip savaşırken, öte yandan, "Zaten savaşıyorum, ne gerek var sırtımda kitap taşımaya, ağırlık oluşturuyor," diyordum. Ama Zilan arkadaş öyle değildi. Hem yükünü, üstüne bir de kitaplarını taşırdı. Çok düşünceli ve olgundu. Fazla konuşan biri değildi. Az ve öz konuşurdu. Sen onun dünyasına girmeyene kadar, o sana fazla açılan biri değildi. Ama ölçüleri, ilkeleri olan ve ne yaptığını bilen bir arkadaştı. Fiziki zorlanmanın vermiş olduğu bir eziklik yaşadığını biliyor, bunun için yardımcı olmaya çalışıyorduk. Ama o Harun arkadaşla gelirken düştükleri pusunun ve Harun arkadaşlarının şahadetlerinin etkisinden kurtulamıyordu.

Heval Zilan'la daha sonra da Apê Musa alanında birlikte kaldık. Kaldığımız bu alanın arazisi gerilla savaşına pek uygun değildi. Bu yüzden alanda çok hafif güçler bulunurdu. Biz de bir manga kadın arkadaş olarak alana verilmiştik. Grupta Dersim'de şehit düşen Efrinli Dicle ve Önderlik için fedai eylemi yapmaya giden Rozerin arkadaşlar da vardı. Alanda yer yer Türk ordu güçlerinin denetimine girme ve zaman zaman çatışma durumumuz yaşansa da, genelde çatışmadan kaçınır ve manevra yapıp bu durumlardan kurtulmaya çalışırdık. Çünkü arazi çatışmaya ve kapsamlı eylemler yapmaya uygun değildi.

Bir gün denetimde olduğumuz için askerlerle yine çatışmaya girdik. O çatışmada Agir diye Bismilli yeni katılmış bir arkadaş şehit düştü. O arkadaşın cenazesini Türk ordusu panzere bağlayıp çevre köylerde dolaştırmış, böylece hem cenazeye işkence etmiş hem de halka gözdağı vermişti. Biz de o sırada yaşanan bu olayın

etkisiyle askerlerin denetiminden çıkmaya ve Apê Musa ile Dördüncü Bölge arasında Cımsak diye bir noktaya varmaya çalışıyorduk. Gidişte Dicle nehrine akan bir kol vardı, o suyun kıyısında bir noktada konumlandık. Halkla da iç içe olduğumuz için yine yerimiz Türk ordusuna ihbar edildi ve yine operasyon çıktı. Bir sabah baktık ki, asker bütün araziye yayılmış. Hiçbir teknik kullanmadan, sızarak araziye tutmuştu. Yerimiz de düz bir yer olduğu için biz onları fark etmekte biraz gecikmiştik. Ama onlar yerimizi bildikleri için üzerimize geldiler ve çatışmalar başladı. Türk ordu güçleri bir yandan havadan teknik gücüyle, bir yandan da karadan saldırmaya çalışıyordu. Yanımızda bir köy vardı. Gelen talimatla herkesin koşması istendi. Köyün üstünde ve karşımıza düşen kayalıklı bir tepe vardı, o tepeyi almamız gerekiyordu. Hepimiz koşarken, Zılan arkadaş bu koşuşturmada zorlandığı için arkada kaldı. Arkamızda Melsa arkadaş vardı. Manga komutanıydı, arkadaşlara, “Arkada kimse kalmasın, herkes yürüsün,” dedi. Arkadaşları savunmak için arkada üç arkadaşın bırakılması gerektiği için, Zılan arkadaş da kendisini önererek kalmak istiyor. Arkadaşlar onu ne kadar göndermek istiyorlarsa da ısrar ederek, “Ben arkadaşların savunmasında kalacağım,” diyor ve arkada kalıyor.

Hepimiz koşarak tepeye ulaşmaya çalıştığımız sırada, arkada çatışmaların olduğunu fark ettik. Ama yerimiz uygun olmadığı için duramadık. Askerler de o sırada bize hep ateş ediyorlardı. Yine de eğilerek yerimize ulaşmaya çalıştık. Askerler, bazı yerlere yeniden indirme yaptılar. Biz de aşağıımızda devam eden çatışmaları merak edip, ne olduğunu anlamaya çalıştık. Yerimize ulaşmamıza rağmen çatışma sesleri durmuyordu. Arkadaşların içinde Zılan arkadaşın görünmediğini fark edince, “Zılan arkadaş nerede?” diye sordum. Melsa arkadaş üzgün ve kızgındı. “Heval Zılan aşağıda savunmada kaldı, askerlerle çatışıyor,” dedi. Kendimizi güvenli yere ulaştırmışken, onun orada tek başına çatışmasından çok etkilendim. Oradan kendisini kurtarabilmesi için destek de olamıyorduk. Yine de bir grup arkadaş, risk alarak onun çatıştığı yerin üstünde bir yerde konumlanarak destek olmaya çalıştı. Ancak Zılan arkadaş önce

kendini dere tarafına atmak istedi fakat bunu başaramadı. Köyün hemen kenarında ve köylülerin yaptığı sabit bir mevzide konumlanarak çatışmaya devam etti. Bir yandan üstten ona saldırmaya çalışan kobrayla, bir yandan karadaki askerlerle çatışıyordu. Kobra o kadar alçaktan uçuyordu ki, çatışanın kadın gerilla olduğunu fark ettiklerinden heval Zılan'ı sağ yada yaralı olarak ele geçirmek istiyorlardı. Bu yüzden ona her yerden bağırıp, "Teslim ol!" diyorlardı. Ama her "teslim ol" çağrısına Zılan arkadaş ateşle karşılık veriyordu. Kobralar onu tarıyor ama roket atmıyordu. Teslim almak istiyorlardı. Çünkü alan gücü ve halk ile olan ilişkilerimiz hakkında bilgiye ihtiyaçları vardı. Ama Zılan arkadaş teslim olmayarak çatışmaya devam etti. Bunun üzerine üç kobra Zılan arkadaşın mevzisinin üstünde dönüp dolaşırken, karadan da askerler gittikçe çemberi daraltıyordu. Durmadan ateş ediyorlar ama yine de sağ yakalama umutlarını koruyorlardı. Zılan arkadaş, bütün bu eşitsiz koşullarda hiç durmadan ve kurşunlarını da yerinde kullanarak askerlerin kendisine yaklaşmasına izin vermeden akşama kadar çatıştı. Başından yaralanmış olmasına ve kan kaybetmesine rağmen yine de çatışıyordu. Akşam üzeri Türk ordusu onun teslim olmayacağını anlayınca, bu defa imha amaçlı hem kobralarla hem karadan yöneldiler. Heval Zılan bir bombasını kendisine saldıran askerlere fırlattı. Çatışmaya devam etti ve bir süre sonra kurşunları bitince sesi kesildi. O zaman şehit düştüğünü anladık.

Çatışmayı başından beri hem gözlüyor hem cihazlardan takip ediyorduk. Zılan arkadaşın silahının sesi kesilince, askerler de sustular ve bir süre daha beklediler. Zılan arkadaşın gösterdiği direniş karşısında korktukları için cenazesinin üstüne gitmediler. Her halde şehit düşüp düşmediğine dair tam emin olmamışlardı. Bizim de tavrımızın nasıl olacağını öğrenmek istiyorlardı. Biz de yerimizden çıkmayınca, ancak asker bir süre sonra Zılan arkadaşın cenazesinin üstüne gidebildi. Daha sonra köylülerin bize söylediklerine göre, Zılan arkadaşın şahadetinden sonra bizzat çatışmayı koordine eden subayın kendisi cenazesinin üstüne gitmiş. Zılan arkadaşın birçok yerinden yaralanmış olduğunu ve buna rağmen yine de son kurşu-

nuna kadar teslim olmayarak direndiğini ve şehit düştüğünü anlamış. Yarattılan bu direniş destanı karşısında Türk subayı adeta şok olmuş. Ancak tek bir kelime olumsuz söz etmemiş. Yanındaki askerlerine talimat vererek, “Bu kızın cenazesini kaldırın,” demiş. Sonra köylüleri çağırtmış. Onlara, “Bakın, bu kız tek başına, tüm eşitsizliğe rağmen akşama kadar bir orduyla savaştı. Çok ağır yaralanmasına ve her defasında bir yerinden yara almasına rağmen teslim olmadı. Son nefesine kadar savaşıyor öldü. Onun için bu kıızı kaldırın ve götürüp güzelce bir yıkayın. Sonra beyaz bir kefen giydirin ve buraya getirin,” demiş. Kendi askerlerine de Zilan arkadaşın çatışarak şehit düştüğü mevziyi göstererek, “Burayı kazın, burayı mezar yapacağız,” demiş. Askerler mezarı yapmışlar. Köylüler de Zilan arkadaşını yıkayıp bir kefene sararak getirmişler. Subayın yönettiği bir törenle Zilan arkadaşın cenazesini o mezara gömmüşler. Üstüne elleriyle toprak atmışlar. Sonra subayın talimatıyla saygı duruşunda bulunmuşlar. Bütün bu anlar boyunca, o subay bütün bu yaşananlardan o kadar çok etkilenmiş ki, gözleri hep dolu dolu olmuş. Köyden ayrılırken de köylülere, “Bu kızın mezarına iyi bakın,” demiş.

Yani, Zilan arkadaşın geliştirdiği bu direniş karşısında bir Türk subayının vicdanı ayaklanmış ve subay, ayaklanan vicdanına uyarak onu bir şehit olarak kabul etmiş ve bir şehide yakışır biçimde Zilan arkadaşın cenazesini törenle kaldırıp toprağa gömmüş. Bu pek rastlanmayan bir davranıştır. Türk ordusunun genelde her zaman yaptığı şey olan şehit cenazelerine işkence etmek, parçalamak yerine, ilk defa bu biçimde bir Türk subayının yaklaşımına tanıklık etmiş olmaları köylüleri de çok etkilemiş. PKK militanlarının direnişi Türk ordusu üzerinde bile böyle bir etki yapmış ve düşman olarak bildikleri ve yok etmek istedikleri gerillaya karşı bir saygı uyandırmıştı.

Bu duruma tanık olan köylüler bize olayı anlattıklarında biz de çok etkilendik. Bu anlatılanlardan sonra, biz de Zilan arkadaşın mezarına dokunmadık. Zaten dokunamazdık da. Çünkü onun geliştirdiği direniş destanıyla gerek Türk subayı, gerekse o köydeki halk

üzerinde yarattığı etkiden köylüler ona mabet gibi yaklaşmışlar. Biz de halkın bu durumunu gördükten sonra dokunamadık. Bu yüzden Zilan arkadaşın mezarı hâlâ o köydedir. Yerini de sadece birkaç arkadaş biliyor. Ancak onun yarattığı direniş destanını ne biz unuttuk ne de köylüler unutmuştur. Sanırım yaşantısında bir dönüm noktasına yol açan Zilan arkadaşı, o Türk subayı da unutmamıştır. Onun şahadetinden sonra biz onu yaşatmak ve unutulmamasını sağlamak için takımımızın adını Şehit Zilan koyduk.

Arya Amed

İhanet Yarası

1997 yılının Nisan ayında Dersim'in Ovacık alanındaydık. Bölük olarak kışı geçirmek için üslenmeyi orada yapmıştık. Önceki yıl yoğun bir savaş pratiği geçirmiş, sonra kampa girmiştik. Kış süresi boyunca eğitim görecekti, daha önce yaptığımız pratiklerimizi sorgulayarak özelleştirilerle eksiklerimizi gidermeyi ve kendimizi gelecek savaş için daha iyi hazırlamayı düşünmüştük. Bu amaçla yapılan planmalar çerçevesinde kışı önemli oranda geçirmiştik. Dersim gibi yüksek dağlara sahip bir coğrafyada kış uzun sürerdi ve bahar için daha kırk günümüz kalmıştı. Tam bu arada, kaldığımız alana yakın olan Alıboğazı'na operasyon yapılmış, Nisan ayının onunda başlayan operasyon sırasında oradaki gücümüzün içinden birisi ihanet edip teslim olmuştu. Türk ordusuna teslim olan bu kişi bir önceki kış bizim alanda kaldığı için, üslediğimiz yerleri biliyordu. Onun verdiği bilgilerle operasyon iki gün sonra bizim alana yöneldi ve nokta baskını yapıldı.

Tabi bizim bu yaşananlardan önceden haberimiz yoktu. Bulunduğumuz Ovacık alanının arazisi genelde ormanlıktı. Biz, gündüz görüntü verip duman çıkarmayalım diye o gece fırına çıkmıştık. Zaten gündüz de eğitim oluyordu, fırıncılar sabah dinlenip öğleden sonra eğitime katılıyorlardı. Biz de sabaha doğru saat dörtte fırında işlerimizi bitirmiş ve çıkmak için hazırlanmıştık. Tam bu sırada alanın geneline havan toplarıyla atışlar yapıldı. Bizim nokta, her operasyonda koordine tepesi olarak kullanılan yüksek bir tepenin yakınındaydı. Bir de üç metreden fazla kar yağmıştı. Yani bir bilgi olmadan bir yere çıkamıyorduk. Bu yüzden noktaya atılan havan toparlarından bir şey anlayamadık. Sonra bizim tepecilerin bulunduğu yer yoğun top ateşine tutulunca bir şeylerin olduğuna dair şüphe etmeye başladık ama yine de ne olduğunu çıkaramadık.

Öğlene kadar havan atışları devam etmesine rağmen, nokta operasyonu olacağına dair bir ihtimali düşünemedik. Öğlen saatlerine kadar, Türk ordusunun operasyon güçleri geniş bir daire biçiminde etrafımızı kuşatınca, bu defa havan topları direkt noktamızı vurmaya başladı. Orada her zaman çok kar yağdığı için, kazdığımız mevziler arasında tüneller yapmıştık. Kampın etrafını boydan boya bu mevzi ve tünellerle çevirmiştik. İlk gün bu mevzilenme sayesinde kampa indirme yapmaya çalışan askerlere büyük bir darbe vurduk. Öğleden sonra saat üç-dörde kadar Türk ordusuna indirme imkanı vermedik. Onlar indirme yapmaya çalıştıkça biz vuruyorduk. Tabi kampa giremediler. Ayrıca karadan gelen güçlerini de vurarak ilerlemelerinin önünü aldık. O mevzilenme ve tünel sistemimiz gerçekten tutmuştu. Üzerimize gelen ordu güçlerine ağır kayıplar verdirdik. Fakat bir sorunumuz vardı. Bizden önce bu kampta üslenen arkadaşlar tepecilerini nereye göndermişlerse, biz de aynı tepeye göndermiştik ve teslim olan unsur bütün bunların bilgisini vermişti. Bu nedenle Türk ordusu ilk saldırıyı tepeci arkadaşların mevzisine yapmıştı ve o saldırıda iki arkadaş hemen şehit düşmüş, sonrasında çıkan çatışmada ise iki arkadaş yaralanmıştı. Bizim yanımızdaki çatışmada iki arkadaş yaralanmıştı, o da arkadaşların gerilla savaş kurallarını iyi uygulamamalarından kaynaklıydı.

Kampımız, üç karakolun ortasındaydı ve bunlardan biri daha yakın bir yerdeydi. Kuşatmada olduğumuz böyle bir yerde kendimizi Çet tarafına bırakarak kuşatmadan çıkmayı düşündük. Tam çıkacağımız sırada, tepeci arkadaşlarımız tuttukları tepeyi bırakarak yanımıza geldiler. Onların bıraktıkları tepeyi askerler tutunca, bölük olarak kuşatmada kaldık. Bu durumda ne yapalım diye düşündük. En mantıklı gelen fikir, askerlerin en yakın olduğu karakola doğru gitmek, o araziye kullanmaktı. Böyle olursa belki onları yanıltır, kullandığı tekniği biraz kırarız diye düşündük. Bu mantıkla yaralı arkadaşlarımızı kampın içinde gizli bir tünele sakladık. Yaralı iki arkadaşta. Birisinin adı Taylan'dı. Türk ordusunda askerlik yaptığı sırada kaçmış ve Güney'de örgüte katılmıştı. Sonra da Dersim'e gelmişti. Arkadaşları sakladık ve yanlarına battaniye, erzak, su ver-

dik. Kendilerine, “Biz gelmeye kadar kamptan çıkmayacaksınız,” dedik. Kampı bırakarak karakola doğru hareket etmeye başladık. Tabii çıkıncaya kadar da saat gece on bir, on iki olmuştu. Karakola doğru ilerlerken -o döneme kadar termallerin kullanıldığını bilmiyorduk. O yüzden askerlerin, gündüz kampın çevresindeki bütün tepelere çevreyi görebilecek biçimde termal yerleştirdiklerini tahmin bile edemezdik. Hesabımıza göre direkt tepeden çıkıp operasyonu aşmayı düşünmüştük. Ancak arkadaşlar tepeyi bırakınca, karakolun altından gitmek zorunda kaldık. Gidince de termallerin pususuna düştük. İlk vuruşta ben dahil, on üç arkadaş termaller üzerinden yapılan suikast atışlarıyla yaralandık. Bir kadın arkadaşımız şehit düştü. İsmi Jiyan’dı ve Dersimliydi. Okul okurken katılmış, aydın bir arkadaştı. Sanırım daha önce Botan’da kalmıştı. Termallerin bu pususundan sonra kıpırdayamaz bir duruma düştük. Artık ne ileri ne geri gidebiliyorduk. Bir tümsekte çakılı kalmıştık. Her yanımızda askerler mevzilenmiş, hareket etme ihtimalimiz kalmamıştı. Bölük komutanımız Diyar arkadaşın da, “Ya hiçbir kayıp vermeyeceğiz yada hep beraber öleceğiz,” gibi bir mantığı vardı ve bu yüzden çoğu zaman kayıp yaşanmasına neden oluyordu. Kampta çıkan çatışmalarda komutadaki arkadaşlara bir şey olmamıştı. Kayıplarımız savaşçı düzeyindeki arkadaşlardı. O termal pususundan sonra kendimizi tümseğin arkasına bıraktık. Diyar arkadaş, “Herkes olduğu yerde kalacak,” dedi. Kar üç metreyi aşıyordu. Tünel kazmak için ne kimse kazma kürek vardı, ne de içinde saklanabileceğimiz herhangi bir kayalık. Bir yamaçta askerlerle karşı karşıya kalmıştık. Herkes olduğu yerde elleriyle kan kazarak kendine tünel yapmaya ve yerleşmeye çalışıyordu. O ana kadar kendimdeydim, sonrasında kan kaybından ötürü bayılmışım. Uyandığım zaman bir çukurdaydım. Yanımda manga komutanı olan şehit Dirok ve Garzan adında genç bir arkadaş vardı. Onlara, “Ne oldu?” diye sorduğumda, Dirok arkadaş; “Biz üçer dörder arkadaş böyle mevzilenmiş bekliyoruz,” dedi. Yani mevzilenme biçimimizden çatışacağımız anlaşılıyordu. Teknik karşısında hareket edemediğimiz için öyle çakılı kalmıştık. Sabah olur olmaz çatışma yine başladı. Bu defa yoğun teknik kullanıldı. Çünkü

ilk günkü çatışmada kamptaydık ve bizim mevzilerimiz vardı. Ama ikinci gün aynı mevzilerde değildik ve asker de bunu bilerek saldırıyordu. Süper kobralar yerleştiğimiz kar çukurlarını tek tek vurdu. Bir yandan çatışıyorken bir yandan, yanı başımızdaki yoldaşlarımız şehit düşüyordu. Askerler en son bir grup kadın arkadaşa yönelerek teslim almaya çalıştı. Türk ordusu, geçen sezon en çok eylem yapan, silah kaldıran hareketli bölük olduğumuzu da biliyordu. Hatta do-laylı yollardan intikam alacaklarına dair haber bile göndermişti. Bu yüzden eyalet komutanı İsa arkadaş dikkat etmemiz için bizim bölüğü uyar mıştı. O an gelmiş ve Türk ordusu, bir ihanet inin vermiş olduğu bilgilerle bize yüz metre kadar yaklaşarak teslim almak istiyordu. Ayrıca, “Bu alanda kimseniz kalmadı, askeri dehanız İsa’da vuruldu teslim olun!” diyordu. O zaman operasyonun Aliboğazı’na da yapıldığını anladık. Türk ordusu teslim olmamız için bir süre psikolojik savaş yürüttü. Ben bacağımdan yaralıyım. Yanımdaki Dirok arkadaşa, “Siz savunma yapın, o arkadaşları dağıtalım, bu biçimde birer birer vuruluyorlar,” dedim. Mesafe çok yakın olduğu için arkadaşlara suikast yapıyorlardı. O zaman Dirok arkadaş benim yerimden çıkmamı istemedi. Kendisi gitmek istedi. Bu seferde, “Bir kadın arkadaşdır, hareket kabiliyeti bir erkek kadar hızlı olamaz,” diye düşünerek gitmesini istemedim. Üstelik askerler üstümüzde konumlanmış her hareketimizi çok rahat görüyor ve suikast yapıyordu. Bu nedenle yanımızda bulunan, genç ve daha atik olan Garzan arkadaşın gitmesini istedik. Ona, “Biz seni savunacağız, seni git ve arkadaşlara söyle dağılsınlar,” dedik. Bu temelde biz o arkadaşı savunarak gönderdik. Ancak Garzan arkadaş, arkadaşlara ulaştığı anda suikast ile vurularak şehit d ş t . Her şey gözlerimizin önünde yaşanıyordu. Askerler çok yakında olduğu için birbirimize bağırarak bir şey s yleyemiyorduk, çünkü asker duyuyordu. Bu yüzden böyle yapmak zorunda kalmıştık. Meğerse arkamızdaki mevzilerde bulunan Newroz arkadaş ve yanındakiler aynı anda askerlerle çatışıyorlarmış. Cephaneleri bitince hep bizi çağırmışlar ve biz o çatışma koşullarında duymamıştık. Onların karşısında mevzilenmiş arkadaşlar duymuşlar. Fakat onlar da yapamıyorlar. En sonunda arkadaşlar, ele geçmemek için silahlarını

kırıyolar ve kobrayla şehit düşüyorlar. Onların şahadetini gören bu arkadaşların, bize de ulaşma imkanları olmamış. Ben baygın düştüğüm zaman, onlar kendilerine bir kar çukuru yapmış ve on üç arkadaş termale görünmeyen bu çukura yerleşmişler. Onların bu durumundan da benim haberim yoktu. Saat üçten sonra askerler kendilerini tepeden bıraktıkları sırada baktım, bizim taraftan hiçbir silah çalışmıyor. Kobralar vura vura bulunduğumuz arazinin şeklini değiştirmişti. Neresinin mevzi, neresinin roket çukuru olduğu ayırt edilemiyordu. Bu durumda Dirok arkadaşla anlaşarak ateş açmamayı ve askerlerin yanımıza kadar gelmesini bekledik. Çünkü yakından vurmayı düşünüyorduk. Gözlerimizle o kadar arkadaşın şehit düştüğüne tanıklık ettikten sonra, böylesi bir tablo irademizin kınılp kırılmama anı ve bir dönüm noktasıydı artık. Çünkü her kobra vuruşunda basınçtan arkadaşların uçtuğunu, kiminin kolunun koptuğunu, kiminin bacağının gittiğini capcanlı gördük. Biz de son hamlemize hazırlandık. Öğleden sonra üç buçukta hava bulutlanmaya başladı. Biz önümüzdeki asker kolunu beklerken, yan tarafımızdan sesler gelmeye başladı. Baktık, mesafe elli metre kadar vardı. Dirok arkadaş askerlerin cenazelere yaklaşmasından yana değildi. Hem cephanemiz az olduğundan hem etkili sonuç almak için askerın bize daha da yaklaşmasını bekledik. Tam bu sırada yan tarafımızdaki askerler taş mesafesinde bize görünmeye başladılar. Böylelikle onları önce bombalarla vurduk sonra ateş ettik. İlerleyemediler ve oldukları yerde çakılı kaldılar. Başlayan yağmurla beraber karanlık çöktü. Karanlıktan faydalanarak Dirok arkadaşla yerimizden çıkıp vurulan arkadaşların mevzilerini dolaşmak ve tam olarak ne olduğunu anlamak istedik. “Belki sağ kalan arkadaşlar olabilir,” diye düşündük. İlkın Diyar arkadaşların olduğu yere bakmak istedik. Ancak yeri çıkaramadık. Ben baygın düşerken mevzilenme yapılmıştı. Dirok arkadaş da çıkaramıyordu. Bu durumda bütün mevzileri dolaşmamız gerekiyordu. Çünkü mermiyle şehit düşen arkadaş sayısı onu aşmazdı. Diğerleri hepsi kobra atışıyla şehit düşmüşler. Mevzileri dolaşırken şehit düşen arkadaşların kimler olduğunu çıkaramıyorduk. Çünkü kobra saldırısı karşısında cenazeler tanınmaz haldeydi. Bir mevzide

cihaz parçalarını görünce Dirok arkadaşına, “Artık dolaşmaya gerek kalmadı,” dedim. Çünkü Diyar arkadaşın orada şehit düşmüş olduğunu anladık. Ama ortalıkta cenaze bulamadık. Telsiz şifrelerini de bulamamıştık. Orada şehit düşen arkadaşların geride kalan cephanelerini kaldırdık. Kullanılmamış olan silahlarla silahlarımızı değiştirdik. Çünkü bizimkileri çok kullanmıştık, kirlendikleri için çalışmama riski vardı.

Tam bu sırada bir inleme sesi duyduk. Dirok arkadaşına sordum, o da bir ses duyduğunu söyledi. Ama sesin hangi taraftan geldiğini çıkaramadık. Önce askerlerin sesi olabilir mi, diye düşündük. Bir daha yan tarafımızdan inleme sesi gelmeye başladı. Çatışma ortamının psikolojisinden dolayı sesin olduğu tarafa dikkatlice yürümeye başladık. Yerde yaralı olan Azad arkadaşı bulduk. Daha şehit düşmemişti. Benden yaralarını sarmamı istedi. Her yanı kandı. Kobra vuruşuyla birçok yerinden yaralanmış ve kan kaybetmişti. Her ne kadar yaralarını sarmaya çalıştıysam da hepsini saramıyordum ve arkadaş can çekişiyordu. Bu anlar, mantığın durduğu ve duygusal reflekslerin ön plana çıktığı anlardır. Hemen onun boynundaki kefiyesini alıp bedenine sararak, “Senin yaraları sardım,” dedim. Tam bu sırada, yan tarafta bir karartı gördük. Askerlerin en son geldiği ve bizim vurduğumuz yönden geliyordu. Dirok arkadaşına, yan tarafa geçerek karartının olduğu yere bakmasını, yaklaşmayana kadar ateş etmemesini söyledim. Sadece ikimizin kaldığını askerlerin bilmesini istemiyordum. Çünkü bil-seler bize çok rahat yönelir, termallerle vurabilirlerdi. Onlara göre herkes imha olmuştu. Bu yüzden uzaktan çatışmak istemiyorduk. Dikkatlice gelen karartıya bakınca, terk ettiğimiz mevziye girdiğini gördük. Sonra bize doğru gelmeye başladı. O an kendime, “Askeri mantığa göre bir asker tek başına hareket etmez, bu niye tek başına hareket ediyor,” diye soruyor, anlamaya çalışıyordum ama mantığım almıyordu. İlk bizim mevziye baktı sonra oradan çıkıp beridekine girdi. Orada biraz oturup bekledi. O an, bizim arkadaş olabilir mi diye düşündüm. Ama bizden biri olduğuna inanamıyordum. Sonra yine hareket etmeye başladı. Dikkatlice etrafına bakıyoruz, kimseyi göremiyoruz. Sadece bir kişi geliyor ve halen onun asker olduğunu

düşünüyoruz. Dersim’de bu tür durumlarda birbirimize oranın yöre dili olan Dimilî dilinde çağrı yapıyorduk. Ben Dimilîce “Sen kim-sin?” diye çağınca, gelen kişi, “Benim, İbrahim,” dedi. Böylelikle gelenin bizim takım komutanı olduğunu anladık. Biz kimsenin sağ kaldığını düşünemiyorken, o an İbrahim arkadaşın sağ olduğunu görmek bize büyük bir ruh verdi. Düşünsenize, o kızılca kıyamette bir yoldaşın daha kurtulmuş, bu bizim için müthiş bir şeydi. İbrahim arkadaş yanımıza gelip, “Bazı arkadaşlar şehit düşmüş, diğerleri nerede?” diye sordu. O zaman kendisine, “Herkes şehit düştü,” dedim. Çok şaşırды, “Nasıl herkes şehit düştü, sen çıldırdın mı?” dedi. O zaman ona tekmil verdim. “Dirok ve ağır yaralı olan Azad arkadaş dışında kimse yaşamıyor, ben de yaralıyım,” dedim. Önce Diyar ve Çerkez Gorsê arkadaşları sordu. Ben, şehit düştüklerini söyledim. Sonra kimi sorduysa aynı cevabı verdim. Aldığı olumsuz cevaplar karşısında İbrahim arkadaş o an ciddi bir şok yaşadı. Çatışmanın sonucuna bizzat içinde yaşaya yaşaya, göre göre varmıştık. Kabullen-mesek de sonuç buydu. Ama İbrahim arkadaş, mevzilendiğimiz andan itibaren hiçbir şeyden haberi olmamıştı. O an, çatışmanın bu trajik so-nucunu birden duyduğunda kaldıramadı. Şayet biz de bu çatışmanın so-nucunu kabullenseydik, biz de o an yaşayamazdık. Çünkü her yoldaşın yitimi kendisiyle birlikte senden bir parça götürüyordu. Seni var eden senin yoldaşlarındır, sen onlarla varsın. Onların yokluğu karşısında senin tek başına varlığın ciddi bir anlam ifade etmiyordu. İşte İbrahim arkadaş da bunları düşünüyor ve buna yanıyordu. Bu yüzden çok kötü olmuştu. “Nasıl olur?” diye mırıldanıyor, olanları kabullenmiyordu. Sonra Azad arkadaşın yaralarının ağır olduğunu ve şehit düşeceğini ye-niden hatırlattığımda, “Olmaz, o şehit düşmeyecek,” dedi. Ben, tekrar her tarafının delik deşik olduğunu ve can çekişmekte olduğunu söyle-dim. O zaman bana, “Madem ki arkadaş can çekişiyor, yoldaşlık gereği git, o arkadaş şehit düşür, uzun süre acı çekmesin,” dedi. O anın duy-gusal atmosferi içinde İbrahim arkadaşın söylediğini yapamadım. Bu çok zor bir şeydi. Bu yüzden ona, “Bu benim için çok zor, sen takım komutanısın, sen yapmalısın,” dedim. Ancak oda yapamadı. O zaman, “Onu arkadaşların yanına götürelim,” dedi. Ben, şaşırarak, “Ne arka-

daşı?” diye sordum. Bana, “Yan tarafta arkadaşlar var,” dedi. Merakla, “Kaç arkadaş?” dedim; “On üç,” dedi. İçimde, “Vay be,” dedim, demek ki on üç arkadaş daha yaşıyor. Hem de bizden elli metre ötede. Hem de öyle bir yer ki, kafanı kaldıramıyorsun. Bir de ben bayıldığımda mevzilenme yapılmış. Bu yüzden o arkadaşların sağ kurtulduklarını bilmiyordum. Dirok arkadaşın da haberi yoktu.

Mevzilenme sırasında konum uygun olmadığı için o arkadaşlar çatışamıyorlar. Zaten çatışmaya girseler hepsi şehit düşecekler. Bunun dışında yapabilecekleri bir şey de yokmuş. Bu durumda hep birlikte kaldıkları yerde kardan bir çukur kazmışlar. İçine girip üstüne naylon çekmişler ve naylonun üstüne de kar doldurmuşlar. Böylelikle termallerden kendilerini korumuşlar. Birçoğu sonradan şehit düşen bu arkadaşlar işte böyle kurtuluyorlar. İçlerinden biri de Gorsê arkadaştı, o da yaralıydı.

Bütün mevzileri dolaşarak arkadaşların durumundan tam emin olmak istedik. Bu yüzden arkadaşların cenazelerini saklayarak diğerlerinin hâlâ yaşayıp yaşamadıklarını anlamaya çalıştık. Ne yazık ki, sağ kalan olmamıştı. Her şeyi netleştirdikten sonra İbrahim arkadaşın söylemi üzerine ikimiz yaralı Azad arkadaşın omuzlarına girip arkadaşların yanına götürmek için kaldırdık. Bu arada askerler gece dürbünleri ve termallerle bizi takip ediyorlarmış. Arkadaşların saklandıkları çukurun önüne yaklaştığımız sırada, bir havan topu gelip yanı başımıza düştü. Kendimizi arkadaşların saklandıkları çukurun içine atmaya çalışırken, bir havan parçası, boynumdaki kırmızı kefiyeyi sıyrıp Azad arkadaşına değdi. Bu yaralanmadan sonra arkadaşın titreşen sesi, ağzından değil, havan parçasının sırtında açtığı delikten geliyordu. Nefesini sırtından alıyordu adeta. Bu durumda yaralı arkadaş için ne yapacağımızı şaşırdık. Bir yoldaş daha gözlerimizin önünde şehit düşüyor ve bunu durduracak hiçbir şey yapamıyorduk. Tek kelimeyle tam bir çözümsüzlük anıydı. Mevziye yerleştikten on beş dakika sonra Azad arkadaş kucağımızda şehit düştü. O da böylelikle yıldızlar ülkesine yürüdü.

O gece kurtulan arkadaşlarla bir arada olmanın ve onlarca yoldaşımızı da kaybetmiş olmanın karışık duygularıyla uyumadan bekledik.

Sabaha doğru saat üç civarında kar yağmaya başladı. Karın yağmaya başlamasıyla biz de mantık yürütmeye başladık. Birbirimize, “Bu karda termaller işlevsizdir, asker bizi göremez, hemen çıkalım,” dedik. Ancak birçok arkadaş yaralıydı. Karın yoğunlaşmasıyla bulunduğumuz alana atılan havan atışları da durdu. Şehit Azad’ın cenazesini saklandığımız çukurda bıraktık. İbrahim arkadaş bulunduğumuz yerin tümseğini göstererek, “İki arkadaş buraya ağır silahları alıp yerleşsin. Askerler tepeden ateş ederse karşılık versin. Dikkatlerini üzerlerine çeksin. Diğer arkadaşlar bu arada kendilerini dereye bıraksın,” dedi. Söylendiği gibi iki arkadaş ağır silahlarını alıp belirtilen yeri tuttu, birkaç arkadaş kendilerini aşağıya bırakır bırakmaz askerler fark etti ve ateş etmeye başladılar. Savunmadaki arkadaşlar da onlara karşılık verdiler, böylece arkadaşların Mamlet deresine ulaşmasını sağladılar. Sonra kendileri de gelip arkadaşlara ulaştılar. Dereye inmesine inmiştik ama nasıl geçecektik? Yazın bile bir metre kadar derinliği olan Mamlet deresini geçmek sorun oluyordu. Bu durumda, “Ne yapalım?” diye tartıştık ve dere kenarından yukarıya çıkmaya karar verdik. Böylelikle önümüzdeki karakola doğru gidiyorduk. Orada sulanın birleştiği bir üçgende askerler tarafından tutulan kayalık bir yer vardı, o kayalıklardan geçecektik. Çünkü başka da geçiş yolu yoktu. Arkadaşlar yaralı olmasına rağmen beşer metre mesafeli, silahlarımızın emniyetleri açık ve elimiz tetik üstünde ilerlemeye devam ettik. Nisanın ortasında derenin akıntısına rağmen o kayalıkların altından tek tek suyun içinden yürüyerek geçmeye çalıştık. O zaman yanımızda Bahoz diye uzun boylu bir arkadaş vardı. O koşullarda yeterince duyarlılık gösteremeyen, sakar biriydi. O geçiş sırasında benim önümde yürüyordu. Tam bu sırada silahını suya düşürdü. Silah suya düşünce ses çıkardı. Bu durumda askerlerin bizleri fark ettiklerini düşündük ve suyun içinde sessizce hareketsiz bir biçimde bekledik. Çıkan gürültüyü bir askerin duyduğunu, kendi aralarındaki konuşmalarından anladık. Askerlerin konuşmalarını dinledik. Askerin biri, “Oğlum ses geldi, sen de duydun mu?” diye soruyor, ötekisi, “Ne sesi ulan, onların kemikleri bile sağlam kalmadı,” biçiminde cevap veriyordu. Türk ordusunun bize karşı kullandığı teknikten dolayı asker kendinden son derece emin olarak konuşuyordu.

O zaman askerlerin burnunun dibinde ve suyun içinde belki birkaç dakika yaşadığımız bu an, bizim için bir ömre bedeldi. Bir ömürlük zaman gibiydi.

Askerler kafalarını kaldırsalar, suyun içinden bizi göreceklerdi. Ama bu olmadı. Askerlerin dikkatleri dağılınca tekrar yürümeye devam ettik. Sabah olmak üzereydi. Bir yerde dere yatağı hafiften genişliyordu. O genişleyen dere yatağındaki kayaları suyun içine istifledik ve istiflediğimiz bu kayaların üstüne naylonumuzu çekerek içinde oturduk. Çünkü başka türlü yapmaya ne zamanımız ne de enerjimiz yetiyordu. Etrafımız askerlerle çevrili olduğu için başka bir şey yapamıyorduk. O gün orada bekledik. Türk ordusu ikinci günde de bıraktığımız yerlere çok yoğun hava saldırıları yaptı. Yinede çatıştığımız alana giremediler. Üçüncü gün durumumuz hiç iyi değildi. Bir yandan arkadaşlar yaralı, bir yandan doğru dürüst bir şey yememişler, soğuk ve çatışma durumunun genzimizi yakan barut kokusundan başımız dönüyordu. Yakını-mızda eski bir gom vardı. Burası köylülerin yazın zozanlara çık-tıklarında kullandıkları eski ve geçici bir evdi. İbrahim arkadaş, “Oraya gidip bir ateş yakalım, arkadaşlar biraz ısınıp kendine gel-sinler,” dedi. Çünkü soğuk kemiklerimize işlemişti. “Ama ateş ya-karsak bu arkadaşların ayaklarını yakmaz mı?” diye İbrahim arkadaşla hatırlatmada bulunduk. Ateş yakmasak, hepimiz soğuk-tan donacaktık. Ellerimizi ayaklarımızı kullanamaz hale gelmiştik. Bir gün ve bir gece oturduğumuz o soğuk taşların üstünde adeta felç olmuştuk. Yürüye yürüye, izlerimizi sile sile söylenilen yere gittik. Yıkık gomun içine girdik. Açık yerlerini kapattık. Sonra ateş yaktık. Arkadaşların ateşe yanaşmamaları konusunda uyarı yapıldı. Gomun ortasında yakılan ateş, uzaktan buzlarımızı yavaş yavaş çözecekti. Ama arkadaşlar o kadar üşümüşler ki kim dinler! Ar-kadaşlar hemen ateşe yanaştılar. Olabilecek tehlikeleri önlemek için sopalarla birbirimize vurarak ateşten uzaklaştırmaya çalıştık. Bu vurma seansları hem kan dolaşımını sağladığı ve arkadaşları da ateşten uzaklaştırdığı için işe yarıyordu. Ayaklarımızda lastik ayak-kabı vardı. Arada yarım saat geçtikten sonra ayaklarımız şişmeye

başladı. Altı arkadaşın ayağı, bazılarının da elleri orada yandı. Zaten yaralıydık, güçten düşmüştük. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de el ve ayaklarımız yanmıştı. Bu durumda ne yapacaktık? Çıkamamız gerekiyordu, askerler gelip bu gomu kontrol edebilirlerdi. Ama nereye gidecektik? Hareket kabiliyetimiz sınırlıydı. Her tarafımız kardı. Bu da her bakımdan araziden faydalanmamızı engelliyordu. Hareket etmek, iz çıkarmak, görüntü vermek ve her durumda deşifre olmak demektir. Bu olumsuz koşullarda askerlerle karşı karşıya kalmak ve kayıp vermek için yeterliydi. Böylesi durumlarda beyaz torbaları kesip kar elbiseleri yerine üzerimize geçirdik. Deşifre olmayı bu torbalarla askariye indirecektik ancak çatışma boyunca kan ve kirden dolayı torbaların da rengi değişmişti. Yine de bir işe yarar diye giymiştik.

Üçüncü gün de hareket edemediğimiz yerde kaldık. Arkadaşlarımızın yanan ayaklarını sarmaya çalıştık. Üçüncü gün Türk ordu güçleri çatışma yerine girerek cenazelerin üstüne gitti. Bütün mevzileri dolayarak şehit düşen arkadaşların parçalanmış cenazelerini bir yerde toplayıp üst üste koydu ve her bir arkadaşın cenazesine tuzaklı bombalar bağladı. Çünkü biliyorlardı ki, PKK her koşulda kendi şehidine sahip çıkacak. Cenazelerini yerde bırakmayacak. Gidip arkadaşlarımızın cenazelerini kaldırdığımızda yine kayıp vermemizi istemişti. Öğleden sonra askerler çatışma yerinden çekilmeye başladılar. O zaman operasyonun geri çekildiğini anladık. Ancak ilginç olan şey, askerlerin geri çekilme yolunun vadiden, yani bulunduğumuz gomonun yanından geçiyor olmasıydı. Oradan çekilmeleri büyük bir ihtimaldi. Ama şansımıza bu yoldan gelmediler. Şayet vadiden çekilsediler ya izlerimizi görür, ya duman kokusundan bizim orada olduğumuzu fark ederlerdi. Ancak gelmediler ve direk tepelerden çekilme yaptılar. Bu durumda bulunduğumuz yerden çıkacaktık. Yakınlarda “Şawşenk” diye bir köy vardı. Kar olmasa kırk dakikada varılabilecek uzaklıktaydı. O köye ulaşmayı kararlaştırdık ama mevcut halimizle nasıl gidecektik? Tek çare kendimizi zorlayarak yola çıkmaktı. Buna göre durumu biraz iyi ve yürüyebilecek olan arkadaşlar, yürüyemeyenleri sırtında taşıyarak gidebildiği bir yere kadar götürüp indirire-

cek, sonra gelip diğeriini götürecekti. Böyle dönüşümlü ve aktarımlı olarak başlattığımız zorlu ve yıpratıcı yolculuğumuz tam yedi gün sürdü. Yedinci gün ancak köye vardık. köyde bizim dostlarımız vardı. Böylesi anlarda, bir çok defa, arkadaşlar için büyük fedakarlıklarda bulunan insanlardı. Bu insanlar bizi görünce şok oldular. “Heval kaç gün oldu? Bu kadar saldırıdan sonra siz hâlâ yaşıyor musunuz?” dediler. Belli ki, hepimizin şehit düştüğünü düşünmüşlerdi. Köydeki bu dostlarımız bizi köyde sakladılar. Fakat pansuman malzememiz yoktu. Köyde de bulunmuyordu. O zaman köydeki evli kadınlar, o analar, kendi sütlerini sağdılar. Bunu tereyağının içine karıştırarak biraz da un kattılar. Bunu olduğu gibi yaralarımıza sürerek sardılar. Arada on dakika geçtikten sonra, yaralar ağrımaya başladı. Meğer bu karışımın güçlü çekim gücü varmış. Yaradan dolayı oluşan iltihapları vücuttan çekiyor ve yaranın iyileşmesini sağlıyormuş. Ancak acısı dayanılmazdı. Köylülerle birlikte böyle duygusal bir atmosferi yaşadık. Birçoğu durumumuza bakıp hâlâ nasıl yaşadığımıza şaşırıyor ve ağlıyordu. Köyde saygın, sözü dinlenen değerli iki insan vardı. Onlarla konuşarak köyde bir sığınak yapmayı uygun gördük. Onların aracılığıyla sığınakları yaptırdık. Bizim için Ovacık şehir merkezine giderek pansuman ilaçları getirdiler. Birkaç gün böyle geçti. Sonra içimizde durumu iyi ve biraz yürüyecek durumda olan iki arkadaş, arkadaşları araması ve bulup durumumuzdan örgütü haberdar etmesi için gönderdik. şehit Şivan ve Gorse arkadaşlar, arkadaşları aramaya gidince biz de sığınağa yerleşip onların geri dönmelerini bekledik. Aradan birkaç gün geçtikten sonra, arkadaşlara ulaşan Şivan arkadaş, geri geldi. Gorsê arkadaş da arkadaşların yanında kalmıştı. Gördükleri güç ise Erzincan gücüydü.

O kış, Erzincan gücü de aynı zaman içinde kendi alanını bırakıp Ovacık tarafına geçmiş, bizim ilk kış kampını bırakırken gitmek istediğimiz Çet tarafında üslenmişti. Bu geçiş sırasında da, dört arkadaşın ayakları yanmıştı. Ayrıca onların da erzak sorunları vardı. Şivan arkadaşla bize durumlarını da bildirerek, “Eyalet gücü değiliz, bizim de durumlarımız iyi değil, yürüyemeyecek durumda olan arkadaşlar sığınakta kalabilirler, yürüyebilenler ise bize

ulaşımlar,” biçiminde haber yollamışlardı. Bu arada içimizde Güneybatı Kürdistan’dan Haydar diye biri vardı ve yaşamımıza gelmiyordu. Daha önce de çok defa sorun çıkarmıştı. Biraz pansuman yapmaktan anladığı için, ondan arkadaşların yaralarıyla uğraşmasını istemiştım. Arkadaşların yanına gideceğimiz sırada, bu sorun çıkaran Haydar’ı pansuman malzemeleriyle birlikte yaralı arkadaşların pansumanını yapması için bırakalım dedim. Adıyamanlı Xemgin arkadaş da manga komutanı ve kalan grubun sorumlusu olarak İbrahim arkadaş tarafından görevlendirildi. Yürüyecek durumda olan arkadaşların da Erzincan bölüğüne ulaşması uygun görüldüğü için İbrahim, Bînevş, Dirok, Zekiye ve şu an ismini hatırlayamadığım üç dört arkadaşla birlikte yola çıktık ve arkadaşlara ulaştık. Gorsê arkadaş, oradaki arkadaşlarla bize bir yer ayarlamıştı. Durumumuz İbrahim arkadaş tarafından bölük yönetimindeki arkadaşlara aktarıldı. Geride kalan arkadaşların biraz iyileşip bir an önce bize ulaşmalarını beklemeye başladık.

Meğer bu yaralı arkadaşlara bakmasını istediğim Haydar alçağı yaşadığımız o trajik koşullarda, o sığınakta kadın arkadaşların pansumanını yaparken, el uzatmaya yeltenmiş. Kadın arkadaşlar diğer arkadaşlara bilgi verince arkadaşlar da bunu tutuklamışlar. Ama içlerinde sağlam olan, güvenliği sağlaması ve köye gidip erzak getirmesi gereken yine o olduğu için onu silahsızlandıramıyorlar. Bu alçak köye erzak almaya gönderildiğinde gidip köylülere yaşananı tersinden anlatıp arkadaşların kendisini dövdüğünü söylüyor. Köylüler de bundan etkileniyorlar. Arkadaşların yanına gelip, “Sorun nedir?” diye sorduklarında ise arkadaşlar hem utandıklarından hem, “İçimizde yaşanan bir sorundur, halka yansıtmayalım,” gerekçesiyle partinin ahlaki düzeyini düşünerek gerçeği anlatmıyorlar. Bu durumda yaraları henüz iyileşmemiş olan Xemgin, Piling (Mardin), Parlak Şiyar (Lice) arkadaşlar, bu Haydar unsurunu yanlarına alarak yola çıkıyorlar ve bizim yanımıza gelmeye çalışıyorlar. Bu unsur tutuklu olduğu halde silahı da yanında. Bir yere kadar yürüyorlar. Yorulup dinleniyorlar ve dinlenirken bu unsura, “Sen nöbetçisin,” diyorlar. Arkadaşlar dinlenirken uyuya kalıyorlar. Haydar

alçağı bu sırada o üç arkadaşını tarayarak şehit düşürüyor. Onların silahlarını alıp kendini yakında bulunan Ovacık merkezine bırakıyor. İlk asayişe gidiyor. Askerler bakıyor bunun üstünde parke ve birden farzla silah var, intihar komandosu sanıyor, korkudan asayişe bırakıp kaçıyorlar. Bu da asfalttan yürüyerek ta şehrin içine gidiyor ve o halkın gözlerinin önünde karakola teslim oluyor. Başından beri bizim bölüğümüz, köyde sığınaktaki arkadaşlar ve Erzincan gücünün üslendiği noktalar hakkında her şeyi söylüyor. Türk ordusunun önüne düşüp operasyona çıkıyor. Kimsenin bundan haberi yoktu. Sığınaktaki arkadaşlar sabah uyanıp baktıklarında, askerlerin etraflarını sardığını görüyorlar. Yaralı arkadaşlar, çatışacak silahları da yok. Bakıyorlar kurtuluş yok, teslim olmak için beş arkadaş bombalarını kendilerinde patlatarak şehit düşüyorlar. Türk ordusu bize yardım eden o köyün erkeklerini de tutuklayarak ve bize sığınağı yaptıran o değerli insanı hapse attırıyor. (Duyduğum kadarıyla o insan halen içerdedir.) Bu yaptıklarıyla yetinmeyen Türk ordusu Haydar ihanetçisinden aldığı bilgiler doğrultusunda operasyonu bizim yanlarında kaldığımız Erzincan bölüğünün olduğu alana kaydırıyor.

Sabah baktık yine operasyon çıkmış. Orada da çatışma yaşandı ve bir yaralı verdik. Ancak bu defa ucuz kurtardık. Bu operasyon da çekildikten sonra, Türk ordusunun daha önce Aliboğazı'na operasyon yaptığını, çatışmaların olduğunu, geri çekilme sırasında, orada da arkadaşların tank pususuna düştüğünü ve on arkadaşın şehit düştüğünü, eyalet komutanı İsa arkadaşla birlikte on kadar arkadaşın da yaralı kurtulduğunu ayrıntılarıyla öğrendik. Operasyon çekildikten sonra, şehit düşen arkadaşların cenazesini kaldırmaya gittik. Dediğim gibi Türk ordusu istiflediği her cenazenin altına bomba bağlamıştı. Bu nedenle cenazeleri kaldırmak da başlı başına bir sorun oldu. Cenaze de olsa tekrardan o arkadaşların bedenlerine bağlanan bombaları patlatmak ve onları defin etmenin duygusu çok ağırdı. Deyim yerindeyse, kendi içimizde en çok kahrolduğumuz andı. Sonuçta yapmak zorundaydık. Cenazelerimizi ortalıkta bırakamazdık. Bombaları patlattık ve arkadaşları-

mızı topluca gömdük. Ve o otuz sekiz arkadaşın toplu olarak gömüldüğü yeri bir ben, bir de Gorsê arkadaş biliyor. Başka da bilen kalmadı hayatta. Mamlet'te, çatışma alanının düzlüğünde sakladığımız arkadaşların kemikleri hâlâ oradadır.

Böylelikle elli dört kişilik o bölükten altı kişi kurtulmuş, biri de daha sonradan olmak üzere iki kişi ihanet etmiş ve diğer arkadaşlar, daha sonraki zamanlarda mücadelede şehit düşmüşlerdir. O bölükten bugün ben ve Gorsê arkadaş yaşamaktayız.

Bu olaylardan sonra o köydeki insanlar, yeni doğan çocuklarına şehit arkadaşların adını vererek, onları ölümsüzleştirdiler.

Kısacası 1997 baharı Dersim eyaleti için bir darbe yılı oldu. Önderlik bu haberleri duyduğunda ciddi bir eleştiri ve analizde bulunarak, "Bu kayıpların nedeni gerilla savaşının kurallarına göre davranmamak ve Türk devletinin denetimine girmeye yol açan köye dayalı üslenme anlayışının sonucudur," biçiminde değerlendirmede bulundu. Önderliğin bu perspektifi ve yaşadıklarımızdan çıkardığımız dersler ışığında, sonraki yıllar için aynı hatalara düşmemeye, önümüzdeki savaş dönemine yüklenip sonuç almaya çalıştık.

Çeko

Uludere Baskını

1992 baharında gerillaya yeni gelmiş ve Haftanın alanına ulaşmıştım. Bir süre kaldıktan sonra KDP ve YNK'nin Türk devletiyle bir şeyler yapacağına dair Önderliğin öngörüsü ve değerlendirmeleri olmuş, gerilla uyanılmıştı. Çünkü o dönemin egemen güçleri olan ABD, İngiltere ve İsrail, Türk devletiyle birlikte gerillayı imha amaçlı bir plan doğrultusunda KDP ve YNK ile anlaşarak ortak bir operasyon kararı almışlardı. Bu karardan kısa bir zaman sonra askeri, siyasi tüm kurumlarıyla, medyası ve özel savaş projeleriyle üzerimize geldiler. O zaman birbiriyle hiç anlaşımayan KDP ve YNK birlikte kurdukları Kürdistan bölge parlamentosundan bir karar bile çıkaramazken, Kürtlere karşı yapacakları ihanet savaşı için ilk defa bir-birleriyle anlaşmış ve uydurma parlamentodan böylece partimize karşı savaşı ifade eden ilk kararı çıkarmışlardı.

Savaş çıktığında ben Uludere (Qileban) tarafına geçmiştim. Uludere o zaman azılı çetelerin olduğu bir alandı. Türk ordusu, yaptığı bütün operasyonları bu azılı çetelerle yapardı. Haftanın alanında çatışmalar devam ederken, bizim de oradaki arkadaşlarımızın üzerindeki saldırıyı hafifletmek için eylem yapmamız gerekiyordu. Bu temelde bir eylem planlamasına gidildi. Uludere şehir merkezine saldırıyorduk. Türk devleti bizim üzerimize nasıl imha amaçlı geldiyse, biz de onların üzerine fedai tarzda gidecektik. Bu temelde genel bir kuşatmayı planladık ve gerekli olan istihbarat bilgilerini toplayarak bu temelde keşiflere başladık. Bizimle çalışan milislerin de yardımıyla yaptığımız bu keşiflerle yöneleceğimiz hedefleri belirledik. Eylem için kıt imkanlarla da olsa lojistik hazırlıklarını yapmıştık. Tabi hazırlık dediğimiz şey; seni eyleme götürüp getirebilecek miktardaki ekmekten ibaretti. Ama bunu hiç dert etmiyorduk ve ruhsal olarak

kendimizi eyleme kilitlemiştik. Kasım ayında yapacağımız eylemin gününü de belirledik. Normalde kasım ayında Uludere alanı çok soğuk olur ve kar yağmaya başlardı. Ama bu zorluklara rağmen yine de biz bu eylemi yapmak istiyorduk.

Altyapı çalışmaları tamamlandıktan sonra, ne kadar güçle bu eylemi yapacağımızı da örgütleyerek harekete geçtik. Planlamaya göre; şehir merkezinde subayların kaldığı yerler, azılı çetelerin kaldığı bir mekanla birlikte şehir merkezinin dışında savunma amaçlı tutulan üç tepeye saldıracaktık. Yüz elli kadar arkadaş bu eyleme katılıyordu. Öncelikle şehir merkezini bir süreliğine denetim altına alacaktık, sonrasında askerler araziye çıkarsa, onun da tedbirini alarak bir çok yerde pusu atacaktık. Ayrıca ağır silahların kullanılacağı yerleri de belirlemiş, Qela Memê de mevzilendirmiş-tik. Orası hem en stratejik yerd, hem de geri çekilme yerimizdi. Böylece eyleme gidildi. Benim içinde yer aldığım grup, ikisi kadın arkadaş olmak üzere on arkadaştan oluşuyordu. Rojavalı olan şehit Çırav arkadaş bizim komutanımızdı. Yine Eriş arkadaş vardı. Bu arkadaşların savaş tecrübeleri çoktu. En kritik yerlerde ve eylemlerde yer almışlardı. Bu eylemde bizim yöneleceğimiz hedef, şehir merkezinin içinde en zoru olduğu için bu arkadaşlarla gidiyorduk. Çünkü şehrin içine gidene kadar, eylemin deşifre olmaması için dikkat etmemiz gereken çok şey vardı. Diğer eylem gruplarının-kine benzemiyordu. Bize yol gösteren bir milisimiz vardı. Bizi bir yere kadar o götürdü. Bir kanal vardı, şehrin bütün atık suları o kanalda akıyordu. Üstü bir yere kadar açık ve bir yerden sonra da kapalıydı. Milisimiz bizi bu kanala ulaştırıp, “Bu kanaldan devam ederek ilerleyin, hedefinize götürür,” dedi. Kendisi gelmek istemiyor, ama biz de onsuz gitmek istemiyorduk. Çünkü şehri iyi tanımıyorduk ve eylemin sabote edilmesinden kaygılanıyorduk. Sorun çıkmaması için milisimizin bizimle olması gerekiyordu. Bu yüzden onun güvenliğini de düşünerek aramıza aldık ve yanımızda götürdük. Gece olduğu için belirgin olan bir sokak lambasını esas alarak yürümeye devam ettik. O pislik kanalında yürümeye devam ederken, çantamızda sadece eylemden sonra koşarak kendimizi

kurtarabilmemizi sağlayacak birer kuru ekmeğimiz vardı. Ama cephanemiz tamamdı. Bazen eğilerek bazen doğrularak o pislik kanalının içinde yürümeye devam ettik. Kanalin üstü kapalı bölümleri yürümemizi zorlaştırıyordu.

İçimizde Selim diye bir arkadaşımız vardı ve uzun boyluydu. Kanal onun için çok zorlayıcıydı. Ama yine de amacımız eylemi başarıyla gerçekleştirmekti ve biz de ona kilitlenmiştik. Bunun için önümüze gelen her engeli aşacak ve bu eylemi yapacaktık. Yarım saat kadar yürüyüp büyük bir ağaca ulaştık. Esas aldığımız Lambaya da yakınlaşmıştık. Sağımızda polis ve özel tim evleri vardı. Nöbetçileri kanala çok yakındılar. Bazen de arabaları gelip gidiyordu. Ben BKC silahını taşıyordum. Yanımda Rojavalı olan şehit Sefkan ve Berxwedan diye Efrinli bir arkadaş vardı. Vuracağımız hedefe elli metreye kadar yaklaşmıştık. Bulunduğumuz yerden baktığımda elli metre kadar uzağıımızdaki nöbetçileri görüyordum. Nöbetçiler bizim geçişimizden dolayı o an, bir şeylerden şüphelenir gibi tedirginleştiler. Daha fazla hareket etmeye başladılar. Sonra ne olduğunu çıkaramadıkları için yine durdular. Bir de rüzgarın o anda hızla esmesi, var olan tedirginliğin geçmesinde işe yaradı. Sonra askerler etrafı kontrol etmek için yerlerinden ayrılıp dolaşmaya başladılar ve üstümüze kadar geldiler. Biz de ağacın altında, boğazımıza kadar o pis suyun içinde saklanarak onlara görünmemeye çalıştık. Ama yine de bizi gördüler. Aramızda iki-üç metre kadar bir mesafe vardı. Bize, "Siz kimsiniz?" diye sordular. Biz hiç kıpırmadan yerimizde bekledik ve cevap vermedik. Beklerken, bize her an ateş edebilirler, diye onlardan önce davranıp B-7 silahını çalıştırmak istedik, fakat olmadı. Silah bir türlü çalışmadı. Planlanan eylem saati gece dokuzdu. Dolayısıyla ortak eylem için daha zamanımız vardı. O an olabileceklere dair arkadaşlara haber vermek istedik ama her şeyimiz suyun içinde olduğu için telsizimiz de çalışmadı. Bir anda, çatışmak dışında hiçbir seçeneğimizin olmadığı bir durumla karşı karşıya kalmıştık. Geri dönme imkanımız da yoktu ve mecburen çatışacaktık. O sırada önümüzde bulunan Çırav ve Eriş arkadaşlar ateş ederek o askerleri vurdular. Her iki-

sinin elinde G-3 silahı vardı. Birisi bulunduğumuz tarafa düşerken, ötekisi de diğer tarafa düştü. İkisinin de silahını kaldırdık. Kısa bir tarama olduğu için fazla dikkat çekmemişti. Olaydan ne askerlerin ne de öteki arkadaşlarımızın haberi oldu. Olmadığını da, karşımızdaki binada balkonda tıraş olan bir polisin hiçbir şey olmamış gibi davranmasından anladık.

Yanımda bulunan bir kadın arkadaş vardı, o da o polisi vurdu. Polisin vurulmasından sonra askerler onların yakınında çatışma olduğunun farkına vardılar. Biz de hemen sudan çıkıp kendimizi temizlemeye başladık ve çatışma için hazırlandık. Üstümüzde yedek cephanemiz vardı. Belirli bir uğraştan sonra cihazımız da çalıştı. Grup komutanımız, eylemi koordine eden arkadaşlara durumu bildirdi. Tekmilimizi alan koordinedeki arkadaşlar da eylemin talimatını verdiler. Eylem başlar başlamaz, arkadaşlar daha önce planlandığı gibi şehir merkezinde belirlenen devlet kurumlarına havan atışları yapmaya başladılar. ancak şehrin neresinde olduğumuzu bilmedikleri için, attıkları havan topları bizim olduğumuz yere düşüyordu. Çünkü askerlerin burnunun dibindeydik. Cihazla durumu arkadaşlara bildirerek, nasıl atmaları gerektiği konusunda bilgi verdik ve havan atışlarını koordine etmeye başladık. Böylece çatışma tümünden kızıştı. Biz de istediğimiz yere bu arada ulaştık. Hedeflediğimiz yerleri ele geçirdik. Bu sırada Berxwedan arkadaş ayağına bir kurşun alarak yaralandı. Bu nedenle iki arkadaş onu çatışma yerinden uzaklaştırmak için geri götürdüler. Kalan arkadaşlarla orada geri çekilmeyi bekledik. Fakat bunun için kimse bize birşey demiyordu. Sonradan anlaşıldı ki, diğer arkadaşlar geri çekilmeye başlamış ve bize haber vermemişler. Türk ordusu da bu durumu anlayınca bütün imkanlarıyla bize yönelmeye başladı. Kanaldan çekildiğimizi anlayınca da kanalın suyunu çoğaltarak bizi engellemeye çalıştılar. Buna rağmen arkadaşların bizimle bağlantıya geçmek ve savunma amaçlı ağır silahlarla bir müdahale etmek gibi bir çabası gelişmeyince, o zaman bu işte bir şeylerin yanlış gittiğini anladık. Yaralı arkadaşı götüren arkadaşların, durumumuzu diğer arkadaşlara yaptıkları anlatımda sorun olduğunu, onların kurtulamayacağımızı düşünerek, bizden umutlarını kestik-

lerini düşündük. Gerçekten de kurtulabilmemiz çok zordu. Bizi çok zorladılar. Üstümüze yağmur gibi kurşun yağdırıyorlardı. Kendimizi bu kurşun yağmurundan koruyabilmemiz için mecburen gittiğimiz kanalda geri çekilmeye çalıştık. Zoraki de olsa şehrin içinden çıkıp şehirle bitişik bir köyün içinden geçmek durumunda kaldık. O köy de Goyi aşiretine mensuptu ve partiyi fazla tanımıyorlardı. Buna rağmen bizi köyün içinden geçerken gördüklerinde bütün köyün erkekleri evlerinden dışarıya fırlayıp yanımıza geldiler ve sevinçle böylesi bir eylem için kutladılar.

Eylem sonrası çok yorulmuş ve yıpranmıştık. Ama köylülerin yaptığımız eylemi bayram gibi karşılayışlarını gördükten sonra büyük bir moral aldık. Türk ordusu da bizim köy tarafından çekildiğimizi anlamış olmalı ki, köy tarafına havan topları atıyordu. Bir havan topu bir eve isabet etti ve bir kadın ile bir erkek hayatını kaybetti. Köylüler de Türk devletinin onlara daha fazla yöneleceğini düşünerek bizimle birlikte köyden çıktılar. Çünkü çıkmamaları halinde askerlerin köye operasyon yapıp kendilerini tutuklayacağını belirttiler. Bu yüzden onlarla birlikte çıktık. Köylüler her şeyi düşünerek hem kendileri için hem bizim için yanlarına erzak almışlardı. Köyün dışına çıktığımızda genel eyleme katılan arkadaşların bizden çok uzaklaştıklarını anladık. Bir yerde eşyalarımızı saklamıştık, oraya baktığımızda arkadaşların o eşyalarını da götürdüklerini anladık. Çünkü biz de çok gecikmiştik. Aradan üç gün geçmiş ve biz hâlâ arkadaşlara ulaşamamıştık. Bizimle gelen köylüler bir yerden sonra bizden ayrıldılar. Qelê'ye bizimle gelmek istemediler. Onlardan ayrılınca, Miñnê köyünün kenarında bulunan bir ormanlığın içine saklandık. O ormanlıkta güzel bir çeşme, ve çeşmede de çobanların yoğurt ve ekmekleri vardı. Orada kaldığımız sürece o ekmek ve yoğurttan yedik. Arkadaşlara ulaşmayı her an için çok istiyorduk. Çünkü yetişmememiz halinde partiye şehit düşüğümüzün tekmilini vermek durumunda kalacaklardı. Bu nedenle bir an önce arkadaşları bulmaya çalıştık. Gittiğimiz bir yerde bizim grupta yaralanan Berxwedan arkadaşı gördük. Yanında iki arkadaş daha vardı. Bir yerde onu saklamış iyileşmesi için bırakmış-

lardı. Durumu iyiydi ve yarası öyle ciddi değildi. Bizi görünce çok sevindi. Biz de tekrar arkadaşlara ulaştığımız için çok sevinmiştik. Eylemde arkadaşlardan birkaç gün için de olsa kopmanın ve yeniden buluşmanın duygusunu anlatmak çok zordur. Onu ancak yaşayan bilir. İlk eyleminde yaralanan Berxwedan arkadaşına moral verip, ondan bir an önce iyileşmesini istedik. O zaman tedavi imkanlarımız çok sınırlıydı. Doktorumuz vardı fakat ilaçlarımız yoktu. Bu nedenle yaralı arkadaşına, “Diren, arkadaşlara ulaşalım bir an önce iyileşeceksin,” diye tesellide bulunduk. Onu Qelê’den indirerek bir vadide bulunan çeşmenin yanına kadar getirdik. Ancak zaman ilerledikçe Berxwedan arkadaşın rengi de değişiyordu. Bize çeşmenin yanında, “Beni burada indirin,” dedi. Biz de onu orada indirdik ve uygun bir yerde yatırdık. Bir zaman sonra da Berxwedan arkadaş çok genç olmasına ve ciddi bir yaralanması olmamasına rağmen imkansızlıktan dolayı orada şehit düştü. Onu, orada bir yerde güzel bir mezar yapıp sakladık. Şu anda da mezarı Gelîyê Tırşîkê denilen o yerdedir. Sonra, genel arkadaşların yanına ulaştık. Onlar bizim şehit düştüğümüzü düşünürken, bizim onlara ulaşmamız hem onları hem bizi çok sevindirdi. Her arkadaş sevinçten tilili, slogan ve çığlıklar atarak sevincini dışa vurmaya ve paylaşmaya çalışıyordu. Türk devletinin yaptığımız bu eylemde, onlarca kayıp verdiğini ve bu kayıplarından dolayı operasyona çıkamadığını öğrendik. Böylece eylemin sonuç alması hem bize hem Güney’de savaşan arkadaşlarımıza bir moral oldu. PKK ruhunun ortak ve birleşik bir ruh olduğunu, onu parçalamaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini kanıtlamış olduk.

Çiya Kaplan

Türk Devletinin Amanoslarda Kırılan İradesi

Örgütümüzün 2007 yılında başlattığı “Artık yeter!” hamlesine paralel olarak ben de Amanos alanı için önerimi yapmış, örgütün kararını bekliyordum. Türk devletinin kendini en çok güçlü hissettiği, tüm araziye ve toplumu denetlediğini düşündüğü bir alan olması nedeniyle burayı bilerek önermiştim. Bu temelde 2008 yılının başında önerim kabul edilmiş ve Amanos alanına geçmiştim. Tabi alan hakkında arkadaşlardan önceden bir önbilgi almıştım.

Arkadaşların tüm anlatımlarının Amanos alanını tanımaya yetmediğini, tanımak için bizzat gelip görmek gerektiğini ve gelip görmeenin Amanos alanının özelliklerini bilemeyeceğini bizzat oraya varınca anladım. Yaptığım gözlemler sonucunda alanın coğrafi güzellikleriyle gerilla için çok uygun olduğunu gördüm. Her koşul altında gerillanın içinde hareket edebileceği bir alandı. Bu alanın Akdeniz yakası olması ve burada var olan şehirlerin Türk şehirleri olması, yine şehirlerde yaşayan Kürt kitlesine ulaşmanın zor olması nedeniyle, Türk devletinin kendinden çok emin olduğu bir alandı. Gerillanın burada tutunamayacağını, eylem yapamayacağını düşünüyor ve her gün bunun psikolojik savaşını yürütüyordu. Alana vardığımız zaman böylesine bir ruh hali egemendi. Oysa gerilla yıllarca bu alandaydı ve birçok eylem yapmıştı. Başta şehit Dijwar olmak üzere birçok arkadaşımız bu alanda şehit düşmüştü. Bütün bu şehitlerin anısına ve başlatılan hamleye cevap olmak için alanda ciddi çalışmalar yapmak gerekiyordu. Bu temelde bütün alandaki arkadaşların katıldığı bir çalışma yürüttük. Kayıp vermeden kazanımlar elde edebildik. Bu süreklilik alandaki arkadaşlarda da güçlü bir moral ve motivasyon sağladı. 2009 yılında ateşkes süreci gelişince, Türk devleti bu ateşkes sürecinden yararlanarak bize yöneldi. Bu nedenle

hak etmediğimiz halde, bazı yersiz kayıplar verdik. Özellikle eyalet yürütmesinde bulunan Hamza ve alan yönetimindeki Karker arkadaşların şahadeti bizi çok etkiledi. Çünkü her iki arkadaşın da bu alandaki çalışmalara öncülük düzeyinde çok büyük emekleri olmuştu. Bu nedenle onların şahadeti, bizim inancımızı, sömürgecilğe olan kin ve intikam duygumuzu daha da güçlendirdi. Eylem yapmak için sabırsızlanmaya başladık.

2010 yılının kışında alanda konferans yaparak ciddi tartışmalar yürüttük. Kendi çalışma ve savaş tarzımızı tekrardan gözden geçirdik. Bütün eyalet gücünün katıldığı bu tartışma sürecinde bir netleşme ve eylem kararlılığı yaşandı. Bu temelde dönemsel planlamalar yaparak kararlar aldık. O dönemde Önderlik, AKP hükümetinin oyalamacı yaklaşımından dolayı bir açıklama yapmış ve 31 Mayıs'a kadar devletin barış masasına gelmemesi halinde yapabileceği bir şeyi kalmayacağını ve çekileceğini belirtmişti. Biz de mayısın son gününe kadar, Türk devlet ve hükümetinin akıllanabileceğini ve gidip Önderlikle görüşerek barışa yol açacağını düşündük ve bunun için bekledik. Ancak o gün geldiğinde devletin ve hükümetin yöneticileri çok rahat davranarak yurt dışına çıktılar. Önderliği ve hareketi adeta ciddiye almadıklarını göstermeye, bize de "bir şey yapamazsınız" demeye çalıştılar. Onların bu yaklaşımları bizim öfkemizin kat ve kat artmasına neden oldu. Kendi aramızda tartışarak, "Bu devlete öyle bir ders verelim ki ciddi olup olmadığımızı görsün," dedik. Bu temelde mayısın son gününe denk gelen İskenderun eylemini planlayarak keşiflere başladık. Eyleme gidiş ve gelişte yürünecek iki gecelik yol için imkanlar oranında gerekli tüm hazırlıkları yaptık. Eylemi yapmak için beş arkadaş belirlendi. Saldırı gücü olarak belirlenen bu arkadaşlar, hedefi imha etmek için gideceklerdi.

Bu amaçla Amanos ormanlarının içinden çıkan arkadaşlar aşağıya doğru iniyor, küçük dağları ve tepeleri aşarak otobana çıkıyorlar. Otoban yolu çok geniş bir yoldur. Otobanı geçtikten bir süre sonra deniz kuvvetleri komutanlığının bahçesinin içine giriyorlar. Bahçeyi geçtikten sonra güvenlik amaçlı çekilen iki tel ör-

güyü de geçiyorlar. Komutanlığın nöbetçi kulübesinin otuz metre kadar önüne gidip saklanıyorlar ve askerleri getirecek olan arabayı beklemeye başlıyorlar. Keşifte yapılan gözlemlere göre gelecek olan arabaların herbirine yirminin üstünde asker biniyormuş. Beklenen zamandan önce bir araba geliyor, ama arkadaşlar bu arabayı vurmuyorlar. Sonra gece yarısı olunca beklenen araba geliyor ve arkadaşları geçiyor. Arkadaşlar planlandığı gibi, ilkin B-7 silahıyla yirmi metre bir mesafede arkadan vuruyorlar. Roket tam arabaya isabet ediyor. Sonra üstüne yoğun bir tarama yapıyorlar. Arabanın içinde kalanlar hemen ölüyor. Kendilerini dışarıya atanlar da yaralanıyorlar. B-7 kullanan arkadaş bu yaralı olanların üstüne gidiyor ve yedisini de vuruyor. Vurulan araba bu sırada alev topuna dönüşüyor. Bu nedenle arkadaşlar üstüne gidemiyor ve silah kaldıramıyorlar. Bu eylemde arabada bulunan askerlerin birisi dışında kimse kurtulamıyor. Sadece birisi yaralı olarak kendini çatışma alanından uzaklaştırabiliyor. Sonra arkadaşlar geri çekilme yapıyor. Telleri ve otobanı geçip ormanlık alana yetindikten sonra artık tehlike aşıyor. Arkadaşlar geri çekilmelerini tamamlayıp kendi alanlarına dönüyorlar. Eylem bu biçimde başarılıken, Türk ordusu o arazi koşullarında hiçbir şey yapamıyor ve çaresizlik içinde kendi içine büzülüyor. Sonra da eylemin bilançosu hakkında yedi askerin öldüğünü, on üç askerin de yaralandığını açıkladı. Oysa orada eğer kurtulabilmişse sadece bir asker kurtulabilmişti. Onun dışında hepsi vurulmuşlardı. Devlet, sadece arabanın dışında vurulanların sayısını verdi. Arabanın içindekilerinin hiçbirini vermedi. Böylelikle kendi ölümlerini yine halktan ve kamouyundan sakladı.

Eylemin başarıyla gerçekleştirilmiş olmasının hem askeri, hem siyasi boyutlarıyla yankıları büyük oldu. Türk, Arap ve dünya kamuoyunda günlerce üstüne tartışılan bir konu oldu. Devlet bu eylemi hiç beklemiyordu. Olduğunda ise, şok olup çarpıtmaya ve dış güçlerin desteğine bağlamaya çalıştı. Tesadüf, bu eylemi yaptığımız gecenin hemen sabahında İsrail'in Türk gemisini vurmuş olmasıyla ilişkilendiren Türk devleti "denize düşen yılanı sarılır" misali kendi acizliğine gerekçeler yarattı. Eylemimizin başarısını o gemi olayıyla bağlantı-

landirarak çarpıtmaya, kafa karışıklığı yaratmaya ve kendi zaafını böylece kapatmaya çalıştı. Ancak beyhude bir çaba oldu. Günler sonra Türk Genelkurmayı, bu eylemin İsrail’le bir alakası olmadığını, PKK’nin tek başına planlayıp yaptığını itiraf etmesiyle önceki iddialarıyla da ne kadar çeliştiklerini ortaya koydu. Bu eylemimizle Türk devletine Amanos alanında ne kadar güçsüz olduğunu göstermiştik. Gerilla önünde ne kadar çaresiz kaldığını ona çok açık kanıtlamıştık. Tabi bütün bunlar bizim için bir moral oldu.

Bu eylemin başarısıyla daha fazla yüklenerek paralel eylemler geliştirmeye devam ettik. Aynı zamanda Hatay’da uluslararası bir radarın güvenliğini tutan askerlere yönelik eylem yapıldı. O eylemde iki G-3 silahı kaldırıldı. Ancak bu eylemde kulübeye atılan bomba ilkin patlamıyor, Deniz Rojhilat arkadaş patlamayacağını sanarak kulübedeki askerlerin üstüne gidiyor. Tam silahları kaldırmak istediği sırada bomba patlıyor ve arkadaş şehit düşüyor. Bir kaza sonucu Deniz arkadaşın şahadeti bizim için ağır bir kayıp olsa da, eylemde Türk devletine bir darbe daha vuruluyor. Eylemlilik sürecimiz, sonrasında da devam etti. Osmaniye’deki Anıgeçit’te toplu halde duran askeri komando taburundaki elliden fazla askere yönelik bir eylem yaptık. Arkadaşlar, kamelyada toplu halde oturan askerlere yaklaşıp roketatar ve kleşlerle taradılar. Çok sayıda ölü ve yaralıları oldu. Ancak bu eylem sonucu Türk ordusunun ölü ve yaralıları hakkında sağlıklı bir bilgi edinemedik. Çünkü İskenderun eyleminden sonra basına baskı yapılmıştı. Her şey genelkurmayın açıklamalarına endekslenmişti. Genelkurmay, bu eylemlerimiz hakkında açıklama yapmayarak, sanki hiçbir şey olmamış gibi gizledi. Dolayısıyla kimse bu eylemleri yazmadı. Bu baskıyla birçok şeyin üstünü kapattılar. Ancak ne yaptığımızı biz de, Türk devleti de biliyorduk.

Arkadaşlar yine Osmaniye-Hasanbeyli’de bir yola mayın döşediler. O mayınla, bir askeri araba imha edildi. Ancak devlet yine bir şey yapamadı ve iflah da olmadı. Eylemler karşısında borazan medya üzerinden yaygara kopararak yapmacık ve sözde operasyonlar yaptı. Özel savaş yöntemlerine başvurdu. Bizi denetim al-

tına alıp yok edeceğini iddia etti. Oysa Türk ordusu araziye bile çıkamıyor ve operasyon yapmaktan korkuyordu. Bir keresinde yapmaya çalıştığında ise Çardak yaylasında gerilla sanarak korkudan yetmiş seksen yaşlarındaki köylüleri vurdu. Çatışmada iki köylünün ölümünü üzerimize yıkmaya çalıştı. Sonra birisinin yaralı kurtulmuş olması devletin sahtekar yüzünü deşifre etti. Türk devletinin içine düştüğü bütün bu trajikomik durumlarına, bu yalanlarına Amanos'taki gerillalar olarak çok gülüyorduk. Geçmişteki atalarına dayandırarak dört kıtada at koşturduklarını iddia eden Türk devletinin gerilla karşısında yaşadığı çaresizliğe bakıp bol bol gülüyor ve dalgamızı geçiyorduk. Dünyada, sözde güçlü devletler arasında sayılan Türk devletinin ne kadar zavallılaştığını görüp bir yandan da hayret ediyorduk. Sürekli yaptığımız eylemler, Türk askeri üzerinde büyük bir korku yaratmıştı.

Eylemlerimiz süreklileşerek devam ederken, gerillanın önünün alınamayacağını devlete göstermek ve aynı zamanda Botan'da şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını almak için şehir merkezlerine dönük eylemleri geliştirmek istedik ve bu temelde Dört Yol'daki eylem kararını aldık. Fakat bu eylem şehir merkezinde olacağı için öteki eylemlere benzemiyordu. Hem çok daha riskliydi hem de eylemi gerçekleştirmek için öncelikle arabaya ihtiyaç vardı. Tüm bu riskleri düşünerek yola çıktık ve gelen bir arabayı durdurduk. Ancak arabada kadın ve çocuklar vardı. Bizi görünce özellikle çocuklar çok korktular. Onlarla biraz konuşarak açıklama yaptık. Kendilerine zarar vermeyeceğimizi söyleyerek korku ve kaygılarını gidermeye çalıştık. Araba için kadın ve çocukların hayatlarını tehlikeye atmak istemedik. Eylemin başarısını da düşündüğümüz için onlardan, sadece bizi şikayet etmemelerini rica ederek bıraktık. Bir sonraki arabayı beklemeye başladık. Sağ olsun o aile de şikayette bulunmadı. Eğer şikayet etseydi, her şey değişecekti. Ama etmediği için beklemeye devam ettik. Bir zaman sonra baktık, son model lüks bir araba geliyor, hemen yola çıkıp onu durdurduk. Bu arabanın MHP ilçe başkanı Bestami Kılıç'ın arabası olduğunu bilmeden onu alıkoyduk. O da korkudan siyasal kimliğini söylemedi.

Önce kendisini biraz tanımak istedik ve bunun için yoklama yaptık. Ama o, kendisini ısrarla normal bir vatandaşmış gibi gösterdi ve yaylasına gitmek için çıktığını söyledi. Bu nedenle onu tutmayı uygun gördük. Çünkü altındaki arabanın lüks olması insanların dikkatini dağıtacak, eylemde bize daha fazla kolaylık sağlayacaktı. Dolayısıyla bu Bestami ile biraz konuşup korkularını gidermeye çalıştık. Sonra, “Sen burada yanımızda kal, senin arabanla biraz işimiz var, arkadaşlar aşağıya inip biraz erzak alıp dönecekler,” dedik. Bestami, yanımızda kalmaktan korktuğu için, “Beni de götürün, birlikte gidelim, size ne lazımsa alıp gelelim,” dedi. Biz de ona, “Olmaz, bizim yüzümüzden sana bir şey olmasın, sonra bunun vicdani sorumluluğundan kurtulamayız. Sen burada kalırsan, senin can güvenliğinin için daha iyi olur,” dedik. Bu sözlerden etkilenmiş gibi yapan Bestami, “Tamam, araba size kurban olsun, canınız sağ olsun,” dedi. Meğer bunları korkudan söylüyormuş ama biz bilmiyorduk tabi. Özellikle MHP’nin Kürt sorununa ve Kürtlere yaklaşımları bilindiğinden, siyasal kimliği anlaşılmasın diye böyle konuşuyordu herhalde.

Daha önceden planladığımız gibi iki arkadaş, onun yanında kaldık. Üç arkadaş da arabaya binip şehre indiler. Giden arkadaşlar her ihtimali düşünerek hazırlıklarını yapmışlardı. Bütün gidiş geliş süreci boyunca olabilecek ihtimallere, eylem sonrası devletin müdahalesine karşı tedbirlerini almışlardı. Bu nedenle eylemi gerçekleştirmek için şehirde dört saat boyunca dolaştılar. Bu dolaşma sırasında arada arabanın benzini kalmıyor. Bir benzinciye gidip arabayı doldurmak istiyorlar. Fakat araba son model olduğu için, benzinci deponun kapağını bulamıyor. Arkadaşın kendisi de on beş yıldır araba sürmemiş, o da dışarıya çıkarak arabanın etrafında dolanıp duruyor ama bulamıyor. Çünkü aldıkları arabanın daha önce kullandıklarına benzemediğini anlıyor. Arkadaş güleryüzlü ve sempatik bir olduğundan işi şakaya vuruyor ve benzinciye gülererek, “Kusura bakma aslında araba benim değil bir arkadaştan ödünç aldım, bu yüzden bende bilmiyorum,” diyor. Böylece dikkatleri dağıtıyor. Benzinci onunla birlikte gülüyor, sonra deponun

ağzını bulup arabayı dolduruyor. Arkadaşlar benzinlerini alıp uzaklaşırken, bu arada kameralara da yakalanıyorlar. Yine de soğukkanlı davranarak, imha edebilecekleri bir hedef arıyorlar. Akşam üzeri saat altıda gelip bir yerde duruyorlar. Karşıdan da polis arabası geliyor. İçinde dört polis var. Polis arabası gelip tam arkadaşların karşısında duruyor. Herhalde bir şeyleri hissediyorlar. Arkadaşlara bakarak tanımaya, kim olduklarını anlamaya çalışıyorlar. Tam bu sırada arkadaşlar beş metrelik bir mesafede onları vuruyorlar. Birkaç kurşunla onları devre dışı bırakıp sonra üstüne gidiyorlar. Bir polisin üzerinden bir tabanca kaldırıyorlar. Bir arkadaş öteki polisin tabancasına el atıp kaldırmak istiyor. Ama ne yapıyorsa tabanca yerinden çıkmıyor. Herhalde tabancaları bir sistemle bedene kelepçelemiş olsa gerek, alamıyorlar. Zaman kaybı yaşandığından arkadaşlar oradan uzaklaşıyorlar. Şehrin içinde gündüz gözüyle bu eylemin yapılması her açıdan seyreden halkı şoke ediyor. Arkadaşlar hem teknik açıdan, hem ruhsal açıdan büyük ustalık örneği sergiliyorlar. Kalabalık bir yerde halkın gözleri önünde beş saniye içerisinde eylemi, üstüne gitmeyi ve oradan uzaklaşmayı toplam bir dakika içerisinde gerçekleştiriyorlar. Millet, film izler gibi izledikleri bu eylemin nasıl olduğunu bile anlamadan, arkadaşlar şehirden çıkıyorlar. Arabayla dönerlerken ikiye ayrılan bir yol kavşağında yollarını şaşıyorlar. Sağdan devam etmeleri gerekirken, onlar soldan ilerliyor. Dağ alanına gelmeleri gerekirken, onların girdikleri yol, onları dağ yamacındaki köylere götürüyor. Bir köyün içine giriyorlar. Yaşlı bir kadına yol hattını soruyorlar. Kadında, “Bu araba çok lüks, sorduğunuz yola bu arabayla gidemezsiniz,” diyor. Dağ yolu da bozuktur zaten. Arkadaş, “Bir şey olmaz, biz yine de gidebiliriz,” diyor. Arabayı geri geri sürerken arka tekerlek bir hendeğe saplanıyor. Ne yapıyorlarsa çıkmıyor. Bütün köylüler gelip arkadaşların başında toplanarak yardım etmeye çalışıyorlar. Ancak ne yapıyorlarsa arabayı kurtaramıyorlar. Sonra köylüler, arabanın ancak traktörle çıkarılabileceğini söylüyorlar. Bu arada çok zaman geçiyor. Arkadaşlar bakıyorlar saat akşamın yedisi ve zaman gittikçe daralıyor, arabayı

bırakarak yürümeye karar veriyorlar. Bu yüzden arabadan iniyorlar. Millet de öyle durmuş onları izliyor. Arkadaşlar birden bagajı açıp ağır silahları, kleşleri ve çantalarını çıkarıyorlar. Köylüler bu gördükleri karşısında önce öyle donup kalıyorlar. Sonra birisi, “Bunlar da kim?” diye soruyor. Bir yaşlı da ona cevaben, “Bunlar teröristlerden başka kim olabilir ki” diyor. Yaşlı adamın bunu söylemesiyle korkudan her biri bir yere kaçıyor. Oysa halkın bizden korkması için bir neden yoktu ama bizi tanımadıkları ve Türk devleti tarafından aldatıldıkları için korkup kaçıyorlar. Arkadaşlar da çanta ve silahlarını alıp köyün içinden vurup çıkıyorlar.

Biz geride kalanlar her saat başı radyodan haberleri dinleyerek eylemi takip etmeye çalıştık. Planlamaya göre, radyoda eylem haberini duyar duymaz Bestami Kılıç’a durumu izah edip bırakacaktık. Giden arkadaşlarla böyle anlaşmıştık. Eylem haberini radyodan dinledikten sonra Bestami durumu fark etti ve bize, “Abi bu bahsedilen araba benimki olmasın,” dedi. Biz de ona, “Vallahi üzgünüz senin arabandır,” dedik. Biz, senin arabandır deyince Bestami’nin rengi attı ve “Desenize anam ağladı,” dedi. Sonra kendisiyle konuşarak gitmesini istedik. “Ama bu akşam için şehre gitmemelisin, aksi halde seni öldürebilirler,” dedik. Kendi yaylasına gitmesini söyledik. Doğru olan da buydu. Çünkü bu eylemi yapmamızda onun hiçbir katkısı yoktu. Bu yüzden ona doğru yolu göstererek, “Yarın teslim olduğunda ise, gerçek neyse onu söyle,” dedik. Ondan, “Beni zorla rehin aldılar, arabamla erzak alıp geleceklerini söylediler, götürüp eylem yaptılar. Benim bunda bir suçum yok,” biçiminde ifade vermesini istedik. Bunu da, onun yararını düşünerek söyledik. Bu temelde Bestami’yi bıraktık. O akşam gidip zozanlarda kalıyor ve sonraki gün gidip teslim oluyor. Teslim olduktan sonra onun MHP Peyas ilçe başkanı olduğunu öğrendik. Türk basını bizim MHP ile ortak eylem yaptığımızı dahi iddia etti. Bölgedeki devlet güçleri provokasyon yaptı. Kürt halkına saldırmak için kendi emniyet binasını taradı ve üstümüze atmak istedi. Böyle yaparak Kürt halkına işte “teröre yardım ediyorsunuz” diye yönelmek ve milliyetçi kesimleri yöneltmek istedi.

Bu çerçevede emniyetin yanından geçen iki Urfalı Kürt insanını taradılar. Birini çok ağır yaraladılar. Kimseyle görüşüp gerçeği konuşmasın diye onu Adana'ya kaldırdılar. Yine faşist Türk kesimleri Kürt esnaflarının dükkanlarına yönelterek yaktırdılar. Nerede bir Kürt varsa faşist odakların hedefi haline geldi. Türk devletinin bu tür provokasyon girişimleri, Kürtlerin birbiriyle daha fazla kenetlenmesini sağladı. Kürtler, tam on gün kendilerini ve mahallelerini savunmak için barikat kurdular. Devlet, birçok çevre illerden polis ve çevik kuvvet ekiplerini getirerek Kürtler ve Türkler arasında barikat oluşturdu. Ölen polislerin cenaze törenlerini korkudan Dört Yol'da yapamayarak Adana'ya götürüp yaptılar. Dört Yol'a gelmeye cesaret edemeyen İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Adana'da cenaze törenlerine katılıp kendi güçlerine, "Amanos'u temizleyin," diye bol keseden konuşsa da, Türk devletinin Amanoslardaki iradesi önemli oranda kırılmıştı.

Halktan hiçbir destek almadan üç arkadaşımız, tamamen kendi imkanlarıyla fedaice bu eylemi yapmıştı. Bu eylemin başarısı ve ayrıntıları eylemi yapan arkadaşların kendi yaratıcılığı ve inisiyatifi ile gerçekleştirilmişti. Belki bu eylemde sadece dört polis öldü ama vuruş tarzı bakımından çok etkileyici oldu. Dolayısıyla bu eylem, İskenderun eyleminden daha fazla etki yarattı. Bu bölgede yaşayan ve birliği parçalanmış Kürt kitlesini de çok etkiledi. Gerillanın bu eylemleri, onların kendi aralarında birliğin ve yurtseverliğin gelişmesini sağladı. Amanos eyaletinde bir ayı aşkın bir zaman diliminde peşi sıra yaptığımız bu eylemler süreç üzerinde de önemli bir etki yaptı. Yine başta Karadeniz ve Kürdistan'ın diğer alanlarında yapılan sarsıcı eylemler karşısında hareketin ciddiyetini gören Türk devleti, daha yumuşak dil kullanmaya, sonrasında Önderlikle görüşmeye başladı. Anlaşıldı ki eğer Önderlik durdurmasa, gerilla Türk devletinin çökmesini sağlayabilecek güçtedir.

Kemal Garzan

Serhat'ta Devrim Fırtınasının Estiği Yıllar

Kürdistan devrim mücadelesinde Serhat Eyaleti'nin önemli bir yeri vardır. Eyalet bünyesinde yürütülen mücadeleye, başından beri damgasını vuran şehit Mahir (Ahmet Güler), şehit Cemşî (Ahmet Kesip) gibi arkadaşların yanında bir de şehit Dirêj Alî arkadaş vardır.

Şehit Alî arkadaş Rojava'nın Derik ilçesinden mücadeleye katılmış, yıllarca Büyük Güney, Zagros eyaletinde mücadele yürütmüş ve savaşta büyük tecrübeler edinmişti. Komutanlık ve militanlık vasıfları gelişkin olduğu için, Önderlik tarafından Serhat Eyaleti'ne koordinasyon düzeyinde görevlendirilmişti. Çünkü onun örgüt içerisindeki kişiliği devrimin birçok zorluğundan geçmiş ve olgunlaşmıştı. Bu yüzden hem yaşamda hem savaşta büyük sorumluluklar üstlenmiş bir militan ve ender bulunun bir komutandı. Bu özellikleriyle, devrimci yaşamı boyunca, birçok tarihi başarıya imza atmış ve 1993 baharında kalabalık bir grupta Serhat'a gelmişti.

Önderlik o dönem için Serhat Eyaleti'nde yeni bir mücadele hamlesi başlatmak istiyordu. Heval Alî, Mayıs ayının son haftasında Serhat'a ulaştığında ilkin yanımıza geldi. Biz de o zaman bir bölük olarak Gilî dağı denilen Agirî dağında kalıyorduk. Heval Alî gelir gelmez bizim bölüğe toplantı yaptı. Bize, Önderliğin talimat ve perspektifini aktardı. Sonra kaba hatlarıyla eyaletin yıllık planlamasını anlattı. Bu planlamanın uygulanabilmesi için üzerimize düşen tarihi sorumluluklarımızın ne olduğunu izah etti. Ayrıca bu planlama üzerinde yoğunlaşmamız ve nasıl gerçekleştirileceğine dair kendi içimizde tartışmalar yürütmemizi istedi. Alî arkadaş eyalete gelirken, yanında takviye güçle gelmişti. Bu güç de dahil edilerek eyalet bünyesinde yeni bir güç düzenlemesi ve örgütlenmesine gidildi. Bütün eyalet gücüne bu temelde toplantılar yapıldı ve güç harekete geçirildi. Öncelikle alt-

yapı hazırlıklarına ve halkın içinde yapılmakta olan kitle çalışmalarına daha çok ağırlık verildi. O dönem halk içinde, örgüte bağlı ve düzenli çalışmalara katılan önemli bir silahlı milis gücümüz vardı. Heval Ali'nin gelmesiyle bu milis gücü de yeniden örgütlendirildi. Böylelikle eylemsellik sürecinin arifesine girdik. İlk planlamamız, Agirî dağında mevzilenerek Türk ordusunu araziye çekmek ve on beş gün çatışabilmektir. Cephe savaşı taktiğiyle alanı tutup bırakmayacaktık. Böylelikle şehir baskınlarıyla paralel merkezi eylemleri de yapabilecektik. Bu planlamalar ve eylemler için heval Ali'nin büyük çabaları oldu. Durmak bilmeden gittiği her alanda arkadaşlarla toplantılar yapıyor, gücü yoğunlaştırıp eğitiyordu. Böylelikle devlet sistemini felç etmeyi planlıyordu. Yapacağımız bu eylemsellik süreciyle halkın içinde örgütlenme çalışmalarını daha yaygın geliştirerek, güçlü bir etki yaratmak ve gençlerin güçlü katılımını sağlamayı amaçlıyorduk. Ayrıca, eyalette Türk devletinin rahat giremeyeceği kurtarılmış alanlar yaratmak da hedeflerimiz arasındaydı. Kurtarılmış alanlar, tamamen gerillanın denetiminde olan ve devletin kolay giremediği, girmeye çalışıldığında ise güçlü gerilla direnişiyle karşılaşarak içinden çıkamayacağı bir alan tanımını ifade ediyordu. Bu planlama ve hazırlıklar tüm eyalet gücünde çok büyük bir coşku ve heyecanın yaşanmasına neden oldu. Bu coşku ve moralin doğru temelde eyleme yansımaları gerekiyordu. Bunun için bir eylem kararı alındı ve vurulacak hedef tespitine başlandı.

Öncelikle, Agirî dağı tarafında sınır hattı olması nedeniyle uçaklar için kurulmuş bir radar sistemi vardı. O radar sisteminin güvenliğini sağlayan bir karakol vardı. Heval Ali'nin bizzat kendisi bu karakolun keşfine katılarak, edindiği sonuçlar üzerinden eylemin planlamasını ve en ince ayrıntısını hesaplayarak örgütlemesini yaptı. Yapılan bu hazırlıklardan sonra karakol eyleminin yapılmasına gidildi. Heval Ali'nin eyalete gelmesinin üstünden daha bir hafta, on gün geçmeden ilk eylemimizi böylece yapacaktık. Alt-yapı anlamında çok kapsamlı hazırlıklar olmamasına rağmen eylem yapıldı ve büyük başarı elde edildi. Arkadaşlar karakolu tümünden ele geçirerek, o radar sistemini yerle bir ettiler ve geri çekildiler. Eylemde sadece üç arkadaş yaralandı.

Ben, eyleme aktif olarak katılmadım ama heval Alî'nin yanında kalıyordum. Yaralı arkadaşları getirdiklerinde biz de takviyeye gittik. Heval Alî, omzundan ağır yaralanan ve Botanlı olan Cudi arkadaşın yarasını kendi elleriyle sardı. Yaralı arkadaşlarla çok ilgilendi. Ancak Cudi arkadaş imkanlarımız dahilinde yapılan tüm müdahalelere rağmen geri çekilme sırasında şehit düştü. Başarıyla gerçekleştirdiğimiz eylemin bedeli onun şahadeti olmuştu. Bu kadar güzel bir eylemi düşündüğümüzde, "Keşke Cudi arkadaşın şahadeti olmasaydı," diyesimiz geliyordu. Ama özgürlük mücadelesi bedelsiz olmuyordu. Bunu da biliyor, kayıplarımızın acısını yüreğimize gömüyor ve mücadele gerekçelerimizi daha fazla büyütüyorduk. Bu gerekçelerle şehit düşen Cudi arkadaşın cenazesini uygun bir yerde törenle toprağa verdikten sonra, heval Alî eylem toplantısını yaptı. Öncelikle şehit Cudi arkadaş şahsında şehitlerin mücadelemizdeki yerine ve anlamına değindi. Eylemin başarılmışından dolayı, katılan arkadaşlara kendi elleriyle manevi ve sembolik değeri olan bazı ödüller vererek, bu eylemin bizim için başarının yolunu açtığını belirtti.

Eylemden birkaç gün sonra Türk ordusu, beş gün süren bir operasyona çıktı. Cephe savaşı için önceden yaptığımız hazırlıkların verdiği imkanlar dahilinde mevzilenerek Türk ordusuyla çatıştık. Kendi mevzilerimizi ve alanımızı bırakmadık. Gündüzleri genelde göğüs göğüse çatışırken, gece ise Türk ordusun sabit kaldığı yerlerin üzerine giderek eylemler yaptık. Beş gün içinde ordu güçlerine büyük bir darbe vurduk. Yaptığımız bu saldırılarla bir kırılmayı yaşayan Türk ordusu, güçlerini geri çekmek durumunda kaldı. Bu durum sömürgeci devlete büyük bir korku verirken, bizlere ise moral oldu, iddia ve kararlılığımızı perçinledi.

Sonrası çalışmalara durdurmaksızın devam edildi. Ağır gücü, bu yeni askeri ve siyasi koşullara göre kendini yeniden örgütledi. Salt eylemler için büyük bir birlik örgütlendirildi. Bu birliğin görevi, sürekli eylemlerin yapılabileceği hedefler tespit etmek, eylem hazırlıklarını yapmak ve gerçekleştirmektir. Diğer birlik ise, karar-gah birliğiydi. Heval Alî ile birlikte sürekli hareket halinde olacaktı. Bu anakarargah birliğinin görevi ise, altyapı hazırlıkları yapmak ve

gerektiğinde eylem gücüne takviyede bulunmaktı. Heval Alî her ne kadar bu anakarargah birliğiyle kalsa da, kendini bununla sınırlamıyor, eylem güçlerini dolaşıyor, onlara toplantılar yapıyordu. Arkadaşların eğitimleriyle ilgilenerek süreç karşısında daha fazla cevap olmaları için hazırlamaya çalışıyordu.

Çalışma tarzında çok dinamik ve disiplinliydi. Onun bu çalışma tarzı başarıların yolunu da açıyordu. Bu nedenle hem askeri ve örgütsel çalışmalarda hem de katılımlarda bir açılım sağlandı. Özellikle Serhat'a sınır olan Ermenistan, Azerbaycan ve Doğu Kürdistan'daki Kürt kitlesine açılım yapılarak ilişkiler geliştirildi. Heval Alî, bu ilişkiler aracılığıyla eyaletin daha kapsamlı eylemler yapabilmesi için gerekli olan cephane ve ağır silah ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyordu. Yine bu alanlarla gelişen ilişkiler sayesinde bize yeni savaşçı katılımlar da olmaya başladı. O dönem hiçbir eyalette bulunmayan füze gibi ağır silahlar bizim elimizde bulunuyordu. Bütün bu hazırlıklar kısa bir süre içerisinde yapılmış ve sonuçlar alınmıştı. Bu nedenle elde edilen silahlar, savaşçı katılımlarının fazlası da örgüte, Dersim, Erzurum, Botan ve Zagros eyaletlerine aktarıldı. Çünkü katılımlar, beklediğimizin çok üstünde oluyordu. Bu arkadaşlardan yararlı olabilecek ve Kuzey'in coğrafi, askeri koşullarına güç getirebilecek olanlarını eyalet bünyesinde bir süreliğine eğiterek belirtilen eyaletlere, oradaki savaş birlikleri için gönderiyorduk. Diğer önemli bir kısmını daha kapsamlı eğitilmek ve savaşa hazırlanmak üzere Güney'e, Zele'ye aktarıyorduk.

Bu gelişmelerden sonra belirlenen planlama ekseninde yer yer eylemlere devam edildi. Türk güvenlik güçleri, yapılan bu eylemlerden sonra kırsala çıkamaz duruma geldi. Gücünü şehir merkezlerinde toplayarak kendi kabuğuna çekildi. Ancak heval Alî, Türk devletini bu şehir merkezlerinde de rahat bırakmak niyetinde değildi. Şehirlere yönelerek sistemi felç etmek istiyordu. Bu temelde ilk defa bir şehir eyleminin hazırlıklarına başlandı. Eylemi yapacağımız sırada öğrendik ki bu eylem planlaması bahardan yapılmış ama biz bilmiyorduk. Bunun için önceden milisler harekete geçirilerek, şehirde kitle çalışmaları yapan arkadaşlarla birlikte ön çalışmalar yapılmıştı. Yani üzerinde aylarca çalışılmış ve son aş-

mada bizlere söylenmişti. Eylem için kapsamlı bir şehir haritası getirilmişti. Bizim de bir hafta içinde katıldığımız bu eylem hazırlıkları, öncekine yapılan bir ek hazırlık oldu.

Üzerine eylem yapacağımız şehir, Doğubeyazıt ilçesiydi. Tendürek dağının yamacına yakın bir düzlükte kurulmuş olan Beyazıt ilçesinin şehir merkezinde yapılan keşifler sonucunda tam on iki hedef belirlenmişti. Bu hedefler arasında alay komutanlığı, polis lojmanları, subay evleri, emniyet binası, hükümet konağı ve kaymakamlık, elektrik binası ve devlete ajanlık yapan bazı kişilerin kaldığı yerler gibi birçok devlet kurumu vardı. Şehri tanıyan arkadaşlar ve milisler bu hedeflerin vurulmasında genel gruplara öncülük yapacaklardı. Bunun için önce on iki grup, ardından bu gruplara takviye ve savunma yapacak gruplar çıkarıldı. Yine ağır silahlarla bir savunma sistemi oluşturularak tüm ovayı denetimimizin altına aldık. Hazırlanan arabalara binerek şehre yakın bir yere kadar indik. Tabi bunun için bilinen yolları değil, illegal yolları kullandık. Arabalar bir yerden sonra zaten gidemiyorlardı. Biz yürüyerek yola devam ettik. Tam yüz elli arkadaş tek sıra halinde ilerledik. Doğubeyazıt girişinde gruplar birbirlerinden ayrıldı ve her grup kendisi için belirlenen hedefe yöneldi. Grupları bu hedeflere milisler götürüyordu. Planlamaya göre bütün gruplar yerlerine ulaştıklarında, belirlenen saatte belirlenen hedefler hep birlikte vurulacaktı. Şehre girdiğimiz zaman halk daha uyumamıştı. Bu haziran gecesinde şehrin mahallelerinde yürürken halk bizi görüyor ve şaşkınlık içinde kalıyordu. Bizim kim olduğumuzu tam olarak çıkaramıyor, asker ve özel kuvvetlerle karıştırıyorlardı. Bu nedenle şaşkınlık içinde kalıp bizi izliyorlardı. Tabi bizi tanıyan da şehre ne için geldiğimizi tahmin ediyor, kaçıp evine saklanıyordu. Biz, hiç kimseye bir şey demeden kendi hedeflerimize ulaşmaya çalışıyorduk.

Benim içinde olduğum grubun vuracağı hedef polis karakoluydu. Tam karakol binasına varacağımız sırada bir polis arabası yanımızdan geçip önümüzdeki marketin önünde durdu. Sonra içindeki dört polis dışarı çıktılar. Açıkta bir hedefti. Onları, orada vurup üstlerine giderek silahlarını da kaldırabilirdik. Ama arkadaşlar eylem saatine daha

zaman olduğu ve eylemi sabote edeceği için bırakmadılar. Polisler oradan uzaklaşınca biz de hedefimize daha çok yakınlaştık. Uygun yerler bularak mevzilendik. Bütün gruplar, büyük bir titizlikle devlet güçlerine hiçbir görüntü vermeden yerlerine ulaşmış, dolayısıyla bir deşifre durumu yaşanmamıştı. Eylem saati geldiğinde, arkadaşlar ilkin elektrik binasını vurdular. Şehrin bütün elektrikleri sönünce, bütün gruplar hedeflerini vurmaya başladı. O gece karanlığında şehir birden kıvıla boyandı. Her taraftan fişeklerin izi dolaşıyor, hedefini döven roketlerin alevi parıltılar saçığı geceyi şiddetli gürültüleriyle dolduruyordu. Kısacası böyle bir şey ne bizim, ne Türk devleti, ne de şehir halkı için normal bir şey değildi. Devlet, bütün kurumlarıyla bir anda gerillanın ateşi altında kalınca, ne yapacağını bilemiyordu. Yaklaşık bir saat kadar devlet hedefleri arkadaşlar tarafından ateş altında tutuldu. Sonra, arkadaşlar vurdukları bu hedeflerden birçoğunun üstüne gittiler. Bir karakol tümnden imha edildi. Polislerin lojmanlarına girildi ve çok sayıda silah kaldırıldı. Biz de ağır silahlarla kendi hedefimizi vurduk. Türk devleti eylem boyunca cevap anlamına gelecek bir şey yapamadı. Bir zamandan sonra havan topunu kullanmaya başladı. Bu havanlar, halkın yaşadığı bazı yerlere düşerek halktan insanların yaralanmasına neden oldu.

Gruplar çekilmeye başlayınca, bizim grup da geri çekilmeye başladı. Bu sırada Türk ordusu tanklarını harekete geçirdi. Bizim grubun çekileceği yolun çıkışını tutunca çıkamadık ve şehrin içinde kaldık. Bizim milis tanıdığı bir eve bizi götürdü. Yurtsever bir ailenin eviydi. O evde saklanarak Türk ordusunun durumunu, hareket tarzını anlamaya çalıştık. Devlet şehrin içinde sıkıyönetim ilan etmişti. Günboyu şehre giriş ve çıkışı yasaklamıştı. Helikopterler sık sık gelip ölü ve yaralılarını taşıyorlardı. Korkudan şehrin etrafını havan toplarıyla dövüyorlardı. Oysa arkadaşlar çoktan çekilmişti. Sadece bizim grup kalmıştı. Akşama kadar saklandığımız evde kaldık. Milislerimiz akşam çıkış yolları aradılar. Gece olunca şehirden çıktık. Sağ salim arkadaşlara ulaştık. Başarılı bir eylem olmuştu. Türk ordusu bu eylemden sonra artık mevcut gücüyle operasyonlara çıkamayacak bir duruma gelmişti. Eğer çıkarsa çok büyük bir

güçle çıkması gerekiyordu. Artık şehrin merkezinde bile kendisine rahat kalmamıştı. Bu eylemden sonra partinin otoritesi daha çok yaygınlık kazandı. Halkta sempati ve mücadeleye ilgi daha fazla gelişmeye başlamış, gençlerden katılımlar artmış, devletin halk üzerindeki korku ve baskıya dayalı otoritesi zayıflamıştı.

15 Ağustos'a gelindiğinde heval Alî bir planlama yaparak tüm eyalet güçlerine talimat verdi ve bu temelde şehirlerde halk ayaklanmasının örgütlenmesini istedi. Bu çalışmaların sonucunda Doğubeyazıt'ta, Iğdır'da, Digor'da ve Kars'ta halk serhildanları gelişti. Ancak Digor'da Türk devleti halkın gösterilerine tahammül edemeyerek saldırıda bulundu. Bu saldırıda halktan 57 yurtsever insan şehit düştü. Katliam, halk üzerinde çok ağır bir etki yarattı. Önderlik, bu katliama dair açıklama yapmak durumunda kaldı. Bu katliamdan sonra heval Alî dört yüz arkadaşı bulan alan gücünü bir araya getirerek bir toplantı yaptı. Türk devletinin halka saldırması karşısında sessiz kalmamamız, merkezi bir eylemin yapılarak devlete görkemli bir cevap vermemiz gerektiğini belirtti. O zaman askeri güç içinde "savaş kurmaylığı" diye bir örgütlenmeye gidilmişti. Bu kurumun görevi; keşif yapmak, eylemlerin planlamalarını hazırlamaktır. Bu birim, yaptığı çalışmaların özetini heval Alî'ye sunuyor ve birlikte yürütüyorlardı. Bu temelde Doğu Kürdistan sınırında, küçük Agirî dağının yamacında bulunan, yanılmıyorsa ismi Sultantopu olan bir karakolun keşfi yapıldı ve içinde yüz asker olduğu tespit edildi.

Heval Alî eylem öncesi çok güçlü bir eylem kararlılığı yaratmıştı. Devletin halk üzerinde gerçekleştirdiği katliamdan dolayı arkadaşların öfkesi büyüktü. Bu öfke ve kararlılıkla hazırlıklar, düzenlemeler yapılarak intikam ruhuyla karakolun üzerine gittik. Ben de bu eylemde roketçi olarak yer aldım. Arkadaşlar yapılan planlamayı aynen uygulayarak dört koldan vurdular. Karakolun içi, dışındaki çadırlar hepsi bir anda o gece karanlığında alev topuna dönüştü. Askerler neye uğradığını şaşırды. Doğru dürüst kendilerini bile savunamadılar. Beş dakikada karakolu düşürüp ele geçirdik. Yetmiş kadar asker cenazesinin üstüne gittik. Elli G-3 silahı, iki adet A-4

uçaksavar silahı, iki adet A-6 uçaksavar silahı, iki MG-3 silahı, bir havan topu, çok sayıda termal dürbün ve çok sayıda ufak tefek askeri malzemeyi kaldırılırken, üç adet yüz yirmilik havan topunu da imha ettik. Ayrıca dört askeri esir aldık. Bunun dışında bütün askerler imha edildi. Karakolun üstünde bulunan ve yirmi askerin kaldığı savunma tepesi de iki koldan vurularak düşürüldü. Oradaki bir subay ve iki asker kaçıp İran sınırını geçerek kendilerini kurtarabildi. (Onlar da bir Kürt köyüne sığınarak, "Bizi kurtanın," diye köylülere yalvarmış ve öylece kendilerini kurtarabilmişlerdi.) Ötekilerle kısa süren çatışma içerisinde hepsi vuruldular.

Türk ordusu, karakol dışından bir konvoy göndererek müdahalede bulunmak istediye de, arkadaşlar planlamada bu ihtimali de düşünerek yola pusu atmışlardı. Gelen konvoy da yolda etkili bir biçimde vurulurken, burada da ordunun dört cemse arabası içindekilerle birlikte imha edildi. Eylem boyunca sadece bir arkadaş yaralandı. O da, karakol eyleminde asker çadırına girip asker şapkasını başına taktığından, arkadaşlar onu asker sanarak yanlışlıkla yaralamışlardı. Bunun dışında askerler hiçbir şey yapamadılar. Neye uğradığını şaşırarak cevap bile verecek fırsatı bulamadılar. Beş dakika içinde her şey elimize geçmişti. Karakolda gerekli arama yapıldıktan sonra her şey ateşe verildi. Kaldırdığımız silahları önceden hazırlanan katırlara yükleyerek geri çekilmeye başladık. Ancak bu geri çekilmede bir sorun yaşanıyordu. Arkadaşlar, eylemin hiçbir kayıp verilmeden, bu kadar başarıyla gerçekleştirilmesi nedeniyle zafer sarhoşluğuna kapılmış ve gerilla disiplini bir tarafa bırakmışlardı. Yanımızda esir aldığımız askerlerin üç tanesi Kürt'tü. Esir askerler, sınırı geçerken bizi mayınlar konusunda uyarmalarına rağmen, arkadaşlarımız dinlemediler.

Eyleme giderken çok dikkatli, disiplinli gitmiştik. Bu yüzden mayınları aşmıştık. Ama geri çekilme öyle olmamıştı. Kimin nereden gittiği hiç belli değildi. Çok düzensiz ve duyarsız gidiliyordu. Bu yüzden içinden geçtiğimiz mayınlı arazide biri kadın üç arkadaş mayına bastı ve üçünün de ayağı koptu. Sonra ayakları kopan bu arkadaşlardan Melsa kurtulurken, diğer ikisi, Hogır (Digor) ile Reşit (Do-

ğubeyazıt) arkadaşlar şehit düştüler. Eylemde yaralanan Rugeş (Mardin) arkadaşı bu geri çekilme sırasında kurtaramadık. Böylece hiç olmaması gereken yerde üç arkadaşımızı şehit verdik. Bu şahadetler eylemin başarısına kısmen gölge düşürüp morallerimizi etkilese de, yine eylemde kazanılan başarı sarsılamaz bir başarıydı.

Heval Alî gelip eylem gücüne toplantı yaptı. Yersiz yaşanan kayıplardan dolayı üzüntülüydü, geri çekilme tarzını eleştirdi ama eylemin başarısı nedeniyle de bütün arkadaşları kutladı. Sonra büyük cihazı kurup hepimizin yanında Önderliğe tekmil verdi. Önderlikte eylemi başarılı olarak değerlendirdi ve eyleme katılan bölge gücünü bu başarıdan dolayı kutladı.

Türk ordusu bu eylemde çok ağır bir yenilgi almıştı. Bu başarıyı örtbas etmek için de esir aldığımız askerleri suçlu gösterdi. İddiasına göre (radyodan takip ettiğimiz kadarıyla) güya bu askerler bizimle işbirliği yaparak, bize istihbarat vermişler. Bu istihbaratlarla karakola saldırmamızı sağlamışlardı. Türk devletinin, bu eylemdeki yenilgisinin faturasını bu esir askerlere çıkarması, onları serbest bırakmamızı zorlaştırdı. Çünkü yenilgisinin öfkesini bu askerlerden çıkarabilirdi. Bütün bu olasılıkları düşünen heval Alî, askerleri Güney'e gönderdi. Örgütte askerlerin can güvenliğini düşünerek Avrupa'ya çıkardı ve onları insan hakları kuruluşlarına teslim etti.

Yaptığımız başarılı karakol eyleminden on beş gün sonra bir eylem hazırlığı daha yapıldı. Heval Alî eylemlilik sürecinin durmasını istiyordu. Bu temelde Doğubeyazıt'a bağlı, yanılmıyorsam Bılxbaşı köyünün karakoluna eylem yapıldı. Ben karakola gelen müdahaleye karşı yola atılan pusu grubundaydım. Eylem başlar başlamaz Türk ordusu durumu hemen anladı ve önceki eylemden çıkardığı dersler doğrultusunda Doğubeyazıt merkezinden on beş tank ile karakola müdahalede bulundu. Türk ordusu bu defa erken davranmış, dışarıdan yapacağı müdahaleyi erken yapmıştı. Bundan önceki eyleme müdahalesiyle kıyaslandığında farklı ve daha hazırlıklıydı. Araba yolu asfalt olduğu için mayınlamayamamıştık. Bu yüzden gelen tanklardan iki üç tanesini roketatar silahlarıyla etkisizleştirdiysek de hepsini durduramadık. Zaten bizimle fazla oyalanmadan

tanklar direkt karakola yöneldiler. Karakolun, sadece ön mevzileri düşürülmüştü. Bu durumda arkadaşlara haber vererek müdahale-nin geldiğini söyledik. Arkadaşlar ağır kayıp vermemek için geri çe-kilme yaptı. Bu yüzden karakol tam düşmedi. Ancak bu süre içinde karakol önündeki tüm mevziler düşürülmüş, çok sayıda asker tasfiye edilmiş ve on beş adet G-3 silahı kaldınılmıştı. Planlandığı gibi ol-masa da, Türk devleti bu eylemle yine bir darbe almıştı. Köylülerin sonradan anlattığına göre eylem sırasında karakol komutanı paniğe kapılarak, korkudan bulunduğu karakolun üçüncü katının pencere-sinden aşağıya atlanmış ve belini kırmıştı. Benim bu bahsettiğim ey-lemler sadece Iğdır ve Doğubeyazıt alanlarını kapsayan bölgenin eylemleri idi. Tendürek, Çemçe, Digor, Kars ve Sarıkamış alanlarını kapsayan dördüncü bölgelerde de ciddi eylemler yapılmıştı. Türk devleti Serhat eyaletinde yapılan tüm bu eylemlerden dolayı tam bir bozguna uğratılmış ve ciddi bir moral çöküntüsü yaşamaya başla-mıştı. Bu nedenle uzun zaman ne yapacağını bilemeyecek duruma gelmişti. Çünkü gerilla saldırıları karşısında bir çözümsüzlüğü yaşı-yordu ve gerilla saldırılarını durduramıyordu.

En son yaptığımız karakol baskınından sonra Türk ordusu bir süre daha sessiz sedasız bekledi. Şehirdeki milislerimiz, devletin hareketliliğini takip ediyorlardı. Tabii heval Ali onların durumunu yakından izliyordu. Operasyondan on gün önce tüm güçlere top-lantı yaparak operasyon çıkacağını söyledi. Özellikle bizim bölge-mize yönelik olacağını belirterek, buna göre kapsamlı hazırlıklar yapmamız ve baharda planlanan on beş günlük cephe savaşı tak-tiğini uygulamamız gerektiğini belirtti. Ayrıca Türk ordusunun ya-şadığı yenilgi karşısında bir çılgınlık yapacağını da düşünerek, çeşitli teknik saldırılara, kimyasal silahlara karşı kendimizi nasıl ko-rumamız gerektiği konusunda eğitim vererek gücü bilinçlendirdi. Yine arazinin kapsamlı kullanımı ve operasyon için de kullanılacak temel taktikler konusunda yönetimle yaptığı kapsamlı toplantıla-rın kaba hatlarını bize de anlattı.

Belirlenen planlamaya göre, imkanlarımızın el verdiğince hazır-lıklar yapmaya başladık. Aradan on gün geçmeden eylül ayının or-

talarına doğru, Türk ordusu büyük bir askeri güç ve yoğun bir teknik donanım ile bölgemize kapsamlı bir operasyon yaptı. Savaş uçakları başta olmak üzere, helikopter, kobra, havan ve obüs toplarının hepsini kullandı. Özellikle çok büyük bir askeri çıkarma yapmışlardı. Yani nereye baksan, askerden geçilmiyordu. Ama heval Ali'nin yapmış olduğu planlama ve hazırlıklar sayesinde cephe savaşı verdiğimiz o, on beş günlük zaman içerisinde, öyle etkili eylemler yapıldı ki Türk ordusuna adeta kan kusturduk. Çünkü önceden hazırlıklıydık. Askerler arazide gelip arkadaşların mevzilenmeleri içine girdiğinde, doğal olarak iki ateş arasında kalıyorlardı ve biz de bu durumda onları çok rahat vuruyorduk. İki ateş arasında çekilemedikleri için imha oluyorlardı. Arazide attığımız pusularla, askerlerin her defasında yaptıkları saldırı kollarını etkili vuruyor, önemli bir kısmını imha ettikten sonra, kalanıyla çatışma yaparak oyalıyorduk. Türk ordusu bu durumda sadece bize teknikle yüklenmeye çalışıyordu. Bölgede stratejik bir tepe vardı ve arkadaşların elindeydi. Askerler o tepayı yoğun teknik kullanarak arkadaşların elinden aldığı zaman, heval Ali devreye girerek, "Ne olursa olsun o tepenin alınması gerekir," dedi. Arkadaşlar, tepeye gündüz saatlerinde fedai tarzında bir saldırı eylemi yaparak geri aldılar. Bu eylemde bir arkadaş şehit düştü. Acı Felat'tı. Rojavalı, değerli bir arkadaştı. Sefkan adında yanılmıyorsam Mardinli bir arkadaş da çatışmada şehit düştü. Bunun dışında bir kaybımız olmamıştı. Türk ordusu hem bu eylemde hem genel operasyon içinde her çeşit tekniği kullanıyordu. Uçakların, kobraların, obüs ve havan toplarının dışında uluslararası antlaşmalara göre kullanımı yasaklanan kimyasal özelliği bulunan napalm bombalarını da kullandı. Ama bizim aldığımız tedbirler ve Türk ordusunun teknik konusundaki acemiliği sayesinde bu saldırılar etkili sonuç vermedi.

En önemlisi de Agirî dağının arazisi volkanik ve kayalık olduğu için her tarafında doğal mağaralar ve çukurları vardı. Biz de bu doğal mağara ve çukurları mevzi olarak kullandık. Bu mağara ve çukurlar bizi Türk ordusunun bütün teknik saldırılarından korudu. Bu yüzden yaptığımız on beş günlük çatışmada, ordunun hava saldırıları da etkili olamadı. Ama onlar her gün kayıp vermekten kurtulama-

dılar. Araziye yerleşmiş olan bölüklerimiz, gündüz askerlerle çatışıp yıpratıyor, gece olunca da saldırı eylemleri yapıyordu. Türk devletine bu yüzden hiç rahat vermedik. Heval Alî operasyon boyunca Türk ordusunun operasyon koordinesini takip ederek, hangi tepede konumlandığını tespit etmeye çalıştı. Bir gün koordine tepesi tespit edilince, heval Alî hemen bir grup hazırladı ve operasyon koordinesinin kaldığı tepeye gece saldırı eylemi yapıldı. Bu eylemde operasyonun koordinesi imha edildi. Türk ordu güçleri koordinesiz kalınca bir kademe geri çekilmek durumunda kaldılar. Diğer güçleri etkilenmesin diye koordinein güvenliğini tutan bölük gücünden kurtulanları operasyon yerinden derhal çıkardılar.

Yani on beş günlük cephe savaşında tüm kayıplarımız biri saldırı, biri çatışmada olmak üzere iki şehit ve kullanılan teknikten dolayı bir yaralıydı. On beş günden sonra kuryeler heval Alî'nin notunu getirdiler. Notta aynı anda ve aynı gecede alanı bırakmamız gerektiği belirtiliyordu. Biz de verilen talimat gereği bulunduğumuz tüm mevzileri bırakarak operasyon alanının dışına çıktık. Doğubeyazıt'ın kayalıklı bir yerine çekildik. Tam dört yüz elli arkadaştık. On beş gün süren operasyon boyunca direnmiş ve Türk ordusuna güçlü darbeler vurmuştuk. Ama bu operasyona karşı cephe savaşı vermenin de zorlukları vardı. Her şeyden önce çok sıcaktı. Ağırî dağında da en temel sorun suydı. Her yerde su bulunmuyordu. Erzağımız da fazla yoktu ve bazı sıkıntılar yaşıyorduk. Alî arkadaş, gücün bu koşullarda cephe savaşına daha fazla devam etmesi halinde yıpranacağını düşünerek, planlanan zamanı da aştığı için tüm gücü geri çekerek operasyonun dışına çıkardı.

Çekildiğimiz kayalıklarda iki gün saklandık. Türk ordusu da yüksek alanlarda aramalar yapıyor ve bir yandan da geri çekiliyordu. Arkadaşlar bir köye erzak almaya gittiler. Askerler nasıl bir istihbarat aldıysa, o sırada bulunduğumuz dereyi kuşatmıştı. Ama üstümüzde tepecilerimiz vardı. Baktık ki üstümüzdeki uzun tepeyi askerler boydan boya tutmuş; böylelikle bütün gücümüzle askerlerin denetimine girmiştik. Eyalet yönetiminden Alî, Yasin, Karlos arkadaşlar bizim yanımızdaydılar. Durumumuz çatışma için çok uygun değildi. Te-

pecilerimizin de müdahale etme imkanları sınırlıydı. Artık öyle bir an geldi ki, eli silah tutan kim olursa olsun, askerlere saldırmaktan başka çıkar yolu yoktu. Heval Alî başta silahını alarak, bütün arkadaşlara, “Eli silah tutan herkes bu asker tepesine saldırсын,” dedi ve herkesten önce saldırıya geçti. Çünkü asker tepeyi tutmuş ve bizim yerimizi biliyordu. Biz derede toplu haldeyken havan ve obüs toplarıyla bizi vurmayı, sonra da kuşatmayı daraltarak bizi tümünden imha etmeyi düşünüyordu. Heval Alî, Türk ordusunun bu planını önceden fark etmişti. Böylece saldırıyı onlar başlatmadan biz başlatmıştık. Çatışa çatışa tepenin altına ulaştık. Arkadaşlar biraz dağılarak askerlerin etrafını kuşatmaya aldılar. Sonra mevzilerine birkaç bomba attılar. Bombaların mevzilerde patlamasıyla askerlerin etkisi kırıldı. Daha neye uğradığını anlayamadan saldırmaya devam ettik. Askeri gücü koordine eden komutanlarını vurduk.

Üç arkadaşın yaralanması karşılığında tepeyi tümünden ele geçirdik. Heval Alî, asker denetiminde olduğumuzu ve hemen geri çekilmemiz gerektiğini söyledi. Sabah saatleriydi. Geri çekilme yaparak sağlan yerlere ulaşıp araziye mevzilendik. Sonra ortalık sakinleştikten sonra bazı arkadaşlar askerlerin vurulduğu tepeye indiler. Tepede yirmi adet Türk askerinin cenazesini ve silahlarını buldular. Yine vurulan operasyon koordinesinin üstünden cihazını, haritalarını ve kimliğini kaldırdılar. Koordinenin kodu Darbe idi. Kurtulan askerler de hemen kendi üstlerine tekmil verip Darbe’nin vurulduğunu bildirdiler. Böylece operasyon boyunca iki defa Türk ordusunun operasyon koordinesi vuruluyordu. Akşam olunca yürüyüp oradan çıktık. Heval Alî benim de içinde olduğum bir bölüğü Doğubeyazıt alanında bıraktı. Bize, “Türk ordusunun durumunu takip edin. İki gün sonra siz de gelebilirsiniz,” dedi ve diğer gücü alıp Iğdır tarafına geçti. Biz de Türk askerlerinin hareketini takip ettik. Operasyon geri çekilince biz de Iğdır tarafına geçtik. Ancak askerler gücümüzü takip ediyordu. Iğdır tarafına geçtiğimizi anlayınca operasyonun ağırlığını o tarafa verdi. Biz de Iğdır alanına geçerken orada yaygınlaşan operasyona takıldık.

Vardığımız gecenin sabah saatlerinde, askerlerin üstümüze gelmesi sonucu çatışmaya girdik. Diğer arkadaşlar da çatışıyorlardı. Heval Alî

çatışmayı koordine ediyordu. Askerlerin tuttuğu tepelere, arkadaşlar gündüz vakti saldırılar yapıyordu. Buradaki operasyonda Alî Digor arkadaş, yapılan saldırı eyleminde şehit düştü. Türk ordusu, İki gün sonra bu alandan çekilmek istediğinde, bu defa arkadaşlar bırakmadı. Türk ordusu, Iğdır merkezinden kendi operasyon güçlerine talimat vererek, “Çatışmaktan vazgeçin ve uygun bir biçimde onların içinden çıkıp bize ulaşmaya çalışın,” diyordu. Operasyon koordinesini de, “Biz çıkmak istiyoruz, fakat onlar bizi bırakmıyorlar,” diye merkezine cevap veriyordu. Arkadaşlar gerçekten bırakmıyordu. Operasyonun yirmi üçüncü gününde askerler zor bela yoğun teknik kullanarak geri çekilebildi. Türk ordusu operasyondan hiçbir sonuç alamadığı gibi büyük bir yenilgi olarak geri çekildi. Çok sayıda askerini yitirdi ve cephanesini kaybetti. Böylelikle Iğdır ve Doğubeyazıt ovası tüm alanlarıyla bizim denetimimize geçti. Türk ordusu konvoylarla bile şehir merkezinden çıkamıyordu artık. Kendi merkezleriyle ilişkilerini tamamen helikopterleriyle sağlıyordu. Bu eylemlerle halkın önemli bir bölümü de kazanıldı.

Bu operasyondan sonra heval Alî yine güce toplantılar yaptı. “Türk ordusunun yaşadığı bu yenilgiden sonra, ona zaman tanımamalıyız, daha belini doğrultmadan Iğdır’a saldırmalıyız,” dedi. Ekim ayıydı. Eylem için hazırlıklar yapıldı. Iğdır’a arabalarla gidecek ve ağır silahlarla vuracaktık. Bunun için arabalar temin edildi. Arabaların üstüne doçkalar monte edildi. Bir gece şehir merkezine girilerek sömürgeci devletin askeri, siyasi ve ekonomik kurumlarına saldırı eylemleri yapıldı. Arkadaşlar, gündüzde Iğdır şehir merkezinde kalarak şehri ellerinde tuttular. Sonraki gece geri çekildiler. Türk ordusu, önceki operasyonda aldığı ağır yenilgilerden sonra korkudan operasyona bile çıkamadı. 1993 yılı boyunca yapılan gerilla eylemleri Serhat’ta Türk devletinin iradesini kırmıştı. Devlet, bütün Kürdistan’ı kaybetmeyle karşı karşıya kalmıştı.

1994 yılına girerken

Yoğun bir eylemsellikle geçen 1993 sürecinden sonra kış gelmiş ve biz de hazırlıklarımızı yapıp Doğubeyazıt alanında kampa

girmiştik. Heval Alî bize özellikle, “Gelecek sürecin mücadele ve savaş stratejisi ve taktikleri nasıl olmalı?” konularında eğitim verdi. Bütün eğitim tartışmalarımız Kürdistan’ın özgürlüğü üzerinde odaklanıyordu. Serhat’ta bulunan şehir merkezlerini nasıl kurtaracağımızı ciddi bir biçimde tartışıyorduk. Çünkü hepimizde böyle bir inanç ve kararlılık vardı. Heval Alî’nin savaş planlamaları, savaş taktikleri çok keskin ve güçlüydü. Arkadaşlara adeta ruh veriyordu. Kış sürecini böylesi hazırlıklar ve tartışmalarla geçirdik. Bahara, bu inanç ve kararlılıkla çıktık. 1994’ün yazında Türk devletini Serhat’tan silip süpürmeyi düşünüyorduk.

1993-1994 kışı Türk devleti için de ciddi bir tartışma sürecidir. Devlet içinde bulunduğu durumu ciddi olarak tartıştı ve tekrar gözden geçirdi. Bu dönemde ya Kürdistan özgürlük hareketinin ve toplumunun üzerinde bir katliam gerçekleştireceklerdi yada Kürdistan’ı kaybedeceklerdi. Ancak başta İngiltere olmak üzere, ABD ve AB’den aldıkları “yeşil ışık” ve her türden destek ile Kürtlerin katliamına karar verdiler. Bu temelde bütün Kürdistan’da gerillayı ve Kürt halkının mücadelesini kökten tasfiye etmek için merkezi operasyon hazırlıkları yaptılar.

Bizler de Türk ordusunun baharda operasyon hazırlıklarının olduğunu düşünüyorduk. Bunun için bulunduğumuz alanda gündüzleri askeri tatbikatlar yapıyorduk. Bu tatbikatlarda ağır silahlar da dahil olmak üzere her tür silahı kullanıyorduk. Türk devleti bu tatbikatlarımızdan bir biçimde haberdar oluyordu. Çünkü biz Agirî dağında üslenmiştik ve Doğubeyazıt şehir merkezi karşımızda bulunuyordu. Mart ayının içinde Newroz’a yakın bir zamanda Türk ordusu çok kapsamlı bir operasyonla Agirî dağına çıktı. İlk operasyon dördüncü bölgede Seyfi arkadaşın taburuna yapıldı. Orada yetmiş kişilik bir taburumuz vardı ve operasyona hazırlıksız yakalanmışlardı. Üslendikleri yer, mevsimden kaynaklı çatışmaya pek uygun değildi. Türk ordusu, onların bu konumunu bilerek üstlerine girmişti. Arkadaşlar bir hafta çatıştılar. Sonra yerlerini bırakmak zorunda kalarak Çemçe alanına çekildiler. Çekildikleri yerler yüksek ve karlı yerlerdi. Ayıca kar yağıyor ve arkadaşların erzakları

da yoktu. Çatışarak geri çekilmek durumunda kalırlarken, Türk ordusu onların peşlerini hiç bırakmadı. Sonuçta Seyfi arkadaşın da içinde olduğu bu yetmiş arkadaştan çoğu çatışmada, bazıları soğuk ve kardan şehit düştüler. O taburdan sadece üç arkadaş kurtularak bizi ulaşabildi. Diğerlerinin hemen hepsi şehit düşmüştü. Bize ulaşan arkadaşlar, olanları bize anlattıklarında yüreğimiz kaldıramadı. Çünkü eşit olmayan o koşullarda arkadaşlar destan yaratmış ve sonuna kadar direnerek şehit düşmüşlerdi.

Öte yandan Türk ordusu, Iğdır alanındaki ana birliğimize de operasyon yaptı. Orada da dört yüz elli arkadaş bulunuyordu. Arkadaşlar askerler çıkmadan önce tedbir alıp, Iğdır girişinde yüz elli arkadaşın katıldığı kapsamlı bir pusu attılar. Operasyon gücü şehirden çıktığı zaman, arkadaşlar çok etkili vurdular ve yüz on askeri imha ettiler. Ancak Türk ordusu yine de operasyon iddiasından vazgeçmedi. Çünkü operasyon yerelden değil, direkt Ankara'dan planlanmıştı. Bu plan doğrultusunda gerilla "ya bitirilecek, ya bitirilecekti!" Bu yüzden Iğdır çıkışında aldığı büyük darbeye rağmen operasyona devam etti. Çok yoğun teknik kullanarak, çatışmaya uygun olmayan mevsim koşullarında bizi tümenden imha etmek istiyordu. Bizim ana birliğimiz Türk ordusuna attığı pusudan sonra cephe savaşı yapmama kararı alarak yine yerine çekilmiş ve orada iki gün çatışmıştı. Sonra manevra yaparak Doğu Kürdistan'a çekilmeye çalıştı. Ama Türk ordusunun onları çembere aldığını fark edememişlerdi.

Agirî dağının bir yanı Doğubeyazıt ve Iğdır ovası, bir yanı da İran, Azerbaycan ve Ermenistan sınırındır. Ova tarafı zaten askerlerin elindeydi. Sınır tarafını da tutmuşlardı. Ayrıca sınır tarafının hepsi mayınlı arazidir. Arkadaşlar doğuya çekilirken, gidip mayınlı arazinin içine giriyorlar. Tam da bu sırada Türk ordusu onları tanklarla vuruyor. Bu operasyona kadar tanklarda termal dürbünlerinin kullanıldığını bilmiyorduk. Türk ordusu, ilk defa tanklarda böyle bir tekniği bu operasyonda kullanıyordu. Arkadaşlar gece sınırın aşmaya çalıştıklarında birden tankların saldırısına uğruyorlar. Arkadaşlar o mayınlı arazide dağılıp sağa sola kaçıyorlar. Bir yan-

dan Türk ordusunun tank vuruşlarından, bir yandan da mayınların patlamasından yaklaşık yüz arkadaş şehit düştü, kimi yaralanıp Türk ordusunun eline geçti. Diğer üç yüz elli kadar arkadaş, her şeye rağmen vurup Doğu Kürdistan tarafına geçti.

İçerde bizim bölge gücünden, sadece biz karargah gücü olarak kalmıştık. Heval Ali bize toplantı yaparak, “Cephe savaşı vereceğiz, yerimizi bırakmayacağız,” dedi. Biz o zaman iki ayrı mağarada kalıyorduk. Ağır silahlarımız da vardı. Askerler yaklaştığında vuruyorduk. Gündüz bazen uygun yerlerde pusular atıyor, gece yerimize çekiliyorduk. Askerler, karadan bize bu yüzden yaklaşmıyordu. Çok yoğun bir teknik kullanmasına rağmen havadan da bize bir şey yapamıyordu. Uçaklar, kobralar, tanklar ve havan topları hiç durmadan dönüşümlü olarak kullanılıyordu. Yine de dört-beş kilometre karelik bir araziye tutmuş, koruyorduk. Bu arazi içinde stratejik öneme sahip dört-beş tepe vardı, o tepeleri tutmuş bırakmıyorduk.

Ağır dağına yağın karı görmeyen bilmez. Yağdığında metrelerce kar yağar. O operasyonda da kar yağdı ve her taraf beyaza büründü. On beş gün süren o çatışma ortamında kullanılan yoğun teknikten dolayı o kar tabakası simsiyah oldu. Orada tarihi bir direniş sergilendi. Bir arkadaş şehit düştü ve çok sayıda Türk askeri öldürüldü. Ancak askerlerin sayısı çok fazlaydı. Uyuşturucu ve doping ilaçları kullandıkları için üstümüze gözleri dönmüşçesine geliyorlardı. Böylece kol kol imha oluyorlardı ama yine vazgeçmiyorlardı. Türk ordusu, gündüz darbelediğimiz gücünü geri çekiyor ve gece için başka bir gücü onların yerine yerleştiriyordu. Türk ordusu, aşağıdan bize yaklaşamayacağını anlayınca, arkamızı dönerek üstümüzü tuttu. Orada da çatıştık. Ancak heval Ali, bize talimat göndererek yerimizi bırakmamızı istedi. Kaldığımız mağarayı bırakıp heval Ali’nin kaldığı yere çıktık. Orada da dört-beş gün çatışmaya devam ettik. Sonra erzak ve cephaneye sorununun çıkması üzerine, yerimizi bırakmak durumunda kaldık. Arazide erzak depoladığımız yerlerde askeri güçler vardı. Bu yüzden gidip çıkaramıyorduk. Bu nedenle heval Ali toplantı yaparak, “Elimizden geldiği kadarıyla alanımızı bırakmamaya çalışacağız ama burayı bırakacağız, hareketli olacağız, o zaman belki izimizi

kaybettiniz,” dedi. Bu nedenle Iğdır’a göre iklimi daha çok sert ve asi olan Doğubeyazıt tarafını bıraktık. Ama kalabalıktık ve varmamız gereken yere ulaşamadık. Yolun yarısında, bir yerde kaldık. Heval Ali, yanına bir grup arkadaşı alıp başka bir yere gitti. Bu arkadaşların içinden de aralarında bölük ve tabur komutanlarının bulunduğu on kişilik bir grup seçerek, onları uygun bir yerde savunma gücü olarak bıraktı. “Siz burada kalın, bir şey olmazsa akşam köye gelirsiniz, oradan birlikte gideriz,” dedi. Bölge komutanı Digorlu Zeki arkadaşın komutasındaki savunma grubu belirtilen yerde kalırken, biz de kendimizi aşağıımızda boş bulunan bir köye bıraktık. Ama giderken önce öncülerimizi gönderdik. Öncüler gidip köyü kontrol ettiler ve ateş yakıldığını gördüler. Anladık ki, köyde askerler var. Bu durumda köye gitmedik. Köyün yukarısında kayalık bir yere varıp saklandık. Akşam da oradan ayrılmadık. Sabah olduğunda baktık, askerler gerçekten köydeydi. Köyü kendisine karargah olarak seçmiş ve yerleşmişlerdi. Akşama kadar bir şey olmadan bekledik.

Akşam heval Ali’nin yanında bir bölge komutanı arkadaş, yukarıda savunmada bekleyen Zeki arkadaşla telsizle bağlantı kurarak gelmelerini söyledi. Ancak köyde askerlerin olduğunu ve köye gitmemeleri gerektiğini söylemeyi ihmal etmişti. Onlar da köydeki askerlerin hareketine bakarak, arkadaş olduğunu sanıyorlar ve “Sizi görüyoruz, geleceğiz,” diyorlar. Ancak gelip yanımızdan geçerek direkt kendilerini köye bırakıyorlar. Köyün içinde dolaşan Türk askerlerini arkadaş sandıkları ve köyün bizim denetimimizde olduğunu düşündükleri için köyde rahat davranıyorlar. Biz bu arkadaşları beklerken, birden köyün içinde çatışma sesleri gelmeye başladı. Askerler, arkadaşların köye girdiğini görüyor ve önlerine pusu atıyorlar. Arkadaşlar da gidip askerlerin bu pususuna düşüyorlar. Zeki arkadaşın da içinde bulunduğu yedi arkadaş orada hemen şehit düşüyor. İki arkadaş kendini kurtararak gelip bize yetişti. Bütün bu şahadetler çok ağır gelmişti. O zaman heval Ali’nin ilk defa gidip bir ağacın altında yalnız başına ağladığını gördük. Çünkü şehit düşen arkadaşlar ‘93 yılında yaptığımız bütün eylemleri bizzat öncülük yapıp gerçekleştiren arkadaşlardı. Özellikle

Zeki arkadaş gerçekten bir savaş komutanı ve eylem adamıydı. Bölgede adeta heval Alî'nin sağ kolu gibiydi. Onun şahadeti başta heval Alî olmak üzere hepimizi çok üzdü. Sonra kendimizi toparlayıp Iğdır tarafına çekildik. Fakat Türk ordusu yine peşimizi bırakmıyor ve kar üstündeki izlerimizi takip ediyordu.

İkinci gün hemen kara güçleriyle birlikte havadan yapılan indirmelerle çok kapsamlı bir operasyon yapıldı. Orada da on beş-yirmi gün sürekli çatışmalar yaşandı. Bu çatışma sürecinde takım komutanımız Doğubeyazıtlı olan Lokman arkadaş suikastla şehit düştü. Bunun dışında çatışma boyunca yoğun bir erzak sorununu yaşadık. Arkadaşlar bir lokma ekmek bile bulamadan direndiler. Bu koşullarda her gün sabahtan akşama kadar çatıştık ve akşam olunca da harekete geçerek manevra yapmak durumunda kaldık. Çünkü arazi tutup çatışmak için yeterince cephanemiz yoktu. Bazı arkadaşlarda hiç cephane kalmamışken, bazılarında çok az kalmıştı. Buna rağmen heval Alî, bize toplantı yapıp moral vermeye çalıştı. Kalan cephane içinde arkadaşlara uyarıda bulunarak, "Ataçağınız her kurşunla iki asker düşüremeyecekseniz atmayın," dedi. Heval Alî alandan çıkmamakta ısrar ediyordu. Türk ordusu da bizi alanda ya tasfiye etmek, yada alandan çıkarıp sınıra vurdurarak orada imha etmekte ısrar ediyordu. Her gün yaptığımız çatışmalarda onlarca ölü vermesine rağmen yine de peşimizi bırakmıyordu. Oysa onun da durumu iyi sayılmazdı. Bazen çatışmalardan bıktıkları için, bize alandan çıkmamız için yol açıyorlardı. Bazen bir yeri tutmuşlarsa içlerinde bazı askerler korkudan bize görüntü verip, yada ses çıkararak dolaylı biçimlerde haberdar ediyorlardı. Çünkü bizi çembere aldıklarında, biz fedai bir tarzda üstlerine gidiyor, çok etkili vurup onlara kayıp verdiriyorduk. Çemberi böyle yarıp kendimize yol açıyorduk. Bunu bildikleri için bazen kendileri bize yol açmak zorunda kalıyorlardı.

On beş-yirmi günü de böyle geçirdik. Artık açlıktan dolayı güç ve enerji kaybı yaşandığından yürümekte zorlanıyorduk. Ayrıca üç-dört yaralı arkadaşımız vardı. En son bir yere manevra yaptık ve orada bir derenin girişinde kaldık. Üstümüzdeki küçük bir te-

peciğe kadın ve erkek arkadaşlardan karma bir grup gönderildi. Gece boyunca çok yağmur yağdı. Sabah olunca arkadaşlar bazı çalı çırpı, guni toplayarak küçük bir ateş yakmak istediler. Ateş yakılır yakılmaz tepci arkadaşlarımız bize işaret yaparak, askerlerin içimize girdiğini söylediler. Baktık gerçekten asker geliyor ve çok da yaklaşmışlar. Yüzden fazla arkadaşlık. Tepecilere doğru çıkmak ve tepeyi tutmamız istenildi. Biraz çıktıktan sonra askerler içimize girdiler ve tepecilerimiz onları vurmaya başladı. Çatışma yine başlamıştı artık. Tepecilerin yerine varana kadar birkaç arkadaş daha yaralandı. Karker ve Halil arkadaşlar aklıktan tepeye çıkamadıkları için orada kaldılar. Bizim de o çatışma koşullarında onları çekip kurtarma imkanımız kalmamıştı. Bu yüzden o arkadaşlar şehit düştüler. Bu arkadaşlar hem yeniydiler hem de gerilla koşullarına yeterince adapte olamamışlardı. Birden böylesi çok zorlu koşullarla karşılaşınca uzun süre kaldıramadılar. Türk ordusunun eline sağ düşmemeleri için kendi bombalarını kendilerinde patlatarak şehit düştüler. Karker arkadaş yanılmıyorsam ya Dersim yada Elbistanlıydı. Halil arkadaş ise Urfalıydı. Tuttuğumuz tepede kalarak akşama kadar çatıştık. Türk ordusu üstümüze gelerek bizi tepeden atmaya çalıştıysa da, onları püskürttük.

Akşam olunca heval Alî bizi topladı. “Cephanemiz kalmadı, kalsak çok zorlanacağız. Bu nedenle zor da olsa gayret edip yürüyebilirsek, bu gece kendimizi sınırın öbür tarafına atmak istiyoruz,” dedi. Bizimle Doğu Kürdistan sınırı arasında bir ovalık vardır. Bu ovalığı aşmak için heval Alî, bizlere, “Rica ediyorum örgütü, şehit düşen arkadaşları ve bize umut bağlayan bu halkı düşünün, tüm gücünüzü toplayıp yürüyün,” dedi. Önümüzdeki ovayı aşmak gerçekten zordu. Normal koşullarda bile o ovayı bir gecede aşmak mümkün değildi. Ama ne yapıp edip aşmak zorundaydık. Yaralı arkadaşlar vardı ve bizim bölük komutanı Rojavalı olan Menaf arkadaş bunların içindeydi. Dizinden yaralandığı için yürüyemiyordu. Mecburen diğer arkadaşlarla onlar orada bırakıldı. Yanlarına bir manga sağlam arkadaş verildi. Diğerlerimiz harekete geçip yürümeye başladık.

Yürüye yürüye devam ettik. Ancak yürüdükçe gücümüz tükeniyordu. Bize enerji verecek tuzumuz bile yoktu. Bu yüzden yürüdükçe halden düşüyorduk. Omzumuzdaki silahımız bile sanki bir ton ağırlığındaymış gibi yük olmaya başlamıştı. Uzun süren açlık durumundan dolayı su içtiğimizde ise derhal kusuyorduk. Ben de yemiyordum ve daha bir yılın olmuştu. Alî ve Dr. Afat arkadaşlar bu zorlu yürüyüşte bizlere çok yardımcı ve destek oldular. Şehit Dr. Afat arkadaş yanındaki serumdan, vitamin haplarından bizlere vererek, yine heval Alî bizlere moral vererek, bazen de omzumuza girerek bizi yürüttüler. Ancak tüm yürümelerimize rağmen sınırı aşamadık. Sınıra tam yaklaştık ki sabah oldu. Gündüz sınırı aşamazdık. Orada küçük bir dereye saklandık. Dere çok küçük olduğu için heval Alî, “Herkes yere uzansın ve yağmurluğunu üstüne atarak akşama kadar beklesin,” dedi. Çünkü Türk karakolu yakınımızdaydı. Köpeklerinin havlama seslerini bile duyuyorduk. Çok riskli bir yerde saklanmak durumunda kaldığımız için heval Alî bizzat kendisi nöbetimizi tuttu. Operasyon süreci içinde hiç uyumamıştık. Orada uzanıp uymaya başladığımız anda hepimiz derin bir uykuya daldık. Gözlerimizi açtığımızda akşam olmuştu. Alî arkadaş ile bir iki arkadaş daha akşama kadar hiç uyumadan bizim nöbetimizi tutmuşlardı. Biz uyandığımız zaman, heval Alî bize olanları anlattı. Türk ordusu, sınır tarafına çekildiğimizi anlamış ve kobralarla izlerimizi takip etmiş. Gelip üstümüzde dolaşmışlar. Ancak bir yerden sonra yürüdüğümüz yerlerde kar eridiği için izlerimizi kaybetmişler. Bizde derin bir uykuda olduğumuz için, üzerimizde dolaşan kobraların sesini dahi duyamamıştık. Gece oluncaya kadar askerler bizi fark etmemişti. Hemen kalkıp harekete geçtik. Yürüyüp sınıra ulaştık. Mayınlı arazide geçecektik.

Rojavalı Pale diye bir arkadaş vardı. Mayın işlerinden iyi anlıyordu. Pale arkadaş önümüze düştü ve mayın tarlasında tek sıra halinde yürümemizi ve kendisini takip etmemizi istedi ve “Nereye basıyorsam, siz de oraya basın,” dedi. Mayın tarlası kumluk olduğu için, Pale arkadaş ayaklarını bu kumun içine batırıyor ve hiç çıkarmadan kumun altında dolaştırarak yol açıyordu. Böylece hem

mayınlara basmıyor hem de ayaklarını kumun içinde dolaştırdığı için mayınların kenar kısımlarına dokunarak onları rahatça bulup kaldırıyordu. Biz de, onun ayaklarıyla tarayarak açtığı yoldan, tek sıra halinde peşinden yürüyorduk. Tam sınırı geçip İran tarafının tel örgüsüne yetişmiştik ki Türk ordusu bizi fark etti. En son gelen gruba tank atışı yaptı. Tank roketi arkadaşların içine düştü. Arkadaşlar kaçıp kendilerini İran sınırına atınca, ilkin bir şey olmadığını sandık. Ama biraz daha yürüdük ve bir dereye vardıktan sonra sayım yaptık. Sayımda kadın arkadaşların bölük komutanı Mizgîn Türk arkadaşın olmadığı ortaya çıktı.

Heval Ali, yoldaşlarına çok bağlıydı. Mizgîn arkadaşın olmadığını görünce, atılan tank atışında onun ya yaralanmış yada şehit düşmüş olabileceğini düşündü ve hemen bir grup gönderdi. “Sağ yada şehit, ne olursa olsun onu bulun getirin,” dedi. O durumda arkadaşı bırakıp gitmeyi ahlaki bulmadı. Arkadaşlar hemen Mizgîn Türk arkadaşı aramak için çıktılar. Onu tankın vurduğu yerde yaralı olarak buldular. Başına bir parça isabet etmiş ve direk felç olmuş. Arkadaşlar onu omuzlayıp getirdiler ama felçti. (Sonraları da öyle kaldı, iyileşemedi.) Arkadaşlar Mizgîn arkadaşı alıp getirdikten sonra kendimizi Doğu’nun bir köyüne attık. Böylece kurtulmuş olduk. Bizim Doğu’ya çekildiğimizi anlayan Türk ordusu, kendi güçlerini geri çekince içerde bıraktığımız yaralı arkadaşlarımız da kurtuldular.

Sadece Menaf arkadaşın yarası ağır olduğu için, arkadaşlar onu İğdır ovasındaki sığınaklarımıza yerleştiriyorlar. Bu durumda şehre yakın olduğu için daha rahat tedavi olur diye düşünerek güvendiğimiz bir ailenin denetimine veriyorlar. Ailede doktor olduğu için tedavisi yapılıyor. Ancak o sırada sığınağı bilen bir milisimiz yakalanıyor. Polis ve asker ona çok kötü işkence yapıyor. Milis uzun süre bu işkencelere dayanamayarak çözülüyor. Yine de Menaf arkadaşın kaldığı sığınağı değil, boş olan bir sığınığın yerini söylüyor. O arada Menaf arkadaşın teslim edildiği aile ise, “Milis yakalandı, büyük bir ihtimalle Menaf arkadaşın yerini söyleyebilir,” düşüncesiyle, yaralı arkadaşın yerini değiştiriyorlar. Milisin de boş

sanarak polise gösterdiği yere yerleştiriyorlar. Devlet güçleri gelip sığınağın etrafını çeviriyor. Teslim olması için Menaf arkadaşına çağrı yapıyor. Menaf arkadaş önce tabancayla onlarla bir süre tartışarak savaşıyor. Kurşunları bittikten sonra da bombasını kendinde patlatıyor. O da bu biçiminde şehitler kervanına katılıyor.

Bir bela geçer Serhat'tan

Biz Doğu Kürdistan tarafına çekildikten sonra Dembat'ta bir süre dinlenmeye ve kendimize gelmeye çalıştık. Heval Ali burada toplanmalar yaptı. Operasyon süreci bir bütün olarak değerlendirildi. Türk devletinin bu hamlesine karşı neler yapılması ve nasıl bir stratejik ve taktik yaklaşımla cevap verilmesi gerektiği konusunda tartışmalar yaşandı. Heval Ali bu konularda planlamalarını anlattı. Yaşadığımız onca kayıp ve yıpranmadan sonra biraz kendimize gelmiştik.

Kısa sürede geri dönmek istiyorduk. Türk devletine gerillanın yenilmezliğini göstermek için can atıyorduk. Tam bu sırada Önderlik sahasından Şemo (Şemdin Sakık) unsuru yanımıza ulaştı. Kendisi Kuzey saha komutanı oluyordu. Saha ise, Dersim-Koçgiri, Erzurum ve Serhat eyaletlerinden oluşuyordu. Şemo gelir gelmez toplantı yaptı ve bir konferans yapılacağını söyledi. Konferans adı altında da heval Ali'nin eyalet için yaptığı bütün planlamaları boşa çıkardı. Yakın zamanda yaşanan operasyondaki kayıpları gerekçe göstererek önceki yıl ve yıllarda yapılan bütün eylemsellikleri, verilen bütün emekleri adeta inkar etti ve eleştiri adı altında hem eyalet pratiğini hem yönetimini rencide etti. Heval Ali'yi inisiyatifsiz bıraktı. Kendisi saha komutanı olduğu için tüm sahâlarda savaşan komutanlıkları bilinçli olarak etkisizleştirdi. Serhat'ta savaşın olmaması için alanı tanıyan eylemlere öncülük yapan, rol ve misyon sahibi olan komutadaki tüm arkadaşları düzenleme adı altında Erzurum ve Dersim eyaletlerine düzenledi. Verilen onca emeğe ve gösterilen kahramanlığa rağmen bunu yaptı. Çünkü ona göre, bu yönetimler beceriksizler takımını oluşturunuyordu. Böyle yaparak yönetimlerin ve yapının iradesini kırıyor, sonra da kendine bağlayarak kendi

adamı haline getiriyordu. O zaman eyalet olarak yaklaşık iki yüz şehit vermiştik. Bu büyük bir kayıptı ama bizim için bir yıkım, bir kırılma ve inançsızlık durumu veya her şeyin sonu değildi. İki ay içinde kendimizi yeniden toparlama, eski konumumuza ve gücümüze ulaşma potansiyelimiz vardı. Yaşanan kayıplarımızı da bu süre içerisinde iki katı kadar telafi edecek imkanlara sahiptik. Fakat Şemo gelip her şeyi alt üst etti.

Konferans bittikten bir süre sonra Şemo, benim de içinde olduğum bir grubu tekrar Agin'ye dönmemiz için sınırı gönderdi. Hazırlanıp sınır hattına yaklaştık. Keşif yaparak Türk ordusunun hiç tahmin edemeyeceği geçiş yerleri tespit ettik. Arkamızdan gelecek olan gruplar için kuryeler bıraktık ve öncü grup olarak sınırı geçtik. Bize bir şey olmadı. Bizden sonra Şemo gelecekti. O da yanına bir grup alarak birkaç gün içinde sınırı geçerek bize ulaştı. Sınırdaki ona da hiçbir şey olmamıştı. Çünkü tespit ettiğimiz geçiş yeri daha önce kullanılmamıştı. Türk ordusunun dikkati buraya yönelik değildi.

Şemo'dan sonra heval Alî'nin grubu gelecekti. Bunun için de Şemo, her gün heval Alî'nin muhaberecisiyle büyük telsiz üzerinden muhabere yaptı, bilinçli ve çok açık bir biçimde konuşarak, "Alî arkadaşın grubu benim geçtiğim yeni geçiş yerinden gelsin," dedi. Şemo'nun cihazdan böyle açık konuşması Türk ordusuna gereken bilgiyi vermiş oldu. Alınan bu bilgiyle Türk ordusu yeni geçiş yerlerini arayıp bulur ve pusu atarak beklemeye başlar. Bir süre sonra sınırın geçmeye çalışan heval Alî'nin grubu pusuya düştü. Türk ordusu, hiç tahmin etmediği geçiş yerine bu defa kapsamlı bir pusu atmış, heval Alî ve grubunu tümünden imha etmeyi amaçlamıştı. Ama heval Alî, pusu içerisinde kendi komutanlık rolünü oynayarak grubunu o kanlı pusudan çıkardı. Kendisi bu pusudan kıl payı kurtuldu ama tam yirmi dört arkadaş şehit düştü. Grup bize ulaştığında çok üzgündü. Heval Alî, o şahadetlerden duygusal olarak çok etkilenmişti. Yaşanan o şahadetlerden kendini sorumlu görüyor ve içten içe bir vicdan azabı yaşıyordu. Bu yoğun duygu atmosferi içerisinde şehit düşen o arkadaşlar için bir şiir yazdı. Dersim'e gitmeden önce bunu arkadaşlara bıraktı. Pusuda yirmi dört arkadaşın şahadetinden sonraki duygularını bu şiirde dile getirmişti. Şiirinde, Alî arkadaşın bu şa-

hadetlerden ne kadar zorlandığı ve ne kadar vicdan azabı çektiği çok rahat anlaşıyordu. Şiirde dikkat çeken son mısırda “kara geceler” olarak adlandırdığı pusuda yitirdiği yoldaşlarına, yine kara gecelerde kavuşma isteğini dile getirmişti. Alî arkadaşın çok içten ve duygulu yazdığı bu şiirini Serhat’taki her arkadaş çok sevdi ve onu defterine yazdı.

KARA GECELER

*Moral, coşku
Gecenin bir yarısı ateş
Ve ayrılık yaşamın sonudur
Fidanın kuruma zamanıdır
Ve tutmanız için size elimi uzatıyorum
Ama canımda kan hareketsiz
Gözlerime kara föktü
Dertlerim derinleşti dua ediyorum
Ama sesim yok, gözlerim kara
kara şebekeler yaktı bizi cayır cayır
Ve şarkılar durdu, bülbüller sustu
Kandan nehirler aktı
O gece göklere 24 şabin uçtu
24 şabin göklerin ötesinde ağır ağır yol aldı
Göklerin ötesinde 24 melek karşıladı onları
Yüreğimden 24 damla kan aktı
Her damlada 24 fidan büyüdü
Ağlıyorum, bağıryorum çare yok
Çare,
Kara gecelerde sizlere ulaşmak
Sizlerle göklerde dolaşmaktır.*

Agir’de kısa bir zaman kaldıktan sonra konferans sonrasında yapılan düzenlemeler gereği heval Alî, yanında yirmi altı arkadaşıyla birlikte Dersim’e gitmek için hazırlandı. Yanındakilerin hepsi

daha önce Serhat'ta pratik yapan deneyimli, komutan arkadaşlardı. Onların gitmesi ile Serhat tam bir boşluk yaşayacaktı. Bunu heval Alî de biliyordu. Ama öte yanda düzenlemeler olmuş, gitmesi gerekiyordu. Nitekim heval Alî grubuyla, bizlerle vedalaşıp gittiği anda onların boşluğunu hemen hissettik. Çünkü onun yeri başkaydı. Heval Alî'nin gidişi eyalette kalan bizleri çok etkiledi. Çünkü heval Alî ne yapmak istediye, bunu kendi komuta ve savaşçı gücüyle de paylaşırdı. Yoldaşlarının duygu ve düşünce dünyasını anlar, hissedirdi. Bunu dikkate alarak planlamalar yapar ve bunu da yapısıyla paylaşarak ortak bir planlama, ortak bir duygu ve düşünce; ortak bir umut ve hayal dünyası yaratırdı. Böylece herkes kendini planlamanın içinde görür, onun bir parçası olurdu. Bu durum, bir komutan ve o komutanın savaşçıları için çok önemli bir şeydi. Onun gidişiyle, eyalette ortak olan bir çok şeyimiz ve birlikte yapacağımız şeyler de gitmişti.

Heval Alî, grubuyla Dersim'e gitmek için çıktıktan sonraki günlerde, Şemo unsur yine boş durmadı. Büyük cihaz üzerinden yol hattındaki arkadaşlarla açıktan muhabere yaparak sürekli heval Alî'yi sordu. (Daha sonra onun güvenliğindeki arkadaşlar da bize aynı şeyleri söylediler.) Şemo büyük telsizle yol hattındaki komutanlıklarla muhabere yapıyor, çok açık konuşarak heval Alî'nin yolda olduğunu söyleyerek yada, "Alî arkadaş nereye ulaştı, size ulaştı mı, haberiniz olsun Alî arkadaş size doğru geliyor, size ulaştığında şu bölgeye gönderin," biçiminde konuşmalar yaparak Türk devletine açıktan bilgi vermeye devam etti. Devlet de cihazları takip ettiğinden gereken bilgiyi alıyordu. Böylelikle heval Alî'nin grubu takibe alındı. Dersim'e ulaşmadan, Dersim-Erzurum eyaletlerinin sınır hattında alçakça pusuya düşürülerek şehit edildiler.

Mücadelemizde büyük rol oynayacak olan yirmi yedi arkadaş, bu Şemo alçağının vermiş olduğu bilgiler doğrultusunda, pusuda şehitler kervanına katılarak ölümsüzleştiler. Ancak heval Alî'yi ve yanındaki arkadaşları yakından tanıyanlar olarak, onların bu biçimdeki şahadetlerini hiçbirimiz içimize sindiremedik. Çünkü heval Alî Dirêj öyle ucuz yaşayan, ucuz komutanlık yapan biri değildi. O ger-

çekten devrimci sorumluluklarının bilincinde yaşayan bir militandı. O, karşısında savaştığı sömürgeci güce karşı tedbirsiz biri olmadığı gibi, ucuz şehit düşecek biri de değildi. Bütün devrimci yaşamı boyunca savaşa her zaman için canla başla katılmış ve savaşında her zaman üstünlüğü yitirmeyen bir savaş komutanıydı.

Kaldığı bir yıl içerisinde Serhat eyaletiyle özdeşleşmişti. Serhat'ta gerilla savaşının yaygınlaşması ve aşama kazanmasında Alî arkadaşın rolü belirleyicidir. Bu yüzden kendisi parti tarihimizde sayılı komutanlar arasındadır. Çünkü yetkin bir savaş komutanı ve Önder Apo'nun en ön saflardaki militanıydı. Onun yanında en büyük değer onun yoldaşlarıydı. Bu yüzden yoldaşlarına çok değer verir, her koşulda korurdu. Çatışma ortamlarında asla yaralı arkadaşını bırakmazdı. Yürüyemeyeni gerekirse omzuna alır götürürdü.

Kendisi edebiyatla da çok ilgiliydi. Bir sanatçı ruhuna sahipti. Türkçeyi iyi konuşur ve yazardı. Kürtçe ve Türkçe şiirler yazardı. Dili çekici, sürükleyici ve inançlıydı. Eğitimlerde konuştuğunda hem ikna ediyor hem bize ruh veriyordu. Kendisini yetiştirebilmiş ender insanlardan biriydi. Önderlik vasıflarına sahip bir yoldaştı. Derin bir duygu dünyasına sahipti. Bu yüzden manevi yanı çok güçlüydü. Onun şahadeti örgüt için büyük bir kayıptı. Eğer Şemo unsuru gelip her şeyi bozmasaydı, Serhat'ta mücadele çok farklı olacaktı. Çünkü heval Alî'nin bunun için çok hazırlıkları vardı. Savaşta bir dönüm noktası yaşanabilirdi. Serhat eyaleti gerilla savaşının en parlak, en yaygın ve aşamalı dönemini onunla yaşadı. Daha önce Serhat alanını hiç tanımamasına rağmen kısa bir sürede çok büyük gelişmeler yarattı. Örgüt adına büyük kazanımlara imza attı. Serhat Eyaleti'nde heval Alî komutasında verilen savaş düzeyi, sonrasında bütün çabalara rağmen yakalanamadı.

Heval Alî grubuyla pusuda şehit düşürüldükten sonra Şemo da Dersim tarafına geçti. Fakat Serhat'ta kaldığı süre içinde Şemo'nun yaptığı her şey şüpheliydi. Belki yaptıklarından fazla bir şey anlamadık ama kendi şahsında partiye karşı şüphe geliştiriyordu. Yönetim ve yapının iradesini kırıp örgüte, mücadeleye karşı inançsızlaştırmak ve sonra da el atıp kendine bağlamak, böylece gittiği

her yerde örgütü ele geçirmek (sonradan daha iyi anlaşıldı) onun temel amacıydı. Önderlik sahasından geldiğinden, o zaman şüpheler uyandırır da, “Önderlik sahasından buraya gönderilmiş,” diye düşünlüğü için kimse bir şey diyemedi. Önderliğe duyulan güvenden dolayı kimse onun bu yaptıklarının üstüne gidemedi. Bir de parti merkez komite üyesi ve saha komutanıydı. Karşı durana her şeyi yapabiliirdi. Bunu, orada kaldığı süre içinde hissettirmişti. Çünkü ona dair duyulan şüphelerden biri de, onun partinin ahlakına göre yaşamadığı ve yöneticilik yapmadığıydı. Çünkü yöneticilik tarzında elitti ve bizlere üstten bakıyordu. Kendisi dışında herkesi, bir karıncadan ibaretmiş gibi görüyordu. Bir devrimci komutandan çok, despot bir aristokrat derebeyini andırıyordu. Heval Alî’de gördüğümüz PKK militanlığının mütevaziliğini onda hiç bulamamıştık. Son derece gaddar, kibirli ve hırslı biriydi. Bütün bu özelliklerine rağmen yine de onun tam ne yapmak istediğini anlayamadık. Hep bir ikilem yaşadık. Bir yandan yaptıklarıyla kendisine dair uyandırdığı şüpheler, bir yandan da onun Önderlik tarafından müdahale olarak gönderildiğine dair düşünce ve duygu karmaşası. Onun müdahale olarak gönderildiği (ki bize böyle yansıtıyordu) düşüncesi baskın olduğundan yapacak bir şey de kalmıyordu. Bu yüzden, yaptıklarının doğru olabileceğini sanıyorduk. Çünkü Önderliği anlamada bir yoksunluğu yaşıyorduk. O da bu yaklaşımlarımızı kullanarak bir düşman gibi eyaletin tüm gücünü, potansiyelini dağıttı. Eyaletin uzun süre kendine gelememesinde Şemo unsurunun belirleyici bir etkisi oldu.

Heval Alî ve grubunun hem İran sınırında hem de Dersim’e giderken pusuya düşürülmesi, Şemo’nun TC devletiyle işbirliği içinde yaptığı komplolar sonucu gerçekleşmiştir. Çünkü Şemo’nun daha önce Arned eyaletinde, sonra gelip Serhat’ta, daha sonra gittiği Dersim’de (heval Alî’ye yaptığıının aynısını) Dersim eyalet komutanı şehit Zeynel (Celal Barak) arkadaşına, oradan Garzan, Zap ve Botan’da benzer şeyleri yaptığına bakılırsa, bu olayın da, parti tarihinde aydınlığa kavuşturulması gereken olaylardan biri olduğu rahatlıkla anlaşıldır. Bütün bu olaylar serisi Şemo’nun gerçeğini ele veriyor ve hakikatin açığa çıkarılması açısından önemli veriler sunuyor. Bu an-

lamda birçok ayrıntıyı bir araya getirdiğimde, heval Alî ve grubunun şahadetinin açıktan bir komplo olduğu ve Şemo'nun parti içine ya başından beri sızdırılan yada sonradan ajanlaştırılan birisi olarak Türk derin devletinin planlaması doğrultusunda örgütü içten ele geçirmeye ve tasfiye etmeye çalıştığı sonucuna varıyorum.

Onun, "En savaştan ve başarılı komutan benim," diyerek gittiği bütün eyaletlerde Önderliğe bağlı savaş komutanlarını birçok entrika ve komplo yöntemleriyle harcayarak, kendisini öne çıkarıp örgütü ele geçirme amacı bana bunu düşündürüyor. Türk derin devleti, bütün bunları ona yaptırarak örgütü ele geçirmek veya temel amaçlarından saptırmak istemiştir. Bu boyutuyla, onun devletle olan ilişkileri önem kazanmaktadır. Bütün yaptıklarıyla aydınlatılması gereken karanlık bir tip ve pratik sahibi olduğu rahatlıkla belirtilebilir.

Sözde, partimizin ve mücadelemizin adına sergilenen, Önderlik ve örgüt gerçeğimizle alakası olmayan birçok kontra pratiğin ve faillerinin açığa çıkarılması ve partimizin aklanması için bu tip kişiliklerin gerçekliklerinin, devletle olan ilişkilerinin aydınlatılması önemli olmaktadır. Önderliğimizin 'Hakikatleri Araştırma Komisyonu'nun oluşturulmasını istemesi bu tip kişiliklerin gerçeği ve yaptıklarının açığa çıkarılması için olduğu çok açıktır.

Sonuç olarak yaklaşık bir yılı kapsayan Serhat eyaletinin pratik gerçeğini kaba hatlarıyla da olsa anlatmaya, tarihe bir belge olarak düşmesinde bir katkı sunmaya çalıştım. Ancak bu anlattıklarımın yaşananlar karşısında yetmediğinin, olsa olsa kaba hatları olduğunun farkındayım. Ama kaba hatlarıyla da olsa, Serhat'ta yaşanan gerçeğin bilinmesini ve unutulmamasını çok istedim.

Yaşar Çiya

Dirêj'di Adı

*Ay ışığında
Gözlerin ışıltısında rastladım ona
94'te, Serhat'tan Dersim'e
Kayarken bırakmıştı ışıltısını
Zaman onu kalplere taşıırken
ışıltısı gözlere işlemişti
Özgürlük savaşçılarının dilinden
Yüreğinden tanıdım.
Ses titreşimlerindeki iddiada
O vardı.
Halkın kulağındaki
Buluşan çan sesiydi.
Yayılırdı ovalara, dağlara
O uzandıkça gönüllere
Karanlıklar daraldı.
Karanlıklar daraldıkça
Halk ve savaşçıların yüreğine
Alî Dirêj uzandı.*

Gulan Botan

Yaşama Dair Yeni Bir Umut

2010 kışydı. Doğu Kürdistan sınırında Şaho dağının yamaçlarında bir yerde üslenmiştik. Kış boyu eğitim görmüş ve baharı karşılamaya başlamıştık. Kaldığımız alanın iklimi biraz yumuşak olduğu için, Mart ayından itibaren karlar erimeye ve toprak bahar kokmaya başlamıştı. O zaman bölge yönetimi olan arkadaş da yanımızda bulunuyordu.

Bulduğumuz alana bahar gelmeye başlayınca, onunda yanımızdan ayrılıp diğer alanlarda üslenmiş birlikleri dolaşması ve toplantılar yapması gerekiyordu. Bunun için kampta bulunan arkadaşların içinden iyi yürüyebilecek beş arkadaş belirlendi. Bölge yönetimimiz bizi yanına çağırarak durumu bildirdi ve “Arkadaşlarla da tartıştık, sizleri belirledik, bu göreve benimle geliyorsunuz,” dedi. O zaman ona, “Oralara gitmek için şu an çok erken, havalar uygun değil, şu an gitmeyelim,” dedim. Çünkü gidilecek olan alanın iklimi bizim kaldığımız alaninkine benzemiyordu. Tam tersine çok sertti. Yolda herhangi bir tehlike ile karşılaşabiliriz diye arkadaşla izahat etmek istedim. Ancak o, gitmekte ısrarlıydı. Kendi planlaması vardı onu uygulamak istiyordu. Bunun üzerine hareket için hazırlıklara başladık. Arkadaşın grupta belirlediği iki arkadaşın yürümekte biraz zorlanacaklarını düşündüğümüz için, onların da yüklerini paylaştık. Erzaklarımızı çantalarımıza yerleştirerek harekete hazırlandık. Çıkmadan önce, gideceğimiz alanın ikliminin sert, havasının kötü olduğunu, kar ve fırtınayla karşılaşacağımızı düşünerek arkadaşlara yanlarına eldiven, ateş yakmak için çakmak ve benzeri şeyleri almalarını söyledim. Ama yönetimdeki arkadaş, “Ben de bu yollardan gelip gittim. Biliyorum, insan yürürken yolda ısınır, o kadanna gerek yok,” dedi. Böylece arkadaşlar onun dediklerine uyarak tedbirlerini almadılar. Ama ben olabilecekleri düşündüğüm için tedbirli

davrandım ve yanıma çakmak ve eldiven aldım. Yola çıkıp yürümeye başladık. İlk gece üç saat yürüdükten sonra, çok şiddetli bir yağmur yağmaya başladı. Öyle yağıyordu ki her tarafımız ıslandı. Su gibi olduk ve yola devam edemedik. Mecburen bir taş altı bulup yerleştik. Sabaha kadar orada bekledik. Sabaha doğru ateş yakma imkanımız olmadığı için, ıslak halimizle yola devam ettik. Önümüzde yüksek ve çok fırtınalı olan bir boğaz vardı, orayı bir an önce aşmak istiyorduk. Aksi halde orada mahsur kalabilirdik. Uzun zaman yürümemiş olmamızdan kaynaklı, fiziğimiz hantallaşmıştı. Bu nedenle önümüzdeki o boğazı aşana kadar çok zorlandık. Boğazı aştıktan sonra hava biraz açıldı. Biz de bir yerde oturup kahvaltı gibi bir şeyler atıştırdık. Sonra yürümeye yine devam ettik. İlerledikçe hava daha da sertleşmeye başladı. Bu nedenle gece yürümek çok riskli olduğu için olabildiğince gündüz yürümeye çalıştık. Akşama kadar yürüdük.

Gecenin çökmesine çok az bir zaman kalmıştı. Bir yerde yine oturup konserve ve ekmek yedik. Tam yola çıktığımız anda fırtına başladı. Fırtına bizi öyle bir yerde yakaladı ki ne bir kaya altı, ne bir mağara, ne de odun falan vardı. Zozanlık ve açık bir arazi olduğundan her tarafı karla kaplıydı. Karların altında sadece biraz guni bulunuyordu. O koşullarda dişlerimizi sıkarak yürümeye çalıştıysak da yürüyemedik. Sis, duman, karanlık; hiçbir tarafa gidemediğimiz için yanımızda götürdüğümüz beş metre naylonu açtık. Askeri süngerlerimizi karın üstüne sererek üstüne oturduk. Naylonu da üstümüze çekerek kar ve fırtınadan korunmaya çalıştık. Ancak yine de korunamıyorduk. Fırtınadan, her tarafımızdan kar sızıyordu. Etrafımızı küçük taşlarla örerek karın sızmasını durdurmaya çalıştık. O gece yaşam ile ölüm arasında gidip gelerek, akşamın beşinden sabahın beşine kadar tam on iki saat öyle bekledik. Sabaha kadar birimize bir şey olur, “Uyuyup donabiliriz,” diye kaygılanıyor ve birbirimizi hep kontrol ediyorduk. Sabah oluncaya kadar hepimiz uyuşmuş, hareket edemez duruma gelmiştik. Ellerimizi kullanamıyor, akşamdan açtığımız çantalarımızı bağlayamıyor ve ihtiyaçlarımızı gideremiyorduk. Her şeyimiz öylece yerde kalırken, biz de öyle kalıp birbirimize bakıyorduk. Ancak benim

biraz tedbirim vardı, yanıma eldivenlerimi almıştım. O eldivenler sayesinde bütün arkadaşların çantalarını bağladım.

Hiçbir şey yemeden kendimizi zorlayarak yola devam ettik. İki saat yürüdükten sonra, bir arkadaşımız dengesini yitirerek düştü. Açlıktan, soğuktan güçsüz düşmüş, yürüyemez duruma gelmişti. Kendine gelmesi için onu bir yerde yatırdık. Yanımızda hazır helvalar vardı, o helvalardan çıkararak arkadaşlara verdim. “Kendinizi zorlayın, yiyin ki bedenleriniz ısınsın,” dedim. Arkadaşlar yemeye davrandılar ama helva sertti ve arkadaşlar parçalara ayıramıyorlardı. Parçalamak için bıçak gerekiyordu. Bıçak olmadığı için silahımın şişile uğraşa uğraşa parçalayarak arkadaşların avuçlarına koyuyordum. Çünkü arkadaşların elleri tutmuyordu. Yedikleri helvadan az da olsa biraz enerji aldıktan sonra kalkıp yola devam ettik. Önümüzde yokuş yukan bir yer vardı. Arkadaşlar çok yorulmuş ve yürümekte zorlanıyorlardı. Komutan arkadaş gruba seslenerek, “Heval yürüyelim, yoksa burada hepimiz donacağız,” dedi.

O koşullarda umut bağlayacağımız bir şey yoktu. İki gecelik bir yolu yürümüştük ama daha iki gecelik yolumuz kalmıştı. Tam yolun yarısında ve alanın en yüksek ve sert ikliminde mahsur kalmakla yüz yüze kalmıştık. Kurtulacağımıza dair umut gittikçe zayıflıyordu. İçinde bulunduğumuz durumu nasıl aşacağımıza dair bir şaşkınlık yaşanmaya başladı. Yani bu ruh haliyle geri dönsek iki günlük bir yoldur, ileriye gitmemiz de öyle, tam bir çıkmaz durumunu yaşadık. Ne yapacağımızı bilemez hale gelmiştik. Soğuk, uykusuzluk ve tatsızlık yürümemize imkan vermiyordu. Öyle ki, fedakarlığın, değerlere bağlılığın, inanç ve iradenin ötesinde bir durumla karşı karşıya kalmıştık. Artık ölüm atmosferi ruhlarımızı sarmaya başladığında, bu kavramlar da gözlerimizin önünde bulanıklaşmaya başlamıştı. “Demek ki, her şey buraya kadarmış,” diye düşünmeye başladık. Durumun ciddiyetini fark eden komutan arkadaş her şeye rağmen, arkadaşların yürümesi için çok ısrarcı oldu. Kendimizi zorlayarak, yavaş yavaş yürümeye çalıştık. Yokuşu aştıktan sonra, komutanımız olan arkadaş bana, “Burada bir çay yapsak nasıl olur,” diye sordu. Etrafıma bakındım ve “Bu koşullarda çayı nasıl yap-

cağız?” diye sordum. Bana, “Arkadaşlar odun toplarsa ateş yakabiliriz,” dedi. Etrafımızda odun da yoktu. Sadece güniler vardı. Onlar da iki metre karın altında bulunuyorlardı. Arkadaş ısrar etti, “Not defterlerimizi yakıp çay yaparız,” dedi.

Çaydanlığımızı getirip içine kar doldurduk. Defterlerimizi yakıp çaydanlığı üstünde tuttuk. İçindeki kar biraz eriyince, o sudan biraz içtik. Arkadaşlar da ellerini o ateşte biraz ısıttılar. Yolumuza yine devam ettik. Biraz yürüdükten sonra önümüze yine bir boğaz çıktı. Oraya vardıktan sonra etrafımıza baktık ve boğazın güney yamaçlarının kapkara olduğunu gördük. Yağmur yağdığı için karları eritmiş ve karda yürüyümeye gerek kalmamıştı artık. O zaman yaşamaya dair bizlerde yeniden bir umut doğdu. Hani nasıl ki, bir insan suya kapılıp boğulacağı anda, birisi ona el atıp kurtarır ya, bizim durumumuz tam da öyleydi. O kara parçası adeta bizim için bir umut, bir çıkış kapısı olmuştu. Bu defa sevinmeye ve birbirimize umut vermeye başladık.

Artık feleğin çemberini kırmış, o kıyametten kurtulmuştuk. Gideceğimiz bölüğe bazı malzemeleri de yanımızda getirdiğimiz için yükümüz ağır olmasına rağmen bunu dert etmemeye başlamıştık. Çünkü kurtulmuştuk artık. Moralimiz yerine gelmiş ve yükün ağırlığı da hafiflemişti. Bu heyecanla kendimizi aşağıya bırakarak, yağın yağmurda yürümeye devam ettik. Yürürken bazen kayıp düşüyor ve çamur içinde kalıyorduk. Fakat o ölüm çemberini yırttığımız için bunlar hiç sorun olmuyordu. Böylece boğazdan aşağılara kadar indik. Orada büyük bir ateş yakıp kendimizi kuruttuk. Artık kendimize gelmiştik. O anlarda yaşadığın duyguların tarifini yapmak çok zordur. Üç günden fazla kar içinde kalmıştık. O koşullarda hepimiz şehit düşeceğimizi düşünürken birden önümüze çıkan kara parçası ve yaktığımız ateş bizi yeniden yaşama döndürmüş ve yaşama sarılmamızı sağlamıştı. Ateş yaktığımız yerden kırk dakika yürüdükten sonra arkadaşların gelip bizi almaları gerekiyordu. Cihazla bağlantı kurduk, karşılamaya gelen üç arkadaş bizi alıp arkadaşlara ulaştırdı. Oradaki arkadaşlarla uzun zaman görüşmemiştik. Arkadaşları gördüğümüz zaman, ölümden yaşama

tekrardan dönmüş ve yoldaşlarına kavuşmuş insanlar olarak merhaba demeden sarıldık onlara. Duygusal bir atmosfer yaşandı. O anda ne açlık, ne uykusuzluk hiçbir şey hissedemez olmuştuk. Çünkü arkadaşlarımıza yetişmiştik, bu bize yeterliydi.

Oradaki arkadaşların yanında üç saat kadar kaldık, sohbet ettik ve sonra da uyuduk. Öyle yorgun ve uykusuzduk ki ertesi gün ancak kendimize geldik. Sonraki gün, bölükteki arkadaşlara ulaşmak için iki saat daha yürüdük. O zaman teknilimizi alıp birbirimizi eleştirdik. Kendi kış kampımızdayken, çıkmamızın uygun olmadığını söylediğimi, yönetimdeki arkadaşta yine hatırlatarak eleştirdim. Arkadaşlar da onu, arkadaşları yeterince dinlememekle eleştirdiler. “Yaşamımızı tehlikeye attın, bize bir şey olsaydı partiye ne diyecektin?” dediler. Yönetimdeki arkadaş, işi biraz mizahlaştırarak, “Bir şey olmaz, eğer ölseydiniz birlikte ölürdük ve şimdi eleştirdiğiniz gibi beni de eleştirmezdiniz,” dedi.

Orada üç gün kaldık. Yönetimdeki arkadaş, oradaki çalışmalarını bitirdikten sonra tekrar dönmemiz gerekiyordu. Havalarda yine bozulmasına rağmen arkadaş yine karar alarak, “Döneceğiz,” dedi. Gelirken onca şey yaşamamıza rağmen, yaşananlardan hiçbir ders çıkarmadan hareket edeceğimizi söyledi. Ben, bu havada çıkmanın mantıklı olmadığını ısrar belirterek, “Sizinle gelmeyeceğim,” dedim. O da, “Bir kere oldu, yolda her zaman aynı şey olmaz ki,” dedi. Sonunda geldiğimiz yerden yine geri döndük. Bu defa kar yağmadı ama çok yağmur yağıyordu. Yürüyüşümüz çok zorlu olmasına rağmen artık kimse bir şey demiyordu. Çünkü konuşmanın, bir şeyler söylemenin artık anlamı kalmamıştı. Yine zorlanmalar yaşayarak geri döndük ve arkadaşlarımıza ulaştık. Bu defa daha geniş bir çerçeveden bakarak bu yol sürecini değerlendirdik. Yaşadıklarımızdan dersler çıkarırken, sadece kendi cephemizden değil, bir de yönetimimizin cephesinden ve sorumlulukları bakımından da olaya bakmamız gerektiğini anladık. Benim için de böylesi bir yolculuk ve yolcukta yaşadıklarımız bir ilk olduğu için bana tecrübe oldu. Yani ben şahadetin hep savaşta çatışmada olabileceğini, olması gerektiğini düşünmüştüm. Buna anlam da verebiliyordum. Böylesi durumlarda

ölümle karşı karşıya kalmak ve şehit düşmek ise insanın kabullene-
meyeceği bir şeydi. Bunun için daha çok tedbirli olmak ve her şeyi
en ince ayrıntısına kadar dikkate almak ve ona göre planlama yapmak
gerektiğinin tecrübesini edindim.

Anladım ki, öyle olmasa, salt kendine göre davranarak yapılan
her çalışma birçok soruna ve acı kayıplara neden oluyor. Böylesi
davranışların yol açtığı pratik sonuçlara bir halka daha eklenmiş
oluyor. Bu yaşadıklarımızdan sonra kendimize bir söz verdik, bir
daha ne kendimizin ne de arkadaşlarımızın böyle bir davranış içe-
risine girmesine izin vermeyecektik.

Agît Colemêrg

Çiyayê Reşkê Şehitlerinin Ahını Yerde Bırakmadık

1995 yılında, 5. Parti Kongresi'nden sonra Botan'ın Besta alanına gitmiştik. Hem yeni kongrenin sesini duyurmak, hem de yeni yılı kutlamak düşüncesiyle bir çıkış yapmaya çalışarak, Besta'da bir eylem yaptık. Fakat Türk ordusunun kullandığı tekniğin hesabını iyi yapamadığımız için termallerin pususuna düştük ve kayıplar verdik. Eylem bu yüzden başarıya ulaşamadı. Bu eylemin sonuçları üzerinden bir çıkış yapmamız gerektiği için, keşifler yaparak Türk ordusunun zayıf noktalarını tespit etmeye ve şehit düşen arkadaşlarımızın anısına cevap vermek istedik. Bu temelde uzun süre keşif çalışmaları yapıldı.

Yapılan bu keşif sonrasında Türk ordusunun Gürpınar alanında daha tedbirsiz olduğu tespit edildi. Böylelikle hareketli taburdan dört takım olarak Beytüşebap alanındaki arkadaşların yanına geçtik. O zaman şehit Şerif orada tabur komutanıydı. Biz oraya ulaştığımız zaman kendisi Çatak tarafına geçtiği için hazır değildi. Alan gücünden şehit Rojhat'ın (Şîwete), Kurtay ve Berxwedan arkadaşların takımları vardı. Hakkari tarafından da şehit Ayhan arkadaşın takımı gelmişti. Biz de dört takım olduğumuz için toplam sekiz takımlık güç toplanmıştı. Biz yedi takım arazide saklanarak gittiğimiz için Türk ordusu bizi fark etmedi, sadece bir takım olduğumuzu sanıyordu. Daha eylem yerimize ulaşmadan Serhesınan denilen yerde biri içimizden kaçarak, gidip Beytüşebap ilçe merkezinde teslim oldu. Biz de eyleme giderken kimseye Gürpınar'a gideceğimizi söylememiştik. Daha çok Beytüşebap alanına eylem yapacağımızı belirtmiştik. Bizden kaçan unsur gidip bu yanlış bilgileri verince Türk ordusunun kafası karışmış, daha çok Beytüşebap alanında eylem yapacağımızı sanarak tedbirlerini buna göre geliştirmişti.

Rojhat arkadaşın da içinde bulunduğu bir grupla Gürpınar tarafına geçerek, Tuzek köyünün arkasına kadar olan önemli yerlerde keşifler yaptık. Keşifte eylem yapılacak çete köyü, karakol ve bir de tabur olmak üzere üç hedef tespit ettik. Bir de karakolun iki saat uzağında bir tepe vardı. Bütün bu hedefleri bir araya getirip birbiriyle kıyasladığımızda, köydeki çete mevzilerini ve karakolu taciz edecek, komando taburunu ve Kolemırut tepesini de imha edecek biçimde planlama yaptık. O zaman tabur komutanımız Doğan Duderî'ydi. Planlamayı onunla da tartışarak eylem düzenlemelerini yaptık. Düzenlemeye göre Reşo arkadaşın bölüğünden Yaser ve Berxwedan arkadaşın komutasında iki kol Kolemırut tepesine baskın yapacak ve imha edecekti. Komando taburu için de üç kol örgütlendirildi.

Biz hedef olarak belirlenen mevzileri imha ettikten sonra, Mahir arkadaşın kolu da taburu vurup içine girecekti. Bunun dışında savunma grupları da vardı. Delil Çırav arkadaş da bölük komutanı olarak savunmanın yanında tabur eylemini koordine edecekti. Bunun dışında köydeki karakol ve çete mevzileri, taciz ve yollar için pusu grupları örgütlendirilmişti. Aslında karakolun kendisini hedefleseydik, hem küçük hem çok rahat bir lokmaydı. Ama biz ille de kendinden çok emin olan ve saldırı beklemeyen taburu hedef aldık. Bunun da gerekçeleri vardı. 1994 yazında Faraşın yaylasındaki Çiyayê Reşkê de şehit düşen bizim hareketli tabura ait 49 arkadaşın şahadetinde bu komando taburu yer almıştı. Şehit düşen o arkadaşların silahları da bu tabura ödül olarak verilmişti. Bu sebeplerden dolayı bizim taburun bu Türk taburuyla özellikle de bu alandaki ordu güçleriyle özel bir hesabı vardı. Bu yüzden her arkadaşımız öfke doluydu. Bu yapacağımız eylemle şehit düşen o yoldaşlarımızın da intikamlarını almış olacaktık.

Temmuz ayının bir gecesinde dolunayın olması hem geceyi gündüz gibi aydınlatıp romantik bir hava veriyor, hem yapacağımız eylem için dezavantaj oluşturunuyordu. Bunun için beş yüz metrelik bir mesafeyi yerden sürünerek gitmemiz gerekiyordu. Aksi halde deşifre olabilir, deşifre olmamız halinde ise hem yersiz kayıp ve-

rebilir hem de eylemin kaderini olumsuz etkileyebilirdik. Bunların olmaması için yürüdük. Hedeflere beş yüz metre kala yerden sürünerek devam ettik. Arazi çayır olduğu için sulaktı. Çantalarımızsa ağırdı. Buna rağmen sürüne sürüne mevzilerin önüne kadar gittik. Mevzilerle aramızda elli metrelik bir mesafe kalmıştı. Bizim grup on iki kişiydi. Beş kişi saldırı için, yedi kişi de bu saldırı grubuna takviye için örgütlendirilmişti. Artık ulaştığımız yerde birbirimizden ayrılacaktık. Saldırı grubundaki arkadaşlar bizden ayrılıp mevzilere doğru sürünerek devam ettiler. Biraz daha ilerledikten sonra, herhalde otlar da artık çok kısa olduğu için askerler bizi fark etti ve ateş etmeye başladılar. İlk kurşun bacaklarımın arasından şalımı delip geçti ama bana bir şey olmadı. Sonra saldırı grubuna bir asker, el bombası attı. O bombadan iki arkadaş başından hafif yaralandı ama arkadaşlar durmadılar, askerlerin daha fazla ateş etmesine izin vermeyerek bombaları mevziye atıldılar.

İlk mevziyi ele geçirdikten sonra, biz de hareket ederek saldırıya geçtik. Önümüzdeki mevzilerin, en sondaki hariç hepsini düşürdük. Sondaki bir mevzi ne yaptıysak düşmedi. Ne kadar bomba atıyorsak içine düşmüyordu. Toprağın içinde daracık bir mevziydi ama düşmüyordu. Şehit Karker, bisivingle bir kaç roket vurmasına rağmen, roketler gidip mevzinin kenarında toprağa değiyor ve içindeki askere bir şey olmuyordu. Grubumuzda Ozan diye genç bir arkadaş vardı. İçimizde en hafif ve kısa boylu olan oydu. O zaman portatif G-3 silah kullanıyordum. Silahın üzerinde dürbünü vardı. Ay ışığı olduğu için dürbünü de işe yarıyordu. Ozan arkadaşına, "Ben tek tek ateş ederek seni savunurum. Sen de kanaldan eğilerek mevziye yaklaşıp içine bomba atmalısın," dedim. Tek tek mevziye ateş ederek askerin dikkatini üzerine çektim. Ozan arkadaş da kanaldan çaktırmadan gidip mevziye bir bomba attı ve askeri vurdu. Böylece bütün mevziler elimize geçti. Tam on yedi cenazenin üstüne gittik. Bir adet 57'lik havan topu, bir BKC, bir bisiving, bir karnas ve on beş G-3 silahı, çok sayıda dürbün ve telsiz ele geçirdik. Tepede ele geçirdiğimiz BKC, karnas ve bisiving silahları Çiyayê Reşkê'de şehit düşen arkadaşlarımızındı. Bunların dışında tepede ve askerlerin üstünde ne varsa hepsini kaldırdık.

Rojhat arkadaşın grubu kendi yerine ulaşmaya çalışırken biraz gecikiyor. Gecikince de, onların vuracağı mevzilerdeki askerler kaçıyorlar. Köylülerin hayvanları için yaptıkları ahırlara saklanıyorlar. Rojhat arkadaş kendi hedefindeki mevzileri ele geçirince cihazla, “Mahir gelsin,” dedim. Mahir, grubuyla karakola gitmek yerine bizim tepeye geldi. Ona, “Sen buraya niye geldin, senin karakola saldırman lazımdı,” dedim. Herhalde yaptığım çağrıyı yanlış anlamıştı. Ama ben öyle dedikten sonra, Mahir grubunu alarak kendini karakola bıraktı. Grupta en önde giden şehit Rohat (Mardin) arkadaş karakolun kapısının önüne ulaşır ulaşmaz, bizim gruptan Karker arkadaş karakola bir bisiving roketi gönderdi. Roket karakolun içine düşünce ateş almaya ve içindeki cephanelik bölümü patlamaya başladı. Böylece tabur binası bir cehennem topuna dönüşürken, etrafını da gündüz gibi aydınlattı. Rohat arkadaş grubuyla kapıdan içeri gireceği sırada daha önce mevzilerini bırakıp ahırlara saklanan askerler onlara ateş ettiler. Orada Xelat diye bir kadın arkadaş yaralandı. Tabur binası patlamaya ve yanmaya devam ettiğinden içine girilemedi ve grup geri çekildi. Biz de askerlerin üzerinden kaldırdığımız silahları alarak geri çekildik.

Tepe grubu saldırıp tepeyi ele geçirmiş, iki arkadaş yaralanmıştı. Ancak bir asker tepenin bir yerinde saklanarak, arkadaşlar cenazeleri kontrol etmeye ve silahları kaldırmaya gittikleri sırada, arkadaşlara ateş açtı. Orada Nasır arkadaş şehit düştü. Hemid arkadaş, onun üstüne gittiği sırada askerler onu da şehit düşürdüler. Sonra Serhildan arkadaş şehit düşürdüler. Böylece nasıl ve nereden olduğunu bilemeden üç arkadaş şehit verildi. Bu şahadetlerden sonra şehit düşen Berxwedan arkadaş, o esnada tepede bir silahın çalıştırıldığını fark ediyor. Bunu da ateş edilen silahın namlusunda çıkan küçük alevden anlıyor. Bahoz arkadaş (daha sonra Amanoslarda şehit düştü) hemen o askerin saklandığı yere bir bomba atıp onu imha ediyor ve tepé tümünden ele geçiyor. Bu arkadaşlar geri çekilirken yanlarında epey silah getirdiler. Şehit düşen arkadaşların cenazelerini de yanlarında bir yere kadar getirip sakladılar. Türk ordusu eylem gecesinin sabahında hemen operas-

yonu çıktı. Ama biz operasyon alanının dışına çıktığımızdan ötürü askerler bir şey yapamadılar. Daha sonra çetelerin desteğiyle tepede şehit düşen arkadaşların saklanan cenazelerini bulup götürdüler. Sonuçta o üç arkadaşı şehit vermeseydik, müthiş bir eylem yapmış olacaktık. Yine de verilen şehitlere rağmen eylem başarılıydı. Bu eylemin tekmili Önderliğe verildiği zaman, Önderlik eylemi başarılı buldu ve hepimizi kutladı. Eyleme katılan tüm arkadaşları ödüllendirilmesini istedi.

Şehit Reşit Serdar

Benim Ölümünden Bir Korkum Yok

1996 yılının sonunda Gabar'dan Haftanın'e yeni gitmiştik. 1997 baharında Haftanın sınırında Kela Spî ile Şıvan ve Bêzenik tepelerinde tabur olarak konumlanmış, Türk ordusunun Güney'e operasyon yapma ihtimaline karşı hazırlık yapıyorduk. Hazırlıklarımız, kanal ve mevzi yapmak, erzak ve cephaneyi araziye dağıtmak biçiminde gerçekleşiyordu.

Mart ayından itibaren askerlerin gelebileceği yerlere, o yüksek zozanların tepelerine iki metreye varan karları kazarak mevzi, kanal yapıyor ve tuzaklı mayınlar döşüyorduk. Mayıs ayının ikinci haftasında operasyon çıktı. Bu, beklediğimiz bir şeydi. Buna hazırlıklıydık fakat hesaba katmadığımız güç KDP olmuştu. Türk devleti KDP ile işbirliği yaparak onu da ortak operasyona katmıştı. Bu da yaptığımız bazı planlamaları sabote etti. Çünkü biz ağırlıklı olarak Kuzey'e göre mevzilenmiş ve Güney'e karşı fazla tedbir almamıştık. Bu yüzden KDP, Derkarê boğazından gelerek çok rahat Heftanın alanına girdi ve Xantur tepesine yerleşti. Bu sırada bizim tabur Şıvan ve Bêzenik tepelerinde çatışyordu. Arka tarafımızda KDP olunca biz bir kademe daha Kuzey'e çekilmek durumunda kaldık. Elimizdeki tepelere Partizan ve Qesrok boğazında pusular attık.

Ben kendim de bir grup arkadaşla bu pusu gruplarımızın savunmasındaydım. O zaman bazı azılı çeteler en önde yürüyerek Türk ordusuna öncülük yapıyordu. Bir asker kolu Şıvan tepesinden kendini bırakıp Qesrok tepesine çıkmak istediği sırada arkadaşlar vurdular. Üstüne gidip silahlarını kaldırdılar. Ardından pusuya düşen askerleri de vurdular. Ancak askerlerin hepsi pusu alanına girmediği için, pusu grubu geri çekildi. Bu defa savunma grubu olarak biz devreye girdik. Ağır silahlarımızla bir süre as-

kerlere ateş ettik. Fakat yerimiz onların bulunduğu yere göre biraz alçak olduğu için onların bir kısmı mevzilenerek bize ateş ettiler. Bir süre karşılıklı çatışma devam etti.

Pusu atan arkadaşlar denetimden çıktıktan sonra oradan çekilmek istedik. Bunun için yanımdaki dört arkadaşı mesafeli göndermeye başladım. Yanımda manga komutanı Eylem ve başka bir arkadaş kalmıştı. En son Eylem arkadaşına, "Ben biraz geri gideyim, sizi savunacak pozisyon aldığınızda siz de benim çekildiğim yere, geriye doğru gelin," dedim. Ancak geri çekileceğimiz yer çok açıktı. Üç-dört metre kadar bir mesafe vardı. Askerler bizi görebiliyordu. Orayı geçerken çok hızlı ve dikkat ederek geçmek gerekiyordu. Ben silahımı alıp geri çekilmeye çalıştığımda Eylem arkadaş kendi yerini bırakıp başka bir yerde mevzilen-di. "Orası daha iyiydi, neden yerini değiştirdin?" diye sordum. Bana, "Sen bizim komutanımızsın, seni korumak zorundayım. Sana bir şey olursa, bölüğümüz bu operasyon içinde komutansız kalırsa iyi olmaz," dedi. Ben o tehlikeli yeri geçtikten sonra, onları savundum, onlar da sağlam bir şekilde geldiler.

KDP ve Türk ordusu bütün Haftanın alanını ele geçirdiği için çatışma ve manevra alanımız daralmıştı. Bu durumu daha önce düşünmüş olmamızdan dolayı Haftanın alanını bırakmayacaktık. Alanda saklanarak doğacak fırsatları değerlendirecek, askerlerin tuttuğu tepelere saldırı eylemleri yapacaktık. Üç gün süren çatışmadan sonra uygun bir yere gidip saklandık. Yaklaşık on gün kadar orada kaldık. Türk ordusu bu arada alanın bütün stratejik tepelerine yerleşmişti. Onların hareket tarzını ve taktiğini biraz takip etmeye ve anlamaya çalıştıktan sonra gördük ki, Türk ordusu bizi bulup imha etmek için sabahtan arazi arama ve tarama faaliyeti yapıyor ve öğleden sonra tepeye çekiliyor. Bu yüzden biz yeni bir planlama yaparak gece için Partizan tepesine saldırı kararı aldık. Bu amaçla üç gün boyunca tepenin keşfini yaptık. Şehit Partizan tepesinde bir taburluk askerin yerleştiğini tespit ettik. Biri geniş ve düz, biri dar ve daha yüksek olan bu iki başlı tepenin yüksek olan ucuna saldırı, geniş ve düz olan ucuna da taciz eylemi yapmayı planladık. Düzenlemeleri de buna göre yaptık.

Eylem arkadaş düzenleme sırasında saldırı grubuna katılmak için çok ısrar etti. Ben onun eyleme katılmasına taraftar değildim. Çünkü geçen yılsonunda yapılan Kırıyareş kuşatmasında yaralanmıştı. Ağır yaralandığı için kış süreci boyunca tedavi görmüş ve tedaviden sonra bizim tabura gelmişti. Baharda yapılan bütün operasyon hazırlıklarına, daha tam iyileşmemiş olmasına rağmen çok aktif katılmıştı. Bu yüzden kimse onun, o haliyle saldırı eylemine gitmesinden yana değildi. Ama çok ısrar ettiği için kendisine, “Saldırı olmaz ama savunma grubunda yer alabilirsin,” dedim. Bu temelde savunma komutanı Eylem arkadaş oldu.

Yanına ağır silahlarımızdan iki BKC ve iki bisiving dört kleş ile sekiz arkadaş verdik. Ben de koordine olarak yanlarındaydım. Saldırı grubu planlanan tepeye sızma yaptı ancak o tepe boş çıktı. Bu durumda savunma grubu olarak boş çıkan tepeye yerleşip orayı savunma yeri olarak belirledik. Biz yerimize yerleştikten sonra saldırı grubu, askerlerin bir tabur güç olarak konumlandığı geniş tepeye sızmak için çıktı. Çok gizli mevzilerin önüne kadar yaklaştıkları sırada askerler onları fark ettiler. Ancak bulunduğumuz yüksek tepeden savunma grubumuz hemen askerleri vurarak arkadaşları korudu. Bu çatışma sırasında sızma grubu mevzileri yoğun olarak bombaladı. Arkadaşlar, ilk sırada bulunan yedi mevziyi düşürdüler. B-7’lerle çadırları vurdular. Askerler neye uğradığını şaşırıp ve savunma sistemleri alt-üst oldu. Böylelikle ne yapacaklarını bilemediler. Ancak tepenin bir uzantısında bulunan askerler atış alanlarımızın dışında kalmıştı. Oradan savunma yerine ateş açıyordu.

Ben eylemi koordine etmeye çalışırken, Eylem arkadaş da mevzilendirdiği kendi grubunun mevzilerini dolaşarak arkadaşları kontrol ediyordu. Bunu yaparken fazla dikkat etmeden, eğilmeden dolaşıyordu. Bazen de ağır silah kullanıyor ve başını mevziünün üstüne kaldırarak çatışyordu. Bu da onu askerlere hedef haline getiriyordu. Onun bu durumuna kaç defa müdahale ederek uyardım. Ama yine de fazla dikkat etmiyordu. Öte yandan, saldırı grubu tepede Türk askerlerinin belini önemli oranda kırdı. Takım komutanı Ramazan Goyi arkadaş öncülüğünde birçok tepe ve mevzi

düşürdüler. Artık tepe genişlediği ve kontrol edilmesi zorlaştığı için savunmasız bir biçimde bir mevziinin üstüne giden Ramazan arkadaş, öndeki askerlerin ateş açması sonucu başından yaralandı. O yaralanınca gruba, “Düşürdüğünüz mevzilerdeki silahları kaldırın, Ramazan arkadaşını alın çekilin,” dedim. Grup geri çekilinceye kadar savunma grubu çatışmayı uzatmak zorunda kaldı.

Sonra biz de yerimizi bırakıp aşağıda buluştuk. Ramazan arkadaş aşağıya indirdik. Geliyê Psaka denen noktamıza ulaşmadan Ramazan arkadaş yolda şehit düştü. Geçici bir başka noktamız vardı. Biz bu noktaya ulaştığımız zaman, önceki noktada bıraktığımız arkadaşların da buraya geldiğini gördük. Sayımız böylece seksen doksana kadar çıktı. Arkadaşlara, “Siz niye noktayı bıraktınız?” diye sorunca bana, bölge komutanının talimat verdiğini söylediler. Türk ordusu çekilme yerimizi tahmin ettiği için, bulunduğumuz vadiye havan topları atmaya başladı. Arkadaşları kayaların arasında saklayarak havan saldırısından korumaya çalıştık. Havan atışları biraz kesilince şehit Ramazan arkadaşın cenazesini sakladık. Askerlerin üzerinde kaldırılan silahları sağlama aldık. Gece vadiden çıkmaya karar verdik. Çünkü yerimiz deşifreydi. Toplar tümden kesilince hemen çıktık. Yolumuz uzundu.

Gece boyunca varmak istediğimiz yere ulaşamadığımız için bir yerde durmak zorunda kaldık. Arkadaşlara oturun bekleyin dedim. Bütün arkadaşlar oturdular. Ben öndeydim, benim önümde de öncülerimiz vardı. Bu arada Eylem ve Selim arkadaş yanıma geldiler. Saate baktım, sabaha bir saat vardı. “Çatışmamak için nereye gidebiliriz?” Birlikte düşündük, birbirimize danıştık. Tam bu sırada birkaç adet obüs topu birden tam aramıza düşerek patladı. Sağımda ve solumda bulunan Eylem ve Selim arkadaşlar yere düştüler. Grubun en arka tarafına, Eleniş deresinin yakınına bir top düştü. Xebatkar arkadaş denk gelen şarapnel parçası sonucu birkaç dakika içinde şehit düştü. Eylem arkadaşın da iki ayağı koptu. Herhalde askerler görüntümüzü almış oldukları için topları bu kadar isabetli atmışlardı. Sabah olmak üzereydi. Askerler, Xantur’dan kendini bırakıp Geliyê Psaka’ya doğru geliyordu. Kendi-

mizi orada bulunan bir derenin içine attık. Bir süre dereye ilerleyerek saklandık.

Şehit Çiya arkadaş yanına üç arkadaş olarak gidip Xebatkar arkadaşın cenazesini kaldırdı. Selim ve Eylem arkadaşları da yanımızda götürüp suyun karşı tarafına geçirdik. Kayaların altında uygun bir yere yerleştirdik ve yanına da bir kadın arkadaş verdik. Arkadaşların toprağa dökülen kanlarını da askerler görmesin diye temizledik. Gündüz olduğu için artık o derede kalmamamız gerekiyordu. Öte yanda dere içinde bir şey olduğunda kendimize mevzilenecek ve çatışacak yerler bulmam, bunun için de dolaşmam gerekiyordu. Gitmeden önce yaralanan takım komutanımız Selim ve Eylem arkadaşların yanına gittim. Selim arkadaşına, “Ben gidiyorum, gitmeden bir şey söylüyor musun?” dedim. Bana, “Yok, bir şey belirtmiyorum, arkadaşlara iyi bak,” dedi. Aynı şeyi Eylem arkadaşına da sordum. “Arkadaşları mevzilendireceğim ama rahat olun, askeri yanınıza yaklaştırmayacağız,” dedim. Eylem arkadaşın, bana cevabı aynen şöyle oldu. “Benim ölümden bir korkum yok, ama çok ısrar etmeme rağmen sen beni saldırı eylemine göndermedin ya, o içimde bir yara olarak kaldı. Türk ordusunun yaptıkları karşısında intikamını alamadım. Şimdi içimde kalan bu yarayla şehit düşeceğim. Oysa bu biçimde bir şahadeti istememiştim. Şahadetim olacaksa bir saldırıda olsun istemiştim.” Eylem arkadaşın bu söyledikleri beni çok etkiledi. Kendi içimde, “Bir insan şehit düşmek üzereyken bile hayıflandığı tek şey, kendi yaşamı değil, sömürgecikten yeterince intikamını alamaması oluyor,” dedim. Bu bana göre soylu bir duyguydu. Onurlu bir ölümle yüz yüze olan bu yoldaşlarımla vedalaşıp oradan ayrıldım. Arkadaşları mevzilendirdikten sonra, derenin yol veren girişine kendim mevzilendim. Eylem arkadaşların kaldığı kaya altı bir yerdi.

Herkesi uyarak, “Kimse hareket etmesin, asker geldiğinde ben kurşun sıkmayana kadar kimse kurşun sıkmayacak,” dedim. Bu temelde mevzilenip bekledik. Gündüz olunca baktık asker hareket ediyor. Xantur tarafından kendini bırakıp mevzilendiğimiz dere yamacının üst tarafındaki kayalıkların üstüne kadar geldi. Orada MG-

3'ü kurdu ve beklemeye başladı. Sonra Partizan tepesinden de bir kol kendini bırakıp havanların ilk atıldığı ve arkadaşların yaralandığı yere geldi. Orayı kontrol ederek kan izlerini buldu. Etrafı aramaya başladılar ancak bizim saklandığımız küçük dereye gelmediler. Çünkü biz çekilirken suyun içinden yürüyerek dereye çekilmiş ve izlerimizi kaybettirmiştik. Bu yüzden bizi bulamadılar. Saat öğleden sonra dört civarında asker geri çekildi. Ama çekildiği ana kadar, gün bizim için öyle uzamıştı ki yüreği ağzında, ölümle kalım arasında bir gün beklemek, sanki bir aylık bir zamana bedeldi. Zaman o kadar durağanlaşmıştı. Türk ordusunun çekilmesinden sonrada görüntü vermeyelim diye yerimizde kaldık.

Akşam karanlık çökmeden yerimden çıkıp yaralı arkadaşların yanına ulaştım. Gülnaz arkadaş yanlarındaydı ama arkadaşlar şehit düşmüştü. Arkadaşların cenazelerini orada sakladık. Sonra o gece çıkıp başka bir yere giderek kendimizi daha sağlama aldık. Sonraki gün toplantı yaptık. Operasyonlar devam ediyordu. Eylem ve Selim arkadaşı yitirmiştik. Şehit Ramazan ve Xebetkar'dan sonra onları da yüreklerimize gömdük. Birlikte kaldığımız süre içinde hiçbir fedakarlıktan çekinmeyen, yoldaşlarına hep moral ve destek olan ve tehlikeli anlarda kendini yoldaşlarının önüne atan Eylem arkadaş küçük yaşta, 1993 yılında örgüte katılmış ve parti kültürü ve ahlakıyla bir kişilik kazanmıştı. Yaşamda çok yapıcı, olgun ve ölçülüydü. O genç yaşında çok şey görmüş, yaşamış ve bu, onu olgunlaştırmıştı. Her zaman konuşmazdı. Konuşunca, konuşmaları ağır ve içerik olarak anlamlı olurdu. Daha on sekiz yaşındayken manga komutanı olmuştu. Şahsında taşıdığı ve yaşamda pratikleştirerek başardığı birçok olumlu ve militan özellikleriyle kendini savaşta da kabul ettirmiş ve kendi şahsında kadının eksik ve güçsüz bir varlık olmadığını kanıtlamıştı. Bizim o dönem kadına karşı yaşadığımız önyargılarımızla kadını küçümseyen yaklaşımlarımızın ne kadar yanlış olduğunu fark etmemizi sağlamıştı. Yaşamda örgütçü ve yoldaşlarına destek veren değerli bir yoldaş olarak Eylem, Ramazan, Xebatkar ve Selim arkadaşların şahadetleri beni çok etkiledi. Türk ordusuna karşı daha büyük ve sonuç alan ey-

lemeler yapma arayışına sürükledi. Öte yandan mücadelemize, şehitlerimizin özgürlük davasına her anlamda sıkı sarılmamızın gerekçesini daha da güçlendirdi. Bu şehit yoldaşlarımızın gerçeklikleri, özellikle Eylem arkadaşın yaşamı ve yoldaşlarını anlama çabası ve yaşamda tutarlı ve soğukkanlı, savaşta çok sıcak ve hep en önde olan cesaretli duruşu bizim için her zaman örnek oluşturan bir hakikat oldu.

Şehit Reşit Serdar

Abi, Abi Söyleyin Siz Kimsiniz?

Biz Dersim gücü olarak Erzincan alanında üslenemiyorduk. Sadece baharda alana gidip çalışmalar yürütüyor ve sonbaharda Dersim'e çekiliyorduk. Yıl 1998 idi.

Erzincan alanı için de bir grup örgütlendirilmişti. Bölge komutanı Mervan arkadaş komutasında on kişilik bu grup, tecrübeli ve eski arkadaşlardan oluşturulmuştu. İçlerinde en yenisi bendim. Mayıs ayında çıktığımız zaman, Munzur dağları daha açılmamış ve her yanı karla kaplıydı. Daha önce alanı tanıyan ve orada pratik yürüten sadece Rohat ve Rênas arkadaşlardı. Bu iki arkadaş dışında, diğerlerimiz Erzincan alanına ilk defa gidiyorduk. İlk Munzur dağlarının yamaçlarında iki hafta kaldık. Kendimize erzak bulmaya çalıştık. Bunun için köylerden erzak temin ettik. Çünkü Erzincan bizim için açılmış bir alan değildi. Bu nedenle tedbirsiz oraya gitmek ve kendini geçindirmek zordu. Gideceğimiz Kemaliye taraflarında daha önce devlet tarafından Kürtler göçertilmiş, alanda sadece Türkler bırakılmıştı. Oradaki Türkler de bizi hiç tanııyorlardı. Bizimle ilişkileri, devletle de çatışma durumları olmadığı için bizi, Türk devletinin siyasetinde ve medyasında anlattığı gibi biliyorlardı. Bu nedenle sınır hatunda bulunan bütün bu Türk köyleri bize karşı savaştırılmak amacıyla devlet tarafından silahlandırılmış ve korucu yapılmışlardı.

Bizleri hiç tanımayan, silahı niçin aldıklarını dahi doğru dürüst bilemeyen bu köylüler bize karşı silah almak durumunda bırakılarak çok kötü bir tuzağın içine çekilmişlerdi. Ancak hiçbir savaş tecrübeleri olmayan bu köylüler, devletten aldıkları bu silahları nasıl kullanacaklarını bilemiyorlardı. Çünkü bu kesimlerin çoğunluğu daha önce de bazı zorunluluklar dışında şehir ve devletle öyle

çok bir ilişkileri olmamıştı. Daha çok kendi hallerinde yaşamışlar, saf ve sade kalmışlardı. Bizim mücadelemiz Dersim Eyaleti'nde yükselip çevre alanlara yayılınca Türk devleti bunlara el atarak koruculaştırmış ve bize karşı kullanmak istemişti.

Munzur'un yamaçlarında hazırlıklarımızı yaptıktan sonra Kemaliye tarafına geçtik. Tabi ki bu, Türk devletinin hiçbir zaman düşünemeyeceği bir şeydi. Çünkü bizim bu mevsimde geçeceğimizi beklemiyordu. Daha önceki geçişlere göre yaklaşarak Temmuz'da alana geleceğimizi hesaplıyordu. Ama o bahar biz erken geçmiş ve Dersim üzerindeki sömürgeciliğin baskısını biraz hafifletmeyi düşünmüştük. Geldiğimiz alanda birkaç gün bekledik ve alanı tanımaya çalıştık. Sonra, daha önce arkadaşların sadece ismini duyduğu Armağan köyünün keşfini yaparak girmeyi planladık. Planlamaya göre köylülere dokunmadan onları silahsızlandırarak ve bunun da izahını yapacaktık. Köy korucuydu ama fazla kalabalık değildi. Biz de, fırsat bu fırsat diyerek ilk eylemimizi yapmak istedik. Gündüz saatleri olduğu için, açıktan anlaşılmayalım diye kendimizi ağaç dallarıyla kamufle ettik. Yürüyerek köyün arazisine girdik. Bu gidiş anımız çok komikti. Hepimiz meşe ağacının yapraklarıyla kendimizi yeşile büründürürken, bizim bu halimize benzeyen Kemal Sunal'ın bazı filmlerindeki sahnelerini hatırlayıp gülüyorduk. Tabii onun kendini bu biçimde kamufle etmesiyle bizimki arasında özde bir farklılık vardı. Ayrıca bu görünüşümüzle bizi ilk defa görececek bir köyün içine girecektik. "Köylüler bizi bu halimizle gördüklerinde ne düşünürler, nasıl görürler ve neye benzetirler acaba?" diye birbirimize soruyor ve gülerek yürüyorduk.

Köye akan dere yatağından yürüyerek köyün yakınına kadar gittik. Bu defa yakından keşif yaptık. Ortalık sakin görünüyordu. Bu arada köyden on altı-on yedi yaşlarında bir genç, elinde oltasıyla bizim olduğumuz tarafa doğru geliyordu. Bizi görmesin diye hemen ağaçların arasında mevzilenerek saklandık. Bu genç, mevzilendiğimiz yerin hemen önünde durdu. Oltasıyla derenin kenarında balık tutmaya çalıştı. Bir süre ne yapalım diye kaş göz işaretleriyle çaktırmadan onu bekledik. Fakat bir türlü gitmiyor, o gitmediği için biz de yerimizden çıkamıyorduk.

Baktık olmuyor, Mervan arkadaş bize bir göz işareti yaparak, “Gidin yakalayın,” dedi. Ben ve Rênas arkadaş yerimizden çıktık. Genç, balık derdine düştüğü için bizi hiç fark etmedi bile. Gidip arkasından dokunduk ve kaçmaması için aramıza aldık. Başını çevirip bizi gördüğünde ne oltası, ne balığı kaldı. Uyuştı ve hareket edemez durumda öylece kaldı. Hemen elinden tutup tekrar mevzilere yerleştik. Genç bizi tanımadığı için çok şaşırılmıştı. Bizi tanımak içinde merak ediyor, “Abi, abi söyleyin siz kimsiniz?” diyordu. Böyle sorular soruyordu. Mervan arkadaş eylemin deşifre olması için, ona ilkin, “biz özel timiz ama sen bizi görmedin tamam mı?” dedi. Genç de bu sözlerin altında kalmadı, “Yok abi,” dedi “Siz rahat olun, hiç kimseye söylemem.” Fakat bir yandan da uzayan saç ve sakallarımıza, elbiselerimize bakıp, bizim özel tim olduğumuza pek inanmıyor gibiydi.

Kendisiyle sohbet ettik. Köy hakkında bütün bilgileri o gençten aldık. Köyün kaç haneden oluştuğunu, köyde kaç silah ve kaç korucu olduğuna dair bütün bilgilere onun sayesinde ulaştık. Bu genç hiç yalan söylemeden açıkça, “Benim babam da korucudur, köyde toplam on silah var,” dedi. Öğrenmek istediğimiz bütün bilgileri de verirken, ikide bir şaşkınlığını gizlemiyor, “Yok abi, ben çok özel tim görmüşüm, siz özel timlere benzemiyorsunuz,” diyordu. Bu sohbetler karşısında, hepimiz kahkahâlmızı içimizde tutmaya çalışırken, Mervan arkadaş da onu özel tim olduğumuza inandırmaya çalıştı. Ancak çocuk bir türlü inanmıyordu. Bunun üzerine Mervan arkadaş onu inandırmak için başka bir şey söyleyerek, “Biz Hizbullahçıyız,” dedi. Saç ve sakallarımızda uzamış olduğundan bu tanıma tam uyuyordu. Genç bu hallerimize bakarak bu defa bizim Hizbullahçı olduğumuza biraz inanmaya başladı. Fakat bu defa başka bir sorun çıkıyordu. Çünkü, Hizbullah adını ilk defa duymuştu. Dahası Hizbullah oralarda yaygın değildi. Aradan bir süre geçtikten sonra ona da inanmadı. Ama biz onunla sohbet etmeye devam ettik. Sohbet ettikçe bize daha fazla ısınmaya, ısındıkça açılmaya başladı. Ardından bize daha samimi ve rahat yaklaştı. Artık bizim zararlı ve kötü insanlar olmadığımızı hissetmişti. Tabii biz de çok sıcak yaklaştık.

Aramızda çok samimi bir hava oluştu. Sonra Mervan arkadaş, “Bak, biz PKK’liyiz,” dedi. Gencin çok soğukkanlılıkla bunu karşılaması ilginçti. Devamla, “Abi, ben PKK’yi tanımıyorum,” dedi. “Sen Apocuları hiç duymadın mı, hani size söylendiğı gibi dağlarda dolaşanlar falan.” Gencimiz, “Yok, onu da bilmiyorum ama öğrenmiş oldum,” dedi. Böylece bu gence kendimizi tanıttık. Alana yeni geldiğimizi söyledik. O da bize çok samimi, “Hoş gelmişsiniz, safa getirmişsiniz,” dedi. Yani böyle deli dolu birisiydi. Bize çok saygılı yaklaşıyor ve hep, abi diye hitap ediyordu. Mervan arkadaş ona, bize abi değıl, heval demesini istediğinde, bizim genç bu uyarıyı da ciddiye aldı ve “Tamam dikkat edeceğim heval abi,” dedi. Tabi o öyle deyince hepimiz gülüyorduk. Mervan arkadaş, yine ısrar ediyor, “Bizi sadece heval diye ağır,” deyince, genç biraz şaşırdı ve “Ben sizi ilk defa görmüşüm abi, size nasıl heval diye-yim,” dedi. Bizce doğıru da söylüyordu.

Sohbetimiz bir süre böyle devam ettikten sonra, sıra köye in-meye gelmişti, fakat bu nasıl olacaktı? Bu genci bırakamazdık, mecburen yanımızda götürecektik. Kendisine, “Sizin köyü basa-ağız, ama kimseye bir şey yapmayacağız, sadece korucuların si-lahlarını alıp çıkacağız ve sen de bizimle geleceksin,” dedik. Biz öyle deyince, genç çok sevindi ve öne atılarak, “Tamam ben razıyım, siz hiç merak etmeyin, ben sizi götürürüm,” dedi. Böylece onu önümüze alarak köye doğıru yürümeye başladık. Tabi yine de kaygılıyız. “Yolda bir şey olur mu?” diye kaygılanıyoruz. Gencin bu biçimde çok dobra konuşmaları bizi kaygılandırmıştı. Ayrıca bu kadar cesaretli davranacağını tahmin edememiştik. Kendisine, “Biz köye vardığımızda sen bize hangi ev kalabalık, önce hangi eve gidelim onu göster yeterli,” dedik. Ama genç bunu kabul etmedi, “Yok abi siz sadece beni izleyin yeter, gerisine karışmayın,” dedi. Biz yine uyardık, “Bak, bizi öyle görüntü veren yerlerden götürmeyesin,” dedik. Genç bizim bu uyarımızın altında kalır mı hiç! “Abi ben sizi götürüyorum ve gidişinizden ben sorumluyum, siz ne karışıyorsunuz?” diye bize çıkıştı. Sonra, “Merak etmeyin, ben sizi evin içine kadar götürECEĞİM,” dedi. O zaman, bu gencin

normal bir insan olmadığını anladık. Daha önce deli dolu sandığımızın ötesinde deliydi sanki.

Evet, topluma göre o deliydi, ama devlete göre biz de deli değildik? Bizler devletin toplum üzerindeki zulmüne ve sömürüsüne baş kaldırarak, özgür ve eşitçe bir toplumsal yaşamı kurmaya cüret ettiğimiz için toplumsal delilerdik. O da toplum içinde, devletin toplumu köleleştiren ve milliyetçi ideolojilerle zehirleyen bütün çalışmalarına bulaşmamış ve kendisi olarak kalmış doğal bir insan delisiydi. Bu eylemde gerçekleşen şey delilerin ittifakıydı. Devletler, deliliği ne kadar kötü olarak değerlendirirlerse değerlendirsınler tersi doğrudu. Çünkü deliler, devletin topluma ve bireye dayattığı her türden köleliği ve bu kölelik kültürünü kabul etmeyenlerdir. Bu anlamda sisteme göre akıllı olanların aklından ve ruhundan şüphe etmek gerekiyordu. Çünkü bu akıl ve ruhta kölelik hükümdardı. Bizim gencin deli olduğuna emin olduktan sonra rahatladık ve artık ona güvendik ve ardından yürümeye devam ettik. Artık o da bizden biriydi, bizim öncümüzdü. Yürüyüp köyün yakınına kadar geldik. Öncümüz, köyün içine götürmek için bizi kimsenin kullanmadığı gizli patikalardan götürdü. Gündüz öğle saatleriydi ve akşam karanlığına daha çok zaman vardı. “Köylüler bizi görür, Türk devletine haber verirse müdahale olur,” diye kaygılanmamıza rağmen, bizim genç öncümüz çok rahat davranıyordu. Biz de onun bu rahatlığını görünce rahatladık ve ardından gitmeyi sürdürdük.

Geçtiğimiz bazı yerler köye görüntü verdiği için genç öncümüz bizi uyardı, “Abi burası köye görünüyor dikkat edin,” dedi. Bazı yerlerde ise, köye görünmemek için bizim kurallarımıza göre hareket ederek kendisini eğiyor ve bize, “Abi eğilin, eğilin!” diye talimat veriyordu. Bir yandan onun dediklerini yapıyor, öte yandan kendi içimizde hem seviniyor hem gülüyorduk. Bir yerde oturduk. Öncümüz, “Siz burada bekleyin, ben biraz öne çıkayım, biraz çevreye bakıp geleyim,” dedi ve bizden uzaklaştı. O gidince hem köyden uzakta olduğumuz, hem de yan yana geldiğimiz için biraz güldük. İçimizde Ali Rıza arkadaş soğuk aldığından çok öksürü-

yordu. Oturduğunuz o anda, onu yine öksürük tuttu. Kefiyesini ağzının önüne koymasına rağmen öksürüyor ve ses çıkarıyordu. İlerde keşif yapan öncümüz bu öksürük sesini duymuş ve çok kızmış. Geri geldiğinde bize, “Abi heval, ben size demedim mi ses çıkarmayın, niye ses çıkarıyorsunuz?” diye bir çıkış yaptı. Onun bu davranışı hepimizin hoşuna gittiğinden, hem sevinçten ve olayın komikliğinden dolayı kahkahâlarımızı tutarak kendisine bir şey demedik. Komutanımız Mervan arkadaştı, o da bir şey diyemedi. Öncümüz inisiyatifi eline almış ve kurallarımızı hem uyguluyor, hem de bize dayatıyordu. Dolayısıyla haklı olan oydu. Onun gibi yol komutanını nereden bulacaktık? Sonra yola yine devam ettik. Öncümüz kimseye görünmeden bizi babasının evine götürdü. Babasının evi köyün diğer evlerinin biraz dışındaydı. Biz ilkin evin etrafında mevzilendik.

Mervan arkadaş yanına iki üç arkadaşı alarak genç ile birlikte eve gitti. İlk kapıyı çaldılar. Kız kardeşi içeriden; “Kim o?” diye sorunca bizim genç, “Benim, aç kapıyı,” dedi. Kapı açılınca, evdekiler arkadaşları gördüler. O an evin içinde bir çığlık koptu. “Mervan arkadaş onlarla herhalde baş edemiyor,” diyerek biz de evin içine girdik. Baktık ki evin içinde bulunan gencin babası, anası, kardeşleri, çocuklar herkes bağıyor. Bu defa kapıyı kapatarak onları susmaları için ikna etmeye, olmayınca, bazılarının ağzını tutmaya çalıştık, ama yine susmuyorlardı. Bizim öncü her defasında babasına, “Baba sus, bağırma, bunlar hevaldir, korkma kimseye bir şey yapmayacaklar,” diye bizi anlatmaya ve ailesini susturmaya çalıştı. Sonra zor da olsa susup sakinleştiler. Ancak dışarıdan bazıları bağırtı seslerini duymuştu. Evin dışına çok fazla görüntü vermemek için dikkat ettik. Sonra evin sahibi olan adamla konuştuk. “Biz PKK’liyiz, size zarar vermek gibi bir amacımız, sizinle bir sorunumuz da yoktur. Sizin de, bizimle bir sorununuz yoktur. Ancak devlet sizi silahlandırarak, bize karşı savaştırmak ve aramızda sorun yaratmak istiyor. Biz de bu sorunun çıkmaması için size verilen silahları toplamaya geldik. Silahları bize verin,” dedik. Adamın da kafasına yattı ve yanında bulunan bir tabanca ve bir kleş silahını bize verdi. Kendisine köylülerin ne yap-

tiğini sorduk, bize; “Köyün bütün yaşlı adamları hepsi muhtarlıkta toplanmışlar,” dedi. Tamam dedik bundan daha iyi fırsat mı var.

Çıkacağımız sırada bizim genci aradık ama bulamadık. Evi sakinleştirdikten sonra kendisi ortaldan kayboldu. Belki de tekrar balığa gitmişti. Heval Mervan tanınmamak için üstüne paltoya benzer bir şey giydi. Bana da, “Sen de silahını kamufle et gidelim,” dedi. Ben de parkemi silahımın üstüne atarak sakladım ve bizim kuryenin babasını da yanımıza alarak muhtarlığa yürüdük. Muhtarın evi köyün ortasında bir yerdeydi. Oraya varmak için evlerin arasından geçmek gerekiyordu. Millet yolda bizi görüyor, tanımadıkları için şüpheleniyorlardı. Ama biz hiç bozuntuya vermeden yürümeye devam ettik. Çünkü daha önce o gençten ve evde babasından köy hakkında bilgiler aldığımız için rahat davranıyorduk. Bize karşı çatışacak durumda olmadıklarını biliyorduk. Hatta silahı da çok bilinçli olarak almamışlardı. Devlet silahı verince onlar da yok diyememişler. Bize karşı düşmanca bir tutumları olmadığını biliyor ve bu rahatlıkla yürüyorduk. Amacımız, köy halkı dağılmadan muhtarlığa bir an önce varıp onları toplu halde bulabilmektir. Muhtarlığa varıp, cam kapısından içeri baktık. On beş kişi içeride oturuyordu. Kapıyı çalınca herkes dönüp bize baktı. Muhtar kafasını sallayınca birisi kapıyı açtı. Bizim kim olduğumuzu çıkaramadıkları için çok rahattılar. İçeri girip sakladığımız silahlarımızı çıkarınca herkes şaşırdı. Silahların ucunu onların tarafına doğrultarak, muhtarı sorduk. Herkes şaşırmıştı. Kimseden ses çıkmıyordu.

Muhtar olan ayağa kalktı ve “Muhtar benim,” dedi. Ben elimde silahımla köylülerin bir şey yapmamasını sağlamaya çalışırken, heval Mervan muhtarı bir köşeye çekti ve ona açıklamada bulundu. “Bak muhtar, biz PKK’liyiz. Yüz kişilik bir grupta köyünüzü kuşattık. Şu an etrafınız çevrilmiş durumdadır. Dışarıdan gelecek müdahaleye karşı da her türlü tedbirimizi almışız. Bu nedenle müdahale de gelemez. Buraya size zarar vermeye gelmedik ama devletin size verdiği silahları bize vereceksiniz. Çünkü devlet o silahları bizimle savaşmanız ve aramızda düşmanlık yaratmak için vermiştir. Oysa bizim, halkla, yani sizinle bir sorunumuz yok. Bizim sorunumuz devlettedir. Aramızda sorun çıkmaması için

devletin size dağıttığı bütün silahları bize verin,” dedi. Mervan arkadaşın bu gerçekçi açıklamasından sonra, muhtar da ikna oldu.

İleride olabilecekleri o da fark ettiği için, anlıştın neresinden dönülürse kardır misali, “Söyledikleriniz doğrudur, devlet bize silah dağıttı ama niçin dağıttığını biz de bilemedik. Benim de silahım var ama siz merak etmeyin, köyde kimde silah varsa, ben hepsini toplar size getiririm, yeter ki bir sorun, çatışma durumu çıkmassın,” dedi. Muhtarın böyle konuşması bizim de çok hoşumuza gitti. Muhtar ve köy cemaati denetimimizde olduğu için artık olumsuz bir şey yaşanmayacağını düşündük. Diğer arkadaşlar köyün etrafındaki mevzilerini bırakıp geldiler. İkişer kişi halinde muhtarla birlikte bütün evleri arayarak silahları topladık. Bir evde bir iki yaşlı adam vardı, onların da silahını alacaktık. Muhtar bizi evin önüne götürüp adamlara, “Amca bak arkadaşlar geliyor, silahlarınızı onlara teslim edin,” dedi. Yaşlı amca meseleyi anlamak için, “Niye hayırdır, ne oluyor?” diye sorunca muhtar, “Hayırdır. Sen silahları teslim et, ben sana sonra söylerim,” dedi. Silahı böyle aldık. Benzer biçimde silah almak için başka bir yaşlı amcanın evine gittik. Ondan silahı alınca, “Hayırdır evladım, devlet yakın bir zaman önce silahları vermişti, ne oldu da siz şimdi silahları topluyorsunuz?” biçiminde bize soru sordu. Yani askere hiç benzemememize rağmen bu yaşlı amca bizi askere sanmıştı. Biz de hiç bozuntuya vermeden, “Devlet kararıdır amca, sen silahı ver,” dedik. Yaşlı amca, “Devlet kararıysa tamam,” dedi ve gidip silahı getirdi. Ancak silaha ait şarjörleri bulamadı. Karısına bağırdı, “Hanım, nerede bu silahın şarjörleri ben bulamıyorum,” diye sitemde bulundu. Eşi de ona bağırarak, “Ya filan yere koymuşsundur oraya bak,” dedi. Gidip araya araya sonunda bulup getirdi. Biz şarjörleri alıp evden çıkınca, yaşlı amca ardımızdan bağırdı. “Evladım durun,” dedi. Biz geri dönüp, “Ne var amca?” diye sorduk. “Durun bu silahın daha üç yüz adet yedek mermisi var, onu da alın,” dedi.

Hani devlet malı ya, amca da eski toprak, yani işini sağlam yapmak istiyor, getirdiği kurşunları bir de tek tek sayarak vermek istedi. “Ya amca saymaya gerek yok, işimiz var, ver gidelim,” dedik. Ancak, amca saymadan bu kurşunları verecek biri değildi. “Evla-

dım, bu devlet malıdır, devlet bana sayılı verdi, ben de size sayılı vereceğim,” dedi. “Gerek yok, artık ver,” dedik. Amca, “Şerefime saymadan vermem,” diye ısrar etti. Çok yoğun bir çabadan sonra, amcadan kurşunları alabildik. Köyün içinde dolaşırken, bir evin yan tarafında iki arkadaş nöbet tutuyor. Evin önünde oturmuş üç-dört yaşlı amca da onlara bakarak yorum yapıyorlar. Birisi, “Ya bunlar bizimkilere biraz benziyorlar ama biraz da benzemiyorlar,” diyor. “Bizimkiler” dedikleri askerlerdir. Başka birisi, “Yok, yok, ben biliyorum, bunlar özel elemandır. Tanınmamak için böyle giyinip, saç sakal bırakıyorlar,” diyor. Bu yaşlıların yorumlarını dinleyen arkadaşlar bolca gülüyorlar ama seslerini çıkarmıyorlar.

İşte bu ve buna benzer biçimlerdeki komik karşılaşmalar ve şaşkınlıklar sonucunda silahları topladık. Muhtar ve muhtarlıkta bulunan bütün adamlar gidip silahlarını getirdiler. On adet kleş, on adet raxt, on iki adet dürbün, iki adet tabanca, dört bin kleş mermisi. Yani sayımıza göre epeyce bir cephane topladık. Aradan üç-dört saat geçince millet davayı anladı. Ama biz yine köyün içinde kalarak, köyün bir bu ucuna, bir öteki ucuna gidip gelerek, çocuklarla oynayarak çıkmak için akşam olmasını bekledik. Karanlık çökmek üzereyken köylülerle vedalaşıp çıkmak istedik. Çıkmadan öncede köylüleri uyardık. “Devlete haber vermeyin, yol mayınlıdır asker gelip mayına basarsa size yönelir, o zaman sorumluluk bize ait olmaz,” biçiminde uyarılarda bulunduk. Tam bu anda, birisi Mervan arkadaşın komutan olduğunu anlamış olduğundan yaklaşıp kulağına eğilerek, “Başkan, ne siz söyleyin, ne biz söyleyelim, bu olay aramızda kalsın,” dedi. Öyle deyince de, Mervan arkadaş dayanamayarak gülmeye başladı. Bu sırada köye bir dolmuş geldi. Tabii biz, “Acaba köyden birisi devlete haber mi verdi?” diye önce biraz kaygılandık. Sonra şehirden gelen bu arabanın, köylülere erzak getirdiğini anladık. Biz de getirilen bu erzaktan kendimize biraz aldık. Sonra da silahlarımızı alıp yürüdük ve oradan uzaklaştık. Ama çok fazla gidemedik. Yüklerimiz çok ağırdı. Her birimizin yükü otuz kırk kiloydu. Zaten her birimizin silahı cephanesi çantası vardı, bir de üstüne on silah, kırk-elli şarjör, binlerce kurşun ve dürbünler binince yükümüz iki katı kadar ağır olmuştu.

Bu ağırlıktan dolayı köyün üstüne doğru yaklaşık bir saat kadar yürüyüp uygun bir yerde kaldık.

Kaygılarla kaldığımız bu tepede sabahladık. Yani köyde bir ihbar yapılsa, Türk ordusu bizi sabaha doğru kuşatmaya bile alabilirdi. Ama ihbar olsa bile ordu, bizim köyün bu kadar yakınında kalacağımızı düşünmez, uzaklaştığımızı sanarak uzak alanlara operasyon yapar diye düşündük. Sabah köyün tam üstünde olduğumuz için denetim kurabiliyorduk. Akşama kadar köyü gözetledik. Köye ne gelen, ne de giden vardı, çok sakin ve sessizdi. Köylüler, bizimle doğal olarak yaptıkları anlaşmaya bağlı kalmışlardı. Biz de gün boyunca köyde arkadaşların karşılaştıkları komiklikleri birbirimize anlatıp bolca güldük. Böylece bir tek kurşun patlamadan, içinde bir sürü komik olayları da barındıran bu macera dolu eylemi başarıyla gerçekleştirmiş olduk. Aradan birkaç gün geçmesine rağmen Türk devleti bu eylemden hiç bahsetmedi. Sonra biz eylemin tekmiğini Dersim eyalet komutalığına verdik. Onlar da ana karargaha bu tekmiği verdikten sonra, devlet eylemden haberdar oldu. Ancak köylüleri ürkütmemek, çevrenin etkilenmemesi ve bizim otoritemizden korkmaması için eylemimizi görmezlikten geldi ve kendi TRT-1 radyolarında her gün defalarca eylemi inkar eden açıklamalar yaptırdı. Bizim verdiğimiz eylem haberini yalan ve itibar edilmemesi gereken haber olarak yorumladı. Ama onlarda biliyorlardı ki eylem gerçektir ve gerçek olduğunu da en çok köylüler biliyorlardı.

Türk devletinin bu gerçeği çarpıtan anonslarından dolayı, eyalet komutanımız şehit İsa arkadaş bile şüpheye düşmüştü. Bizimle ikinci defa bağlantı kurdu. Defalarca, “Heval, bu eylemi gerçekten yapmış mısınız, silahlar elinizdedir değil mi?” biçiminde sorular sorarak, ikna olmak istedi. Biz de ısrarla bunun bir psikolojik savaşın parçası olduğunu ve silahların elimizde olduğunu ve sağlama aldığımızı söyledikten sonra onu ancak ikna edebildik.

Şoreş

Ne Zaman Suskê'yi Düşünsem Pale Arkadaşı Hatırlıyorum

1994 yılında partiye katılmış ve kısa bir pratik süreçten sonra kışa doğru Gabar'a eğitim için gönderilmiştim. Kış boyunca eğitim görülmüş, bahara doğru Mart ayında yeni düzenlemeler yapılmıştı. Yapılan bu düzenlemelerin sonucunda biz de alanımıza dönmüştük. O zaman Mava, Mışar, Çiyayê Suskê gibi alanlar Mar-din Eyaleti'ne bağlıydı. İki bölük olarak örgütlendirilen gücümüzün bir bölüğü Çiyayê Suskê, Çiyayê Reş ve Çiyayê Lodê tarafında kalacak, bir bölüğümüz de ağırlıklı Mava alanında üslenecekti. Bölükler içinde de takımların konumlanacağı alanlar belirlenmişti.

Bizim bölükte bir takımımız Çiyayê Reş alanında, biri de Suskê'de kalıyordu. Takımlar olarak ayırdık ama dönem dönem örgütsel işleyiş gereği ortak eylem, eğitim ve toplantı durumlarında biraraya gelebiliyorduk. İlk defa bu alanlara tabur düzeyinde güç gönderildiği için örgütün bu alanlardan bizden beklentileri de büyüktü. Gerek askeri, gerekse örgütlenme boyutuyla doğru bir çalışma yapabilmek ve alanlarımızı daha genişletmek amacıyla gelmiştik. Her arkadaşın bu yönlü düşünsel ve manevi olarak bir hazırlığı vardı. Alanda hareketli olarak bir süre dolaştık. Alanın özelliklerini, Türk ordusunun konumlanmasını ve coğrafik yapısını tanıdık. Türk ordusunun birçok açıdan avantajlı olduğu bir alandı. Fazla göç yaşanmadığı için köyleri de doluydu. Yani hem askerlerle, hem de halkla iç içe olacağımız bir alandı. Askerler, kaldıkları sabit karakollar dışında, bazı tepelerde de konumlanmışlardı. Böylesi bir alanda gerilla kurallarına göre hareket etmek, gizliliğe çok dikkat etmek gerekiyordu. Nisan ayına kadar bütün alanı dolaştık.

Alanın biraz arazisini tanıdık ve halk içinde bazı ilişkileri örgütlenirerek eylem ve lojistik için kanallar açtık. Bu temelde bazı

eylemler de oldu. Yapılan bu eylemler, Türk ordusunun daha çok bizi takip etmesine ve bizi darbelemek istemesine neden oldu. Bölgenin en tehlikeli ve Türk ordusunun en çok rahat küşatabileceği yer Suskê alanıydı. Suskê sadece bir dağ uzantısıydı. Orada en fazla bir takımlık güç kalabilirdi. Ancak 20 Mayıs günü biz bir bölük olarak orada toplandık. Daha önce kadro okuluna eğitime giden Pale arkadaş, eyalete geri dönmüş, bizim bölüğe komutan olarak atanmıştı. Kendisi daha önce bu alanlarda pratik yaptığı ve birçok başarılı eylem çıkardığı için, Türk ordusu da onu tanıyor ve özel olarak yakından takip ediyordu. O da gelir gelmez, hem yeni bir alan planlaması çıkarmak, hem kendini tanıtmak, hem arkadaşları tanımak ve Önderliğin belirlediği dönem perspektiflerini, eğitim yoğunlaşmalarını arkadaşlara aktarmak için toplantı yapmak istedi. Bunun için de bizi Suskê'de topladı.

Daha önce yapılan operasyonlarda kayıp veren Mava bölüğünü de çağırmıştı. Kısa bir süre içinde on üç arkadaşı şehit veren Mava bölüğü, toplantıya geldiği gece Dicle suyunu geçerken de iki şehit vermişti. Bölgenin Miwêlê köyünden olan Mazlum ve ismini hatırlayamadığım başka bir arkadaş, suyu geçtikleri sırada botun devrilmesi sonucu suya kapılarak şehit düşmüş, bir takım arkadaşın da silahları ve çantaları suya kapılmıştı. Bütün bu yaşananlar bölükteki arkadaşlar üzerinde şok etkisi yapmıştı. Toplantı bütün tabur gücünün katılımıyla yapılacaktı. Ancak her tarafı Türk karakollarıyla çevrili olan bu Suskê alanı için, böylesi bir toplanma her zaman için riskliydi. Yine de Pale arkadaşın orada olması arkadaşlara büyük güven vermişti. Onun geçmişte, savaşta kendini kanıtlamış olması arkadaşların kendilerini rahat hissetmelerine yol açıyordu. Genelde kurallara dikkat ediyorduk. Fakat geceleri soğuk olması nedeniyle akşamlara doğru, ateşler yakıp köz yapıyorduk. Tabi ateş yakarken bazen dumanlar çıkıyordu. Türk ordusu bu dumanları fark etmiş olmalı ki, tuttuğu tepelerden çıkarak daha yakından keşif yapıyordu. Biz de onların bu hareketinden şüphelendik ve bulunduğumuz alanı bırakmamız gerektiğini düşündük. Yönetime, günlük tekmillerde alanı bırakma önerileri ya-

pıldı. Fakat Pale arkadaş, bu toplantıyı yapmamız gerektiğini, dağılmamız halinde bir daha bir araya gelinemeyeceğini belirtti. Toplantıyı yaparak, yeni planlama doğrultusunda yeniden bir hamle başlatmak gerektiğini söyledi. Belirtilen bu gerekçelerden dolayı alanda kaldık. Heval Pale toplantılar yapıp gelişmeleri aktardı. Eğitimde ulaştığı yoğunlaşma sonuçlarını paylaştı.

Pale arkadaşın kendisine dönük anlatımlarında en dikkat çeken şey kendine görelikti. “Bu parti içerisinde ne yaptıysam ve ne yapmak istediysen her zaman kendime göre yaptım ve kendime göre istedim. Hep böyle yürüyeceğimi sandım. Çünkü Önderliği ve partiyi doğru anlamamıştım. Ancak eğitimde Önderlikten anladığım kadarıyla, Önderlik gerçeğini kendi kişiliğinde gerçekleştirmeyen kişi ne yapsa da boştur. O başarı da başarı sayılamaz. Birey için başarı sayılsa bile örgüte, mücadeleye hizmet etmez. Eğitim sahasında kendi pratiğimi sorguladım. Burada da verdiğim sözü yeniliyorum ki, bundan sonra kendime göre değil, Önderlik felsefesine göre yürüyeceğim.” Pale arkadaşın bu özeleştirisel yaklaşımı arkadaşları çok etkiledi. Ona dair beklentileri daha da arttırdı. Hepimiz Onun komutası altında Türk ordusunu alt edeceğimize inanıyorduk. Çünkü onun varlığı bize çok büyük umut, güven ve moral veriyordu. Pale arkadaşın böylesi bir gücü vardı ve arkadaşlar da bu gücü onda görüyorlardı.

Toplantı yapıldıktan bir gün sonra artık dağılmak üzereydik. Bunun için, Mava’dan bir grubun gece gelmesi bekleniyordu. Ayrıca ovaya inen cepheci arkadaşların bize ulaşması gerekiyordu. Askerler ise noktamızı tespit etmiş ve baskın yapmak için kuşatmıştı. Noktada yaklaşık altmış-yetmiş kadar arkadaş vardı. Sabaha doğru cepheciler ve Mava’daki arkadaşlar bize ulaşınca, askerler de kuşatmayı daraltmışlardı. O gece, birçok arkadaş bu durumu hissetmişti. Sabaha doğru bir şeylerin olacağını tahmin etmişti. Ama ne olacağını kestiremiyorlardı. O gece iki kadın, üç erkek olmak üzere beş arkadaş tepeci olarak çıkarıldı. Bu grubun içinde aslen Derikli olup Urfa’da büyüyen Berivan arkadaş da vardı. Manga komutanımız Binevş arkadaş ona tepeci olduğunu söylediğinde, Berivan ar-

kadař bir Őeyler olacađını hissettiđinden gitmeye istekli deđildi ama yine de itiraz etmeden, “İki yıl yařadım, yeterli, Őehit de dūřebilirim ama yine de gitmeliyim,” dedi. Kendi bireysel eřyalarını -kalem, saat gibi- bana verdi. “Belki bir daha gōrūřmeyiz,” dediđinde ben ona kızdım. “Sen gitmek istemiyorsan ben gideyim,” dedim. “Yok, bana sōylenmiř, ben gideceđim,” dedi ve gitti.

Arkadařlar tepeye gittikten sonra sabah saat dōrtte çatışma başladı. Biz de noktada ne olacağını beklerken, ilkin tepecilerimizin olduğu yerden silah sesleri duyduk. Silahlar patladığında ilkin inanamadık. O taraftan bize ulaşması gereken bir grup arkadaşın geldiğini dūřunerek, “Her halde bir yanlışlık olmuştur,” dedik. Međerse Siirt ovasından gelen bu cepheci arkadaşları takip eden askerler alana kadar gelmiş ve Suskē dağını tutmuştu. Cepheci arkadaşlar fark etmeden tepecileri gećince, tepeci arkadaşlar onların ardından gelen askerleri fark etmiş ve çatışmaya girmişlerdi. Tepedeki çatışmadan sonra, noktada harekete hazır pozisyon olarak durumu anlamaya çalıştık. Askerlerin her tarafımızı kuşatmış olduğunu anladık. Pale arkadaş, bu tūr durumlarda ōzūmsūz kalmazdı.

Kısa bir zaman diliminde gūcū savařabilecek bićimde mevzi- lendirdi. Tepeci arkadařlara, Bīnevř (Mava), Welat (Kurtalan), Serhildan (Mardin) ve Zinarīn (Mardin) arkadařlardan oluřan bir grup arkadařı takviye olarak gōnderdi. Arkadařlar hemen tepeye ulařtılar. Bōylelikle biz de çatıřmaya girdik. Tūrک ordusu, Siirt ve Garzan’dan getirdiđi binlerce asker, çete ve özel kuvvetleriyle tūr alanı tutmuř, noktayı da tespit ederek imha amaçlı baskına yōnelmiřti. Mevzilendiđimizden dolayı bir sūre çatıřmaya devam ettik. Saat dokuz civarında tepeden Berivan arkadařın řahadet haberi geldi.

Bōlūkte Azime diye bir arkadař vardı, Berivan arkadařın teyzesinin kızıydı. O çatıřma sırasında Azime arkadař, iki arkadařla bařka yerde mevzide çatıřıyordu. Berivan arkadařın řahadet haberi geldiđinde hepimiz çok etkilendik. Ama arkadařlara, “Azime arkadařa sōylemeyin, onlar teyze çocuklarıdır, olumsuz etkilenir,” dedim. Tam bu sırada Azime arkadařın da řehit dūřtūđünü duyduk. Tūrک ordusu, bu çatıřmada her tūr silahı kullanıyordu. Yine

de mevzilerimizi bırakmadık. Kimi yerlerde askerle iç içe çatıştık. Ama arkadaşlar fedakarlık, cesaret ve fedailik örneği sergileyerek Türk ordusunun saldırılarını kırdılar. Türk ordusu, bu direniş karşısında bir bozgun yaşayarak kınıldı ve geri çekildi.

Hesaplarına göre Suskê alanı çok dardı, baskın yapıp hepimizi imha edeceklerdi. Ama karşısında gerillanın direnişini ve ciddi kayıp verdiklerini görünce geri çekilmek durumunda kaldı. Bu çatışma sırasında bazı askerlerin cenaze ve silahları arkadaşların eline geçmişti. Onların saldırılarını püskürterek, karşı saldırıya geçtik. Öğlene kadar çatışma devam etti. Türk ordusu bu çatışmadan sonuç alamadığını anlayınca, farklı yöntemlerin arayışına girdi.

Tabi bu çatışma süresince savaşı koordine edenin Pale arkadaş olduğunu telsiz konuşmalarından anladı. Türk ordusunun bu alanlardaki bütün komuta gücü ve çeteler, daha önce Gabar ve Mardin alanlarında askeri çalışmalarda bulunan ve eylemlere komutanlık yapan Pale arkadaşı tanıyorlardı. Çünkü geçmişte yapılan ve Türk ordusunun en çok darbelendiği bütün eylemlerde Pale arkadaş yer almıştı. Bu nedenle Pale arkadaş, özel olarak Türk ordusunun hedefinde olan biriydi. Bu çatışmada da Pale arkadaşın olduğu anlaşılınca, operasyon komutanı çatışma sonucunu ve çatışmaya komuta edenin Pale arkadaş olduğunu telsizle üstlerine rapor ediyor, takviye ve özel güç istiyor. Suskê dağı, Garzan'ın karşısına düşüyordu. İki alan arasında telsiz bağlantısı kurulabiliyordu.

Garzan eyaletindeki arkadaşlar, küçük telsizde bu operasyon komutanının muhaberesini dinliyorlar. Öğlen, saat on bir-on iki civarında hemen telsizle bizi aradılar. "Haberiniz olsun, Türk ordusu çevre merkezlerden özel güç de olmak üzere takviye yapıyor, üzerinize daha şiddetli gelecekler, tedbirinizi alın," diye bize uyarıda bulundular. Öte yandan Türk ordusu çatışmanın başladığı sabah saatlerinden beri iki kobrayla bizi sürekli vuruyordu. Kendi gücü saldırıda kırılıp geri çekildikten sonra, istediği takviyeye başka kobralar da dahil etmişti. Pale arkadaş, Garzan'daki arkadaşların bilgilendirmesi sonrasında mevzilendirmeyi daha da güçlendirdi. Askerler aramıza sızmasın diye mevziler arası yerlere yeniden mev-

ziler yapıldı ve arkadaşlar yerleştirildi. Tepedeki arkadaşlar da çekildi. Çatışmalar yeniden sıklaşmaya başladı.

Çatışmanın yoğunlaştığı yerde, ben de bir grup arkadaşla bulunuyordum. Şehit Ahmet arkadaş da yanıımızdaydı. Kendisi yıllarca Botan ile Garzan eyaleti arasında kuryelik yapmıştı. Tam altı yıl bu kuryelik görevini yaparak yüzlerce grup götürüp getirmişti. Çatışma öncesi o da Garzan'dan gelmiş, yanıımızda kalıyordu. O ve başka bir arkadaşla beraber mevzide çatışırken, yeniydim. Tecrübem olmadığı için, acaba ne olacak diye kendime soruyordum. Bir ara yerimden çıkıp başka bir mevzideki arkadaşların yanına gitmek istedim. Ama arkadaşlar bana bağırarak, "Oraya gitme, orada asker cenazesi var," dediler. Serhildan arkadaş gitmemem için ısrar etti. Öte yandan Binevş arkadaş tilili çekmeye başladı. Yani çatışma içerisindeydik. Bir yandan arkadaşlarımız şehit düşüyor, bir yandan Türk askerlerinin cenazeleri ellerimizde ve bütün bu gerçeklik içerisinde gerilla gülebiliyor, tilili çekebiliyordu. Bütün bu olanlara tanık olduğumda büyük cesaret aldım. Kendime ve yoldaşılarıma daha çok güvenmeye başladım.

Tam bu sırada Binevş, Welat ve Serhildan arkadaşlar askerlerin üstüne saldırdılar. Çatışma akşam saat altıya kadar devam etti. Bu çatışma saatleri içerisinde yedi arkadaş şehit düştü. Tabii her arkadaşın şahadeti bizim için ağır bir kayıptı. Türk ordusu da, oradaki bütün gücüyle bize imha amaçlı saldırıyordu. Çoğu arkadaş ayrıntılarıyla araziye tanımıyor ve kullanmasını bilmiyordu. Pale arkadaşın olması, arkadaşlara cesaret vermesi, doğru mevzilendirmesi ve savaştırması, savaşı doğru koordine etmesi daha ağır kayıpları önledi. Türk ordusuna da ağır kayıplar verdirtti. Yirmi kadar Türk askeri bu çatışmada öldürüldü. Bunlar, sadece bizim gördüklerimizdi ve bazılarının da cenazeleri elimizdeydi.

Türk ordusu, akşam saatlerine kadar saldırılarını sürdürdü. Ancak çatışma hızını kaybetmiş ve askerler de biraz gevşemişti. Pale arkadaş, bu sırada geceye doğru geri çekilme hazırlığı yapmak için arkadaşları çağırmaaya başlamıştı. Hava biraz karardıktan sonra, bizler çekilmeye çalışırken, oradaki operasyon gücü de

başka yerlerden takviye güç alarak tüm alanı kapsayan bir hamle yapmak için kendini hazırlıyordu. Geri çekileceğimizi düşünerek, büyük ihtimalle içlerinden çıkamayalım diye her yere pusu atacaklardı. Arkadaşlar yerlerini bırakıp geldiler. Toplandık. Geri çekilmeye başlayacaktık. Hâlâ geride kalan arkadaşlar vardı.

Pale arkadaş, yanında şehit Sidar ve Rahime arkadaşlarla birlikte en son bir taşın üstüne çıkıp, geride kalan bu arkadaşları çağırıyordu. Kendisini hiç korumuyordu. Bu anlamda kör bir cesarete sahipti ve kendini korumak için hiçbir şey yapmıyordu. Belki de onun negatif anlamda tek belirgin özelliği buydu. Pale arkadaş muhabere yaparken, bir ara yanındaki arkadaşları bize gönderdi. Yürüyüşe hazır olmamızı istedi. Tam bu sırada askerler hem onun sesinden, hem telsizle konuşmalarından yerini tespit etmiş ve kendisine yaklaşmışlardı. Sidar ve Rahime arkadaşlar geri döndükleri sırada asker, Pale arkadaşına suikast yaptı. Arkadaşlar tekrar geri dönüp Pale arkadaşın şehit düştüğünü söylediklerinde hepimiz şok yaşadık. Gün boyunca onca çatışma, şahadet, açlık, susuzluk bizi bu kadar etkilememişti. Ama Pale arkadaşın şahadeti karşısında adeta hepimizin dünyası yıkıldı. Tam da geri çekilme anında onu yitirmemiz çok kötü olmuştu. Onun, bu çatışma boyunca gösterdiği kahramanlık ve gerçek parti yoldaşlığı karşısında şahadetini kabullenemedik. Çünkü o, en çok yaşaması gereken bir yoldaşı. Çok dürüst, sade, cesaretli, fedakâr, eylemci ve aktif katılan yanlarıyla başarılı bir komutan olarak kendini yoldaşlarına kabul ettiren ve örnek alınan bir arkadaştı. Türk ordusu, onun komuta ettiği başarılı eylemlerinden hep darbe aldığı için ondan sürekli korkmuştu. Yine yoldaşlığında kusursuz denilebilecek bir insandı. Yoldaşlığa ve yoldaşlarına çok değer verirdi. Bütün bunlar Türk ordusunu çılgına çevirmeye yetmişti.

Oysa yanımızda bölge komutanı Sinan Çavşın diye Urfalı birisi de vardı. Ama o, Pale arkadaşın temsil ettiği PKK'nın direniş çizgisi karşısında, sistemin oportünizm ve teslimiyet çizgisini ve ruhunu temsil ediyordu. Çatışma boyunca bir taşın altına girip saklanmıştı. Akşama kadar yerinden hiç çıkmayarak, sözde savaş,

bölge komutanlığını yapmaktaydı. Bu korkak, ahlaki değerlerini yitirmiş kişilik, asla PKK komutanlığına layık biri değildi. Zaten tüm arkadaşlar, onunla Pale arkadaş arasındaki derin farkı çok bariz görmüştü. Onun bu oportünist ve teslimiyetçi duruşu genel arkadaşlarda çok rahatsızlık yaratmıştı. Ruhunu kaptırdığı ihanet gerçeği, sonradan onun bedenini de alacak, kapitalist sistemin çöplüğüne sürükleyecekti. Pale arkadaşın geliştirdiği direniş destanı karşısında, o da teslimiyetin bir temsilcisi olarak ihanet batağında kaybolup gidecekti.

Pale arkadaşın şahadetinden sonra, manga komutanlarımız Binevş ve Welat arkadaşlar oluşan bu duygusal atmosferi yönlendirmeye başladılar. O atmosfer içerisinde arkadaşlarla ilgilenip moral verdiler. Pale arkadaşın şahadetinden doğan boşluğu doldurarak kendilerine yakışan rollerini oynadılar. Arkadaşları askerlerin içinde bırakmayacaklarını belirterek, kuşatma içinden çıkmamız için bize yeniden ruh verdiler. Akşam saat sekizde geri çekilmeye başladık. Gece boyunca Türk ordusunun birçok kanlı pususunu aşarak kendimizi Çiyayê Reş alanına attık. Türk ordusuna, bütün pusularına rağmen, çemberi aşarak gerillanın yenilmezliğini ve asla çözümsüz olmadığını göstermiştik. Devlet, nitelik, nicelik ve de teknik olarak kendince ne kadar güçlü olursa olsun, ne kadar imha amaçlı da yönelmiş olursa olsun, kesinlikle gerillanın çelikten iradesi ve davasına olan inancı karşısında bozguna uğramaktan kurtulamayacaktı.

Suskê çatışmasının bende bıraktığı silinmez gerçeklik hafızamdan da asla silinmeyecek ve benimle ebediyen yaşayacaktır. Şimdi ne zaman Suskê'yi düşünsem Pale arkadaşı hatırlıyorum. Kendisi uzun yıllar bu alanlarda çalışmalar yürüttüğü ve orada şehit düştüğü için adeta orayla özdeşleşmiş birisidir. Kürdistan toprağıyla bütünleşen ve özdeşleşen (tüm devrim şehitleri gibi) Pale yoldaşın da unutulmayacağına inanıyorum. Onu unutmayacak ve unutturmayacağız.

Şehit Rozerîn Pîran

İhanetin ve Türk-İran İşbirliğinin Kirli Yüzü

Mücadele tarihimizde önemli alanlarımızdan biri de Şehîdan dağları olmuştur. Zozanlık iklimi, yüksek tepeleri, derin vadileri ve soğuk suları Şehidan dağları Kuzey ile Doğu Kürdistan sınır hattında bulunmaktadır. Zirvesine çıkılıp bakıldığında; doğusunda Urmiye, batısında Gever şehir merkezi ve güneydoğusunda Şemzinan alanı görülür. Şehîdan dağlarının bir silsilesi sınır hattından uzanarak Kela Reş'e, oradan da Serhat'a kadar uzanır. Bir silsilesi de güneye doğru uzanıp, Zagroslardan geçerek Xakurkê alanına kadar varır. Yamaçlarında bazı köyler de bulunmaktadır. Sınır hattında olması nedeniyle Şehîdan alanının bu coğrafik yapısı köylüler için çok olumlu bir ticaret zemini yaratır. Ne Türk devleti ne İran, halkın kendi geçimini sağlamak için yapmak zorunda olduğu bu sınır ticaretini engelleyememiştir. Bu nedenle ağırlıklı olarak sınır ticareti coğrafik yapısından kaynaklı Şehîdan alanı üzerinden yapılır.

Yerel halkın eskiden Çiyayê Reş dedikleri bu dağların bugün Şehîdan olarak anılmasının nedeni, Arap ve İslam tarihiyle ilişkili bir hikayesinin olmasındandır. Bu hikayeye göre, 650-700 yılları arasında İslam'ın yayılması sürecinde İslamiyete ilk sahip çıkanlar anlamında kavramlaştırılan ve adına sahabe denilen bir Arap grubu, ta Arabistan çöllerinden yollara düşerek Kürdistan'a gelmiş. Bu topraklardaki halkları İslamlaştırmak isteyen bu sahabeler stratejik öneme sahip olan Çiyayê Reş dağlarına yerleşerek, karargah kurmuşlar. Buradan, gerek kılıç zoru, gerek ikna gücüyle İslamiyeti Kürdistan'da yaymak istemişler. Ancak, o zaman başka inançta olan bölgedeki dağ halkı onların gelip böyle kendi yurtlarına, dağlarına yerleşmelerini ve dinlerini değiştirmek istemelerini kabul etmemişler. Bu nedenle iki taraf arasında çetin bir savaş çıkmış. İki taraftan da çok kayıp yaşanmış. Ancak sonuçta, kaçıp

canlarını kurtaranlar dışında bu sahabe grubu imha edilmiş. İçlerinden kırk kadar önde gelen komutanları çatışmada ölmüş. Bu olayın sonrasında Arap orduları Kürdistan'ı işgal etmiş ve çetin geçen bir süreçten sonra Kürdistan'ın önemli bir bölümünü İslamlaştırmış. İslamlaştırılan Kürt toplumunun içinden hacca giden Kürt hacılarına Arabistan'daki yetkililer, "Ta oradan buralara kadar hacca geleceğinize, yakınınızdaki Çiyayê Reş dağlarındaki kırk şehidin mezarlarını ziyaret edin. Yedi defa ziyaret yapmanız halinde, yapacağınız bir hac ziyaretine bedeldir," demişler. Hacdan dönen Kürt hacıların da, kendilerine bu anlatılanları Kürt toplumuna anlatarak yaymışlar. Böylelikle Çiyayê Reş dağları, Şehidan dağları olarak anılıp kutsanmıştır. Çiyayê Reş dağları, Şehidan dağları olarak bilinmeye ve bugüne kadar orada bulunan kırk Arap sahabenin mezarları, hac yerine ziyaret edilen bir mekana dönüşmeye başlamış. Bugün bile bölge halkı tarafından, Şehidan dağları, "Çiyayê çil mêrî şehîdan" (yani kırk adamın şehit düştüğü dağ) olarak anılmaktadır.

Şehîdan dağlarının stratejik konumundan dolayı gerek Türk, gerek İran devleti, bu dağları hep kendi denetimlerinde tutmak istemiştir. Bunun için birçok yerine araba yolu yapılmıştır. Ama yine de gerillayı bu dağlardan atamamışlardır. Gerilla, Şehîdan dağlarını hiç bırakmamıştır. Ancak son yıllarda İran devletinin alan tutması nedeniyle Şehîdan alanı gerilla için biraz daha daralmış, kış üstlenmesi zorlaşmıştır. Üç aylık kış mevsimi dışında gerilla, alanı terk etmemiştir.

Bizim bölük de bu temelde 2003 yılının sonunda Xakurkê alanına çekilmiş, kış kampına girmişti. Kış boyunca eğitim görmüş ve 2004 baharında Şehidan'a yeniden dönmek için hazırlıklarımızı yapıyorduk. Bunun için de yolların açılmasını bekliyorduk. Bölük komutanımız Behzat arkadaştı. Bölüğe düzenlemesi yeni yapılmıştı. Karların biraz erimesi ve yolların açılmasıyla birlikte, bir grup örgütleyerek önden gönderdik. Onların yolda bir sorunla karşılaşmamaları halinde ardından bizler de gidecektik. Bu sırada Kuzey'e gidecek gruplar da yanımıza ulaşmış, gitmek için bekliyorduk. Haziran ayının başında yola çıkarken, onları da yanımızda götürdük. Bir sorunla karşılaşmadan Şehîdan'a vardık. Daha önce de kaldığımdan dolayı alanı tanıma anlamında bir tecrübeim vardı. Alana gittikten sonra birazcık İran devletinin konum-

lanmasını ve hareket tarzını izlediğimde durumun normal olmadığını anladım. Çünkü mevzilenme tarzında birçok değişiklikler vardı. İran ordusu daha önce tutmadığı tepeleri tutmuş, yoğun bir hareketlilikle arazinin ve bizim kaldığımız alanların keşfini yapıyordu. Bu da bize dönük saldırı amacıyla olduğunu gösteriyordu.

Ancak o zaman İran devletiyle örgüt olarak bir çatışma politikamız yoktu. Örgüt İran'la çatışmamızı istemiyordu. Bu nedenle Şehîdan alanında çalışmalarımızı yürütürken yaklaşımımız, İran ordusunun provokasyonuna gelmemek, çatışmalardan kaçınmak ve kendimizi korumaktı. Tabii kendimizi korumak demek olan meşru savunmayı da o zaman doğru anlamamıştık. Yanılgılarımız vardı. Daha çok kendini saklamak, Türk ordu güçlerine görünmemek ve üstüne gelindiğinde çatışmamak için imkanın varsa manevra yapmak şeklinde bir anlamlandırmamız vardı. Bu biçimdeki yanılgılı meşru savunma yaklaşımımız, İran devletinin birçok konuda avantaj sağlamasına yaradı. Daha rahat hareket etmesine, rahat keşif yapmasına, etrafımızı kuşatmasına ve yakından istihbarat toplamasına neden oldu. Yine tüccar, çoban kılığında içimize kadar yaklaşıp bilgi toplamasına yol açtı. İran ordusunun bu tür çalışmaları Mayıs ayna kadar devam etti.

O zaman bir takımılık gücümüzü Berêkasım alanına, bizim takımdan da bir birimi Mirbahar boğazına göndermiştik. Yanımızda bir birim ile bir kurye grubu kalmıştı. Öteki takımımızla yer değiştirmek üzereydim. Yani ben takımımızla Berêkasım denilen noktaya gidecektim, öbür takım da yerimize gelecek ve Behzat arkadaşla birlikte kalacaktı. Bir gün, bir tepenin üstünde yirmi kadar askerin kaldığımız alanın keşfini yaptıklarını gördüm. Hemen bölük komutanımız Behzat arkadaşın yanına gittim. "Ben uzun zamandır bu alandayım. Buradaki İran ordusunun hareketliliğini, tarzını da biliyorum. Daha önce böyle bir şey olmamıştı. Şimdi İran askeri bizim keşfimizi yapıyor, büyük bir ihtimalle saldıracaklar ve nokta baskını yapacaklar. Bu nedenle bir an önce tedbirimizi alalım," dedim. O zaman yanımızda bir öz savunma grubu vardı. Daha önce Xakurkê'de kaldıkları için Behzat arkadaş onları taniyordu. Bu grup halkla ilişkileri de yürüttüğü için bir şey olması halinde en erken bunların haberi olabilir diye Behzat arkadaş onlara

güveniyordu. Ancak bu grup da görevlerini doğru dürüst yapmıyordu. Örgütü uğraştıran tasfiyeciliğin etkisini yaşıyorlardı. Benim bütün uyarı ve önerilerime rağmen, olabilecekleri bu öz savunma grubu anlamak istemedi ve Behzat arkadaşı da etkileyerek, “İnanma, İran askeri böyle bir şeye cesaret edemez, etse bile bir iki kurşun patlatsan hepsi korkudan kaçır,” dediler. Onların bu tavırları çok ağırına gitti. Kendi kendime, neden böyle ucuz yaklaşıyorlar dedim. Çünkü bu yaklaşım, kendi içinde bir gafleti barındırıyordu. Cesaret edemez, korkup kaçır dedikleri İran devletiydi. Yani bir devlet bir gerilla grubunu imha etmek istediğinde edemez miydi? Yada böylesi bir devletin olabilecek saldırılarına karşı, bir gerilla grubunun kendi tedbirlerini alması kadar doğal ne olabilirdi? Sonradan yine Behzat arkadaşla tartıştım, yine ona izah etmeye çalıştım. “Tedbirlerimizi alalım,” dedim. Behzat arkadaş o zaman, “Tamam, kendimize gizli bir nokta yapalım. Alım ve halkla ilişkilerin yürütüleceği bir yer belirleyelim, bir grup arkadaş o işleri yapsın, öteki arkadaşları gizli noktaya yerleştirelim,” dedi. O sırada yanımıza Kelareş tarafından bir grup arkadaş gelmişti. Ayrıca Güney’den istediğimiz cephaneye de bize ulaşmıştı. Bu arkadaşlar bize ulaştıklarında Şehîdan alanına operasyonun olacağının da bilgisini getirdiler. Bu bilgi üzerine başka alanlara ait arkadaşları noktadan çıkararak sağlama aldık. Cephanenin de bir kısmını noktadan çıkardık. Ancak bir kısmı yine elimizde kaldığı için noktayı değiştiremedik. Mecburen o gece noktada kaldık.

Bir ilişkimiz vardı, ona haber verip gelmesini istedik. Onun arabasıyla elimizdeki cephaneyi noktadan çıkarıp sağlama almayı düşündük. Bir sonraki gün, ayın başında İran ordusu operasyona çıktı. İki gün sürdü. Bazı yerlere hava saldırısı yapıp sonra geri çekilme yaptılar. Bu operasyonun sonunda köylülerin önünü açarak zomlara (yaylalara) çıkmalarını sağladılar. Hatta yasakladıkları bazı alanlara da köylülerin girişini serbest ettiler. Biz de bu geri çekilmeden sonra bunun bir tatbikat olduğunu sandık. Alanı biraz hafifletmiştik ama yine de yanımızda özel güçlerden bir grup ve Xakurkê’den gelen kuryeler vardı.

Noktada yirmi iki arkadaş toplanmıştı. Noktamız, zozanlık ve açıklıkta olan bir yerdı. Üçüncü gün elimizdeki cephaneyi göndermek için

milisimizi bekliyorduk. Sabah üç buçukta nöbetçi arkadaş beni uyandırdı. Bana, milisin geldiğini ve beni görmek istediğini söyledi. Yerimden kalkıp milisimizi görmeye gittim. Bu milisin daha önceden bizimle ilgili bir hikayesi vardı. Çocukluğundan beri arkadaşlarla çalışan bu milisimizi İran istihbaratı bir gün tutuklayarak tehdit etmişti. İran istihbaratı için ajanlık yapmaması halinde, kendisine öldürüleceği söylenmişti. Milis de mecbur kaldığından kabul etmiş ve yanımıza gelerek tüm olanları söylemişti. Artık İran istihbaratının denetiminde olduğunu, onlara çalışmak durumunda kaldığını belirterek haberimizin olmasını istemişti. Biz de ona o zaman, “Önüne ne tür şartlar koydular,” diye sormuştuk. O da önüne konulan görevleri anlatmıştı.

Anlattığına göre, yanımıza gelip giderken, bizim birbirimize olan yaklaşımlarımız nasıldır, hangi yemekleri ve gıdaları tüketiyoruz, hangi kaşık ve tabakları kullanıyoruz, hangi tv kanallarını izliyoruz, elimizde ne tür silahları var biçimindeki tüm bilgileri bildirmesi istenmişti. Biz de milise, bizimle çalışmasını ama istihbarata da yanlış bilgi vermesini istemiştik. “Böylece İran devletinin bize yönelik eylemlerinden haberdar olacağız,” diye düşünmüştük. Yani bizim milisimizi bize karşı kullanmak istemelerine karşı, biz de onları boşa çıkarmak istemiştik. Milisten, bizim verdiğimiz yanıltıcı bilgileri vermesini isteyerek kendisiyle yine çalışma kararı almıştık. Ancak o gece milisi gördüğümde durumu çok kötüydü. Korkudan titriyordu. Kendisine, “Hayırdır, niye korkuyorsun?” dedim. “Çok üşüyorum,” dedi. Ona, “Sende renk kalmamış, üşümeye benzemiyor, ne olmuş?” diyerek üstüne gittim. Bu defa, “Kurtlar bana saldırdı, ondan korkmuşum,” diyerek gerçeği sakladı. Bunun üstüne ben kaygılandım ve “Ben seni iyi tanıyorum, doğruyu söyle, neden korkuyorsun?” dedim. Milis daha da korkarak, “Duyduğuma göre bugün size top atışları yapacaklar, bundan dolayı korkuyorum,” dedi ve gerçeği yine çarpıtmaya çalıştı. Oysa İran ordusuna verdiği bilgilerle onları üzerimize getirmişti. Zaten milis, “Bugün size top atışları yapılacak,” der demez ben hemen anlamıştım. Temmuz ayının ikisi, saat sabahın dördüydü.

Gidip Behzat arkadaşı uyandırarak, “Kalk operasyon çıkmış,” dedim. İlkin, “Nereden biliyorsun?” diye sordu. Ben de milisin duru-

munu anlattım ve doğru konuşmadığını, durumunun normal olmadığını ve nokta operasyonunun yapılacağını belirttim. Behzat arkadaş uyanınca, “Sen arkadaşları uyandır, ben keşif yapacağım,” dedim. Ben bir tümseğe çıkıp baktım, birçok yerde ateş yakıldığını gördüm. O zaman İran ordusunun gece çıktığı yere mevzilendiğini anladım. Geri döndüğümde arkadaşların hâlâ operasyonu ciddiye almadıklarını gördüm. Bazıları hâlâ uyanmamışlardı. Çok kızdım ve onlara bağırdım. “Asker ille de gelip noktınıza girecek, ondan sonra mı inanacaksınız, her yanınız çevrilmiş kalkın ayağa!” dedim.

Bağırma ile birlikte arkadaşlar kalktılar ve arkadaşları topladık. Behzat arkadaş, “Ne yapalım?” dedi. Ben de, “Operasyon başka alana da olabilir, bize yönelik de olabilir, çatışmak için bir mevzilenme yapsak iyi olur,” dedim. Behzat arkadaş, “Önce gidip askerlerin konumlanmasını bir görelim, sonra planlamamızı yapalım,” dedi. Gidip yeniden bir keşif yaptık. İran güçlerinin hiçbirimizin ummadığı bir yerden geldiğini gördük -ki oradan çıkması demek, yüzde yüz bize yönelik nokta baskını yapacaklar demektir.

Noktaya dönüp aniden pratik bir planlama yaptık. Bir grubu yukarımızda bir zom yerinin yakınında bulunan bir mağaraya gönderdik. Karşısındaki sırtta da stratejik bir mevzi vardı, orayı da tuttuk, ancak obüsler bize daha fazla zaman tanımadı. Noktamızı top atışlarına tuttular. Yağmur damlaları gibi noktamıza obüs ve havan topları düşüyordu. Yamaçta Abdullah ve Harun arkadaşların olduğu bir mevzi vardı, ben oraya gitmek ve gelen İran askerlerini pusuda vurmak istedim. Bunu Behzat arkadaşla söylediğimde, kabul etmedi. Bana, “Sen alanı tanıyorsun, arkadaşları daha iyi koruyabilirsin. Sen arkadaşları bir yamaçta sağlama al, mevziye ben gideyim. Hem böylelikle İran ordusunun savaşma tarzını, askerin psikolojisini de biraz yakından tanım,” dedi. Ben de, “Tamam,” dedim.

Behzat arkadaş mevziye giderken, alan gücü olmayan arkadaşları da başka bir yerde konumlandırdık. Oradaki arkadaşları alıp bulunduğu yamaçta sağlam bir yer aradım. Taşlık yamaçta mevziler yaparak hava saldırılarına karşı kendimizi korumaya çalıştık. İran askeri kuşatmayı gittikçe daraltıyordu. Önce yakınımızda bulunan ve yaylaya çık-

mış olan köylülerin çadırlarını yıkarak içindeki kadın ve yaşlıları dövdüler. Sonra onları alandan kovdular. Askerlerle köylüler iç içe olduğu için arkadaşlar müdahale edemediler. Halkın biraz uzaklaşması üzerine arkadaşlar vurmaya başladılar ve çatışma çıktı. Bu ilk vuruşta beş İran askerini imha ettiler. Çatışma kısa bir süre devam etti, sonra kesildi. Ben de yanımdaki arkadaşların mevzilenmelerini daha da sağlamlaştırmak için uğraştım. Heval Behzat bir ara yanıma bir arkadaş gönderdi.

İran ordusundan bir kolun arkadan dolanarak yamacın tepesini tutmaya çalıştığını belirtti ve bir an önce bir grup arkadaşı gönderip tepeyi tutmamızı istedi. Ben de bir tim komutanı ve iki arkadaşı görevlendirip, onlara nasıl gideceklerini tarif ederek tepeye gönderdim. Gönderirken de arkadaşlara, “Mutlaka tepeyi tutmalısınız, aksi durumda İran askerleri tutarsa hepimiz imha olabilirsiniz,” diye özenle belirttim. Ancak arkadaşların biraz tecrübesiz olmaları ve top atışlarının yoğun yapılması nedeniyle biraz ağır hareket etmişler, tepeye gitmeyerek tepenin aşağısında bir yerde kalmışlar.

Onları gönderdikten bir süre sonra, baktım aşağıımızda silah sesleri geliyor. Ne olduğunu anlamaya çalıştığında çatışma daha da kızgınlıktı. Meğer heval Behzatların ilk vurduğu koldan bir kısım asker kendini heliz otlarının arasında saklamış, sonra da sürünerek heval Behzat ile tepeye gönderdiğimiz arkadaşların arasına girmişler. Yukarıdaki arkadaşlar da onları görmemişler. Ayrıca doçka ve füze kullandıkları için de arkadaşlar etraflarını rahat gözetememişler. Aramıza giren bu düşman kolunu denetleyemiyorduk. Çünkü yoğun ağır silah ve top kullanıyorlardı. Üzerimize on üç merkezden top atışı yapıyorlardı. Bizim bölükteki en eski ve en tecrübeli arkadaşlar heval Behzat’ın yanında mevzilenen arkadaşlardı. Onlar önde oldukları için tecrübelerine dayanarak onlara güveniyorduk. Meğer düşman onların arkasından dönerek mevzilerine sızmak için otuz metre kadar yaklaşmış. Arkadaşlar havanlara karşı mevzilendikleri için arkalarını boş bırakmışlar. Arkalarından bir sızma falan olabileceğini düşünememişler. Çünkü tepeye gönderdiğimiz arkadaşlara güvenerek arkalarını kollamamışlar. “Bir şey olursa tepedeki arkadaşlar müdahale ederler,” diye düşünmüşler. Yan-

larında telsiz de bulunmadığı için bağlantımız yoktu. Sadece iki telsizimiz vardı, biri bendeydi, birini de tepecilere vermiştik. İran güçleri bundan yararlanarak onları arkadan vuruyor. İlk vuruşta heval Behzat yaralanıyor ve bombasını alıp onların üstüne yürüyor. Harun arkadaş hemen orada şehit düşüyor. Abdullah arkadaş ayaklarından iki kurşun yarasıyla hareket edemez duruma geliyor.

Ben de tepedeki arkadaşların durumunu anlamak için sızarak tepeye yaklaştım. Önce cihazla bağlantı kurdum. Bana, “Önünüz cenaze doludur,” dediler. Benimle arkadaşlar arasında birkaç tümsek vardı. Kendimi bir sırta verip onlara baktım ama kimseyi göremedim. İyice baktım, askerin biri arkadan mevziinin içine sıkıyor. İlk durumu anlayamadık. Sandık ki, arkadaşlar mevzileri bırakmış biraz geri çekilmişler. Daha dikkatli bakınca anladım ki, o asker mevzide yaralı olan Abdullah arkadaşına ateş ediyor. Arkadaş öyle şehit düşünce, asker mevziinin üstüne çıktı ve aşağısındaki arkadaşlarına, mevziiyi düşürdüklerinin işaretini verdi. O zaman arkadaşların kuşatıldığını anlayarak yaklaşık üç yüz metre mesafeden ateş açtık. İki askeri yere devirdik. Ateşin nereden açıldığını bile anlayamadılar. Bizim diğer koldaki arkadaşların ateş ettiğini sandılar. Böylelikle çatışma daha da yoğunlaştı. Beş defa bulunduğumuz mevzilere saldırı gerçekleştirdiler. Ama her defasında onların saldırılarını püskürttük.

İran ordusu çok kayıp verince, saldırılardan vazgeçip bu defa sızma taktiklerine başvurdu. Bir ara baktım, bizim tepeye gönderdiğimiz arkadaşlara saldırmak istiyorlar. Arkadaşların yanında telsiz vardı, hemen onlarla bağlantı kurdum. Birlikte sızmaya çalışan grubu da vurduk. Orada da üç asker öldü. Bu sırada yanıma Doğan arkadaş geldi, sırtında büyük telsiz vardı. Normalde telsiz başka bir arkadaşın yanında olmalıydı. Doğan arkadaş bir yıllık genç bir gerillaydı ve savaşta tecrübesi yoktu. Ona, “Cihaz neden senin yanında?” diye sordum. Bana, “Fırat yaralandı, cihazcı arkadaş da onu yukarıya götürdüğü için cihazı sana ulaştırmamı istedi,” dedi. Benim yerim çok açıktı. Yoğun füze atışlarından dolayı kendimi bir taşın arkasına vermiş korunmaya çalışıyordum. Onu da bir şey olmasın diye yanıma aldım. Arkadaşlara bağırarak, “Yerlerinizde kalın, elleriniz tetikte olsun ve nerede asker

görürseniz vurun,” dedim. Böyle yaparak tüm saldırıları durdurduk. Bu sırada yanıma bir arkadaş daha geldi. Onu da yanımda konumlandırdım ve diğer arkadaşları uyarak, “Yerim sağlam değil, yanıma kimse gelmesin,” diye tekrardan uyardım. Ben daha çok aşağıyı denetimde tutarken, yukanda tepeci arkadaşlarımızın olduğunu düşünüyorduk. Yanımdaki arkadaş bir ara yukarı tarafa bakarak, “Tepedekiler kimlerdir?” diye sordu. Bakınca, onları ben de gördüm. Üç kişiydiler ve bütün top atışlarına rağmen tepenin başında ayakta duruyorlardı. İlk bizim arkadaşlar olduğunu sandım. Yanımdaki arkadaşlara, “Bizimkilerdir,” dedim ve açıkta hareket ettiklerinden dolayı onlara kızdım.

Görünenlerin arkadaşlarımız olduğunu düşündüğümünden tepeyi fazla önemsemedim. Bu arada İran askerleri hem aramıza yerleştiklerinden, hem yoğun suikast yaptıklarından dolayı aşağıdaki arkadaşlarla da sağlıklı bağlantı kuramadık. Geliş gidiş de olmuyordu. Aradan biraz zaman geçtikten sonra, yanımdaki arkadaşlar yine tepedekileri kastederek, “Bunlar arkadaş değil,” deyip tekrardan uyardılar. Tepeye bir daha baktım. Ve askerin her tarafa yerleştiğini gördüm. Tuttukları bu tepenin biraz yan tarafına ve biraz daha aşağısına düşen bir tepecik vardı. O tepeciği tutmaları halinde hepimiz imha olabilirdik. Çünkü o zaman tamamen denetimlerine girecektik. Bu durumda bir şeyler yapmak gerekiyordu. Hemen yanımdaki arkadaşları mevzide oturttum, “Ellerinizi tetikte askerleri gözetleyin,” dedim. Bir sırtın yamacındaydık ve öbür taraftaki asker hareketliliğini bilmiyorduk. Askerlerin aşağı tepeyi tutmalarını engellemek için top atışları da bu arada hiç durmuyordu.

Biraz ilerledim, baktım karşımda elli metre kadar bir mesafede birisi öyle oturmuş ve silahını da dizlerinin üstüne almış bekliyor. Onu asker sandım ve ateş ettim. İlk kurşun değmedi ve ikinci kurşunda onu vurdum ve yere düştü. O düşünce, İran ordusunun tepenin elimizde olduğunu sanarak, bütün silahlarının yönünü tepeye verdi. Tepedeki askerler de yukandan onlara ateş açtılar. İran ordusu yanlışlıkla birbirini vurmaya başladı. Onlar birbiriyle çatışmaya devam ederken, ben aşağıdakilerin arkadaşlarımız olduğunu, acemi olduklarından dolayı buradan gittiklerini düşündüm. Bu durumda asker diye vurduğum da

benim arkadaşım oluyordu. Bu düşünce bir anda beni alt üst etti. Vurduğum kişinin arkadaş olabileceğini düşündükçe büyük bir azap vicdanıma girdi ve dünya başıma yıkıldı. Tam bu sırada tepeye gönderdiğim arkadaşlardan birisi ortaya çıktı. “Burada ne arıyorsunuz?” diye ona bağırdım. Bana, “Biz tepeye gitmedik,” dedi. “Diğer arkadaşların nerede?” dedim. “Onlar da burada,” dedi. “Çabuk çağır, buraya gelsinler,” dedim. Gidip baktı ve “Buradaydılar, şimdi yoklar,” dedi. O zaman kendi kendime, “Demek ki, vurduğum asker değil, arkadaşmış,” dedim. O arkadaş da yanıma alıp bir taşın kenarına yatırdım. Kendisine, “Askerleri iyi takip et, hareket ederlerse vur, ama kurşunlarını nişan alarak at ve fazla harcama,” dedim. Böyle yaparak hem zaman kazanmaya hem de cephanemizin bize yetmesini sağlamaya çalıştık. Çünkü sabah beş buçuktan beri çatışıyoruz. Artık cephanemizi tutumlu kullanmalıydık. İran askerleri yanlışlıkla hâlâ birbirleriyle çatışmaya devam ediyorlardı. Biz de onları izliyorduk. Bir zaman sonra aşağıdaki askerlerden biri beyaz bir bayrak kaldırarak yukarıdakilere işaret verdi ve çatışma birden durdu. Silahlar durunca, “Herhalde görünmeyen diğer arkadaş da şehit düşürdüler ve tepayı ele geçirdiler, bu yüzden ateşi kestiler,” diye düşündüm.

Aradan kısa bir zaman geçmeden bu defa iki taraftan üzerimize ateş açtılar. Bir anda iki ateş arasında kaldık. Çatışma uzun süre devam etti. Aşağımızdaki askerlerden bir kol harekete geçerek bizi kuşatmaya çalıştı. Ama önünde mevzilenen arkadaşların içine girince, arkadaşlar onları vurarak beş askeri devirdiler. İran ordusu burada da kayıp verince geri çekildi ve bir daha ilerleyemedi. Çünkü sabahtan bu yana kayıp veriyorlardı. Ama yukarıdaki tepe kolu rahat durmuyor, bize ateş etmeye devam ediyordu. Onlara karşılık veren ise, sadece iki arkadaştık. Bir süre daha kontrollü bir biçimde çatışmaya devam ettik.

Tam bu sırada kobralar geldi. Daha önceden yan tarafımızdaki tepeye gönderdiğimiz grup komutanı bizimle bağlantı kurarak, “Yeriniz çok açık, bırakmazsak kayıp vereceğiz,” dedi. İlk onlara, “Yere yatın, bir şeyler yapın, tepayı bırakmayın,” dedim. Ama çok ısrar edince takım komutanına, “Arkadaşları koruyun, inisiyatif sizin,” dedim. Kalmalarında çok ısrar etmek istemedim ama ısrar etmemem ve tepenin bira-

kılması bir hataydı. Grup yerini bırakıp yukarılarında bir kayalığın içine yerleşmeye çalıştığı sırada İran ordu güçleri onları hemen fark etti ve bütün top atışlarını onlara yönelttiler. Arkadaşlar her şeye rağmen yerlerine ulaştılar. Fakat gruptan birisi geride kaldığı için kayalıkların içine yetişemiyor ve kayalıkların dışında bir taşın arkasına saklanıyor. “Bizi kuşatırlarsa, en azında burada denetimimiz olur, çatışırız,” düşünce- siyle orada kalıyor. Bir süre de orada askerle çatışıyor. Çatışma biraz hafiflediğinde, bunlar bakıyorlar ki bir arkadaşları yok. Şehit düşüğünü sanıyorlar. Benimle tekrar bağlantı kurup, arkadaşın tekmilini verdiler. O zaman çoğu yeni olan o gruptaki arkadaşların moralleri bozulmasın diye, “Bir şey olmaz, savaştır. Savaşta şehit olabilir ama kendinizi ko- ruyun,” dedim. Onların bıraktığı tepeye de asker yerleşince bize yöne- limler daha da sıklaştı ve çatışma yeniden yoğunlaştı. Yukarıımızdaki tepeden üzerimize daha yoğun ateş etmeye başladılar.

Öğlen saatlerinde de çatışmalar sürdü. Artık cephanemiz çok az kalmıştı. Yani cephanemiz bitse, bizi elle yakalayacaklar. Artık hareket edemiyorduk. Aşağıdaki arkadaşlarla aramızda üç yüz metre kadar bir mesafe olmasına rağmen onların da yanına gidemiyorduk. Çünkü as- kerlerin denetimi ve ateşi altındaydık. Yanımdaki arkadaş, “Mecbur kalmadıkça ateş etme, kurşunların tükenmesin,” dedim. Ama o dur- muyor, yer değiştiriyordu. Bu yer değiştirme sırasında arkadaş om- zundan yaralandı. Bana birkaç küçük metal parçası değdi. Arkadaş yaralanınca, “Beni koru, ben aşağıdaki arkadaşların yanına ineyim,” dedi. Ben ilkin istemedim ama durumu daha tehlikeli olabilir diye sonra gitmesine izin verdim. Ben bir iki kurşun atar atmaz, askerler de ateş ettiler. Ayağa kalkıp bir iki adım atan arkadaşın elindeki silahın kapa- ğına, namlusuna değen kurşunlar silahı kullanılmaz hale getirdi. Zorla kendini yere atarak tekrar yanıma döndü. Kalan kurşunlarımızın bir kısmını da kullandım. En son silahımın üzerinde dört kurşun ve iki bombam kalmıştı.

Cephanemizin kalmadığını anlayan askerler gittikçe çemberi da- ralttılar. Telsizle kayalıkların arasına saklanan grubumuzla bağlantı kurup dolaylı olarak, “Kendinizi zorlayın, B-7 ile bunlara birkaç roket vurun, durum ciddileşiyor,” dedim. Ama takım komutanı arkadaş, “Biz

yapamıyoruz,” dedi. Onlara telâhar, “Bak heval, durum ciddidir bir şeyler yapmanız lazım,” dedim. Aldığım cevap yine aynıydı. Baktım arkadaşlar bir şey yapamıyorlar, o zaman takım komutanına, “Eğer bir şey yapamıyorsan, bari yanındaki arkadaşları iyi koru,” ve Behzat arkadaşı kastederek, “Arkadaşlardan haberimiz yok, bize bir şey olursa örgütü iyi bilgilendirin,” dedim. Çünkü kurtulabilme ihtimalimiz çok zayıflamış, etrafımız gittikçe daraltılıyordu. Artık sıranın bize geldiğini düşünmeye başlamıştım. Ele geçmemek için kaç defa radyomu parçalamak ve bombamın pimini çekmeye giriştim. Ama yanımdaki arkadaş bana, “Sabırlı olup biraz daha bekleyelim,” deyince yapmadım. Çünkü benim sorumluluğumda olan bir genç savaşçı bana, “Sabırlı olmalısın,” demişse ciddiye almak zorundaydım. Daha sonra o ısrar etmeye başladı. Askerlerin de üzerimize geldiğini gördükçe, “Bombamızı kendimizde patlatalım,” diye çok dayattı. Ama ne kadar dayattıysa da, ondan sabırlı olmasını istedim. “Eğer ölürssek yalnız ölmeyelim, yanımızda birkaç asker de götürelim,” dedim. Askerler yakınlaşmaya başlamıştı. Birisi arkadan mevziinin üzerine çıkıp bize yakınlaşanlara, “Biraz geri çekilin,” dedi ve asker geri çekildi. Arkadaki asker B-7 silahına bir roket takıp bize doğru yöneltti. Tetiğe basıp ateşledi. Yanımızda iki taş vardı. Birisinin arkasına yaslanmıştık. Düşündüm, “Yaslandığınız taş atarsa, bize bir şey olmaz, yok arkamızdaki taş atarsa parçalardan kurtulamayız,” dedim. Bombamı göğsümün üstüne koyup taş yaslandım. Atılan roket yaslandığınız taşın tam arkasına değdi ama bize bir şey olmadı.

Aradan beş on dakika geçti. Hiçbir karşılık vermedik. Bunlar imha olduğumuzu sandılar ve üzerimize geldiler. Yaklaşıp daha önce çatıştığım mevziye de bir bomba attılar. Bomba patladı ve yine bize bir şey olmadı ama karşılık da veremedik. Bu defa işimizin tamamen bittiğine inandılar, daha rahat üzerimize geldiler. Yaslandığınız taş on metre kadar bir uzunlukta idi. Gelen askerin ayak seslerini duyuyorduk. Bir süre sonra karşımıza bir rütbeli asker çıktı. Sanki operasyonu o yönetiyordu. Bir elinde tabanca, bir elinde telsiz vardı. Onu görür görmez hemen elimdeki bombanın pimini çekip ayaklarının arasına attım. Ancak bomba patlamadı. Adam da çok soğukkanlı davrandı. Farsça

bir şeyler geveleyerek, hemen tabancasını göğsüme dayadı. Silahın mekanizmasına dokunarak kurşun sürmeye çalıştığı sırada birazda panik yaşadı ve ben o sırada erken davrandım, silahımın üstünde kalan dört kurşunu da kullanarak onu etkisizleştirdim. Üzerimde sadece bir bomba kalmıştı. Onun da pimini çektiğim sırada yaslandığımız taşın üstünden bize ateş edildi. Meğer ölen subayın güvenliği onun arkasından geliyormuş. Taşın üstünden bizi görünce panikledi ve bize oradan ateş etmeye başladı. Bu durumda kalan bombayı da onun üzerine attım. Attığım bombanın kapsülünün sesini duyar duymaz kaçmaya başladı ama bombadan kurtulamadı. O da yere devrildi. Tam bu sırada yanımdakilere, “Çabuk kendimizi bırakalım,” dedim. Arkadaşlar ayağa kalkar kalkmaz, birisi başından vuruldu. Kurşun gelip başını sıyrarak geçti. Düşüp aşağıya yuvarlanmaya başladım. Düşündüm, kalksam ben de vurulacağım. Ben de tersini yaparak silahımı elime alıp askerlere doğru doğrulttum ve üzerine yürüdüm. Askerler kendimi onların içinde patlatacağımı düşündükleri için panik ve şaşkınlık içinde her biri bir yere savruldu. Kendimi sırttan aşağı atıp yuvarlanmaya başladım. Yüz elli metre kadar aşağıya indim ve yamaçta kendimi otların içinde gizledim. Artık üzerimde cephaneye dair hiçbir şey kalmamıştı. Sağ ele geçmemek için bile olsa yapabileceğimiz bir şey yoktu. Öylece bir süre bekledim. Askerler mevzilerinde silahlarını sıkıca tutmuş bekliyorlardı.

Aradan yarım saat gibi bir zaman geçtikten sonra, saat üç civarında yukarıımızdaki derenin boğazını top atışına tuttular. O zaman, bunlar cephanemizin kalmadığını anladılar ve havanlarla son defa bizi vuracak ardından üzerimize piyadeler gelecek diye düşündüm. Dereyi baştan aşağıya bulduğumuz yere kadar havan toplarıyla vurdular. Ben de bir taşın altında saklandım. Bir ara, başından yaralanan arkadaşın saklandığı yerden kalktığını ve her tarafının kan içinde olduğunu gördüm. Onu çağırdım ve saklanmasını söyledim. Bu sırada omzundan yaralı arkadaş da yamaçtan geliyordu. Ondan da bir yerde oturmasını istedim. O arkadaş da beni görünce bir yerde oturdu. Havan atışları devam ediyordu. Bir roket tam terk ettiğimiz mevziinin içine düştü. O zaman ayağa kalkıp baktığımda kimseyi göremedim. Etrafta asker

yoktu, sanki geri çekiliyorlardı. Ben de arkadaşları toplamaya çalıştım ama benim de durumum iyi değildi.

Hava saldırısında bazı taş parçaları bedenime değmiş, yuvarlanırken de bacağım darbe almıştı. Ağzım kurumuş ve boğazıma kan dolmuştu. Akşam saatleri olduğundan üzerimize gölge çökmüştü. O gölgelikte beklerken, iki arkadaşın daha orada olduğunu gördüm. O çatışma, barut, toz toprak kokusundan ve susuzluktan boğazım kurumuştu, bu yüzden onlara seslenemiyordum. Ama kalkıp işaret yaptım, arkadaşlar beni gördüler. İlkın bana doğru biraz yürüdüler. Biri omzundan yaralıydı. Sağlam olan arkadaş, yaralı arkadaşın koluna girmiş getiriyordu. Bana biraz yaklaştıklarında sağlam olan, “Heval yetiş, bu arkadaş yaralıdır,” dedi. İlkın İran ordusunun hareket tarzını anlamak istediğim için, “Yerinizde oturun ve bekleyin,” dedim.

Askerlerin çekildiğinden emin olduktan sonra aşağı tarafımızdan sesler duydum. Merak edip anlamak istedim. Bir süre sonra yirmi kattan oluşan bir kervanın geldiğini gördüm. Katırların üzerinde tabutlar vardı. Ben ilkin anlam veremedim. O sandıklarda ağır silah getirdiklerini ve bu silahları karşımızdaki tepeye kurup bizi imha edeceklerini sandım. İyice takip edince, tabutları katırların üstünde geri gönderdiklerini anladım. Karşımızdaki tepede Kızıl Mağara denilen yerin üstünde doçka ve katuşa koydukları bir yer vardı, orada da beş altı katırı aynı şekilde yükleyip gönderdiklerini gördüm. Bu defa götürülenlerin asker cenazesi olduğuna emin oldum.

Ondan sonra yaralı arkadaşları topladım daha uygun bir yere götürdüm. Üç arkadaş yaralanmıştı. Arkadaşların yaralarına baktım, birisinin adı Welat’tı. Bu arkadaş hem sırtından, hem sol yanından kurşun yemişti. Her tarafı kan içinde kalınca, kurşunun böbreğini delip geçtiğini sanmıştı. Kendisini de buna inandırmıştı. Sorduğumda bana aynı şeyi söyledi. Ben inanmadım. “Eğer böbreğinden yaralansaydın, şimdi çoktan şehit düşmüştün,” dedim. Emin olmak için, “Yani benim yaram böbrekten değil mi?” diye tekrardan sordu. Ona, “Hayır böbrekten değil,” dedim. Ben öyle deyince morali biraz düzelmeye başladı. Ama sırtındaki kurşun yarası çok kötüydü ve bizim yapabileceğimiz bir şey yoktu. Diğer arkadaşlardan Ekrem arkadaş başından, Zinar arkadaş

suikastla omzundan yaralanmıştı. Ekrem arkadaş yukarıda kendini çemberden kurtarmak isterken yaralanmıştı. Aşağıya yuvarlanırken hem ayağı burkulmuş, ardından da akrep sokmuştu. Sonra yanımdaki arkadaşlara, “Diğer arkadaşlardan haberiniz var mı?” diye sordum. Bir arkadaş, Doğan arkadaşın yanlarında şehit düştüğünü ve Fırat’ın da yaralandığını ve Harun arkadaşın onu yukarıya götürdüğünü söyledi. Bu arkadaşlar dışında kimseden haberlerinin olmadığını söylediler. Diğer takımla bağlantı kurdum ve bize ulaşmalarını istedim. Onlar da gelip bize yetiştiler. Diğer bir birimimiz vardı, onlara bir randevu yeri belirledik. Onlardan, zomlardaki köylülerin yanında varsa tentürdiyot ve sargı bezi getirmelerini istedim. Belirlediğimiz randevu yerine geldiler. Yaralı arkadaşları önce yakınlarda olan bir mağaraya yerleştirdik.

Yönetimdeki arkadaşlar olarak toplandık. Onlara kısa bir konuşma yaparak, “Anladığımız kadarıyla arazide askerlerin cenazeleri var, dolayısıyla yarın veya sonraki gün bir operasyon daha çıkabilir, hatta Türklerle İran birlikte hareket edebilirler. Bu nedenle yaralı arkadaşlarımızı sağlama alıp saklayalım, her iki tarafa karşı da mevzileneelim,” dedim. Bazı arkadaşlar, “Yaralı arkadaşları bir yerde saklayıp alandan çıkalım,” önerisinde bulundular ama ben kabul etmedim. “Yaralı arkadaşlarımızı bırakıp gidemeyiz,” dedim. Hem Behzat arkadaşların durumunu da netleştirmemiz gerekiyordu.

Tabii henüz Behzat, Abdullah ve Harun arkadaşların şehit düştüğünden ve cenazelerinin de İran askerlerinin eline geçtiğine dair tam netleşmiş bir haber yoktu. Bu temelde yaralı arkadaşlarımızı bazı kaya altlarında sakladık. Hem Türk, hem İran devletinin çıkabileceği ihtimaline karşı bir yerde, arkadaşları ikiyeşerli olarak kısa mesafelerle mevzilendirdik. Bir grubu çıkabilecek İran ordusuna pusus atmak için bir yere gönderdim. Sabah olmak üzereydi. En son mevziye gideceğim sırada birden önüme, tepeye gönderdiğim ve şehit düştüğünü sandığım tim komutanı arkadaş çıktı. Şaşırdım, “Burada ne arıyorsun, sen şehit düşmedin mi?” dedim. “Hayır, ben yaşıyorum,” dedi. “Öteki arkadaş da yanında mı?” diye sordum. “O da yanımda,” dedi. O zaman öyle çok sevindim ki, anlatamam. Kendi kendime, “Böyle bir savaşta bir şehit ver-

miş olsak da başarı bizimdir,” dedim. Ama Doğan arkadaşın şehit düşmüş olması beni çok etkilemişti. Çünkü Doğan yoldaşı çok se-viyordum. Ve Doğan arkadaş yeni bir arkadaştı. PKK yaşamına, bizim yaşamımıza çok ilgili, sevdalı biriydi. Gelişmek için kendini çok zorluyordu. Bu mücadele için yapmak istediği birçok şeyi ya-pamadan aramızdan ayrılmış olması kolay kabullenilecek bir şey değildi. Arkadaşa, “Yanınızda başka kimler var?” diye sordum. Bana, Harun ile Fırat’ın olduğunu söyledi. Onları da yanıma çağı-rıp mevzilendirdim. Fırat’a, aynı mevzide oldukları için, “Behzat arkadaş onlara ne oldu?” dedim. Fırat bana, “Behzat arkadaş ilkin yaralandı, yaralandıktan sonra bombasını alıp askerlerin üzerine saldırdı. Harun arkadaş da onun ardından gitti ve Abdullah arka-daşla birlikte şehit düştüler. O kuşatmada ben de yaralı olarak ken-dimi yuvarlayarak kurtardım,” biçiminde tekmilini verdi. Bu haberi aldıktan sonra çok gerginleştim ve “Nasıl oldu, kendinizi bu du-ruma nasıl düşürdünüz?” diye çıkıştım. Fırat arkadaş, “Askerlerin etrafımızdan dönerek bizi arkadan vuracağını hiç tahmin etme-miştik, bizi arkamızdan vurdular,” dedi.

Arkadaşlar ne yazık ki, hem bizim onların savunması için tepeye gönderdiğimiz ama tepeye gitmeyen arkadaşlara güvendikleri, hem İran askerlerinin onları kuşatarak arkasından vuramayacağını ve bu cesarete sahip olmadıklarını düşündükleri için kendilerini tedbirsiz bırakmışlar. Bu yanlışlı yaklaşımının sonucu şehit düşmüşler. Kar-şısında savaştığın bir devletin gücünü basite almanın, savaşabileceğine inanmamanın karşılığı böylesine haksız bir kayıp olmuştu. Oysa İran gibi bir Ortadoğu devleti nasıl basite alınabilirdi? Devletler için as-kerin çok fazla bir önemi yoktur. Bir amacını gerçekleştirmek için yüzlerce askerini harcayabilirdi. Ama arkadaşlarımız İran devletiyle savaşmadıkları ve onları tanımadıkları için, bu gerçekten habersiz davranarak bu tür yaklaşımlara düşmekten kendilerini alamamış ve ikna olamamışlardı. Bunlara göre İran hiçbir şey yapamaz ve buna ce-saret edemezdi. Böyle karşısında savaşmak durumunda kaldıkları gücü küçümseyip basite almışlardı. Ama gerçeğin öyle olmadığını hepimiz çok acı bir biçimde görmüştük.

Bu çatışmada şehit düşen Abdullah (Mardin) arkadaş 1992'de Avrupa'dan partiye katılmıştı. 2003 yılında Şehidan-Kelareş arası kuryelik yapmış ve sorunsuz, onlarca defa grup getirip götürmüştü.

Harun arkadaş da çok fedakar, cesaretli ve savaşçı ruhla dolu biri olarak tanınırdı. Bütün eylemlerde saldırı grubunda yer alırdı. 1999'da Önderliğin esaret altına alınması sonrasında Şemzinan'da Kayseri komando taburunun üstüne, tam dört nizamiyeye çaktırmadan geçerek, çadırlara ulaşp fedaice saldıran ve onlarca askeri imha edip geri döne-bilen arkadaşlardan biriydi. Daha sonraki dönemlerde saldırı eylemlerinde ciddi rol oynayan bir arkadaştı. Onunla ve Abdullah arkadaşla birlikte yıllarca beraber kalmış ve pratik yürütmüştük.

Doğan arkadaş Mardinli bir ailenin tek çocuğuydu. Partiyeye, arkadaşları görmeye gelmiş, arkadaşlardan çok etkilenince katılım kararı vermiş bir arkadaştı. Bu kadar özlü katılıyor olmasından dolayı onu çok severdim. Katıldığı günden itibaren çok aktif olan ve herkesin sevgisini kazanan biriydi.

Abdullah, Harun ve Doğan arkadaşlar, en güvendiğimiz arkadaşlar olduğu için onları cephaneci yapmıştık. Bize Xakurkê'den cephane taşımışlardı. En son Xakurkê seferlerini yaptıklarında, sanki şehitler ker-vanına katılacaklarını biliyorlarmış gibi oradaki tüm arkadaşlarla vedalaşıp çıkmışlardı. Şimdi üçü birlikte şehit düşmüştü.

Behzat (Malazgirt) arkadaş; 1992'de partiye katılmıştı. Kendisi Konga Gel meclis üyesiydi. Biz alana gelmeden önce yapılan Konga Gel'in kongresine katılmıştı. Kendisini daha önce tanımamıştım ama onun şahadeti beni çok zorladı. Çünkü daha önce 1994'te Serhat Eyaleti'nde onun kardeşi ve takım komutanımız olan Bager arkadaş, yanımda (Gever ve Vedat Amed arkadaşlarla birlikte) sınırdaki bir tank pususunda şehit düşmüştü. On yıl sonra ise, kardeşi Behzat arkadaş yanımda şehit düşünce üzerimde çok yoğun etki yarattı. İlginç olan ikisinin de benim komutanım olmasıydı. Behzat arkadaş kültür-sanat çalışmalarında yer almasa da sanatçı yönleri çok gelişkin bir arkadaştı. Bağlama çaldığında dinlemeye doyamazdınız. Çok güzel saz çalıp türkü söylüyordu. Ayrıca sohbetleri de çok geliştirici ve doyurucuydu. Çok mütevazı, yoldaşlık ilişkileri güçlü bir arkadaştı. Bu özelliklerinden do-

layı Behzat arkadaş etrafını çok etkilerdi. Tasfiye sürecinde hep örgütün birliğini ve sürekliliğini sağlamak için çalıştı ve bunun için şehit düştü. Önderliğe ve örgüte sonuna kadar bağlı kaldı.

Bir anda dört arkadaşın şehit düştüğünü duymam ve dördünün de yaralanmış olması karşısında beynimden vurulmuşa dönmüştüm. Arkadaşları mevzilendirdikten sonra koordine yapabileceğim stratejik bir yere çıktım. Akşama kadar operasyonun çıkmasını bekledim. Bu zaman içerisinde şehit düşen arkadaşlarımı düşündüm ve beni saran duygu dalgalarıyla boğuştum. Böyle olmamalıydı ve bu sonucu kabullenmek benim için ağır geliyordu. Operasyon o gün çıkmadı ama akşama kadar alana havan atışı yaptılar. Pusu için gönderdiğimiz gruptaki arkadaşlar bizimle bağlantı kurarak yerlerinin çatışma için uygun olmadığını belirttiler, çatışabilmeleri için bir başka yer önerdiler. Ben de uygun buldum ve arkadaşlar oraya yerleştiler. Çünkü bizim tahminimize göre operasyon kesin çıkacaktı. Bu nedenle dört kişilik bir grup çıkararak başka bir alana yerleştirdim. Bu grup hiçbir çatışmaya katılmayacaktı. Sadece kendini koruyacak ve yaşanacak çatışma sonrasında örgüte ulaşıp sağlıklı bilgi verecekti.

Akşamüzeri karşımdaki Türk karakolunun keşfini yaptım. Hislerim bir şeylerin olacağını söylüyordu. Mevzilendirdiğim arkadaşları yeniden topladım. Diğer gruplarla bağlantı kurmaya çalıştıysam da çıkmadılar. Var olan yönetimdeki arkadaşlarla tartışarak aşağıımızda bulunan köye iki üç arkadaş göndermek istedim. Kuzey'in sınırında olan bu köyde bir milisimiz vardı. O milisin yanında yaralı arkadaşlar için ilaç ve erzak getirmemiz gerekiyordu. Ama köyde Türk devletinin ajanları ve örgüte karşı kullandıkları kötü niyetli insanlar yaşıyordu. Yanımdaki arkadaşlardan daha önce bu köye giden olmamıştı. Ayrıca kimse ne milisi ne de evini tanıyordu. Bu yüzden arkadaşlar gidilmemesi yönünde görüş belirttiler, bir yandan haklıydılar. Ama öte yandan çıkacak operasyona karşı bir şeyler yapmamız gerekiyordu. Duruma baktım ve "En iyisi ben gideyim," dedim. Daha önce bir kere köye giden bir genç arkadaşı yanıma alarak yola çıktım. Ama çıkmadan, yaralı arkadaşları getirmeleri için arkadaşlarla bir randevu yeri belirledim. Köyden ilaç ve erzak alıp arkadaşları daha sağlam bir yere alacaktık. Sonra kendimi

aşağı bıraktım. İnerken hem çatışma sırasında bacağıma değen parçalardan, hem ayağımanın burkulmuş olmasından dolayı çok zorlandım. Bu zorluklar, arkadaşların şahadeti ve yaralanmalarının ruhsal etkileri ve de genel arkadaşlar karşısında kendi sorumluluğumla bütünleştiğinde çok köklü bir acı veriyordu.

Dayanılması güç bu acı karşısında bir yandan yaşamak bile istemezken, öte yandan PKK militanlığının ve devrimci sorumluluğun böylesi anlar için olduğunu düşünerek yürümeye çalışıyordum. Çünkü mevcut durumda, benim denetimimde bulunan bu onlarca genç insana karşı kendi sorumluluğumdan kaçamazdım. Bu yüzden içine sürüklendiğimiz imkansızlık koşulları bana çare arattırıyordu. Böylesi zamanlarda sorumluluğumda bulunan arkadaşlarıma PKK yoldaşlığını ve sorunlara çözüm üreten gücünü kanıtlamalıydım. Aksi halde bu hareketin geleneğine ters düşecektim. Bu acı ve derin düşüncelerle köyün arkasına kadar yürüdük. Burada hangi evin milisimize ait olduğunu bilmiyordum. Bu nedenle köye yalnız girecektim.

Bunun için üstümdeki paraları, telsizimi ve üst elbiselerimi çıkarıp yanımdaki genç arkadaşına verdim. Üstümde sadece bir penye ve şal kaldı. Arkadaşa, “Sen burada bekle, ben köye yalnız gireceğim. Ben girdikten sonra, sen iyice dinle. Eğer köyde bir gürültü, bir çatışma sesi falan duyarsan, bil ki ben tutuklanmışım. O zaman, hemen geldiğin yoldan tekrar geri gidip arkadaşlara ulaşacaksın ve arkadaşlara durumu ileteceksin. Şayet yakalanırsam yerinizi söylemeyeceğim ama sen yine de arkadaşlara söyleyeceksin. Kendi tedbirlerini alsınlar, benim bilmediğim ve daha önce kullanmadığımız bir yer bularak yerlerini değiştirsinler,” dedim. Çünkü insan haliydi. Ne olacağını kim bilebilirdi?

İnsan, karşısında savaştığı devletin eline düştüğünde, en aşaglık duygularıyla intikam almak ve örgüt hakkında bilgiye ulaşmak için her türlü insanlık dışı işkenceyi yapıyorlardı. Bu uygulama zihinsel ve ruhsal bir özellik olarak, temelde bütün devlet ve iktidarcı güçlerin karakterini ve pratiğini oluşturunuyordu. Bu nedenle yanımdaki arkadaşını uyarak devamla, “Yok eğer silah sesi ve gürültü duymadıysan, kimseye görünmeden burada saklan ve beni bekle,” dedim. Kendimi köylülerin kılığına sokarak sessizce köye girdim.

Şayet köyde beni görürlerse de tanımasınlar istedim. Tanınmaları halinde tehlikeli olabilirdi. Yavaşça tam on evin kapısına dayandım.

Evleri yakından gözlemleyerek milisimizin evini aradım. Her evin kapısına dayandığımda, hislerim bana, aradığım evin bunlar olmadığını söylüyordu. En son köyün biraz kenarında olan güzel bir eve yaklaştım. Kendi kendime, “Bu evin kapısını çalacağım. Şayet milisin evi çıkmazsa, var olan borcumu almak için milisin adını söyleyerek evini aradığımı söylerim,” dedim. Bunun için bir not yazdım. Zaten geceydi ve ben bir köylü kılığındaydım. Bu düşünceyle evin balkonuna çıktım. Baktım evin kapısı açık. Yavaşça kapıyı açıp içeri girdim. Ara salonda sağa sola acaba kim var diye bakarken, bir kapının aralığında başı sarılı birinin olduğunu gördüm. Kendisine, “Şevbaş,” dediğimde varlığını fark etti ve başını çevirip bana baktı. Bizim milisti. O da araziden evine yeni dönmüştü. Beni köylü kılığında görünce önce şaşırdı. Durumu anlayınca bana doğru atıldı ve birbirimize sarıldık. Sonra, “Çabuk davran, yanındaki ilaçlardan ve biraz da erzak hazırla hemen çıkmalıyız,” dedim. Birlikte yaralı arkadaşlar için biraz ilaç ve erzak hazırladık. Milisin bir akrabasını da alarak köyden çıktık. Köyün arkasında bıraktığımız arkadaşın yanına ulaştık. Milise, “Arkadaşlar bu yoldan bir yaralı arkadaş getirecekler, diğer yoldan da başka yaralı arkadaşlar gelecek,” dedim. Ancak milis itiraz etti. “Bu yollar mayınlıdır heval, arkadaşlar nasıl gelecek?” dedi. Meğer biz de köye gelirken mayınlı araziye vurup gelmişiz. İran ordusunun köyün bu patika yoluna mayın döşediğinden haberimiz yoktu. Şimdi dönüşte bu patikadan geri dönmemiz halinde mayın patlayabilirdi. Milis öyle deyince ona, “O zaman sen önden git, kurt sesi çıkararak gelecek olan arkadaşları durdur. Yanımıza getirebilirsen getir. Eğer getiremezsen yada yolda karşılaşırsan onları sağlam bir yere yerleştir, deşifre olmasınlar, onları sonra alınız. Ben de diğer arkadaşları almaya gideceğim,” dedim. Böylece ayrılarak, başka bir yönden gelecek olan arkadaşları almak için gittim. Randevu yerine sadece altı arkadaş gelmişti. İki yaralı arkadaş getirmişlerdi. Ama iki arkadaş yürüyemediği için, yanlarına başka iki arkadaş vererek saklamışlardı.

Ayrıca bağlantı kuramadığımız Çektar arkadaşın başında bulunduğu grup ile diğer bir birimizle halen bağlantı kurulamamıştı. Altı kişilik

bir grup bir yerdeydi. Dört arkadaş bir yerde, dört arkadaş ise başka bir yerde kalmıştı. Gücümüz çok dağınık ve parçalıydı. Yolları bilen milisimizdi ama o da yanımızda değildi.

Sabah olmak üzereydi. Var olan arkadaşları bir dereye sakladım ve ellerim tetikte akşama kadar araba yolunu gözeterek bekledim. Hem Türk, hem İran ordusu tarafından alana havan atışları yapılıyor ve sesleri bizlere geliyordu. Milis de randevu yerine gelmedi. Zaten ayrılırken bize, “Akşam belirlenen saatte gelemesem, bilin ki köy kuşatmadadır, tedbirinizi alın,” demişti. Ama ne tedbiri alacaktık ki? Güçlerimiz dağınıktı. Yollar da mayınlı olduğundan gidecek durumda değildik. Bu yüzden saklandığımız yerde bekledik. Milis iki saat sonra randevu yerine geldi. Bize, Türk ordusunun bugün köyün etrafını sardığını, köyün yamaçlarına ve sınır altındaki tepelere çıktığını; akşama doğru geri çekildiğini, İran ordusunun da Şehîdan’ın başından, Exmet Bendî’ye kadar helikopterlerle indirme yaptığını söyledi. Ayrıca, “Sınırın doğu tarafında bazı akrabalarım var, onlarla telefonla konuştum. Bana, bazı yerlerde silah seslerinin geldiğini söylediler,” dedi. Milisin söylediği yerlerde bizim gruplarımız vardı. Türk ordusunun da kendi haberlerinde, “İran ile PKK arasında çıkan çatışmada 22 PKK’li öldürüldü,” biçiminde bir haber yayımlayınca, ben iyice tereddüde düştim. Şehit arkadaşları sayarsak, dağınık gruplarımızla birlikte toplam sayımız yirmi iki idi. “Bizi de ölü saydırlarsa, demek ki doğru olabilir,” diye düşündüm. Düşündükçe çok kötü oldum. Çok acılıydı. Arkadaşlarla bağlantı kuramayınca herhalde hepsi şehit düştüler, diye düşündüm. Kala kala yanımdaki arkadaşlar kalmıştı, araziye de kimse tanımıyordu. Çok sıkıntılı bir durumdu. Kendi imkanlarımla, yanımdaki arkadaşları dönüşümlü olarak Xa-kurkê alanına aktardım. Sonra da sırayla diğer arkadaşlara ulaştım ve arkadaşlara bir şey olmadığını anladım. Onları da aktardım. Arkadaşların manevi olarak yeniden adapte olma ihtiyacı vardı, o çatışma ve operasyon ortamında arkadaşların ihtiyacını karşılayacak durumda değildim ve daha fazla şahadet olayını kaldıramadığımı için, kalan arkadaşları dönüşümlü aktarımla örgüte ulaştırdım. “Bir şey olursa arkadaşlara değil, bana olsun,” diyerek tüm arkadaşları aktardıktan sonra ben de çekildim.

Xakurkê'de yapılan toplantılar sonrasında örgüt, İran devletinin neden böylesi bir süreçte bize operasyon yaptığını araştırdı. Bu araştırma sonrasında anlaşıldı ki bu operasyon, hareketin 1 Haziran hamlesine karşılık Türk-İran işbirliğinin ve kirli pazarlıklarının sonucunda gerçekleşmişti. Böylelikle Şehîdan gibi daha önceden önemli oranda boşalttığımız alanlara yeniden yerleşmemizi engellemek istemişlerdi. Kendilerince, "Biz gidip PKK'lilerin hepsini elle yakalayıp kamyonlara doldurur ve kameraya çekeriz. Hem militanlarını kullanırız hem de çıkan tasfiyecilik nedeniyle PKK'nın savaşıma iradesinin kalmadığını dünyaya duyurur ve teşhir ederiz," diye düşünmüşlerdi. Bunun için çok umutlanmış ve operasyon bölgesine üç adet kamera getirmişlerdi. Türk devletinin Tahran elçiliği operasyonu izlemeye gelmişti. Ama hevesleri kur-saklarında kalmış ve umduklarını bulamamışlardı. Bırak elle yakalamayı, eksiklerimizden kaynaklı dört kayıp vermiş olsak da, İran ordusu çok ciddi bir gerilla direnişiyle karşılaşmış, bizim gözle görüp saydığımız otuz yedi kayıp vererek geri çekilmişti. İran ordusu, bu kayıplarının on altısını resmi olarak devlet radyosunda itiraf etmişti. Kıran kırana yaşanan bu çatışmada aldığı yenilgiyi hazmedemeyen İran ordusu, bu defa Türk ordusuyla birlikte ikinci bir operasyon hamlesi yapmış, ancak bizim çatışma alanını terk edip alanda gruplara ayrılarak saklanmamız karşısında boşa çıkmış ve bir sonuç alamadan yine geri çekilmişti. Gerillanın öyle kolay lokma olmadığını çok açık görmüştü.

Bu operasyonda bizim kayıplarımızın en önemli nedeni de yetersizliklerimizden kaynağını almıştı. Bu yüzden çatışmada yitirdiğimiz bu dört arkadaşı hiç unutmadım ve onların şahadetini hep bir vicdan yarası olarak taşıdım ve taşımaya da devam edeceğim. Onları yaşadığım sürece asla unutmayacağım.

Sabır Serero

Günümüzde egemen olan kapitalist modernitenin başından bu yana yaptığı ve yaptırdığı şey, bellek ve anlam yitimi sonucu olarak yaşanan vaka, unutmak ve unutturmaktır. Bu da ihanetten başka bir şey değildir. Zaten bu çalışmada da görüleceği gibi, bu mücadele bir anlamda da bu toplumsal ihanete karşı verilmektedir. Verilirken de yaşanan büyük destansı direnişlere rağmen yine kendi içinde ve dışında her çeşit ihanetle yüz yüze kalmaktadır.

